

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI**

**TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENERLER
İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: MUSTAFA KUTLU’NUN
“RÜZGÂRIN OĞLU” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DEMET DÖNE İŞİK

İSTANBUL, 2022

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI**

**TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENERLER
İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: MUSTAFA KUTLU’NUN
“RÜZGÂRIN OĞLU” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DEMET DÖNE İŞİK
(200521014)**

**Danışman
(Doç. Dr. Gökçen Göçen Özdemirel)**

İSTANBUL, 2022

24/06/2022

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi Tezli yüksek lisans öğrencisi 200521014 numaralı Demet Döne IŞIK'ın hazırladığı "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" Hikâyesi Örneği" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 24/06/2022 Cuma günü saat 11:00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Kabulüne Oy Çaldığı/Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

Düzeltilme verilmesi halinde:

Adı geçen öğrencinin Tez Savunma Sınavı .../.../20... tarihinde, saat ...:.. da yapılacaktır.

Tez adı değişikliği yapılması halinde: Tez adının

.....
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Karar
1. Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL (Danışman)	KABUL
2. Prof. Dr. Şaban SAĞLIK	KABUL
3. Doç. Dr. Neslihan KARAKUŞ	KABUL

*2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.

ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Demet Döne Işık

TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı tamamlamamda öncelikli olarak sürecin en başından beri yolumu aydınlatan, her soruma ilgiyle ve sabırla dönüşler yapan, çalışkanlığını, başarılarını kendime örnek aldığım kıymetli hocam, danışmanım Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL'e; tez savunma jürisinde yer alarak kıymetli görüş ve önerileriyle çalışmaya katkı sağlayan Prof. Dr. Şaban SAĞLIK'a ve Doç. Dr. Neslihan KARAKUŞ'a; yüksek lisans sürecindeki birbirinden değerli kıymetli hocalarıma; her zaman benim yanımda olup beni destekleyen, başarabileceğime inanan ailelerim IŞIK, GÜRBAZ ve ŞEFKATLİOĞLU ailelerine; iyi günde kötü günde beraber olmaya söz verdiğimiz ve bunu en iyi şekilde yerine getiren yol arkadaşım, eşim Şefik Ziya IŞIK'a; yaşından büyük olgunluk gösteren, beni iyi dileklerle çalışma odama uğurlayan, enerjisiyle beni motive eden canım kızım Elanur IŞIK'a; çalışma sürecim boyunca benden yardımlarını esirgemeyen Necmettin Erbakan Üniversitesi TÖMER idarecilerime ve mesai arkadaşlarıma sonsuz teşekkürler...

Demet Döne IŞık

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: MUSTAFA KUTLU’NUN “RÜZGÂRIN OĞLU” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ

Demet Döne Işık

ÖZET

Bütün dillerin öğretiminde olduğu gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de okuma becerisi, diğer dil becerilerinin kazanımı ve gelişimine olan katkısından dolayı büyük öneme sahiptir. Okuma becerisi okuma metinleri ile kazandırılmakta ve geliştirilmektedir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenici ilk olarak ders kitaplarındaki okuma metinleriyle karşılaşmaktadır. Ancak bir becerinin kazanılması için ders kitapları yeterli olmamaktadır. Bu durumda okuma becerisinin kazanımı için başka ek kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak üzere dil seviyelerine göre hazırlanmış okuma kitaplarının sayısı azdır. Bu sebeple de ya dil öğreticileri tarafından hazırlanmış yapay (kurgu) metinlere ya da hedef dili ve kültürü en iyi yansıtan edebî değer taşıyan özgün metinlere ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak metin değiştirim teknikleri uygulanmadan, metin dil seviyelerine uygun hâle getirilmeden özgün metinlerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılması mümkün olmamaktadır. Bu durumda metin değiştirimi önem arz etmektedir. Metin değiştirimi, özgün bir metnin metin değiştirim ölçütleri temel alınarak dil seviyelerine uygun olarak değiştirilmesidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik okuma kitaplarının ve metin değiştirim çalışmalarının sayısının az olması metin değiştirim çalışmalarına duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Bu sebeple Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde özgün metinlerin, metin değiştirim yoluyla öğretim sürecine dâhil edilmesi okuma becerisinin kazanımı ve gelişimi açısından önemli ve gereklidir. Sözü edilen önem, ihtiyaç ve gereklilik temelinde bu tez çalışmasında Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” hikâyesini metin değiştirim işlemleri ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesindeki öğrenenlere uygun hâle getirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmanın yöntemi “nitel araştırma”

yöntemidir. Veriler “doküman analizi” ile toplanmıştır. Çalışmada Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” metninin A2 seviyesine değiştirimi yapılmıştır. Değiştirilmiş metnin güvenilirliğini sağlamak için 5 uzmanın görüşüne başvurulmuştur ve uzman görüşleri neticesinde metnin son hâli verilmiştir. Bununla birlikte özgün ve değiştirilmiş metinler; söylem ve anlatı çözümlemesi, okunabilirlik düzeyleri, söz varlığı öğelerinin kullanımı bakımından karşılaştırmalı bir şekilde incelenmiştir. Ayrıca değiştirilmiş metnin A2 seviyesi öğrencilerine uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla metne yönelik 13 öğrenenin görüşü alınmış ve yine 13 öğrenenin metni anlama düzeyleri incelenmiştir. Çalışma kapsamında özgün ve değiştirilmiş metinlerde söylem ve anlatı çözümlemesi bakımından metnin ana yapısı bozulmamıştır. Özgün metinde “eğitsel düzey” olan okunabilirlik düzeyi değiştirilmiş metinde de “eğitsel düzey” olarak belirlenmiştir. Söz varlığı bakımından en sık kullanılan kelimeler metinde korunmuş ancak değiştirilmiş metin söz varlığı bakımından daha zengin hâle getirilmiştir. Öğrenenler, değiştirilmiş metni A2 seviyesine uygun olduğu şeklinde değerlendirmişlerdir. Ayrıca öğrenenler değiştirilmiş metne ait metni anlama sorularını da cevaplayabilmişlerdir. Sonuç olarak bu çalışmada Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” metninin A2 seviyesine değiştirimi yapılmış ve değiştirilmiş metnin A2 seviyesinde kullanılabilir olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Okuma Becerisi, Metin Değiştirimi, Değiştirilmiş Metin, Mustafa Kutlu, Rüzgârın Oğlu.

**TEXT EXCHANGE FOR THOSE LEARNING TURKISH AS A
FOREIGN LANGUAGE: THE STORY OF MUSTAFA KUTLU'S
"SON OF THE WIND"**

Demet Döne Işık

ABSTRACT

As in the teaching of all languages, reading skill in teaching Turkish as a foreign language is of great importance due to its contribution to the acquisition and development of other language skills. Reading skills are gained and developed with reading texts. A learner learning Turkish as a foreign language first encounters the reading texts in the textbooks. However, textbooks are not enough to acquire a skill. In this case, other additional resources are needed for the acquisition of reading skills. The number of reading books prepared according to language levels to be used in teaching Turkish as a foreign language is low. For this reason, there is a need for either artificial (fictional) texts prepared by language teachers or original texts with literary value that best reflect the target language and culture. However, it is not possible to use original texts in teaching Turkish as a foreign language without applying text replacement techniques and making the text suitable for language levels. In this case, text replacement is important. Text replacement is the replacement of an original text in accordance with language levels based on text replacement criteria. The low number of reading books and text replacement studies for teaching Turkish as a foreign language increases the need for text replacement studies. For this reason, the inclusion of original texts in the teaching process through text replacement in teaching Turkish as a foreign language is important and necessary for the acquisition and development of reading skills. Based on the aforementioned importance, need and necessity, in this thesis, it is aimed to make Mustafa Kutlu's story "Rüzgârın Oğlu" suitable for A2 level learners who learn Turkish as a foreign language with text replacement processes. The method of the study conducted for this purpose is the "qualitative research" method. Data were collected by "document analysis". In the study, Mustafa Kutlu's "Rüzgârın Oğlu" text was changed to A2 level. In order to ensure the reliability of the modified text, the

opinions of 5 experts were consulted and the final version of the text was given as a result of expert opinions. However, original and modified texts; discourse and narrative analysis, readability levels, and the use of vocabulary items were examined comparatively. In addition, in order to determine the suitability of the modified text with A2 level learners and its usability with them, the opinions of 13 learners about the text were taken and the comprehension levels of 13 learners were examined. Within the scope of the study, the main structure of the text has not been distorted in terms of discourse and narrative analysis in original and modified texts. The readability level, which was "educational level" in the original text, was determined as "educational level" in the modified text. The most frequently used words in terms of vocabulary were preserved in the text, but the modified text was made richer in terms of vocabulary. The learners evaluated the modified text as being suitable for A2 level. In addition, the learners were able to answer the questions of understanding the text of the modified text. As a result, in this study, Mustafa Kutlu's "Rüzgârın Oğlu" text was changed to A2 level and it was understood that the modified text could be used at A2 level.

Keywords: Teaching Turkish as a Foreign Language, Reading Skill, Text Alteration, Altered Text, Mustafa Kutlu, Rüzgârın Oğlu.

ÖN SÖZ

Bu çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenen ve öğreticilere ders kitapları dışında yardımcı, ek okuma materyalleri sağlamak ve bu sayede öğrenenlerin özgün edebî metinlerin dil çeşitliliğinden faydalanmalarına katkıda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada günümüz yazarlarından olup hikâyelerinde günümüz Türkçesinin güzel örneklerini sunan Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi seçilmiş ve metnin A2 seviyesine metin değiştirimi yapılmıştır.

Bu tez çalışmasının ilk bölümünü; problem durumu, araştırmanın amacı ve alt amaçları, araştırmanın önemi, sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlar oluşturmaktadır. Çalışmanın ikinci bölümünde, çalışma kapsamında kuramsal çerçeveye; üçüncü bölümünde ilgili araştırmalar başlığı altında ilgili alanda yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin tanıtımına yer verilmiş ve alanyazın taramasının sonuçları sunulmuştur. Çalışmanın dördüncü bölümünü yöntem, beşinci bölümünü ise araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular oluşturmaktadır. Altıncı bölümde de tartışma, araştırma kapsamında elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar ve daha sonraki çalışmalara ışık tutabilecek öneriler yer almaktadır.

Bu tez çalışması sonucunda A2 düzeyine değiştirimi yapılmış edebî metin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine katkı sağlayacağı düşüncesiyle öğreticilerin ve öğrenenlerin kullanımına sunulmuştur.

Haziran, 2022

Demet Döne Işık

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
ÖN SÖZ.....	ix
TABLOLAR LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
KISALTMALAR.....	xvii
GİRİŞ.....	1
1.Problem Durumu.....	3
2.Araştırmanın Amacı	7
3.Araştırmanın Alt Amaçları	7
4.Araştırmanın Önemi	8
5.Sınırlılıklar	11
6.Varsayımlar	11
7.Tanımlar	11
BİRİNCİ BÖLÜM.....	13
1. KURAMSAL ÇERÇEVE	13
1.1.METİN	13
1.2.YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METNİN YERİ VE ÖNEMİ ...	16
1.3.YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN METİNLER ...	19
1.3.1.Özgün (Otantik) Metinler	20
1.3.2.Yapay (Kurma) Metinler	25
1.4.YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METİN DEĞİŞTİRİMİ	27
1.4.1.Metin Değiştirimi Türleri	30
1.4.1.1.Sadeleştirme	30
1.4.1.2.Genişletme	31
1.4.1.3.Kolaylaştırma	32
1.5.TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE METİN	
DEĞİŞTİRİMİ	33
İKİNCİ BÖLÜM	40
2.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	40

2.1.DOKTORA TEZLERİ	40
2.2.YÜKSEK LİSANS TEZLERİ	41
2.3.ALANYAZIN TARAMASININ SONUCU	44
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	46
3.YÖNTEM.....	46
3.1.ARAŞTIRMANIN DESENİ / MODELİ	46
3.2.İNCELENEN DOKÜMAN VE ÇALIŞMA GRUBU	46
3.3.VERİ TOPLAMA SÜRECİ.....	49
3.4.VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	50
3.5.VERİLERİN ANALİZİ.....	51
3.5.1.Metin Değiştirimi.....	51
3.5.2.Söylem Çözümlemesi.....	52
3.5.3.Anlatı Çözümlemesi	53
3.5.4.Okunabilirlik	54
3.5.5.Söz Varlığı.....	55
3.5.6.İçerik Analizi ve Betimsel Analiz.....	55
3.6.ARAŞTIRMA ETİĞİ.....	56
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	57
4.BULGULAR	57
4.1.ARAŞTIRMA KAPSAMINDA SEÇİLEN ÖZGÜN METNİN A2 SEVİYESİNE DEĞİŞTİRİMİNE YÖNELİK BULGULAR	57
4.2.DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR	86
4.3.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR.....	89

4.3.1.Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Cümle Sayısına Yönelik Bulgular.....	89
4.3.2.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kesitler	101
4.3.3.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar	109
4.3.4.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri.....	112
4.3.5.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Mekân İfadeleri.....	113
4.4.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN ANLATI ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR	113
4.4.1.Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Eyleyenler Şeması	114
4.5.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN OKUNABİLİRLİK DÜZEYLERİNE YÖNELİK BULGULAR	125
4.5.1.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Bulgular	125
4.6.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNDEKİ SÖZ VARLIĞI ÖGELERİNE YÖNELİK BULGULAR.....	127
4.6.1.Özgün Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular.....	127
4.6.2.Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular	133
4.7.DEĞİŞTİRİLMİŞ METNİ ÖĞRENENLERİN ANLAMA DURUMLARINA YÖNELİK BULGULAR	138
4.8.DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ ÖĞRENEN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR	140
BEŞİNCİ BÖLÜM	142
5.TARTIŞMA, SONUÇ, ÖNERİLER.....	142
5.1.TARTIŞMA	142
5.2.SONUÇ	148

5.2.1.Özgün Metnin A2 Seviyesine Değiştirimine Yönelik Sonuçlar	148
5.2.2.Değiştirilmiş Metinle İlgili Uzman Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	149
5.2.3.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Söylem Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar	151
5.2.4.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Anlatı Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar	152
5.2.5.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Sonuçlar	153
5.2.6.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Sonuçlar	153
5.2.7.Değiştirilmiş Metni Öğrenenlerin Anlama Durumlarına Yönelik Sonuçlar	155
5.2.8.Değiştirilmiş Metinle İlgili Öğrenen Görüşlerine Yönelik Sonuçlar	155
5.3.ÖNERİLER	156
KAYNAKÇA	158
EKLER	166
Ek 1. İncelenen Özgün Metinde Yer Alan Sözcükler	166
Ek 2. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Sözcükler	179
Ek 3. Uzman Görüşü Formu	192
Ek 4. Okuma Anlama Testi	197
Ek 5. Öğrenen Görüşü Formu	199
Ek 6. Rüzgârın Oğlu (Değiştirilmiş Metin)	200
Ek 7. Uygulama ve Uzman Görüşü Alma İzni	215
Ek 8. A1 Dil Bilgisi Konuları	216
Ek 9. A2 Dil Bilgisi Konuları	217
Ek 10. Etik Kurul İzni	218
Ek 11. Turnitin Orijinallik Raporu	219

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Araştırma Kapsamında İncelenen Hikâye.....	47
Tablo 2. Uzmanların Öğrenim Durumları	47
Tablo 3. Uzmanların Toplam Kaç A2 Sınıfında Çalıştığı.....	48
Tablo 4. Uzmanların Çalışma Alanlarına Yönelik Bulgular	48
Tablo 5. Öğrenenlerin Özellikleri.....	49
Tablo 6. Çetinkaya” Okunabilirlik Düzeyi Tablosu.....	54
Tablo 7. Rüzgârın Oğlu” Metninin A2 Düzeyine Değiştirimi	57
Tablo 8. Örnek Cümlelerin Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	86
Tablo 9. Uzmanların Örnek Cümlelerle İlgili Önerileri.....	87
Tablo 10. Değiştirilmiş Metnin Uygunluğunun Puanlanması.....	88
Tablo 11. Uzmanların kelimeler, görseller, sözlükçe ve kullanılan dil bilgisi yapısıyla ilgili önerileri	89
Tablo 12. Özgün Metnin Cümleleri	90
Tablo 13. Değiştirilmiş metnin cümleleri.....	95
Tablo 14. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Kesitleri	101
Tablo 15. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar	110
Tablo 16. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri	112
Tablo 17. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Mekân İfadeleri	113
Tablo 18. Özgün Metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Okunabilirlik Formülü’ne Göre Okunabilirlik Düzeyi.....	126
Tablo 19. Değiştirilmiş metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Formülü’ne göre okunabilirlik düzeyi	126
Tablo 20. Özgün Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Söz Varlığı Ögelerinin Sayısı	127
Tablo 21. Özgün Metinde Yer Alan Sözcükler.....	128
Tablo 22. Özgün Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı İkileme Sayısı	130
Tablo 23. Özgün Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Deyim Sayısı	131
Tablo 24. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Söz Varlığı Ögelerinin Sayısı.....	133
Tablo 25. İncelenen Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Sözcükler	134
Tablo 26. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı İkileme Sayısı.....	136
Tablo 27. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Deyim Sayısı	137
Tablo 28. Öğrenenlerin Okuma Anlama Testinden Aldıkları Puanlar.....	139

Tablo 29. Öğrenenlerin Değiştirilmiş Metni Anlama Durumları.....	140
Tablo 30. Değiştirilmiş Metnin Öğrenenlerin Dil Seviyesine Uygunluğunun Değerlendirilmesi.....	141

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1.** Süleyman'ın "Okula Gitme" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 114
- Şekil 2.** Süleyman'ın "Okula Gitme" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 115
- Şekil 3.** Süleyman'ın "Koşucu Olma" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 115
- Şekil 4.** Süleyman'ın "Aile Geçimine Katkıda Bulunmak İçin Para Kazanma" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 116
- Şekil 5.** Süleyman'ın "Çalışmaktan Yorulup Dinlenmek İstemesi" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 116
- Şekil 6.** Süleyman'ın Gazete Haberinde Gördüğü "Yarışa Katılmak İstemesi" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 117
- Şekil 7.** Süleyman'ın "Bilal'in Bisiklet Hayalini Gerçekleştirme" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 118
- Şekil 8.** Dursun'un "Rahat Yaşama Arzusu Ve Çocuklarına İyi Bir Gelecek Sağlama" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 118
- Şekil 9.** Dursun'un "Çalışıp Para Kazanma" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması119
- Şekil 10.** Dursun'un İstanbul'da "Çalışıp Para Kazanma" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 120
- Şekil 11.** Afrikalı Gencin Köydeki İhtiyaçları Temin Edebilme Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 120
- Şekil 12.** Akrabaların, Dursun ve Ailesini "İstanbul'a Getirtmek ve Onlara Yardım Etmek İstemeleri" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 121
- Şekil 13.** Hacer'in "Aile Geçimine Katkıda Bulunmak" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 122
- Şekil 14.** Bilal'in Bisiklete Binebilmek Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 122
- Şekil 15.** Hamza'nın "Süleyman'ı Koşu Yarışına Hazırlama" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 123
- Şekil 16.** Zeynep'in "Ailesine Yardımcı Olmak İstemesi" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 123
- Şekil 17.** Elektrikçi Seyfi Usta'nın "Dursun'a İşporta Arabası Aldırıp Ondan Çıkar Elde Etmek" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması 124
- Şekil 18.** Gözlükçü'nün "Gölge Bir Yerde Gazete Okumak" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması..... 124

KISALTMALAR

TÖMER:	Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
TUD:	Türkçe Ulusal Derlemi
TDK:	Türk Dil Kurumu
vd.:	ve diğerleri
vb.:	ve benzeri
akt.:	aktaran
s.:	sayfa
f:	frekans

GİRİŞ

Dil, insanların kendini anlatma ihtiyacına hizmet eden ve insanlar arasında iletişimi sağlayan önemli bir unsurdur. Türkçe Sözlük'te dil "İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban." şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2011, s. 664). Ergin'e (1992, s. 3) göre "İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık."tır. Aksan (2015, s. 55) ise dili; duygu, düşünce ve isteklerin toplumdaki ortak kurallar sayesinde başkalarına aktarılmasını sağlayan dizge olarak tanımlarken Torusdağ ve Aydın (2017, s. 1-2) da insanın düşüncesini ifade etmesinde en yetkin iletişim aracı olduğunu ifade ederek bir anlaşma dizgesi olarak tanımlamıştır. Yapılan tanımlara bakıldığında dilin; insanlar arasında iletişim kurma işlevini yerine getiren çok güçlü, büyümlü bir düzen olduğunu söylemek mümkündür.

Birey, henüz anne karnında dili duymaya başlar ve çevresiyle etkileşimi sonucunda ana dili edinimini tamamlar. Birey aynı zamanda gelişen teknoloji, ülkeler arasındaki iletişimin artması, eğitim, kültürel hareketlilik gibi pek çok sebepten dolayı bir ya da birden fazla dili de öğrenmeye ihtiyaç duyar ki bu da yabancı dildir. "Yabancı dil; bireyin doğduğu çevrede konuşulan ve doğal olarak edindiği ana dilinden farklı olarak, çeşitli sebeplerle bilinçli ve planlı bir şekilde sonradan öğrendiği dildir." (Yağmur, 2013, s. 183). Yabancı dil öğrenmek bir ihtiyaçtır ve bu ihtiyaç günümüzde daha da artmıştır.

Bütün dillerin öğretiminde olduğu gibi yabancı dilin öğretiminde de birtakım kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaç doğrultusunda dil öğreticilerinin ve öğrenenlerin başvurduğu ilk kaynak ise ders kitapları olmaktadır. Ancak ders kitapları, yabancı dil öğretiminin hedeflerine ulaşılmasında tek başına yeterli olmamaktadır. Şimşek (2011, s. 48) de yabancı dil öğretiminin belirlenen hedeflerine ulaşılmasında ders kitaplarının tek başlarına yeterli olmadığına vurgu yapmıştır. Öğrenenlere hedef dilin kullanımını örneklendirmek ve kültürel zenginliğini aktarabilmek için yabancı dil öğretiminin yardımcı okuma materyalleriyle desteklenmesi gerekmektedir. Göçen, Karabulut, Yıldız Memiş ve

Darame'nın (2020, s. 115-116) da belirttiği gibi yardımcı okuma materyalleri, ders kitaplarının yanında yabancı dillerin öğretiminde yaygın olarak kullanılan materyallerdendir ve dil öğrencisi bu materyaller sayesinde yeni sözcükler öğrenmekte, öğrendikleri sözcükleri tekrar etme imkânı bulmaktadır. Göçen ve Aydın (2021, s. 96) okuma kitaplarının, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde verimi arttırdığını ve bu sebeple dil öğrencilerinin ihtiyaç duyduğu bir materyal olduğunu belirtmiştir. Okuma kitaplarının sağladığı fayda, yabancı dil öğretiminde yardımcı okuma kitaplarına ve okuma metinlerine olan ihtiyacı arttırmaktadır.

Bu gereksinim kapsamında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi açısından düşünüldüğünde öğretime yardımcı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanmış okuma kitaplarının sayısının oldukça az olduğu fark edilmektedir. Şimşek (2017, s. 223) yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi için okuma kitabı oluşturmada oldukça geri kaldığını ifade etmiştir. Oysaki dil öğrencisi, dil öğretiminin vazgeçilmez bir ögesi olan metinler sayesinde hedef dilin; dil bilgisi kurallarını, cümle yapılarını, söz varlığı öğelerini yani hedef dille ilgili birçok ögeyi öğrenir. Toprak'a (2011, s. 13) göre metinler, öğretimin vazgeçilmez öğelerinden biridir. "Türkçe öğretimi metinler merkezinde gelişen bir öğretimdir." (Şimşek, 2011, s. 40). Ayrıca metinler sadece hedef dilin kurallarını, cümle yapısını, söz varlığı öğelerini vermekle kalmaz aynı zamanda Türk kültür öğelerinin de yabancılara tanıtılmasına hizmet eder.

Bu bağlamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef-kazanımlara ulaşmaya yardımcı olacak okuma metinlerine ihtiyaç olduğu ve bu metinlerin sayısının artırılması gerektiği anlaşılmaktadır. Metinlerin belirtilen işlevleri, özellikleri ve öneminden dolayı bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde öğrenenlere okuma becerisini kazandırıp geliştirme, hedef dilin kurallarını ve kültür öğelerini tanıtmaya açısından destek olacak yardımcı bir okuma metni kazandırmak hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda çalışma kapsamında Türk edebiyatından seçilen özgün bir metin, metin değiştirim teknikleri kullanılarak A2 seviyesi öğrenenlerinin seviyesine uygun hâle getirilmiştir.

1.Problem Durumu

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinler, öğretimin vazgeçilmez bir ögesidir. Demir ve Açık (2011, s. 56) da Türkçe öğretiminin büyük ölçüde metne dayandığını ifade etmektedir. Metin, “Belirli bir bildirişim bağlamında bir veya birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünü; başı ve sonu ile kapalı bir yapı oluşturan dilsel göstergelerin art arda geldiği anlamlı yapıdır.” (Günay, 2013, s. 47).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde amaca ve seviyeye göre farklı metinlerin kullanımı önemli ve gereklidir. Çünkü dil öğretiminde metinlerin öğrenenlere sağladığı fayda yadsınamayacak kadar fazladır. Aytan, Çakır, Belikara ve Ustaoglu (2018, s. 1071) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ders kitaplarını destekleyecek, seviyeye uygun hazırlanmış okuma materyallerine ihtiyaç olduğunu, bu materyallerin hedef dilin dil bilgisi yapılarını, söz varlığı öğelerini ve o dile ait kültürel ve edebî unsurları aktarmada önemli olduğuna değinmiştir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde seviyelere göre farklı metinler kullanılmaktadır. Bölükbaş (2015, s. 925) yabancı dil derslerinde kullanılan metinleri; yapay (kurgu) ve özgün metinler olmak üzere iki gruba ayırmıştır. Temel seviyelerde dil öğrencisinin Türkçenin dil bilgisi yapısını, dil özelliklerini bilmemesinden kaynaklı olarak dil öğreticileri tarafından, seviyeye uygun olarak hazırlanmış kurmaca (yapay-kurgu) metinler kullanılırken ilerleyen seviyelerde ise öğrencinin dil gelişimine paralel olarak özgün metinlere de yer verilmeye başlanmaktadır.

Özgün metinlerin doğrudan, hiçbir değişiklik yapılmadan dil öğrencisine sunulması çok da mümkün olmamaktadır çünkü özgün metinler, o dilin okuyucularına yönelik yazılmış metinlerdir. Özgün metinlerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanıldığında birtakım değiştirim yöntem ve tekniklerine tâbi tutulması yani metin değiştirimi yapılması gerekmektedir. Durmuş (2013b, s. 392) metin değiştirimini “Kaynak metin ile bu metin üzerinde yapılan bir dizi dilbilimsel değişiklik sonucunda ortaya çıkan hedef metin arasındaki ilişkiyi karşılamaktadır.” şeklinde tanımlamıştır. Metin değiştirimini; Nation (2001) ve Sandom (2013) ise

sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma olmak üzere 3 başlıkta ele almıştır (akt. Özmen, 2019, s. 86).

Metin değiştiriminin amacı, özgün metnin sunduğu dilsel ve kültürel çeşitlilikten yararlanıp metnin anlaşılabilirliğini sağlamak ve bu sayede okuma kazanımlarına ulaşarak öğrenci motivasyonunu artırmaktır. “Bu amaçla metinler üzerinde çeşitli biçimbilimsel, sözdizimsel ve sözlüksel değişikliklere gidilmekte ve metindeki ileti korunacak şekilde, kimi durumda kısaltmalara, eksiltmelere ve özetleme yoluna gidilerek sadeleştirme yapılırken kimi durumda da açıklama ve açıklamalarla genişletme yapılmaktadır.” (Özmen, 2019, s. 70).

Metin değiştirimi ile özgün metinler öğrenenlerin seviyesine uygun hâle getirilmektedir. Bu sayede özgün metinlerin sağladığı dil çeşitliliğinden Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de faydalanılmaktadır. Bakan (2012, s. 1-2) özgün metinlerin düzeylerinin, öğrenciye uygun hâle getirilmesi durumunda metinlerin okunurluk ve anlaşılabilirlik oranlarının yükseleceğini ifade ederek metin değiştiriminin önemine vurgu yapmıştır. Durmuş (2013a, s. 1302) da metin değiştirim çalışmalarının, dikkatle yapıldığı takdirde orta düzeyde hatta başlangıç düzeylerinde bile faydalı materyaller olduğunu ifade etmiştir. Kutlu (2021, s. 130) uyarlanan metinlerin, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin söz varlıklarını geliştirmeleri, seviye kazanımları olan dil bilgisi yapılarını öğrenmeleri ve bu yapıları pekiştirmeleri için ihtiyaç olarak gördüğünü ifade etmiştir. Sevcihan (2021, s. 144) ise değiştirilmiş metinlerin, öğrenci psikolojisine yaptığı olumlu etkiye değinerek; seviyeye uygun olarak değiştirilmiş metinlerin en önemli katkılarından birinin, dil öğrencisinin öğrenme kaygısını azaltarak motivasyonunu artırdığı yönünde olduğunu belirtmiştir.

Alanyazın incelendiğinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bu denli öneme sahip olan metin değiştirim çalışmalarının yeterli sayıda olmadığı fark edilmiştir. Bu konuda Aktan (2019, s. 56) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yeterli sayıda sadeleştirme yapılmadığını, Ay (2020, s. 109) belirli ölçütlere göre yapılmış olan metin değiştirim çalışmalarının artması gerektiğini, Erdem İpek (2018, s. 102) bu konudaki materyal eksikliğini azaltmak gerektiğini, Eroğlu (2015, s. 155) Türkçe öğrenenlere önerilebilecek seviyelere göre hazırlanmış materyallerin yok

denecek kadar az olduğunu, Yaşar (2019, s. 107) metin uyarlaması alanında yapılan çalışmaların oldukça az olduğunu, Yayan (2019, s. 51) ise A2 seviyesine yönelik okuma metinleriyle ilgili olarak kaynak eksikliği olduğunu belirtmiştir.

Bu bağlamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yardımcı okuma metinlerinden yararlanabilmek için dil seviyelerine uygun olarak hazırlanmış okuma metinlerine ya da özgün metinlerin çeşitli değiştirim işlemlerinden geçirilerek Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin dil seviyelerine uygun hâle getirilmesine ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır.

Alanyazında bu ihtiyaçla yapılan çalışmalar incelendiğinde birçok özgün metnin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için dil seviyelerine uygun hâle getirildiği görülmektedir (Akıncılar, 2018; Aktan, 2019; Atalay, 2021; Ay, 2020; Ayar, 2020; Bakan, 2012; Boztoprak, 2020; Demirel, 2019; Erdem İpek, 2018; Eroğlu, 2015; Ghaffarı, 2020; Güdek, 2021; Gürler, 2017; Gürsoy Akyüz, 2019; Harmandar, 2020; Kaya, 2018; Kaya, 2019; Kaymaz, 2018; Kutlu, 2015; Mazlum, 2014; Özdin, 2020; Özmen, 2019; Süner, 2018; Yaşar, 2019; Yayan, 2019; Yazok, 2020; Yıldırım, 2013; Yılmaz, 2021).

Yapılan çalışmalar incelendiğinde, metin değiştirim çalışmalarının daha çok yüksek lisans tezlerinde yapıldığı doktora tezlerinde ise çok daha az çalışmanın olduğu fark edilmiştir. Oysa ki metin değiştirim çalışmaları Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde oldukça önemlidir. Bu nedenle bu çalışmaların hem yüksek lisans hem de doktora çalışmalarında artırılması gerekmektedir.

Metin değiştirimi çalışmalarının ilk olarak 2012 yılında başladığı 2018 yılıyla birlikte de giderek artış gösterdiği görülmektedir. Ancak hâlâ yeterli sayıda değildir. Bu nedenle çalışmaların artması gerektiği hususu önem arz etmektedir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde metin değiştirimi çalışmalarının, en çok A2 ve B1 seviyelerinde yapıldığı görülmektedir. Her seviyede olmak üzere özellikle temel seviye olan A2 seviyesinde metin değiştirim çalışmaları önemlidir. Çünkü özgün metinler öğrenenlere dilsel çeşitlilik sağlamak ve hedef kazanımlara ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Ayrıca her seviyede olmak üzere özellikle de A2 temel

seviyesindeki öğrenenlerin değiştirilmiş metinlere ihtiyacı oldukça fazladır. Bu nedenle A2 seviyesindeki metin değiştirim çalışmaları artırılmalıdır.

Yapılan metin değiştirimi çalışmalarında daha çok “yabancılara Türkçe öğretimi, sadeleştirme, okuma becerisi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi” anahtar kelimelerinin kullanıldığı görülmüştür. Metin değiştirim çalışmalarından faydalanmak isteyen bir öğretici veya öğrenen “Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, metin değiştirimi, değiştirilmiş metinler” gibi anahtar kelimeleri de kullanacaktır. Bu nedenle çalışmalarda bu anahtar kelimelere de yer verilmesi gerekmektedir.

Metin değiştirim çalışmalarının daha çok Ömer Seyfettin, Refik Halit Karay, Sait Faik Abasıyanık gibi yazarların eserlerinde ve Dede Korkut Hikâyeleri’nde yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Mustafa Kutlu’ya bakıldığında ise çok az sayıda çalışma olduğu fark edilmiştir (Demirel, 2019; Erdem İpek, 2018; Güdek, 2021). Mustafa Kutlu’nun; “Hayat Güzeldir” (Demirel, 2019) hikâyesinin B1 seviyesine değiştirimi, “Ya Tahammül Ya Sefer” (Erdem İpek, 2018) hikâyesinin B1 seviyesine değiştirimi, “Hayat Güzeldir” kitabından “Caney ve Çiçek Tefsiri” (Güdek, 2021) adlı metinlerinin A2 seviyesine değiştirimi yapıldığı görülmektedir. Oysaki Mustafa Kutlu modern Türk edebiyatının önemli temsilcilerinden olup hikâyelerinde günümüz Türkçesinin güzel örneklerini sunmaktadır. Ayrıca hikâyelerinde işlediği konular Türk kültür öğelerini, Türk toplumunun yaşam şeklini yansıtmaktadır. Tüm bu sebeplerden dolayı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin Türk hikâyeciliğinin önemli temsilcisi olan Mustafa Kutlu’nun eserleriyle tanışması ve dil gelişimlerine katkıda bulunması önem arz etmektedir. Bu nedenle Mustafa Kutlu’nun hikâyelerinin metin değiştirim çalışmalarıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde seviyelere uygun hâle getirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda sözü edilen önem, ihtiyaç ve gereklilikle bu tez çalışmasında Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” hikâyesinin metin değiştirim işlemleri ile A2 seviyesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere uygun hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla özgün metnin A2 seviyesine değiştirimi yapılacak ve değiştirilmiş metnin güvenilirliğini sağlamak amacıyla uzman görüşü alınıp metne son hâli verilecektir. Değiştirilmiş metne uzman görüşleri neticesinde son hâli verildikten

sonra çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği için özgün ve değiştirilmiş metin söylem çözümlemesi, anlatı çözümlemesi, okunabilirlik ve söz varlığı kullanımı açısından karşılaştırılacaktır. Ayrıca değiştirilmiş metnin A2 seviyesi öğrencilerine uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla metne yönelik öğrenenlerin görüşü alınacak ve öğrenenlerin metni anlama düzeyleri incelenecektir.

Yapılan tez çalışmasıyla ortaya konacak değiştirilmiş metnin A2 seviyesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğretenlere ve öğrenenlere yardımcı bir okuma materyali olacağı düşünülmektedir.

2.Araştırmanın Amacı

Problem durumunda ifade edilen önem, ihtiyaç ve gereklilik temelinde bu tez çalışmasında “Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” hikâyesinin A2 seviyesine metin değiştirimi nasıldır?” problem cümlesinden hareketle “Rüzgârın Oğlu” hikâyesini metin değiştirimi ile A2 seviyesine uygun hâle getirmek amaçlanmıştır.

3.Araştırmanın Alt Amaçları

Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” hikâyesini metin değiştirimi ile A2 seviyesine uygun hâle getirmek amacıyla yapılan bu çalışmanın alt amaçları şunlardır:

1. Özgün metnin A2 seviyesine değiştirilmiş hâli nasıldır?
2. Değiştirilmiş metne yönelik uzman görüşleri nelerdir?
3. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesi nasıldır?
4. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin anlatı çözümlemesi nasıldır?
5. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeyleri nedir?
6. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin söz varlığı kullanımı nasıldır?
7. Değiştirilmiş metni öğrenenlerin anlama durumları nedir?
8. Değiştirilmiş metne yönelik öğrenen görüşleri nelerdir?

4.Araştırmanın Önemi

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi gün geçtikçe ivme kazanan bir alan hâline gelmektedir. Bütün yabancı dillerin öğretiminde olduğu gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de öğrenenlerin becerisi geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Öğrenenlerin dil becerisinin gelişimi birbirini etkilemekte olup okuma becerisinin diğer becerilerin gelişimine olan etkisi yadsınamayacak derecede fazladır. Çünkü okuma becerisini kazanmış bir öğrenen, konuşma ve yazma becerisinin gelişimine de katkı sağlayacaktır. “Dil öğreniminde anlama becerilerini edinmeden anlatma becerilerinden ürün beklemek zordur.” (Kutlu, 2021, s. 12).

Okuma becerisinin ve bu beceriye bağlı olarak gelişen konuşma ve yazma becerilerinin gelişiminde ise okuma metinleri önem kazanmaktadır. Okuma metinleri sayesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenen, okuma becerisinin gelişimine katkıda bulunduğu gibi okuduklarını yazılı olarak ifade ettiğinde yazma becerisinin, okuduklarını sözlü olarak ifade ettiğinde ise konuşma becerisinin gelişimine katkıda bulunur. Bu açıdan bu çalışma, okuma becerisini temel alması sebebiyle önem arz etmektedir.

Öğrenenler, bu denli öneme sahip olan okuma metinleriyle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için birincil kaynak niteliğinde olan ders kitaplarında karşılaşmaktadır. Ancak okuma becerisinin kazanımı için ders kitapları dışında da bazı okuma materyallerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacı karşılayacak olan okuma kitaplarının sayısı maalesef ki henüz yeterli değildir. Bu nedenle de ana dilinde yazılmış olan metinlere başvurulmaktadır. Dilin doğal hâlinin hâkim olduğu, standart Türkçenin kullanıldığı, Türk kültür öğelerinin yansıtıldığı özgün metinler bu noktada ihtiyaca daha fazla hizmet eder niteliktedir. Süner’in (2018, s. 13) belirttiği gibi özgün metinleri kullanmak öğreneni güdülediği gibi hedef kültürün kavratılmasına yardımcı olur. Ancak özgün metinlerin özellikle temel ve orta seviyelerde hiçbir değiştirim yapılmadan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere sunulması onlarda dile karşı olumsuz bir tutum geliştirebileceğinden, onların dil öğrenme motivasyonunu olumsuz etkileyebileceğinden dolayı mümkün

olmamaktadır. “Özellikle temel ve orta düzey dil öğrencileri için edebî metinlerin seviyelere göre değiştirilmesi önemli bir yere sahiptir.” (Yazok, 2020, s. 14). Bu noktada özgün metinlerin çeşitli değiştirim işlemlerine uygun olarak değiştirimi söz konusu olmaktadır ki bu da metin değiştirimi olarak adlandırılmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde özellikle son yıllarda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma becerisinin kazandırılmasına yönelik olarak metin değiştirimi çalışmalarının yapıldığı görülmektedir. Ancak bu çalışmalar henüz yeterli sayıda değildir. Bu çalışma, metin değiştirimi çalışmalarının sayısının artırılması ihtiyacına hizmet etmeyi amaçlamakta ve bu çalışmaların sayısının artmasına sağlayacağı katkıdan dolayı önem arz etmektedir.

Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde metin değiştirimi çalışmalarının sadece metin değiştirimiyle sınırlı kaldığı görülmektedir. Ancak sadece metin değiştirimi yapmak yeterli değildir. Metin değiştirimiyle birlikte yapılan değiştirimin uygunluğunun uzmanlarca değerlendirilerek çalışmanın niteliğinin artırılması önemlidir. Bu çalışmada değiştirilmiş metne uzman görüşleri neticesinde son hâli verilerek çalışmanın düzeye uygunluğu artırılmaya çalışılmıştır. Bu açıdan bu çalışma metin değiştirimine yönelik uzman görüşü alan birkaç çalışmadan biri olması sebebiyle önemlidir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde çalışmalarda metin içi ilişkilerin daha kolay anlaşılır hâle getirilmediği görülmektedir. Bu çalışmada özgün ve değiştirilmiş metinler; söylem ve anlatı çözümlemesi bakımından incelenmiş ve öğrenenlerin metnin derin yapısını görmelerine, metin içi ilişkileri daha iyi anlamalarına olanak tanımıştır. Bu açıdan bu çalışma özgün ve değiştirilmiş metinlere yönelik söylem ve anlatı çözümlemesi yapılması sebebiyle önem arz etmektedir.

Çalışmalarda özgün ve değiştirilmiş metinler söz varlığı öğeleri bakımından incelenmemiştir. Oysaki Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir öğrencinin söz varlığı tespit çalışmasına ve söz varlığını geliştirmeye ihtiyacı vardır. Bu noktada bu çalışma söz varlığı tespit çalışması bakımından ve değiştirilmiş metinle birlikte söz varlığı öğelerini artırması bakımından diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Bu çalışma

özgün ve değiştirilmiş metne yönelik söz varlığı tespit çalışması yapılması sebebiyle önemlidir.

Çalışmalar incelendiğinde metinlerin okunabilirlik düzeyleri bakımından incelenmediği görülmektedir. Metin değiştirimi yapıldıktan sonra değiştirilmiş metnin okunabilirlik düzeyinin belirlenerek geçerlilik ve güvenilirliğinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu çalışma ile özgün ve değiştirilmiş metinler okunabilirlik düzeyleri bakımından incelenmiştir. Bu yönüyle bu çalışma diğer çalışmalardan ayrılmakta ve önem arz etmektedir.

Çalışmaların çok azında değiştirilmiş metnin öğrenenlere uygunluğunun tespiti için okuma anlama testinin uygulandığı görülmektedir. Öğrenenlerin değiştirilmiş metnin düzeylerine uygunluğuyla ilgili görüşlerinin alınmadığı görülmektedir. Oysaki en iyi dönütü verecek olan o evrendeki örneklemeler oluşturmaktadır. Bu çalışma metin değiştiriminin uygunluğunun belirlenmesi amacıyla öğrenenlere uygulanmış ve değiştirimin daha nitelikli olması amacıyla da öğrenen görüşlerine yer vermiştir. Bu açıdan bu çalışma, öğrenenlerin değiştirilmiş metni anlama durumlarını belirlemeye çalışması ve değiştirilmiş metinle ilgili öğrenen görüşlerine yer vermesi sebebiyle önem arz etmektedir.

Bu çalışmada metin değiştirimiyle birlikte yapılan değiştirimin uygunluğunun belirlenmesi amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve uzman görüşleri neticesinde değiştirilmiş metne son hâli verilmiştir. Ayrıca özgün ve değiştirilmiş metinler; söylem ve anlatı çözümlemesi bakımından incelenmiş, metinlerdeki söz varlığı öğeleri belirlenmiş ve metinler okunabilirlik düzeyleri bakımından incelenmiştir. Değiştirilmiş metni öğrenenlerin anlama durumlarını belirlemek amacıyla öğrenenlere okuma anlama testi uygulanmış ve öğrenenlerin değiştirilmiş metinle ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Alanyazın incelendiğinde yapılan bu analizlerin hepsine birden tek bir çalışmada yer veren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan bu çalışma belirtilen analizlerin hepsine yer vermesi bakımından önem taşımakta ve sonraki çalışmalara örnek olabilecek niteliktedir. Bu çalışma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen ve öğretenlere okuma materyali sağlaması, öğrenenlerin söz varlığını geliştirmesi, metni ayrıntılı olarak incelemesi ve Türk kültür öğelerinin aktarımı bakımından önem taşımaktadır.

5.Sınırlılıklar

Bu çalışmanın sınırlılıkları aşağıda verilmiştir:

- Bu çalışma, Mustafa Kutlu'nun “Hayat Güzeldir” (2020, 21. Baskı) adlı hikâye kitabından seçilen “Rüzgârın Oğlu” isimli hikâyesi ile sınırlandırılmıştır.
- Bu çalışma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 düzeyi öğrencilerini kapsamaktadır. A1 düzeyi öğrencileri için uygun değildir.
- Değiştirimi yapılmış metin, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Öğretim Seti'nde yer alan A1 ve A2 dil bilgisi yapıları ile sınırlandırılmıştır.

6.Varsayımlar

- Araştırma kapsamında incelenecek metin olarak seçilen Mustafa Kutlu'nun “Hayat Güzeldir” adlı hikâye kitabından “Rüzgârın Oğlu” hikâyesinin bir başarı öyküsünü anlatması, öğrencide ilgi uyandırabilecek bir konuya sahip olması bakımından Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılacak nitelikte olduğu varsayılmıştır.
- Araştırma kapsamında seçilen metnin standart Türkçeyi yansıttığı varsayılmıştır.
- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesindeki öğrenenlerin, araştırma kapsamında temel alınan “Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti”ndeki A1 ve A2 seviyesi dil bilgisi yapılarını bildikleri varsayılmıştır.

7.Tanımlar

Bağdaşıklık: “Bir metni tutarlılığı bakımından incelemek, üstyapı olarak genel metin çerçevesinde, metnin tümünü anlamsal olarak değerlendirmek demektir.” (Günay, 2013, s. 118).

Bağlaşıklık: “Bir yazının metin olmasını sağlayan metin içi ilişkileri kuran, dille ilgili özelliklerin tümü.” (Günay, 2013, s. 72).

Gönderim: “Metinde bir kavram, varlık veya durumu ifade eden bir söz, bir kez söylendikten sonra aynı cümlede veya yakınındaki bir başka cümlede bu sözün aynen söylenmesi yerine, onu karşılayan bir başka kelimenin, kelime grubunun veya ekin kullanılması durumudur.” (Coşkun, 2005, s. 54).

Metin Değişirimi: “Kaynak metin ile bu metin üzerinde yapılan bir dizi dilbilimsel değişiklik sonucunda ortaya çıkan hedef metin arasındaki ilişkiyi karşılamaktadır.” (Durmuş, 2013b, s. 392).

Metin: “Belirli bir bildirişim bağlamında bir veya birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünü; başı ve sonu ile kapalı bir yapı oluşturan dilsel göstergelerin art arda geldiği anlamlı yapı.” (Günay, 2013, s. 47).

Özgün Metin: “Gerçek yaşam ile özdeş, okura/alıcıya gerçek dünyada yararlı olabilecek edimsel bilgileri sağlamaya yönelik metinlerdir.” (Demircan, 1990, s. 100).

Sadeleştirilmiş Metin: “Özgün bir metnin, dil bilgisel ve sözcüksel olarak düzeye uygun hale getirilmiş; kavramsal ve kültürel olarak yoğunluğu azaltılmış biçimidir.” (Crossley ve McCarthy, 2007; akt. Bakan, 2012, s. 12).

Yapay (Kurma) Metin: “Gerçek yaşamla doğrudan özdeş olmayan, bunu yansıtmayı amaçlamayan özgöndergeli ve okuyucuya doğrudan eyleme dökülemeyecek yaşıntı örnekleri sunan metinlerdir.” (Demircan, 1990, s. 100).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1.METİN

Metin; cümlelerin anlam ve şekil bakımından bir bütünlük oluşturacak şekilde sıralanıp belli bir bildirişim görevi üstlendiği yapılardır. Günay (2013, s. 47) metni, “Belirli bir bildirişim bağlamında bir veya birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünü; başı ve sonu ile kapalı bir yapı oluşturan dilsel göstergelerin art arda geldiği anlamlı yapı.” olarak tanımlamıştır. Keskin ve Okur’a (2013, s. 296-297) göre metin, anlamsal ve mantıksal açıdan bir bütünlük içinde olup iletişim görevini sağlayan tümce ve tümce değerindeki birimlerin oluşturduğu dilsel bir yapıdır. Güneş (2013, s. 606) ise metni; bilgi, duygu ve düşüncelerin çeşitli şekillerde, anlatım ve noktalama özelliklerine göre yerleştirilmesi sonucunda ortaya çıkan yapılar olarak tanımlamaktadır. Metin ile ilgili olarak yapılan tanımlar incelendiğinde metindeki cümlelerin rastgele değil de bir tutarlılık çerçevesinde sıralandığı ve metinlerin bir iletişim aracı olup insanlar arasında iletişimi sağlayan yapılar olduğu görülmektedir. Dilidüzgün’ün (2010, s. 26) de belirttiği gibi metinler, iletişim için temel unsurdur yani iletişimin vazgeçilmez bir ögesidir ve metinlerin mantık, anlam ve dil bilgisel olarak bir bütünlük oluşturması gerekmektedir. Ayrıca metinler, sadece yazılı ürünlerden oluşmaz sözlü ürünler de birer metin olarak kabul edilmektedir (Akıncılar, 2018, s. 18). Aslında bir bildirişim sağlayan, mantıksal ve yapısal olarak bir bütünlük içerisinde olup okuyucuya bir mesaj veren her ürün ister yazılı ister sözlü ister görsel materyaller olsun, bir metindir.

Metin, sadece cümlelerin birbiri ardına rastgele sıralanması değildir. Metni oluşturan tümcelerin birbiriyle anlam, yapı ve dil bilgisel özellikler bakımından bir tutarlılık oluşturması gerekmektedir. Tomrukcu (2021, s. 15) metnin gelişigüzel olarak dizilen sözcük veya tümcelerden oluşmadığını belirli bir mantık ve dilsel plan çerçevesinde bilinçli olarak oluşturulduğunu ifade etmiştir. Bakan (2012, s. 74) da metin olmanın en temel şartının cümlelerin mantıklı ve anlamlı bir bütünlük sergilemesi olduğunu belirtmiştir. Anlamsal, mantıksal ve yapısal bir bütünlük

taşımayan parçaların bir bütün oluşturması beklenemez. Bir bütün oluşması için parçaların birbiriyle ilişkili olması gerekmektedir. Süner'in (2018, s. 24) de belirttiği gibi nasıl ki tümceler birbiri ardına gelişigüzel şekilde sıralanan sözcüklerden oluşmıyorsa metin de tümcelerin rastgele sıralanması şeklinde oluşturulmaz. Tümceyi oluşturan sözcükler ve metni oluşturan tümcelerin biçim bilimsel ve anlamsal bağıntılarının olması önemli bir özelliktir.

Yukarıdaki unsurların dışında bir metnin, metin özelliği taşıyabilmesi için bazı ölçütlere sahip olması gerekmektedir. Bu ölçütlerden bağdaşıklık, bağlaşıklık metin dilbiliminin iki önemli metinsellik ölçütüdür. Ay (2020, s. 10) da bu ölçütlerin bir yazının metin olabilmesi için gerekli olan unsurlar olduğunu ifade ederek metinsellik ölçütlerinin önemine vurgu yapmıştır.

Karatay (2014, s. 74) metinsellik ölçütlerinden biri olan bağdaşıklık, bir metni oluşturan cümlelerin ve paragrafların dil bilgisel açıdan bağlantılı olması şeklinde tanımlamıştır. Eroğlu (2015, s. 55) da bağdaşıklık; bir yazının metin olmasını sağlayan, metin içinde bağlantılar kuran dil ile ilgili olan özelliklerin tamamını belirttiğini ifade etmiştir. Bağdaşıklık, metni oluşturan bir ögeyi açıklamak veya yorumlamak için başka ögelerin kullanılması ve bunlara dayanarak metinle ilgili açıklamalar yapılmasıdır (Süner, 2018, s. 25). Yukarıda bağdaşıklık tanımlarından hareketle bağdaşıklık; bir metnin okuyucular tarafından daha anlaşılır olmasını sağlamak için metni oluşturan tümcelerin, paragrafların, parçaların yani metni oluşturan ögelerin dil bilgisel özellikler bakımından bağlantılı, ilişkili olması demektir. Ay (2020, s. 10) da bağdaşıklık, dil bilgisel ögelerin metin içindeki kullanımını ile ilgili olduğunu ve metindeki kelimelerin, cümlelerin birbirleriyle olan bağlantısını konu aldığını belirtmiştir. Metinler her zaman okuyucu hedef kitleye bir mesaj vermeyi amaçlar. Bazı metinlerde yazarın vermek istediği mesaj okuyucu tarafından direkt olarak alınır. Yani mesaj kaynaktan alıcıya doğru bir şekilde ulaşır. Ancak bazı metinlerin hedef kitleye vermek istediği mesaj doğrudan anlaşılabilir. Bu durumda mesajın alıcıya ulaşmasında yardımcı etkenlere ihtiyaç duyulur. Bu durumda metinsellik ölçütlerinden olan bağdaşıklık ölçütü devreye girerek verilmek istenen iletinin, alıcı yani okur tarafından doğru bir şekilde alınması sağlanır. Kutlu (2021, s. 30) da bağdaşıklık, soyut olan ve metnin verdiği

mesaja ancak yorumlama ulaşılmasını sağlayan gerekli bir ölçüt olduğunu ve bu ölçütün metinde varılacak sonucun mantıklı ve tutarlı biçimde sunulmasını sağladığını ifade etmektedir.

Süner'e (2018, s. 26) göre bağdaşık bir metinde bulunması gereken en önemli özellik; metinde yer alan bilgilerin birbiriyle bağlantılı olması ve metindeki anlama ulaştıracak öğelerin sağlam bir düzenlenişe sahip olmasıdır.

Metinsellik ölçütlerinden bağdaşıklık ve tutarlılık metinle ilgili ölçütlerdir. (Ay, 2020, s. 10). Günay (2013, s. 118), bağdaşıklık için; bir metnin tutarlılık açısından incelenmesi genel metin çerçevesinde metnin tamamını anlam bakımından değerlendirmektir, demiştir.

Metnin tutarlı olması, öğelerin çizgisel gelişimi içinde izlek, kişi, yer ya da olay bakımından yinelenmesi ve temel bir izlek çerçevesinde gelişmesi gerekmektedir. (...) Metinde kişi, olay, durum gibi konuların, farklı biçimde yinelenmesi, önceden kullanılan ya da sonradan kullanılacak metin içi öğelere gönderimde bulunması anlatımı zenginleştirir. Bu, okuyucunun metinde geçen şeyleri anlamasını ve kişi, olay ya da durum arasında ilişki kurmasını sağlar (Günay, 2013, s. 120).

Bir metnin bağdaşık olma özelliği kazanmasında ve anlam bakımından bir bütünlük taşımasında etkili olan bir diğer önemli metinsellik ölçütü ise bağlaşıklık'tır. Süner (2018, s. 27) de bağlaşıklığın, metnin bağdaşık olmasında ve anlamlı bir bütün oluşturmasında çok önemli olduğunu ve metnin yüzey yapısındaki dilsel ilişkilerin bütünü olduğunu ifade etmiştir. Bağlaşıklık; "Metindeki dilsel, dilbilgisel uyum, yani bütünlüktür ve dilbilgisel bağımlılık üzerine kuruludur." (Eroğlu, 2015, s. 56). Günay (2013, s. 72) da bağlaşıklığın, metin içi ilişkileri kurarak bir yazının metin olmasını sağlayan dilsel öğelerin tümü olduğunu belirtmiştir.

Bir yazının metin özelliği kazanmasında etkisi ve önemi yadsınamaz metinsellik ölçütlerinden olan bağdaşıklık ve bağlaşıklık; metni oluşturan öğeler arasında dil bilgisel ve sözcüksel ilişkiler kurarak metinde anlamsal bütünlük sağlamaktadır. Bu anlamsal bütünlük de metnin bildirişim işlevini yerine getirmede ve metnin vermek istediği mesajın okuyucu kitlesine doğru bir şekilde ulaşmasını sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Süner (2018, s. 25) de bağlaşıklık ve bağdaşıklığın metin temelli ölçütler olduğunu, metnin bildirişim işlevini

gerçekleştirmesinde dilbilgisel ve sözcüksel bağlantıları ve anlam bakımından tutarlılığı sağladığını belirtmiştir.

Metin içindeki tutarlılığı sağlayıp metnin anlaşılabilirliğini artıran ve metindeki anlam bütünlüğünü sağlamada önemli olan bağdaşıklık ve bağlaşıklık ölçütleri metin değiştirim çalışmaları için de önem arz etmektedir. Yabancı bir dil öğrenen öğrenci, dil öğrenimi destekleyecek bir metinle karşılaştığında o metni anlamlandırması, metindeki iletiyi doğru bir şekilde alması elbette tüm seviyelerde olmak üzere özellikle temel seviyelerde bir dil öğrencisi için oldukça zor olacaktır. Bu noktada metinsellik ölçütlerinden olan bağdaşıklık ve bağlaşıklık ölçütlerine göre değiştirimi yapılan metinler önem kazanmaktadır. Kutlu (2021, s. 30) bir dil öğrencisinin metni anlamasında ve dille ilgili kazanımları edinebilmesinde metin dilbilimsel ölçütlere dayalı uyarlamaların önem kazandığını; Süner (2018, s. 25) de bu ölçütler kapsamında yapılan metin çözümlemesinin, dil öğrencilerine yönelik bir metni sadeleştirmede avantaj sağlayabileceğini belirtmiştir.

1.2.YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METNİN YERİ VE ÖNEMİ

İletişim teknolojisinin artması, dünyanın giderek küresel bir hâl alması, ülkeler arasındaki eğitim, sosyal, ticari vb. ilişkilerin artması gibi sebeplerden dolayı birey yabancı bir dil öğrenmeye ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç Kaymaz'ın (2018, s. 9) da belirttiği gibi çağımızın en büyük gereksinimlerinden biridir. Bireyin yabancı bir dil öğrenmesi ana dili edinimi gibi kolay olmayacaktır. Çünkü bireyin ana dili ediniminde doğduğundan beri o dile maruz kalma etkisi söz konusudur. Sözcükler, cümleler arasındaki bağlamlar, dil bilgisel kurallar farkında olunmadan o dilin konuşulduğu çevreye maruz kalma sonucunda doğal olarak edinilmekte ve edinilen bu kurallar, bağlamlar kendiliğinden içselleştirilmektedir. Ancak yabancı bir dili öğrenme noktasında aynı durum söz konusu olmamaktadır. Bireyin ana dilinden farklı olarak yabancı bir dili öğrenmesi sürecinde yaşayacağı zorluklar aşıkardır. Çünkü o dilin konuşulduğu ortama, çevreye maruz kalmamıştır. Bu durumda öğretimi destekleyecek materyallere ihtiyaç duyulmakta bu materyaller sayesinde dil öğrenimi ve öğretimi daha kolay, daha etkili ve daha kısa bir sürede gerçekleşebilecektir. Bu materyallerden etkisi ve önemi yadsınamayacak olan unsur

metinlerdir. Ahmet (2021, s. 36) dil öğretiminin metinlerle daha kolay olduğuna vurgu yaparak metinlerin dil öğretimine ve öğrenimine büyük ölçüde katkı sağladığını ifade etmiştir.

Yabancı dil öğretiminde, verilmek istenen mesajın dil öğrencisi tarafından doğru bir şekilde algılanması, hedeflenen kazanımlara ulaşılması ve sözcükler, cümleler arasında bağlamın doğru bir şekilde kurulması dil öğretiminin hedeflediği en önemli amaçlardandır. Bu amaçlar da metinler sayesinde kazanılır. Yabancı bir dil öğrencisinin, okuma ve okuduğunu anlama becerisi kazanmasında doğrudan katkı sağlayan metinler; sözcük bilgisini, dilsel bağlantıları, anlaşılır mesajı içinde barındırdığından dolayı geçmişten beri en çok kullanılan dil malzemesi olagelmıştır (Kutlu, 2021, s. 33). Yine bu bağlamda Kutlu (2021, s. 33-34) hedef dili öğrenme aşamasında olan bir dil öğrencisinin, metinler sayesinde sözcüklerin kavram alanlarını sezinlendiğini ve metinde verilen mesajı anlamak amacıyla kurulan bağlamı yine metinler sayesinde görebildiğini ifade etmiştir. Yabancı dil öğretiminde metinler dil öğrencisinin söz varlığını geliştirmesinde de oldukça öneme sahiptir. Söz varlığının gelişmesi okuma anlama becerisini geliştirmekle beraber dil öğrencisinin ifade etme becerisini de geliştirmekte etkin rol oynamaktadır. Ay (2020, s. 9) da yabancı dil öğretiminde kullanılan metinlerin, sözcük öğretimine yaptığı katkıya vurgu yaparak söz varlığının gelişimine paralel olarak diğer becerilerin de gelişeceğini; Temizyürek (2021, s. 23) de yabancı dil öğretiminde kullanılan metinlerin, öğrencinin dil gelişimine katkı sağlamasıyla birlikte anlatım gücünü de geliştireceğini ifade etmiştir. Metinler, dil öğrencisinin söz varlığını geliştirmesini, sözcükler ve cümleler arasındaki bağlamı fark etmesini sağlama gibi işlevlerinin yanı sıra hedef dilin kültür özelliklerini tanımasına ve bu özellikleri içselleştirmesine de olumlu katkı sağlamaktadır. Temizyürek (2021, s. 23) de yabancı dil öğrencisinin, metinler sayesinde hedef dilin konuşulduğu toplum hakkında bilgi sahibi olduğunu ve topluma ait kültürel öğelere bu metinler sayesinde erişebildiğini belirtmiştir. Hedef dilin konuşulduğu coğrafyanın, ülkenin kültürünü tanıyan, içselleştiren yabancı dil öğrencisinin o kültüre yakın olması, sosyal hayata uyum sağlama konusunda çok zorluk yaşamayacağı öngörülen bir durumdur. Hedef dilin kültürünü tanıyıp bu sayede kültürel farklılığa uyum sağlayabilen yabancı bir

dil öğrencisi duygusal anlamda da problemler yaşamayacak bu da doğrudan dil gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Yabancı bir dil öğrenim ve öğretim sürecinde bu denli etkiye sahip metinlerin seçimi de haliyle üzerinde titizlikle durulması gereken önemli bir noktadır. Bir metnin hedeflenen kazanımları sağlamada ve metinlerin yukarıda bahsedilen işlevlerinin gerçekleşmesini sağlama noktasında, yabancı dil öğretiminde kullanılacak metinlerin sahip olması gereken bazı önemli özellikler bulunmaktadır. Takdir edilir ki hedefe ulaşmayı sağlayacak her türlü yardımcı kaynak, materyal doğru seçilmediğinde tam tersi bir etkiye bürünebilir. Demir ve Açık (2011, s. 57) ve Yazok (2020, s. 9) her metnin ders materyali olarak kullanılmasının mümkün olmadığını ifade etmiştir. Bu sebeple ki yabancı dil öğretiminde kullanılmak üzere seçilecek metinlerin bazı özellikleri bünyesinde barındırması önem arz etmektedir.

Bu özelliklerden ilk olarak metinlerin, dersin hedeflerine uygunluğu ve öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına hizmet eder nitelikte olmasıdır. Erdem İpek (2018, s. 16) de metinlerin öncelikli olarak dil öğrencisinin ilgi ve gereksinimlerine ve dersin hedeflerine uygunluğunun önemli olduğuna değinmiştir. Ahmet'in (2021, s. 26-27) ise akademik çalışmalar yapan bir öğrencinin okuma ve yazma etkinliklerine ihtiyaç duyarken turizmle ilgilenen bir dil öğrencisinin ise konuşma ve dinleme etkinliklerine ihtiyaç duyacağını belirtmesi metinlerin ve etkinliklerin ihtiyaca yönelik olması gerektiğini göstermektedir.

Yabancı dil öğretiminde kullanılacak bir metnin dersin hedeflerine ve öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına uygunluğunun yanı sıra hedef kitlenin seviyesine, yaşına da uygunluğu önemli bir noktadır. Çünkü dil öğretiminin yapıldığı sınıflarda her öğrencinin aynı yaşta ve aynı seviyede olması beklenemez. Heterojen bir yapıya sahip olması olası bir durumdur. Bu konuda, Güdek (2021 s. 17) her metnin her yaştaki öğrenciye uygun olmadığını bu sebeple de yaşa ve seviyeye uygun metinlerin seçiminin önem kazandığını; Yazok (2020, s. 9) metin seçiminde hedef kitlenin seviyesinin önemli bir özellik olduğunu; Atalay (2021, s. 9) öğrencilerin dil seviyelerine uygun okuma metinlerinin belirlenmesinin dil öğretiminin niteliğini artıracığını belirtmiştir.

Yabancı dil öğretiminde kullanılacak metinlerin okuma becerisini geliştirmesi yadsınamaz bir gerçektir. Ancak dil öğretiminde kullanılacak metinlerin sadece bir beceriyi geliştirecek nitelik olması hedeflenen bir durum değildir. Metinlerin diğer dil becerilerini de aynı oranda geliştirmesi beklenmektedir. Süner'in (2018, s. 11) de belirttiği gibi dil öğretiminde kullanılan iyi bir metnin hem konuşma becerisini geliştirmesi hem de yazma becerisi için temel teşkil etmesi gerekmektedir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan metinler, sadece okuma becerisini geliştirmekle kalmamalı, konuşma ve yazma becerilerinin de gelişimine katkı sağlar özellikte olmalıdır (Bölükbaş, 2015, s. 925).

Polat'a (1993, s. 186) göre dil öğretiminde kullanılan metinlerin sahip olması gereken özellikler şu şekildedir:

- Öğrenci metin konusuna aşina olmalıdır.
- Öğrenci gerçekliğine uygun olmalıdır.
- Metin düzeyi öğrenci seviyesinin biraz üstünde olmalıdır.
- Metni anlamak için verilen ipuçları fazla olmalıdır.
- Metinler ders ortamında söylemsel konuşma ve yazma gibi çıkış noktaları oluşturmaktadır.
- Öğrenciyi dil öğrenmeye güdülemesi gerekmektedir.
- Kültürel farklılıkların işlenmesinde, ülke bilgisini çalışmasında yardımcı olmalıdır.

Wallace (1992, s. 71) Haley ve Austin'a (2004, s. 159) göre yabancı dil derslerinde kullanılacak metinlerin özelliklerini aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür (Akt. Bölükbaş, 2015, s. 925).

- Metinler belirli dil yapılarını ve sözcükleri öğretmelidir.
- Metnin dil düzeyi, öğrencinin düzeyinin biraz üstünde olmalıdır.
- Metinler, temel okuma stratejilerini desteklemelidir.
- Metinlerin içeriği öğrencilerin ilgilerini çekmelidir.
- Metinler, öğrenciler için uygun dil düzeyinde ve özgün olmalıdır.
- Metnin uzunluğu başlangıç düzeyindeki öğrenciyi yıldıracak nitelikte olmamalıdır.
- Metinler, farklı sınıf içi etkinliklere dönüştürülerek kullanılmaya uygun olmalıdır.

Metinlerin yabancı dil öğretiminde katkısı yadsınamaz bir gerçektir.

1.3.YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN METİNLER

Yabancı dil öğretiminde, hedef dil ile ilgili hedef- kazanımlara ulaşmada, verimliliği ve motivasyonu artırmada metinlerin önemi, niteliği yadsınamaz bir

gerçektir. Bu nedenle yabancı bir dilin öğretilmesi ve öğrenilmesi aşamasında farklı türde metinlerden yararlanılmaktadır. Bu metinler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

1.3.1.Özgün (Otantik) Metinler

Özgün metinler, “Gerçek yaşam ile özdeş, okura/alıcıya gerçek dünyada yararlı olabilecek edimsel bilgileri sağlamaya yönelik metinlerdir.” (Demircan, 1990: 100). Bölükbaş (2015, s. 925) özgün metinleri, öğrenciyi gerçek yaşamdaki dil yapılarıyla karşılaştıran orijinal metinler; Durmuş (2013a, s. 1295) ise “Ana dili konuşurlarının doğal iletişim ortamlarında üretilmiş sözlü veya yazılı dil malzemeleridir.” şeklinde tanımlamıştır. Dündar’ın (2021, s. 44) da belirttiği üzere özgün metinler ana dili konuşucuları yani dilin asıl muhatapları için yazılmıştır ve bu metinler gerçek dili barındırırlar. Özgün metinler; tanımlardan da anlaşılacağı üzere dil öğretimi için hazırlanmamış, hedef dilin asıl okuyucularına yönelik mesajlar içeren ve belli bir bildirişim sağlama işlevini yerine getiren metinlerdir. Bu metinlerin amacı hedef dilin asıl okuyucularına gerçek yaşamda fayda sağlayabilecek bilgiler vermek, okuyuculara okuma zevki kazandırabilmektir. Özgün metinler ana dili konuşurlarının doğal iletişim ortamında ortaya çıkar. Ana dili konuşucularının bu doğal iletişim ortamında ortaya çıkardıkları ürünler sözlü ya da yazılı olabilir. Eroğlu’nun (2015, s. 29) da belirttiği gibi hedef dili ana dil olarak konuşanlar kendi doğal iletişim ortamlarında sözlü ve yazılı ürünler ortaya çıkarırlar ve bu ürünler özgün dil ürünleridir. Lüleci (2010, s. 541) de özgün malzemenin, sözlü veya yazılı olabileceğini ve bu malzemelerin o dili ana dili olarak konuşanlar için belli bir bildirişim işlevini sağladığını bunun da gerçek bir etkileşime imkan sağladığını ifade etmiştir.

Özgün metinlerin üretildiği dilin asıl konuşucularına, muhataplarına yönelik metinler olduğunu ve bunların asıl muhataplara fayda sağlamak, bildirişim görevi üstlenmek gibi amaçlarla yazıldığı ifade edilmişti. Bu metinlere; ana dilde yazılmış hikâyeler, romanlar, şiirler, gazete yazıları, ilaç prospektüsleri, restoranlardaki yemek menüleri, market broşürleri yani günlük yaşamı kolaylaştıracak metinler örnek olarak verilebilir. Yazok (2020, s. 11) da özgün metinlere gazete yazılarını, mektupları, şiirleri, haberleri, resimli romanları, hikâyeleri örnek olarak göstermiştir.

Ana dili okuyucuları için önem arz eden, okuyucularda bildirişim işlevi gören, günlük hayatı kolaylaştıran ve edebi eserlerin okunmasıyla okuyucularda okuma zevki uyandıran ve geliştiren, bu ve bunun gibi birçok işleve sahip olan özgün metinlerin dil öğretiminde de oldukça önemli bir yere sahip olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu önemden hareketle özellikle son yıllarda özgün metinler yabancı dil öğretiminde kullanılmaya başlanmıştır. Yazok'un (2020, s. 13) da belirttiği gibi dil öğretiminde son yıllarda iletişimci yaklaşım ön plandadır ve bu iletişimci yaklaşımın ön plana alınmasıyla birlikte dil öğretiminde özgün metinler daha çok kullanılmaya başlanmış ve bu hususta çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

Yabancı dil öğretimi için özel olarak hazırlanmamış fakat hedef-kazanımlara ulaşmada oldukça etkili olan özgün metinler sayesinde yabancı dil öğrencileri, öğrenmeyi amaçladığı dilin asıl kendisini görebilme imkânı bulmakta yani hedef dili doğal hâliyle görme imkânı bulmaktadır. Yazok (2020, s. 11) bu metinlerin gerçek yaşam metinleri olduğunu ve dil öğretiminde malzeme olarak kullanılabilceğini ifade etmiştir. Bakan'ın (2012, s. 35) da belirttiği gibi özgün metinler, yabancı dil öğretimi amacıyla yani yabancı dil öğretimine yönelik olarak yazılmamıştır. Ancak yabancı dil öğretiminde kullanılması faydalı metinlerdir. Çünkü bu metinlerin dili yaşayan dildir ve öğrenci kendi yaşamında da bu dilin gerçek örnekleriyle mutlaka karşılaşacaktır. Dünder (2021, s. 60) ise özgün metinler sayesinde öğrencilerin dile ait farklı kullanımları göreceğini, dil kuralları ile tanışacağını ve bu etkileşimin öğrencilerin özellikle dil gelişimleri için gerekli olduğunu vurgulamıştır.

Özgün metinler yabancı dil öğrenen öğrencilerin; dile ait yapıları, dilin farklı kullanımlarını, metin içerisindeki bağlamı görmelerine ve söz varlığını geliştirmelerine de imkân sağlayacaktır. "Bu metinler, yabancı dil öğrenen bireylerin farklı metin türleri içinde tüm yapıları, kalıpları, ifadeleri görmelerine olanak tanımaktadır." (Özmen, 2019, s. 66).

Özgün metinler sayesinde yabancı dil öğrencisi hedef dilin kültürüyle de tanışma fırsatı bulacaktır. Erdem İpek, (2018, s. 12) de özgün metinler sayesinde öğrencinin kültürel öğeler ile doğrudan karşılaşacağını ifade etmiştir. Hedeflediği dilin kültürel öğelerini tanıyan bir dil öğrencisi şüphesiz ki hem yaşadığı ülkenin kültürüne uyum sağlama sorunu yaşamayacak hem de farklı kültürleri tanıyarak

farklılıklara saygı duyma, dünyaya daha geniş bir perspektiften bakma imkânı bulacaktır.

Özgün metinler, kullanmalık metinler ve yazınsal metinler olmak üzere iki grupta değerlendirilebilir:

Kullanmalık metinler: Yabancı dil öğrenen bir öğrencinin gündelik yaşamını kolaylaştıran ve yabancı bir ülkede işine yarayabileceği, günlük yaşama daha kolay uyum sağlayabileceği pratik bilgiler içeren metinlerdir. Bu metinlerde okuyuculara bilgi vermek, kolaylık sağlamak ve açıklama yapmak amaçlanır. Süner (2018, s. 12) de kullanmalık metinlerin, günlük yaşam durumlarını içerdiğini ve belirli bir konuda bilgi vermeyi amaçladığını ifade etmiştir. Özcan'a (2019, s. 20) göre kullanmalık metinler, "Belli bir konuda bilgi vermek amacıyla ve gündelik yaşam durumlarından oluşan metinlerdir.". Bu metinlerde gündelik yaşam durumları, günlük yaşama ait pratik bilgiler vardır. Bu pratik bilgiler dil öğrencisine hangi durumlarda ne yapacağı bilgisi verir. Bu yönüyle bu metinlere günlük yaşamda işlevselliği yüksek olan metinler de demek mümkündür. Bölükbaş'ın (2015, s. 925-926) da belirttiği gibi kullanmalık metinlere örnek olarak; gazete haberleri, çeşitli etkinlik biletleri, ilanlar, restoran menüleri, anonslar verilebilir.

Tapan (1990, s. 57) kullanmalık metinlerin, öğrenciye karşılaşılabileceği muhtemel gündelik durumları tanıtmak ve ifade etmek istediğini dil kuralları ve toplumsal yönden doğru bir şekilde söze dökerek yabancı bir dünyada eyleme geçebilmesine olanak sağladığını ifade etmiştir. Bu metinler öğrencinin günlük yaşamda işine yarayabileceği metinler olduğu için öğrenci de okuma isteğini de artırabileceğini söylemek mümkündür. Çünkü bir yabancı dil öğrencisi yabancı bir ülkede işine yarayan, günlük hayatını kolaylaştıran bir metin okuduğunda bu direkt günlük yaşamın kolaylaşmasına etki edecektir. Günlük yaşam problemlerini çözen bir öğrenci de dolaylı olarak bu metinlere karşı sempati duyacak ve öğrencinin dil öğrenme motivasyonu artacaktır. Erdem İpek (2018, s. 13) de bu metinlerin öğrencinin işine yaraması sebebiyle öğrencide doğal olarak okuma isteğini artırdığını belirtmiştir.

Kullanmalık diğer adıyla kullanım işlevli olan bu metinler yabancı dil öğretiminde hayatı kolaylaştıran, günlük yaşama uyumun daha kolay olmasını sağlayan işlevselliği yüksek metinlerdir ve yabancı dil öğretiminde kullanılması önem arz etmektedir.

Yazınsal Metinler: Yazınsal diğer bir ifadeyle edebi metinler; “Genellikle sanat yönü öne çıkan, okuyucunun duygu, düşünce ve hayal dünyasına yönelen, mecazlı ifadeler kullanılan, anlatıma çağrışım ve duygu kazandırılarak okuyucunun farklı anlamlar çıkarması amaçlanan metinlerdir.” (Güneş 2013, s. 4). Bölükbaş (2015, s. 926) yazınsal metinlerin, değişik okumalara elverişli olup anlam bakımından çok katmanlı metinler olduğunu ifade etmiştir. Güdek (2021 s. 28) ise yazınsal metinleri; “Geçmiş yaşantılardan esinlenerek, yazarın hayal gücüyle yeni bir anlama bürünmüş metinlerdir.” şeklinde tanımlamıştır. Yazınsal metinler, yazarın duygu ve düşüncelerinden, yaşantılarından beslenerek ortaya çıkan ve okuyucunun bilgi birikimine, bakış açısına, duygu ve düşüncelerine göre farklı anlamlar çıkarabildiği metinlerdir. Bir metin farklı kişiler tarafından farklı şekillerde anlamlandırılıp farklı şekillerde yorumlanabilir. Herkes aynı metinden aynı iletiyi alamaz, aynı duyguyu hissedemez. Bu noktada okuyucunun bilgi birikimi, bakış açısı gibi özellikleri, metnin anlamlandırılmasında önemli rol oynamaktadır.

Dilin tanımlarına bakıldığında dilin yaşayan bir varlık olduğu görülmektedir. Dil yazınsal metinler sayesinde varlığını sürdürür, yazınsal metinlerde hayat bulur aksi hâlde diller zamanla etkinliğini kaybedip yok olacaktır. Bakan’ın (2012, s. 1) da belirttiği gibi yaşayan bir dil çok farklı bağlamlar içinde, farklı biçimlerde ve doğal söylemlerle yazınsal eserlerde hayat bulur ve bu metinler özgün nitelik taşıyan metinlerdir.

Yazınsal metinler; okuyucularda merak duygusunu uyandıran, okuyuculara metindeki kişi ve olayları değerlendirme imkânı verip bunlara eleştirel bakabilmesini sağlayan, okuyucunun hayal dünyasını geliştirerek yaratıcılığını artırma fırsatı veren yazılı ürünlerdir. Bakan (2012, s. 42) yazınsal metinlerin; öğrencide ilgi ve merak duygusunu uyandırdığını, olay, kişi ve durumlara eleştirel bakış açısıyla bakmasını sağladığını, hayalgücü ve yaratıcılığı geliştirdiğini ifade etmiştir. Ayrıca yazınsal metinler dilin doğal kullanımı gösteren, dil bilgisi kurallarının bağlam içerisinde

sezdirilmesine imkân sağlayan metinlerdir. Erdem İpek (2018, s. 14) de dilin inceliklerini gösteren ve dil bilgisi yapılarını olay akışı dahilinde sezdirenen ve bu sayede dil bilgisi yapılarının daha kolay anlaşılmasını sağlayan yazınsal metinlerin oldukça faydalı olacağını belirtmiştir.

Yazın sayesinde öğrenciler, yazılı dilin pek çok özelliğine aşinalık sağlamaktadır. Öğrenciler, kendi yazma becerilerini geliştiren sözdizimi ve tümcelerın söylem işlevleri, olası yapıların çeşitliliği, düşünceleri bağlamadaki farklı yollar hakkında bilgi edinirler. Öğrenciler ayrıca, dilin çeşitliliği ve zenginliğini algılamaya başlama noktasında daha üretken ve maceracı olurlar. Böylece, özgün metinlerin özgün zenginlik ve doğallığında kendi iletişimsel ve kültürel yeterliliklerini geliştirirler (Hişmanoğlu, 2005, s. 55).

Yazınsal metinlerin yabancı dil öğretiminde kullanılması oldukça önemli ve etkilidir. Çünkü yazınsal metinler, hem hedef dilin öğrenilmesinde hem de hedef kültüre aşına olmada dil öğrenicisine katkı sağlayan öğreticilerin de dil öğretiminde kullanması oldukça etkili olan amaca ulaştıracak faydalı materyallerdir. Bölükbaş (2015, s. 926) “Yazınsal metinler, hedef dil ile beraber hedef kültürün de öğretilmesinde etkili olduğundan yabancı dil derslerinde önemli bir yer tutmaktadır.”. Bu metinlerin dil öğrenme sürecinde kullanılması Bölükbaş’ın (2015, s. 926) da belirttiği gibi öğrenciyi güdüleyecek ve hedef kültürün kavramasına katkı sağlayacaktır. Erdem İpek (2018, s. 14) de yazınsal metinlerin öğrenciyi; bir toplumun yaşam felsefesi, dünya görüşü, tarihi, kültürü gibi konularda doğrudan bilgi sahibi yapacağını; Yazok (2020, s. 11) ise yazınsal metinler sayesinde dil öğrenicisinin, kendi kültürüyle hedef kültürü mukayese etmesini sağlayacağını ve hedef kültürle etkileşimini kolaylaştıracağını ifade ederek yazınsal metinlerin dil öğretiminde kullanımının önemine vurgu yapmışlardır.

Yazınsal metinlerin, dil öğrenicisinin söz varlığını geliştirmesine etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Dil öğrenen bir kişinin hedef dile ait söz varlığı, öğrenmeyi amaçladığı dilin yazınsal metinlerini okudukça gelişmekte ve bu sayede hedef dile ait aşinalığı artmaktadır. Aynı zamanda sözcüklerin farklı anlamlardaki kullanımını, metin içerisindeki bağlamı yazınsal metinler aracılığıyla fark edecektir. Yazınsal metinler, içerik olarak dil öğrenicisinin öğrenmesi gereken sözcük hazinesinden kesitler içermekle birlikte öğrencinin dil bilgisel ve biçimsel öğelerin bağlam içinde nasıl kullanıldığını görmesine imkân sağlamaktadır (Kutlu, 2021, s. 14). Öğrenciler

bu metinler sayesinde söz varlığını zenginleştirebilmekte ve derste öğrendiği yapıları pekiştirip daha kalıcı hâle getirebilmektedir.

Ay'ın (2020, s. 16) da belirttiği gibi edebî eserler öğrencinin kendi yaşam tecrübelerini aktarabildiği ortamları yaratır. Bu nedenle edebî eserlerin dil öğretiminde kullanılması dil öğrencisine okuduğunu ifade edebilme, okuduklarını kendi yaşam tecrübesine ve bilgi birikimine göre farklı şekillerde konuşma ve yazıya dökmesine olanak sağlamaktadır.

Ancak dil öğretiminde bu denli etkiye sahip olan yazınsal metinlerin de dil öğretimi sürecinde kullanıldığında bazı özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu metinler öğrencinin ilgisini çekebilecek, motivasyonunu artıracak ve dersin hedef kazanımlarına hizmet edecek yapıda olması gerekmektedir. Erdem İpek (2018, s. 16) de edebi metinlerin, ilgi çekici, dil öğrenme isteğini artırıcı ve işlevsel olup amaca hizmet eder nitelikte olması gerektiğini belirtmiştir. Polat'ın (1993, s. 187-188) da belirttiği gibi dil öğretimi amacıyla kullanılan yazınsal metinler; öğrenenlerin dil seviyesinin çok üstünde olmamalı, konusu öğrenenlerin ilgisi ve yaşam tecrübesiyle uyumlu olmalıdır.

1.3.2.Yapay (Kurma) Metinler

Yabancı bir dil öğretim sürecinde öğrencinin dil gelişimine paralel olarak farklı metinlerden faydalanılmaktadır. Bu metinler dilin hedef kazanımlarına ulaşmada oldukça etkili olmaktadır. Bu metinlerden biri de yapay (kurma ya da kurmaca) metinlerdir. Yapay (kurgu) metinler, “Gerçek yaşamla doğrudan özdeş olmayan, bunu yansıtmayı amaçlamayan özgöndergeli ve okuyucuya doğrudan eyleme dökülemeyecek yaşantı örnekleri sunan metinlerdir.” (Demircan, 1990: 100). Bölükbaş'a (2015, s. 925) göre yapay (kurma) metinlerin, ders kitaplarında yer alan ünitelerde öğretilmesi amaçlanan kelime ve dil bilgisi yapılarını öğretmeyi amaçlayan ve dil öğreticileri ya da yabancı dil ders kitabı yazarları tarafından oluşturulan metinlerdir. Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere yapay (kurma) metinler dil öğreticilerinin; yabancı dil öğretimindeki dil seviyelerine uygun olarak hazırladıkları ve belli gramer yapılarını ve belli söz varlığı öğelerini kavratmayı amaçladıkları metinlerdir denilebilir. Yapay metinler Temizyürek'in (2021, s. 19)

belirttiği gibi hedef öğrenci grubunu tanıyan dil öğreticileri tarafından yazılmaktadır. Çünkü hedef kitleyi tanımayan, hangi dil seviyesinde hangi dil bilgisi yapılarının ve hangi kelimelerin kazandırılması gerektiğini bilmeyen kişiler tarafından hazırlanması durumunda fayda sağlamak yerine zarar verebilir.

Bu metinlerdeki temel amaç, Bölükbaş'ın (2015, s. 925) da belirttiği gibi yalnızca hedef dildeki belli gramer yapılarını ve sözcükleri öğretmektir bu nedenle bu metinlerdeki diyaloglar ve cümle yapıları gerçek yaşamdaki diyalog ve cümle yapılarından oldukça farklıdır. Erdem İpek (2018, s. 12) de yapay metinlerde anlatılanların, dil seviyelerinde öğretilen gramer yapılarının pekiştirilmesini amaçladığını bundan dolayı da kullanılan dilin günlük yaşamdaki dilden farklı olduğunu ifade etmiştir.

Dil öğreticilerinin, yapay metinleri oluşturmalarındaki amaç; hedef dildeki belli bir dil bilgisi yapısını, yapılarını öğretmek ya da bu yapıları sezdirmek ve kelime öğretimi yaparak öğrencinin söz varlığını geliştirmektir. Bundan dolayıdır ki metinlerdeki kelimeler ve dil bilgisi yapıları hedef seviyeye uygun olarak seçilmekte ve metinler bu doğrultuda oluşturulmaktadır. Bakan (2012, s. 36) da yapay metinlerin, öğretilmesi gerekli olan şeylere odaklandığını ve bu nedenle de dil dizgelerinin seçildiğini ifade etmektedir.

Yapay metinler, dil seviyelerine uygun belirli dil yapılarını sezdirmeyi ya da kavratmayı amaçladığı için bu metinlerde sınırlı dil bilgisi yapıları kullanılmaktadır. Belirlenen çerçeve yapının dışına çıkılmamasına özen gösterilmektedir. Bu nedenle yapay metinler dil öğretiminde çeşitlilik sunma bakımından daha zayıf kalabilmektedir. Bakan (2012, s. 36) da dil öğretiminde kullanılan bu metinlerin yapay olmasını metinlerin çeşitlilikten yoksun olmasından kaynaklandığını belirtmektedir.

Yapay metinlerin dil öğretiminde kullanımıyla ilgili olarak araştırmacıların vardığı genel kanı; seviyeye uygun olarak oluşturulan yapay metinlerin belirli seviyelerdeki belirli dil bilgisi yapılarını öğretmeyi amaçladığı, bu metinlerde yer alan diyalogların ve cümle yapılarının günlük hayattakinden farklı olduğu ve bu metinlerin çeşitlilikten yoksun bir görüntü sergilediği yönündedir. Dil öğretiminde

yapay metinlerin dil öğrenme aşamasının ancak temel seviyelerin başında kullanılması uygun olabilir. İlerleyen seviyelerde öğrencinin dil gelişimine paralel olarak Güdek'in (2021, s. 29-30) de belirttiği gibi hedef dile ait kültürel öğelerin öğretilmesini sağlayan, dille ilgili gramatikal özellikleri veren, tümcenin bağlamından sözcüklerin kullanımıyla ilgili örneklem sunan ve dilin bildirişim işlevini gerçekleştiren özgün metinler yapay metinlere oranla daha çok önem arz etmektedir.

1.4.YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE METİN DEĞİŞTİRİMİ

Metin değiştirim (text modification) “Kaynak metin ile bu metin üzerinde yapılan bir dizi dilbilimsel değişiklik sonucunda ortaya çıkan hedef metin arasındaki ilişkiyi karşılamaktadır.” (Durmuş, 2013b, s. 392). Aytan vd. (2018, s. 1072) metin uyarlamayı, hedef dildeki bir metnin daha anlaşılır olmasını sağlamak amacıyla hedef dildeki bir metinde yapılan söz dizimsel ve sözcüksel değişiklikler olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlardan hareketle metin değiştiriminin diğer bir ifadeyle metin uyarlamanın; yabancı dil öğretiminde, öğretilmesi amaçlanan dilde yazılan özgün bir metnin, hedef kitle tarafından anlamlandırılmasını sağlayıp anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla çeşitli yöntem ve tekniklerden faydalanılarak seviyeye uygun hâle getirilmesidir. Durmuş'un (2013b, s. 392) da belirttiği gibi metin değiştirimi sürecinde; kaynak metne bazı sözcükler eklenebilir, kaynak metinden seviyeye uygun olmayacağı düşünülen bazı dilsel yapılar çıkarılabilir ya da kaynak metindeki yapılar hedef kitle okuyucularının nitelik veya seviyelerine uygun olan eş ya da yakın dilsel yapılarla değiştirilebilir. Ay (2020, s. 28) da metin değiştirim sürecindeki işlemlerin, hedef kitlenin seviyesi ölçüt alınarak metinden sözcüksel veya sözdizimsel bazı öğelerin çıkarılıp bu öğelerin yerine hedef kitlenin düzeyine uygun olan öğelerin yerleştirilmesi şeklinde ya da kaynak metinden belirtilen öğelerin çıkarılmadan metnin anlaşılabilirliğini sağlamak amacıyla metne açıklayıcı unsurlar eklenmesi yoluyla yapıldığını ifade etmiştir. Bu sayede seviyeye uygun hâle gelmiş, anlaşılabilirliği artmış, hedef kazanımları sağlamaya yardımcı metinler oluşacaktır.

Öğretim alanında kullanılan metin uyarlama kavramı ile aynı anlama gelen metin değiştirimi; metnin, okuma-yazma seviyesi düşük olan okuyucular tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla yapılmaktadır (Özmen, 2019, s. 64).

Bölükbaş (2015, s. 927) metin uyarlamanın detaylandırma ve sadeleştirme olmak üzere iki şekilde yapıldığını belirtmiştir. Yine Bölükbaş (2015, s. 928) yabancı dilde okuma metinlerinin sadeleştirilmesi, yani uyarlanması aşamasında en çok başvurulan sadeleştirme türünün değiştirme olduğunu ifade etmiştir. Değiştirme aşağıdaki şekillerde yapılabilir (Alderson, 2000; Chang, 2008; Nation, 1993'ten akt. Bölükbaş, 2015, s. 928):

1. Sözcüksel değiştirme:

- a. Az kullanılan sözcük ya da ifadenin, daha sık kullanılan sözcük ya da ifadeyle değiştirilmesi.
- b. Cümleden bazı sözcük ya da ifadelerin atılarak sözcüksel yoğunluğun azaltılması.
- c. Anlamayı kolaylaştırmak amacıyla cümleye yeni sözcük ya da ifadelerin eklenmesi.

2. Sözdizimsel değiştirme:

- a. Devrik cümlelerin kurallı hale dönüştürülmesi ve cümledeki sözcüklerin ya da ifadelerin yeniden sıralanması.
- b. Uzun cümlelerin kısa cümlelere ve bağlı, sıralı ya da bileşik cümlelerin basit cümlelere dönüştürülmesi, yani cümlenin bölünmesi.
- c. Anlamayı kolaylaştırmak amacıyla ayrı cümlelerin sebep-sonuç, amaç-sonuç, zıtlık, vb anlamı taşıyan bağlaçlarla birleştirilmesi.

3. Sözcüksel-sözdizimsel değiştirme:

- a. Sözcük, ifade ve yapıların tekrarından kaçınarak metni küçültme.
- b. Yapısal ve anlamsal olarak karmaşık olan ifadeleri yeniden kurma.
- c. Cümledeki örtük anlatımları ya da anlaşılması zor yapıları açıklamak için metne eklemeler yapma.

4. Biçimsel değiştirme: Anlamayı kolaylaştırmak amacıyla bir paragrafın birkaç parçaya bölünmesi ya da bağlaçlar kullanılarak iki paragrafın birleştirilmesidir.

Yabancı dil öğretiminde farklı türde metinlerden yararlanıldığı yukarıdaki bölümlerde bahsedilmişti. Dil öğretiminde temel seviyeler de dahil olmak üzere her seviyede metinlerin sağladığı faydalardan dolayı farklı metin kullanımı önem arz etmektedir. Bu noktada yabancı dil öğretiminde özgün metinler önemli yer tutmaktadır. Bu metinler kaynak dilin okuyucularına yönelik yazılan metinler olduğu için yabancı dil öğretiminde metin değiştirim işlemlerine tabii tutularak dil öğretimini sağlama ve kültürel çeşitlilikten faydalanma amacıyla temel seviyeler de

dahil olmak üzere tüm seviyelerde kullanımı önemlidir. Özmen'in (2019, s. 70) de belirttiği gibi değiştirilmiş metinlerin temel amacı, özgün metinlerin hedef dil ve kültüre yönelik sağladığı çeşitlilikten faydalanarak öğrencilerin dikkatini çekip dil öğrenme sürecindeki kaygılarını azaltmak ve metnin anlaşılabilirliğini artırmaktır. Bir yabancı dil öğrencisinin, öğrenmeyi hedeflediği dilde yazılmış olan bir metni anlaması özellikle temel seviyelerde şüphesiz ki zor olacaktır. Ay'ın (2020, s. 28) da belirttiği gibi metin değiştirimin en önemli nedenlerinden biri yabancı dil öğrenmeyi amaçlayan öğrencilerin hedef dilde karşılaştıkları metinleri anlama problemi yaşadıkları ve bunun sonucunda dil öğrenmeye karşı duydukları kaygıdır. Dil öğrencisinin özgün metni anlama konusunda yaşadığı problem ve bunun sonucunda oluşan dil öğrenme kaygısı özgün metinlerin çeşitli işlemlerle seviyeye uygun hâle getirilmesiyle aşılabilecek ve öğrencide dil öğrenme motivasyonu artacaktır. Yazok (2020, s. 15) değiştirilmiş metinler sayesinde dil öğrencisinin metni dil bakımından çözümlenmekle uğraşmak yerine metnin anlamına yoğunlaşarak metni daha iyi kavrayacağını ve bu sebeple de değiştirilmiş bir metnin dil öğrenme aşamasındaki öğrencide özgüven artışı sağlayacağını; Yaşar (2019, s. 8) ise seviyeye uyarlanan metinlerin; özgün metinlerle karşılaşan ve ilk etapta başarısızlık duygusuna kapılan dil öğrencisinin, metinleri anlamlandırma sürecini kısaltacağını ve dil öğrenmeye yönelik duyduğu kaygı hâlini azaltacağını belirterek metin değiştirimine duyulan ihtiyaca dikkat çekmiştir. Ayrıca yabancı bir dil öğrencisinin okuduğu metni anlamasının yanı sıra bu metinden keyif alması da önemli bir noktadır. Okuduğu metni anlamayan bir öğrencide okuma isteği ve okuma sürekliliğini beklemek çok da mümkün olmamaktadır. Ahmet (2021, s. 52) de dil öğrencisinin, okuduğu bir metinden keyif alması ve hem eğlenip hem öğrenmesi için ilk olarak metni anlaması gerektiğini belirtmiştir. Yani metni anlama, anlamlandırma ve hedef dilde farklı metinler okuma isteği birbirini olumlu ya da olumsuz etkileyen durumlardır. Bu da yine, yabancı dil öğretiminde değiştirilmiş metinlere duyulan ihtiyacın diğer bir sebebi durumundadır.

Süner (2018, s. 17) dil öğretiminde pratik fayda sağlayan sadeleştirilmiş metinlerin yabancı dil öğretiminde önemli olduğunu; Kutlu (2021, s. 13) ise özgün metinlerin, bilimsel temelli uyarlamalar sonucunda dil öğretim sürecinde yer

alacağını ifade etmiştir. Özgün metinlerin dil öğretimini sağladığı faydadan ötürü bu metinlerin değiştirim işlemlerinden yararlanılarak hedef seviyeye uygun hâle getirilip dil öğrenme sürecine dâhil edilmesi bu süreci kolaylaştırıp anlamlı hâle getirecektir.

1.4.1. Metin Değiştirimi Türleri

Yabancı dil öğretiminde özgün metinlerin değiştirimi sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma olmak üzere üç şekilde yapılmaktadır.

1.4.1.1. Sadeleştirme

Özgün metinlerin, yabancı dil öğretiminde kullanıldığında birtakım değiştirim işlemlerinden geçirilerek seviyeye uygun hâle getirilmesi gerektiğinin öneminden yukarıdaki bölümlerde bahsedilmişti. Bu metinlerin seviyeye uygun hâle getirilmesinde birtakım işlemler uygulanarak hedef kazanımlara ulaşma noktasında önemli bir adım atılmaktadır. Bu işlemlerden biri sadeleştirme yöntemidir. Sadeleştirme yöntemi; seviyeye uygun olmayan, öğrencinin anlamayacağı düşünülen sözcüklerin metinden çıkarılması ya da sözcük sıklığı fazla olan eş anlamlı başka bir kelimeyle değiştirilmesi, metindeki devrik yapıdaki tümcelerın kurallı hâle getirilmesi, karmaşık tümcelerın bölünmesi gibi işlemlerin yapılarak metnin anlaşılabilirliğini artırmadır. Metin sadeleştirmenin amacı Özmen'in (2019, s. 63) de belirttiği gibi okuma yazma düzeyi düşük öğrencilerin metni anlamasına yardımcı olmaktır. Durmuş'a (2013a, s. 1299) göre ise metin sadeleştirmenin iki temel amacı vardır: Bunlardan ilki metnin okunabilir olma özelliğini artırmak, ikincisi ise metnin anlaşılır olma düzeyini, özelliğini artırmaktır. Özgün dilde yazılmış bir metnin, hiçbir değiştirim yapılmadan yabancı dil öğretiminde kullanıldığında elbette ki okunabilir olma düzeyi düşük olacaktır yani metinler seviyeye uygun şekilde olmayacaktır. Bu da direkt olarak o metnin anlaşılma düzeyini olumsuz yönde etkileyecektir. Sadeleştirme yöntemi ile de bu metinlerin okunabilirliği artarak anlaşılma düzeyi artacaktır.

Metin sadeleştirme dört şekilde yapılabilmektedir:

a. koruma, b. değiştirme, c. özetleme ve d. silme. Koruma, metnin zor ya da anlamaya engel olmayan bölümlerinin herhangi bir işleme tabi tutulmadan olduğu gibi bırakılması demektir. Değiştirme, öğrencinin düzeyinin üstünde olan sözcük ve yapıların, aynı anlamı verecek şekilde öğrencinin bildiği sözcük ve yapılarla değiştirilmesidir. Özetleme, bir metnin

anlamını koruyarak basit bir biçimde ya da kısaca yeniden söylenmesidir. Silme ise metnin anlamına doğrudan katkısı olmayan ya da ayrıntı içeren bazı bölümlerin metinden atılmasıdır. (Bölükbaş, 2015, s. 928).

Metin sadeleştirme yönteminde yapısal ve sezgisel olmak üzere iki yaklaşım bulunmaktadır. (Allen, 2009; akt. Bölükbaş, 2015, s. 927). Bölükbaş (2015, s. 927) yapısal yaklaşıma göre sadeleştirmenin bir yolunun, seviyeye göre hazırlanmış okuma materyallerine dayandığını ve yapılan okumalar sayesinde öğrencinin hedef dilde ilerleme kaydetmesinin amaçlandığını; diğer yolunun ise okunabilirlik formüllerine dayandığını ifade etmiştir. Bu yaklaşıma göre yapılan sadeleştirmede, öğrencinin dil seviyesine uygun olarak metinler sadeleştirilmekte ve yoğun okumalar sayesinde de hedef dildeki metinlerin anlaşılabilirliği artmaktadır.

Sadeleştirme yöntemindeki sezgisel yaklaşıma göre de hedef dildeki özgün bir metni sadeleştiren kişiler, kendilerini bir yabancı dil öğreticisi veya öğrencisi gibi düşünerek yabancı dil öğrencilerinin seviyelere göre bilmesi gereken kelimelere ya da yapılar sezgisel olarak karar vermekte ve metin uyarlamalarını buna göre yapmaktadırlar. (Allen, 2009; Crosley, Allen ve McNamara, 2012; akt. Bölükbaş, 2015, s. 927).

1.4.1.2.Genişletme

Özgün metinlerin yabancı dil öğretiminde kullanıldığında uygulanacak metin değiştirme işlemlerinden bir diğeri de genişletme yöntemidir. Bu yöntem; metne açıklayıcı parçalar eklenmesi, düzeye uygun olmayan kelimeleri metinden çıkarmak yerine o kelimeyle birlikte eş ya da yakın anlamlı kelimelerin verilmesi, görünmeyen bağlaçlar eklenip bağlantıların açık hâle getirilmesi gibi işlemleri içeren bir yöntemdir. Bu şekilde özgün bir metin öğrencinin düzeyine uygun hâle getirilerek metnin anlaşılabilirliği artırılmaktadır. Genişletim “İkinci dil/yabancı dil hedef kitlesinin anlama düzeyini artırmak üzere metne tekrar, açıklayıcı parça vb. ekleme yapma işlemidir.” (Durmuş, 2013a, s. 1300). Özmen (2019, s. 63) de genişletmeyi; okuyucu tarafından anlaşılması kolay olmayan sözcüklerin özgün hallerinin korunmasıyla birlikte yanına açıklayıcı unsurların eklenmesi şeklinde ifade etmiştir.

Özmen (2019, s. 100) genişletme işleminin aşağıdaki şekillerde yapılabileceğini belirtmektedir:

- Sıklığı az olan sözcükleri sıklığı fazla olanlarla genişletme (açıklama-alt-anlamli sözcük yerine üst-anlamli sözcükleri kullanma)
- Tekrar ve yeniden yazma yöntemiyle örtük anlatım ve ön varsayımları belirtik kılma (eksilteleri tamamlama)
- Bağlantıları açık hâle getirme (görünmeyen bağlaç ve belirteçleri kullanma)
- Pekiştirme, yinleme ve türetme yoluyla temel kavramları vurgulama

Genişletme yöntemi sayesinde metne açıklayıcı parçalar, eş ya da yakın anlamli kelimeler eklenerek dil öğrencisinin daha çok kelimeyle etkileşime girmesi sağlanmış olacaktır. Bu sayede öğrencinin sözcük hazinesi ve söz varlığı da zenginleştirilebilir. Ahmet'in (2021, s. 59) de belirttiği gibi genişletme yöntemi sadeleştirme yönteminden farklıdır. Burada amaç öğrencinin bilmeyeceği varsayılan kelimeyi silmek değil o kelimenin eş anlamlisının sürece dahil edilerek o sözcüğün anlaşılmasını sağlamaktır.

1.4.1.3.Kolaylaştırma

Metin değiştirim yöntemlerinden olan kolaylaştırma, diğer değiştirim yöntemlerinden farklıdır. Bu yöntem; daha çok metinde öğrencinin anlamını bilmeyeceği tahmin edilen, seviyesinin üstünde sayılabilecek sözcüklerin açıklamasının yapılması ya da bu sözcüklerin görsellerinin verilmesi gibi öğrencinin etkin olabileceği işlemler kullanılarak yapılan bir metin değiştirim yöntemidir. Güdek'in (2021, s. 36) de belirttiği gibi bu yöntem sadeleştirme ve genişletim yönteminden farklıdır ve öğrenci odaklıdır.

Nation (2001) kolaylaştırma yöntemini, "Metindeki sözcükleri değiştirmeden, şemalar, resimler, grafik ve tablolar, metin özetleri, sözlükler/açıklamalar, yönlendirme soruları ve başlıklar gibi farklı türde destekler ekleyerek bir metni okunması kolay hâle getirme." şeklinde tanımlamaktadır (Akt. Özmen, 2019, s. 86-87). Burada metnin özgün hâlinin korunması dikkati çekmektedir. Çünkü metindeki sözcüklerin değiştirilmesi ya da metinden çıkarılması söz konusu olmamakta bu sözcüklerin özgün hâlleri korunarak açıklayıcılarla ya da şekil, sözlük gibi öğrenime yardımcı öğelerle o sözcüğün öğrenci tarafından anlaşılması hedeflenmektedir.

Kolaylaştırma yönteminde kullanılan teknikleri Özmen (2019, s. 89) aşağıdaki şekilde sıralamıştır:

- satırları numaralandırmak,
- paragrafları ayırmak,
- alt başlıklar eklemek,
- sözcükleri, tümceleri, paragrafları vurgulamak
- görsel malzemeler eklemek,
- belleği desteklemek için renkleri kullanmak,
- yazı tipi boyutunu değiştirmek, metni (boyut olarak) büyütme vb.,
- yorum ya da soru eklemek,
- başka birinin metnini eklemek,
- zor sözcükleri çevirmek, değiştirmek,
- USA (Uluslararası Sesbilim Abecesi (International Phonetic Alphabet) kullanarak bilinmeyen sözcüklerin nasıl sesletileceğine ilişkin bilgi vermek,
- metnin kenarlarına sözcük açıklaması eklemek,
- sayfada boş bir alan bırakma.

Kolaylaştırma yöntemi öğrencinin etkin olduğu yani öğrencinin de metni anlama, anlamlandırma sürecinde aktif rol aldığı bir yöntemdir. Burada öğrenci özgün bir metinle karşılaştığında hazır sunulmuş bir metinle karşılaşmayacaktır. Yardımcı öğelerle desteklenmiş bu sayede kendisinin de etkin rol alacağı bir süreç dahil olacaktır. Örneğin, metinde geçen bilmediği bir sözcükle karşılaştığında sözlükçeye, sözcük açıklamalarına bakarak ya da o sözcüğün görselini inceleyerek metni anlamlandırmaya çalışacaktır. Bu da Özmen'in (2019, s. 88) de belirttiği gibi öğrencinin dil öğrenme sürecinde kendine güven duymasını sağlayıp dil öğrenme motivasyonunu artıracaktır.

1.5. TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE METİN DEĞİŞTİRİMİ

Son yıllarda teknolojik gelişmelere paralel olarak ülkeler arasındaki iletişim hızla artmaktadır. Gelişen teknoloji, ülkeler arasındaki iletişimin artması, ticari ilişkiler, kültürel hareketlilik, eğitim gibi pek çok sebepten dolayı insanlar yabancı bir dil öğrenmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Bu ihtiyaçlarını bazen kendi ülkelerinde, kendi imkânlarıyla karşılamaya çalışırken bazen de hedef dilin öğrenildiği ülkede yaşayarak yani hedef dile maruz kalarak karşılamaktadırlar. Tüm bunlar söz konusu olduğunda “yabancı dil öğretimi ve öğrenimi” kavramı devreye girmektedir.

Yukarıda bir bireyin yabancı bir dil öğrenmeye neden ihtiyaç duyduğunun gerekçeleri ve bu ihtiyacın yansıması Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için de geçerli bir durumdur. Özellikle son yıllarda Türkçenin bir dünya dili hâline gelme durumunun söz konusu olması, Türkçeye duyulan ilgi, Türkiye'ye yapılan göçler, ticari ilişkiler ve Türkiye'de eğitim alma isteği gibi sebeplerden ötürü Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi gittikçe önem kazanan bir durum hâline gelmiştir. Bu önem çerçevesinde başta yurt dışında Yunus Emre Enstitüleri ve Maarif Teşkilatı, Türkiye'de ise üniversite bünyelerindeki TÖMER'ler (Türkçe Öğretim Merkezleri) olmak üzere birtakım kurum ve kuruluşlar Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen, bunu amaçlayan öğrencilere Türkçe öğretimi amacını gütmektedirler. Bu amaç doğrultusunda bu merkezler, kurum ve kuruluşlar Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçeve Programını temel alarak Türkçe öğretimi için ders ve çalışma kitapları, okuma kitapları ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini destekleyecek materyaller hazırlamaktadırlar.

Bütün dillerin öğretiminde olduğu gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de başvurulan ilk kaynak ders kitapları olmaktadır. Bu alanda hazırlanan ders kitapları incelendiğinde Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti, Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan Yeni Hitit Türkçe Öğretim Seti, Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan Gazi Türkçe Öğretim Seti, İstanbul Üniversitesi DİLMER tarafından hazırlanan ve 2020 yılında web tabanlı hâle getirilerek zenginleştirilen Yeni İstanbul Türkçe Öğretim Seti, Dokuz Eylül Üniversitesi DEDAM tarafından hazırlanan İzmir Türkçe Öğretim Seti en çok kullanılan Türkçe öğretim setleridir.

Yabancı bir dilin öğretimi ve öğrenimi söz konusu olduğunda bu süreçte etkili olan birçok materyal vardır. Bu materyaller içerisinde metinler şüphesiz ki önemli bir yer tutmaktadır. Bu önemlilik durumu Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de söz konusudur. Akıncılar'ın (2018, s. 17) da belirttiği gibi metinler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde en çok faydalanılan materyallerdir. Çünkü metinler Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde anlaşılır girdinin sağlanmasında yani verilmek istenen mesajların anlaşılabilir bir şekilde alıcıya iletilmesinde, iletişimi sağlama yetisinin kazanılmasında yararlanılan en önemli araçtır. (Kutlu,

2021, s. 33-34). Metinler; öğrencinin hedeflediği dilin yapısını kavramasında, söz varlığını geliştirmesinde ve hedef kültürle tanışmasında da oldukça etkili materyallerdir. Akıncılar (2018, s. 17) de öğrencinin metinler vasıtasıyla hedef dilin söz varlığı öğelerini kazandığı, dilin yapısını öğrendiğini ve hedef dilin konuşulduğu ülkenin kültürüyle tanıştığını ifade ederek Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinlerin önemine vurgu yapmıştır. Metinler aynı zamanda kelimelerin bağlam içinde kullanıma örnekler sunan en etkili materyallerdir. Ay (2020, s. 16) da sözcüklerin bağlam içinde metinde gerçek anlamlarını bulduklarını ifade ederek Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinlerin sağladığı bir diğer katkıya vurgu yapmıştır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde, bu amaçla hazırlanan ders kitaplarında okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerine yönelik metinler yer almaktadır. Ders kitabı yazarları bu kitaplarda bütün becerilerin geliştirilmesine yönelik metin örnekleri sunmuşlardır. Çünkü dil öğretiminde bütün becerilerin geliştirilmesi amaçlanmakta ve bu beceriler doğrudan birbirini etkilemektedir. Ahmet (2021, s. 26-27) de dört temel dil becerisinin gelişiminin birbirine bağlı olduğunu ve bir beceri gelişmeden diğer becerilerin de gelişmesinin mümkün olmadığını; Güdek (2021, s. 15) ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sınıf içi temel materyallerden olan ders kitaplarının en önemli kısmını metinlerin oluşturduğunu, bu metinlerin de bütün dil becerilerinin gelişimi noktasında önem taşıdığını ifade ederek konunun önemine vurgu yapmıştır. Bütün dil becerilerine yönelik metin örnekleri sunan ders kitapları incelendiğinde okuma metinlerinin diğer dil becerilerine yönelik metinlerden daha çok yer kapladığı görülmektedir. Örneğin, ders kitaplarında tüm becerilere yönelik metinler ve etkinlik örnekleri varken çalışma kitaplarında sadece okuma becerisini geliştirmeye yönelik metinler ve etkinlik örneklerinin olduğu görülmektedir. Bu konuda İltar ve Açık (2019, s. 314) “Ders materyalleri incelendiğinde içerik olarak okuma becerisine ait ders materyallerinin diğer dil becerilerine ait ders materyallerinden daha fazla yer kapladığı görülür.” şeklinde okuma metinlerinin önemine dikkat çekmiştir.

Metin denilince bu kavramla birlikte akla ilk gelen kavram okuma ve okuma becerisidir. Okumayı; Özbay (2007, s. 4) “Göz yoluyla algılanan işaret ve

sembollerin beyin tarafından değerlendirilmesi ve anlamlandırılması süreci.”, Demirel (2011, s. 109) ise yazılı ve grafiksel olan göstergelerin görme yolu ile algılandıktan sonra zihne aktarılma eylemi olarak tanımlamıştır. Bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere okuma; bireyin görme duyusu olan göz ile algıladıklarını zihne aktardığı ve bu süreçte anlama, anlamlandırma eylemini gerçekleştirdiği özel bir süreçtir. Burada anlama anlamlandırma oldukça önemli olan bir eylemdir. Çünkü hem ana dili ediniminde hem de yabancı bir dilin öğretiminde birey yazılı ya da görsel bir metinle karşılaştığında metindeki mesajı önce anlayacak sonra da bu iletiyi kendi ön bilgi ve deneyimlerine dayanarak anlamlandıracaktır. Yılmaz (2008, s. 324) da okuma eyleminin ve okuduğunu anlamlandırmanın birbirini tamamlayan iki kavram olduğunu ifade etmiştir. Güdek (2021, s.11) ve Ahmet’in (2021, s. 20) belirttiği gibi okuma; sadece sesleri seslendirme değildir aynı zamanda okuduğunu anlama, anlamlandırma sürecidir ve anlama eylemi gerçekleşmeden sadece seslendirme yapılan bir okumanın tam bir okuma olduğunu söylemek mümkün olmamaktadır. Özellikle bu durumla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde karşılaşılması daha olası bir sorundur. Özcan (2019, s. 10) da özellikle yabancı bir dilin öğretimi aşamasında yapılan bu çeşit okumaların belli sözcükleri seslendirmeden öteye geçemeyeceğini belirtmiştir.

Okuma eylemi sürecinin, anlama ve anlamlandırma aşamasında okuma becerisi önemli rol oynamaktadır. Eğer ki bir okuyucu okuduğunu anlayıp anlamlandırabiliyorsa bu beceriyi kazanmış olacaktır ya da okuma becerisini kazanmış bir okuyucu, okuduğunu anlayıp anlamlandırma eylemini rahat bir şekilde yapabiliyor olacaktır. Aslında bu iki kavram yani okuma ve okuma becerisi birbirine sıkı sıkıya bağlı iki kavramdır. Bütün yabancı dillerin öğretiminde olduğu gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de okuma becerisinin önemi ve diğer becerilerin gelişimine olan katkısı oldukça fazladır. Çünkü Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir öğrenci, okuma metinleri sayesinde okuduğunu anlayıp anlamlandırabilecek bu sayede okuma becerisini geliştirecek; okuduğunu anlayıp anlamlandıran öğrenci metni sözlü olarak özetlediğinde ya da metinle ilgili duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade ettiğinde konuşma becerisini geliştirecek; yine bütün bunları yazılı olarak ifade ettiğinde ise yazma becerisini geliştirmeye katkı

sağlayacaktır. Bu açıdan okuma becerisi, yabancı dil öğretiminin dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin temel ve önemli becerilerinden biridir ve diğer dil becerilerinin gelişmesi bakımından dilin anahtarı durumundadır (Erdem, Gün, Şengül ve Şimşek, 2015, s. 462). Okuma becerisinin önemini, Şahin (2010, s. 65) okuma becerisinin diğer becerilerin gelişimine katkı sağlayan bir beceri olduğunu; Demirel (2019, s. 16) okuma metinlerinin doğru seçilmesi durumunda dört temel beceriyi de etkin hâle getirebildiğini ve geliştirebildiğini; Akıncılar (2018, s. 6) ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin temelini okuma becerisinin oluşturduğunu ifade ederek okuma becerisinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ne kadar önem arz ettiğini belirtmişlerdir. Okuma becerisi diğer dil becerilerinin kazandırılmasında ve geliştirilmesinde önemlidir ve bu becerinin gelişimi doğrudan diğer becerilerin de gelişimini etkileyecektir. Yabancı bir dilin öğretilmesinde ve diğer dil becerilerinin gelişiminde bu denli etkili olan okuma becerisi, okuma metinleri ya da yardımcı okuma kitaplarıyla kazandırılıp geliştirilebilir. Şimşek'in (2017, s. 212) de belirttiği gibi okuma metinleri ve okuma kitapları, dil öğretiminde her zaman başat öneme sahiptir ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin de temelinde okuma metinleri ve okuma kitapları yer almaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel seviyelerden başlamak üzere tüm seviyelerde okuma metinlerinin etkin olarak kullanılması bir ihtiyaç ve gerekliliktir. Bu ihtiyaç ve gereklilikten hareketle temel seviyelerden başlamak üzere tüm seviyelerde gerek kurmaca metinler gerekse özgün metinler olmak üzere farklı türde metinler hedef kazanımlara ulaşmak amacıyla kullanılmaktadır. Ancak okuma kitaplarının Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanımı çok yaygınlaşmış değildir. Oysa okuma kitapları; Akıncılar'ın (2018, s. 24-25) da belirttiği gibi dil öğretimi sürecini kolay, dil öğrenim ortamını ise zevk alınan bir hâle getirecek ve sınıf içinde olduğu gibi sınıf dışında da öğrencilerin hem eğlenip hem de öğrenmelerine imkân verecek materyallerdir. Seviyelere uygun olarak oluşturulan bu materyaller Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere aynı zamanda öğrenilenleri pekiştirme imkânı sunması bakımından da önem arz etmektedir. Ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yardımcı okuma kitaplarının sayısı önemine binaen son yıllarda artış gösterse de Kutlu'nun (2021, s. 12) da belirttiği gibi Türkçe

öğrenmeyi amaçlayan öğrenciler için oluşturulmuş yardımcı okuma kitaplarının sayısının oldukça az olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu kapsamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik bazı yardımcı okuma kitapları bulunmaktadır. Bunlara; Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Anadolu Hikâyeleri ve Dede Korkut Hikâyeleri olmak üzere iki setten oluşan Türkçe okuma setleri; Erdem yayınları tarafından hazırlanan Türkçe okuma seti; Kesit yayınları tarafından hazırlanan Türkçeye Yolculuk okuma seti; Selçuk Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan Yenisey Türkçe okuma seti örnek olarak verilebilir. Ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde birçok katkı sağlayan okuma kitaplarının gerekliliği ve önemine dayanarak bu setlerin artırılmasının bir ihtiyaç olduğunu söylemek mümkündür.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma kitaplarının sayısının az olması, özgün metinlerin ve bu metin türlerinden olan edebi metinlerin, Türkçe öğrencisine sunduğu faydalardan hareketle kaynak dilde yazılmış özgün metinlerin de Türkçe öğretiminde kullanılması bir gereklilik ve ihtiyaçtır. Akıncılar'ın (2018, s. 28) da belirttiği gibi yazınsal yani edebî metinler, dil öğretiminde kullanılması önem arz eden eşi bulunmayan bir kaynaktır ve bu eserler sayesinde dil öğrencisi hedef dilin kültürünü de tanıma imkânı bulabilmektedir. Özgün metinlerden olan edebî metinler, toplumun kültürünü yansıtan metinlerdir (Temizyürek, 2021, s.18). Bu sebeple Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Türkçe öğrencisine hedef kültürün tanıtılmasında büyük etkiye sahiptir. Aynı zamanda edebî metinler, Türkçe öğreticileri ve öğrencilerinin rahatça erişebileceği kaynaklar olduğundan bu metinler Türkçe öğretim sürecinde zamandan tasarruf sağlama imkânı da sunmaktadır (Cibaroğulları, 2007, s. 89-91). Edebî metinler o dilin okuyucularına yönelik oluşturulan metinler olduğundan dilsel çeşitlilik bakımından da zengindir. Özcan (2019, s. 22) özgün olmayan metinlerin dilsel çeşitlilik sağlamada yetersiz kaldığını ifade etmiş; Aytan vd. (2018, s. 1072) de özgün metinlerin öğrencide iletişim becerilerini geliştirmede daha fonksiyonel olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle Türkçe öğretim sürecinde özgün metinlerin kullanılması, Türkçe öğrencisine dilsel çeşitlilik sağlamada ve iletişim becerilerini geliştirme noktasında oldukça fayda sağlamaktadır.

Türkçe öğretim sürecinde bu denli etki ve fayda sağlayan özgün metinlerin, metin değiştirim işlemlerinden geçirilmeden direkt olarak Türkçe öğrencisiyle karşı karşıya getirilmesi mümkün olmamaktadır. Çünkü bu metinler hedef dilin okuyucularına yönelik yazılmış metinlerdir ve içerisinde çok farklı dilsel yapılar, mecaz anlamlı ifadeler, anlamı ancak metin içerisindeki bağlamdan anlaşılacak sözcükler ya da söz varlığı öğeleri barındırmaktadır. Bölükbaş'ın (2015, s. 927) da belirttiği gibi özgün metinlerin hiçbir değiştirim yapılmadan doğrudan öğrenciyle karşılaştırılması özellikle temel düzeylerde öğrencide metni anlama sorunlarını doğurmakta ve bu da öğrencilerin dil öğrenmedeki güdülenme düzeylerini olumsuz şekilde etkilemektedir. Bakan (2012, s. 29-30) dil öğrenim sürecinde güdülenmeyi sağladığı için sadeleştirilmiş, değiştirilmiş metinlerin oldukça önem taşıdığını; Eroğlu (2015, s. 52) de bu metinlerin dil öğrenme aşamasının başında olan öğrencinin, dili öğrenmeye karşı olan özgüvenini, ilgisini artıracaklarını ifade etmiştir. Bu nedenle, özellikle temel seviyelerde, özgün metinlerin Türkçe öğrenme malzemesi olarak kullanılmaları için öğrencilerin dil düzeyine uygun olarak değiştirilmesi, uyarlanması gerekmektedir (Bölükbaş, 2015, s. 927).

Özgün metinlerin Türkçe öğretiminde kullanımı amacıyla bu metinlerin metin değiştirim işlemlerinden geçirilerek değiştirilip seviyeye uygun hâle getirilmesi çalışmaları çok geçmişe dayanmamakla birlikte son yıllarda duyulan ihtiyaç ve gereklilikten dolayı artış gösterme eğilimindedir. Ancak yapılan çalışmalar incelendiğinde daha çok Ömer Seyfettin, Refik Halit Karay, Sait Faik Abasıyanık gibi yazarların metinlerinin ve Dede Korkut Hikâyeleri'nin metin değiştirimi işlemleriyle seviyeye uygun hâle getirildiği görülmektedir. Günümüz yazarlarına ait metinlerin değiştirilerek Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılma sıklığı ise oldukça azdır. Ancak bu sayısının artırılması önem ve gereklilik arz etmektedir. Çünkü yaşayan dil modern Türk edebiyatı eserlerinde görülmekle birlikte bu eserler günümüz Türkçesinin en güzel örneklerini sunmaktadırlar ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin bu eserlerle karşılaşması, bu eserlere ilgi duyması dil gelişimine katkı sağlayacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

2.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Alanyazın taraması sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında “metin değiştirmisi” ile ilgili olarak doktora ve yüksek lisans tezleri olmak üzere bilimsel çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bölümde metin değiştirmisi ile ilgili yapılan çalışmalardan bazıları sunulmuştur:

2.1.DOKTORA TEZLERİ

Musa KAYA (2018), “*Dokuzuncu Hariciye Koğuğu ve Yılkı Atı Adlı Eserlerin Yabancılar İçin A2 Düzeyine Uyarlanması*” adlı doktora tezinde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’ndeki A2 düzeyi okuma becerisi için belirlenen nitelikleri temel alarak özgün metni A2 düzeyine uyarlamıştır. Uyarlanan eserler daha sonra söz varlığı, sözcük türleri, atasözü, deyim, kalıp söz ve birleşik fiillerin kullanımı ve cümle bilgisi bakımından incelenmiştir. Özgün ve sadeleştirilmiş metinler arasındaki farklar sayısal verilerle ortaya konulmuştur.

Ceren ÖZMEN (2019), “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirim Teknikleriyle Öykülerin Yeniden Oluşturulması*” adlı doktora tezinde belirli ölçütlere göre belirlenen altı öyküyü A1, A2 ve B1 seviyelerine uyarlamış ve aynı zamanda metinlerin dilsel özelliklerini ortaya koyarak okunabilirlik değerlerini belirlemiştir. Değiştirilen metinlerin uygunluğunu belirlemeye yönelik uzman görüşü alınarak metinlerin değiştirilmesi aşamasında kullanılan yöntem ve tekniklerin uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Roghayyeh GHAFARI (2020), “*Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil Yeterliliklerine Uygun Edebî Metin Uyarlama*” adlı doktora tezinde Türk edebiyatından seçilmiş özgün edebî metinleri A2 ve B1 düzeyine uyarlamıştır. Özgün metinler ve uyarlanan metinler farklı öğrenci gruplarına uygulanarak öğrencilerin metinleri anlama düzeyleri arasındaki farklar belirlenmiştir. Araştırma sonucunda uyarlanan metinlerin, öğrenciler tarafından daha çok anlaşılır olduğu tespit edilmiştir.

2.2.YÜKSEK LİSANS TEZLERİ

Hande BAKAN (2012), “*Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Bir Sadeleştirme Denemesi: Sait Faik Abasıyanık, Meserret Oteli*” adlı yüksek lisans tezinde “Meserret Oteli” adlı metni metindilbilimsel ölçütlerden olan “bağlaşıklık ve bağdaşıklık” ölçütlerine göre çözümleyerek B1 düzeyine sadeleştirmiş ve sonunda okuma anlamayı ölçmeye yönelik sorular hazırlamıştır.

Ozan YILDIRIM (2013), “*Yeni Türk Edebiyatı Metinlerinin A1-A2 Düzeyine Uyarlanması ve Çalığı Örneği*” adlı yüksek lisans tezinde özgün metni A1 ve A2 düzeylerine uyarlayıp metnin sonuna metinde geçen kelimelerden oluşan bir sözlük hazırlayarak okuma anlamayı kolaylaştırmayı amaçlamıştır.

Adem KUTLU’nun (2015), “*Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin’in Kaşığı ve Perili Köşk Adlı hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uyarlanması*” adlı yüksek lisans tezinde Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni okuma kazanımları dikkate alınarak özgün metin A1-A2 seviyesine uyarlanmıştır. Anlamayı kolaylaştırmak maksadıyla okuma öncesi ve okuma sırası etkinlikler hazırlanmış, anlamayı ölçmek amacıyla da okuma sonrası etkinliklere yer verilmiştir. Çalışma sonucunda A1-A2 seviyesindeki bir öğrenciye edebî metinlerin kazandırılması amaçlanmıştır.

Safa EROĞLU’nun (2015), “*Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Ömer Seyfettin’in “Üç Nasihat” Hikâyesinin Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Sadeleştirme Denemesi*” adlı yüksek lisans tezinde belirli ölçütler kullanılarak özgün metin B2 düzeyine sadeleştirilmiştir. Bu sayede Türkçe öğrenenlere yönelik ders kitabı dışında okuma becerilerini geliştirmek için kaynak materyal sağlanması amaçlanmıştır.

Selçuk GÜRLER’in (2017), “*Ömer Seyfettin’in Hikâyelerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde A1-A2 Seviyesine Uyarlanması*” adlı yüksek lisans tezinde Ömer Seyfettin’den seçilen hikâyeler Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni okuma kazanımları dikkate alınarak A1-A2 seviyelerine uyarlanmıştır. Uyarlanan metinlerin sonuna okuma etkinlikleri eklenerek okuma-anlama becerisinin gelişimine katkı

sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca kelime öğretimine katkı sağlamak amacıyla çalışmanın sonuna, metindeki kelimelerden oluşan bir sözlük eklenmiştir. Çalışmayla okuma becerisinin gelişimine katkı sağlamak, kelime öğretimini kalıcı hâle getirmek amaçlanmıştır.

Melike ERDEM İPEK'in (2018), *“Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun Ya Tahammül Ya Sefer İsimli Hikâyesinin Sadeleştirilmesi”* adlı yüksek lisans tezinde özgün metin belirli ölçütler dikkate alınarak B1 seviyesine sadeleştirilmiştir. Çalışmanın uygulama aşamasında ise ilk olarak öğrencilerin özgün metne ve değiştirilmiş metne ilişkin görüşlerini yazılı olarak anlatmaları istenip sonrasında farklı ölçme araçları kullanılarak okuma becerisi ölçülmüştür. Uygulama sonucunda öğrencilerin, özgün ve değiştirilmiş metinleri anlama düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Çalışmada okuma materyali eksikliğini gidermek amaçlanmıştır.

Rümeysa SÜNER'in (2018), *“Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazınsal Metinlerin B1 Düzeyine Uyarlanması: Eskici Örneği”* adlı yüksek lisans tezinde özgün metin, metindilbilimsel bir çerçevede “bağlaşıklık ve bağdaşıklık” ölçütlerine bağlı kalınarak çözümlenip B1 seviyesine sadeleştirilmiştir. Özgün ve değiştirilen metnin anlaşılabilirliğini ölçmek amacıyla da sorular oluşturularak okuma ve anlamayı ölçme uygulaması yapılmıştır. Çalışma ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere okuma-anlama becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Fatma AKTAN'ın (2019), *“Yabancılara Türkçe Öğretiminde Halide Edip Adivar'ın Himmet Çocuk Hikâyesinin B1-B2 Düzeyinde Sadeleştirilmesi ve Etkinlik Hazırlanması”* adlı yüksek lisans tezinde özgün metin, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metnine göre öğrencilerin seviyelere göre dil kazanımları, dilbilgisi yapıları ve sözcük bilgisi dikkate alınarak B1-B2 seviyesine sadeleştirilmiştir. Uyarlanan metnin sonuna web. 2.0 araçları kullanılarak dört temel dil becerisine yönelik etkinlikler eklenmiş ve özgün metin ve uyarlanan metindeki kelimelerden oluşan bir sözlük hazırlanmıştır. Çalışma ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine kaynaklık edecek okuma materyali hazırlamak amaçlanmıştır.

Selcen GÜR SOY AKYÜZ'ün (2019), *“Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dede Korkut Hikâyeleri'nden Yararlanılması”* adlı yüksek lisans tezinde Dede Korkut Hikâyelerinden “Kanlı Koca Oğlu Kan Turalı” hikâyesi C1 düzeyine uygun olarak sadeleştirilmiş ve sadeleştirilen metinler öğrencilere uygulanarak metni anlama düzeyleri ölçülmüştür. Okuma-anlama becerisini ölçmek amacıyla çoktan seçmeli test uygulanmıştır. Çalışma alandaki materyal eksikliğini gidermeyi amaçlamıştır.

Muharrem HARMANDAR'ın (2020), *“Haldun Taner Öykülerinin Temel Dil Becerileri Bağlamında B1 Düzeyine İlişkin Değerlendirilmesi”* adlı yüksek lisans tezinde yazarın altı öyküsü B1 seviyesine uygun olarak sadeleştirilmiştir. Sadeleştirilen metinlerdeki kalıp sözler, ikilemeler, deyim ve atasözleri betimlenerek metin ve kültür odaklı olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine katkı sunması amaçlanmıştır.

Sevgi AY'ın (2020), *“Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Sait Faik Abasıyanık'ın “Birtakım İnsanlar” Adlı Hikâyesinin B1 Seviyesine Sadeleştirilmesi”* adlı yüksek lisans tezinde özgün metin Avrupa Dil Gelişim dosyası ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı dil bilgisi yapıları temel alınarak B1 düzeyine sadeleştirilmiştir. Sadeleştirilen metinle ilgili uzman görüşü alınarak özgün metnin ve değiştirilen metnin anlamsal olarak örtüşüp örtüşmediği belirlenmeye çalışılmıştır.

Ali ATALAY'ın (2021), *“Aytül Akal'ın “Kızım, Ben Çocukken...” Adlı Kitabının Yabancılara Türkçe Öğretimi A1-A2 Seviyesi Bağlamında Sadeleştirilmesi”* adlı yüksek lisans tezinde özgün metin, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni temel alınarak A1-A2 seviyelerine uyarlanmış ve okuma becerisine katkıda bulunmak amacıyla okuma öncesi sözcük alıştırmaları etkinliği, okuma sonrası ise okuduğunu anlama alıştırmaları hazırlanmıştır.

Gülten GÜDEK'in (2021), *“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun “Hayat Güzeldir” Hikâyesi Örneği”* adlı yüksek lisans tezinde Mustafa Kutlu'nun iki hikâyesi ilk olarak metindilbilimsel ölçütler çerçevesinde A2 düzeyine değiştirilmiştir. İkinci olarak ise özgün metinler kontrol grubuna, değiştirilmiş metinler ise anlama testleri ile birlikte deney grubuna

uygulanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analizden yararlanılarak gruplar arasındaki fark incelenmiştir. İnceleme sonucunda öğrencilerin değiştirilmiş metinleri anlama düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Yunus YILMAZ'ın (2021), “*Yabancılara Türkçe Öğretimi Kapsamında Ömer Seyfettin'in Bazı Hikâyelerinin B1 Seviyesine Uyarlanması*” adlı yüksek lisans tezinde belirlenen hikâyeler Türkiye Maarif Vakfı'nın Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı'ndaki B1 seviyesi dil bilgisi yapıları ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni'ndeki okuma becerisi kazanımları göz önünde bulundurularak B1 seviyesine uyarlanmıştır. Uyarlanan hikâyelerin sonuna okuma etkinlikleri eklenerek okuma-anlama becerisinin geliştirilmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

2.3.ALANYAZIN TARAMASININ SONUCU

Alanyazın taraması sonucunda, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak üzere doktora ve yüksek lisans tezleri olmak üzere “metin değiştirim” çalışmalarının yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmalar 2000'li yıllarda başlamış 2017 yılından itibaren de artış göstermeye başlamıştır. Son yıllarda da değiştirilmiş metinlerin, öğrencinin okuma-anlama becerisini geliştirmesindeki öneminden dolayı hızlı bir şekilde artmıştır. 2000'li yılların başından şimdiye kadar 30'dan fazla metin değiştirim çalışmasının olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmalar daha çok A2 ve B1 dil seviyelerinde ve Ömer Seyfettin, Refik Halit Karay, Sait Faik Abasıyanık'ın eserleri ve Dede Korkut Hikâyeleri üzerinedir. Bu çalışmalar Türkçe öğrencisine, hem Türk edebiyatındaki önemli şahsiyetleri ve eserlerini tanıtmaları hem de hedef dilin kazanımlarını sağlaması açısından faydalı çalışmalar olmuştur.

Metin değiştirimi çalışmalarında Türk edebiyatında yer etmiş önemli şahsiyetlerin eserlerinin yanında günümüz yazarlarının eserlerine de yer verilmesi gerekmektedir. Günümüz yazarlarına yer verilerek günümüzde kullandığımız sözcüklerle daha sade bir dil, öğrenciye sunulmuş olacaktır. Türkçe öğrencisinin okuma-anlama becerisini kazanmasına ve geliştirmesine katkı sağlamak aynı zamanda günümüz yazarlarıyla da temel seviyelerden itibaren tanışmasının gerekliliği bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bu çıkış noktası modern

hikâyeciliğin önemli ismi olan Mustafa Kutlu'yu akla getirmektedir. Alanyazın taraması sonucunda Mustafa Kutlu'nun hikâyeleri üzerine 3 metin değiştirim çalışmasının olduğu görülmüştür. Bu çalışmalardan 2'si B1 düzeyinde, 1'i ise A2 düzeyindedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM

3.1.ARAŞTIRMANIN DESENİ / MODELİ

Bu tez çalışmasında Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesini metin değiştirimi ile A2 seviyesine uygun hâle getirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan araştırmanın deseni "nitel araştırma" yöntemlerinden "durum çalışması"dır. Durum çalışması; "Tek bir durum ya da olayın derinlemesine boylamsal olarak incelendiği, verilerin sistematik bir şekilde toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir." (Subaşı ve Okumuş, 2017, s. 420). Bu çalışmada Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi derinlemesine incelenmiştir. Bu inceleme metnin A2 seviyesi öğrencilerine uyarlanması amacıyla yapılmıştır.

3.2.İNCELENEN DOKÜMAN VE ÇALIŞMA GRUBU

Araştırma kapsamında yapılan bu çalışmada Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesini metin değiştirimi ile A2 seviyesine uygun hâle getirmek amaçlanmıştır. Mustafa Kutlu, modern hikâyeciliğin önemli temsilcilerindedir ve hikâyelerinde günümüz Türkçesinin kullanımı görülmektedir. "Rüzgârın Oğlu" hikâyesinde ise bir başarı öyküsü anlatılmaktadır. Metindeki olaylar, kahramanlar, iletiler Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenleri motive edecek türdendir. Tüm bu sebepler ve Mustafa Kutlu eserleriyle ilgili yapılan çalışmaların azlığından ötürü yazarın "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi seçilerek inceleme kapsamına alınmıştır. Belirtilen amaçla yapılan çalışmada incelenen doküman Mustafa Kutlu'nun Dergâh yayınlarından çıkan 167 sayfalık "Hayat Güzeldir" adlı kitabında yer almaktadır.

Tablo 1'de Dergâh yayınlarından çıkan Mustafa Kutlu'nun 167 sayfalık "Hayat Güzeldir" adlı kitabından "Rüzgârın Oğlu" hikâyesinin özellikleri verilmiştir:

Tablo 1. Araştırma Kapsamında İncelenen Hikâye

Kategori	Bilgi
Yazar Adı	Mustafa Kutlu
Kitabın Adı	Hayat Güzeldir
Yayın Tarihi	Nisan, 2020 (21. Baskı)
Hikâyenin Adı	Rüzgârın Oğlu
Hikâyenin Sayfa Aralığı	93-107

Tablo 1'e göre bu araştırmada Mustafa Kutlu'nun "Hayat Güzeldir" kitabından "Rüzgârın Oğlu" hikâyesi incelenmiştir. İncelenen hikâye, 2020 yılında yayımlanan 21. baskıya aittir ve kitaptaki sayfa aralığı 93-107'dir.

Çalışmada değiştirilmiş metnin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla İç Anadolu Bölgesi'ndeki bir üniversitenin Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde görev yapan 5 uzmanın değiştirilmiş metinle ilgili görüşü alınmıştır.

Uzmanların öğrenim durumları, toplamda kaç A2 sınıfında çalıştıkları ve çalışma alanlarına yönelik bulgular tablolar hâlinde sunulmuştur.

Tablo 2'de uzmanların öğrenim durumlarına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 2. Uzmanların Öğrenim Durumları

Öğrenim Durumu	f
Lisans	1
Yüksek Lisans	3
Doktora	1
Toplam	5

Tablo 2'ye göre 5 uzmandan 1'i doktora, 3'ü yüksek lisans, 1'i ise lisans düzeyinde öğrenim görmüştür.

Tablo 3'te uzmanların toplamda kaç A2 sınıfında çalıştıklarına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 3. Uzmanların Toplam Kaç A2 Sınıfında Çalıştığı

Sayı	<i>f</i>
1-5	5-5
5-10	10-10
10-15	11
Toplam	41

Tablo 3'e göre 5 uzmandan 2'si 5, 2'si 10, 1'i ise 11 A2 sınıfında çalışmıştır. 5 uzman toplam 41 A2 sınıfında çalışmıştır.

Tablo 4'te uzmanların çalışma alanlarına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 4. Uzmanların Çalışma Alanlarına Yönelik Bulgular

Alanlar	Hiç <i>f</i>	Genel bilgi düzeyinde <i>f</i>	Yoğun olarak <i>f</i>
Dil Bilgisi			5
Dil Bilimi			5
Dil Edinimi			5
Türk Edebiyatı			5
Türk Dili			5
İkinci Dil Öğretimi			5
Toplam			5

Tablo 4'e göre 5 uzman; dil bilgisi, dil bilimi, dil edinimi, Türk edebiyatı, Türk dili ve İkinci dil öğretimi alanlarında yoğun olarak çalışmıştır.

Çalışmada değiştirilmiş metnin A2 seviyesindeki öğrenenlere uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla İç Anadolu Bölgesi'ndeki bir üniversitenin Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde öğrenim gören 13 öğrenene değiştirilmiş metinle ilgili okuma anlama testi uygulanmış ve öğrenenlerin metnin uygunluğuyla ilgili görüşleri alınmıştır.

Tablo 5'te okuma anlama testi uygulanan ve görüşleri alınan 13 öğrenenin özellikleri verilmiştir:

Tablo 5. Öğrenenlerin Özellikleri

Öğrenen	Öğrenim Düzeyi	Cinsiyet
1.Öğrenen	Lisans	Kız
2.Öğrenen	Yüksek Lisans	Kız
3.Öğrenen	Lisans	Kız
4.Öğrenen	Lisans	Kız
5.Öğrenen	Lisans	Kız
6.Öğrenen	Doktora	Kız
7.Öğrenen	Lisans	Kız
8.Öğrenen	Yüksek Lisans	Erkek
9.Öğrenen	Lisans	Erkek
10.Öğrenen	Yüksek Lisans	Erkek
11.Öğrenen	Yüksek Lisans	Erkek
12.Öğrenen	Lisans	Erkek
13.Öğrenen	Lisans	Erkek

Tablo 5'e göre 13 öğrenenin 7'si kız, 6'sı erkek olduğu görülmektedir. 13 öğrenenden 8'i lisans, 4'ü yüksek lisans, 1'i ise doktora düzeyinde öğrenim görecektir.

3.3. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Çalışmada ilk olarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılan metin değiştirimi çalışmaları incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesinin metin değiştirimi yöntem ve teknikleriyle A2 seviyesine değiştiriminin yapılmadığı tespit edilmiştir. Yapılan tespit sonucunda "Rüzgârın Oğlu" metnine ulaşılmıştır.

Çalışma kapsamında incelenen metin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde A2 seviyesi göz önünde bulundurularak kelime, cümle, dil bilgisi, söz varlığı öğeleri gibi özellikler bakımından incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda metnin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yardımcı okuma materyali olarak

kullanılabilecek nitelikte olduğu kanısına varılmıştır. Sonrasında ise özgün metin metin değiştirim yöntem ve teknikleri uygulanarak A2 seviyesine değiştirilmiştir.

Çalışma kapsamında yapılan metin değiştirimin uygunluğunun ve kullanılabilirliğinin tespiti için 5 uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Uzmanların dönütleri, değiştirilmiş metinle ilgili önerileri sonrasında metne son hâli verilmiştir.

3.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışma kapsamında Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesini metin değiştirimi ile A2 seviyesine uygun hâle getirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmadaki bütün veriler "doküman analizi" ile toplanmıştır. "Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar." (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 217).

Doküman analizinde ilk olarak A2 seviyesine değiştirimi yapılacak olan metin; kelime, cümle, dil bilgisi, söz varlığı ögeleri gibi A2 seviyesine yönelik özellikler bakımından incelenmiş ve uygun olduğu belirlendikten sonra metin değiştirim ölçütleri çerçevesinde A2 seviyesine değiştirilmiştir.

Değiştirilmiş metnin uygunluğunun ve kullanılabilirliğinin belirlenmesi amacıyla 5 uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Bunun için "uzman görüşü" formu kullanılmıştır. Uzman görüşü formu araştırmacı tarafından Özmen'in (2019) uzman görüşü formundan yararlanılarak hazırlanmıştır. Bu formda uzmanların öğrenim durumları, kaç A2 sınıfında çalıştıkları, hangi alanlarda ne kadar çalıştıklarını içeren mesleki donanımlarıyla ilgili sorular; metinden seçilip, hem metin değiştirim yöntemlerini görmelerini sağlayan hem de değerlendirmeleri istenen 5 cümle bulunmaktadır. Sonrasında metnin genelini "dilsel ölçütler", "metne ilişkin ölçütler", "sözlükçe" ve "görseller" bakımından "kesinlikle yetersiz", "yeterli değil", "kısmen yeterli", "yeterli" ve "tamamen yeterli" şeklinde değerlendirmeleri istenmiştir. Metnin yeterliğini değerlendirdikten sonra sözcüklerle, görsellerle, sözlükçeyle ve kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili öneriler sunmaları beklenmiştir. Uzman görüşü formuna Ek 3'ten ulaşılabilir.

Değiştirilmiş metnin A2 seviyesindeki öğrenenlere uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini belirlemek amacıyla 13 öğrenenin değiştirilmiş metinle ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Bunun için araştırmacı tarafından hazırlanan “öğrenen görüşü” formu kullanılmıştır. Bu formda A2 seviyesindeki öğrenenlerin değiştirilmiş metni “kelimeler”, “cümleler”, “dil bilgisi kuralları”, “görseller” ve “sözlükçe” bakımından “uygun”, “uygun değil” şeklinde değerlendirmeleri ve bunlarla ilgili öneriler sunmaları beklenmiştir. Öğrenen görüşü formuna Ek 5’ten ulaşılabilir.

Değiştirilmiş metnin A2 seviyesindeki öğrenenlere uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini belirlemek amacıyla 13 öğrenene değiştirilmiş metinle ilgili “anlama testi” uygulanmıştır. Bunun için araştırmacı tarafından hazırlanan “okuma anlama” testi kullanılmıştır. Okuma anlama testi dört bölüm hâlinde toplam 20 sorudan oluşmaktadır. A bölümü çoktan seçmeli sorulardan, B bölümü doğru yanlış sorularından, C bölümü metinde cevabı olan ve olmayan sorulardan, D bölümü ise eşleştirme sorularından oluşmaktadır. Her soru 1,25 puan değerinde olup test toplam 25 puandan oluşmaktadır. Okuma anlama testine Ek 4’ten ulaşılabilir.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

3.5.1. Metin Değiştirimi

Çalışmada Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” adlı hikâyesini metin değiştirim ölçütlerini temel alarak A2 düzeyine değiştirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla sadeleştirme, genişletme ve kolaylaştırma yöntemlerini içeren metin değiştirim ölçütleri kullanılmıştır. Metin değiştirim ölçütleri olarak Özmen’in (2019, s. 100) çalışmasında kullanılan ölçütler temel alınmıştır.

Metin değiştirim ölçütlerinden hareketle şu işlemler yapılmıştır:

- Anlatımı zorlaştıran, tümceyi uzatan sözcükleri silme,
- Karmaşık tümceleri bölme,
- Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma,
- Zamansal ilişkileri standart hâle getirme,
- Gönderimleri açık hâle getirme,
- Edilgen yapıları etken hâle getirme,

- Devrik yapıları düzenleme,
- Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme,
- Yeniden yazma,
- Kiplikleri sözcükle ifade etme,
- Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma,
- Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle genişletme,
- Eksilteleri tamamlama,
- Bağlantıları açık hâle getirme,
- Kolaylaştırma (Görsel ekleme, sözcük açıklaması)

Metin değiştirimi aşamasında eş anlamlı sözcüklerin seçimi noktasında sözcüklerin frekans değerlerini yani kullanım sıklıklarını veren TUD “Türkçe Ulusal Derlemi”nden faydalanılmıştır. Sözcük seçiminde frekans değeri yüksek olan sözcükler tercih edilmiştir.

Özgün metinde yer alıp değiştirilmiş metinde korunan, anlaşılması zor olabilecek sözcükler için kolaylaştırma yönteminden faydalanılmıştır. Bu yöntem ile metnin anahtar kelimeleri olabilecek ve A2 seviyesine göre açıklaması zor olabilecek sözcükler için metin içerisine o sözcüğü anlatacak görseller eklenmiştir. Görsel eklenen sözcük sayısı 17’dir. Diğer korunan ve düzey üstü olarak değerlendirilen sözcükler için ise “sözlükçe” kısmında açıklaması yapılmıştır. Açıklaması yapılan sözcük sayısı 47’dir. Sözcüklerin açıklaması yapılırken TDK Türkçe Sözlük’ten (2011) faydalanılmıştır.

3.5.2.Söylem Çözümlemesi

Çalışmanın söylem çözümlemesini yapmak amacıyla ilk olarak özgün ve değiştirilmiş metinler dijital ortamda cümlelere ayrılmış ve her bir cümleye numara verilmiştir. Cümlelere numara verilirken iç içe girişik birleşik cümleler ayrılmamış tek bir cümle olarak alınmıştır.

Cümleler numaralandırıldıktan sonra metinler kesitlere yani bölümlere ayrılmıştır. Her bir kesitte neler anlatıldığı detaylıca açıklanmıştır. Kesitler belirlenirken metindeki olay, durum, zaman ve mekân değişiklikleri göz önünde

bulundurulmuştur. Değiştirilmiş metinde metnin özüne sadık kalmak amacıyla bir yeni bir olay, durum, zaman ve mekân ifadesi eklenmediği için kesitler özgün metinle aynıdır.

Cümlelerin kesitlere ayrılması aşamasından sonra özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki kahramanlar belirlenmiştir. Her bir kahraman özellikleri bakımından incelenerek değerlendirilmiştir. Metnin özüne sadık kalmak amacıyla değiştirilmiş metne yeni bir kahraman eklenmemiştir.

Metinler zaman bakımından çözümlenmiş ve metindeki zaman ifadeleri belirlenmiştir. Metnin özüne sadık kalmak amacıyla değiştirilmiş metne yeni bir zaman eklenmemiştir.

Metinler son olarak mekân bakımından incelenmiş ve metindeki mekân ifadeleri belirlenmiştir. Metnin özüne sadık kalmak amacıyla değiştirilmiş metne yeni bir mekân eklenmemiştir.

3.5.3.Anlatı Çözümlemesi

Çalışmanın anlatı çözümlemesini yapmak amacıyla ilk olarak özgün ve değiştirilmiş metinlerin olay örgüsündeki özne, nesne, gönderici, yardımcı, engelleyici ve gönderilen gibi öğelerin ne ya da kim olduğu incelenmiş ve elde edilen veriler şemalar halinde sunulmuştur. Değiştirilmiş metin oluşturulurken yeni bir kahraman, yeni bir olay eklenmediği için şemalar özgün ve değiştirilmiş metinde aynıdır.

Çalışmanın bu aşamasında her bir kahraman için bir ya da birden fazla eyleyenler şeması oluşturulmuştur. Eyleyenler şemasının oluşturulmasında öznenin amacı ya da amaçları belirleyici olmuştur. Bir kahramanın birden fazla amacı varsa o kahraman için birden fazla eyleyenler şeması oluşturulmuştur. Eyleyenler şemasında “özne” (eyleyen), “nesne” (öznenin amacı), “gönderici” (özneyi belirtilen amacı yapmaya iten güç), “yardımcı” (öznenin amacına ulaşmasında yardımcı olan güç ya da kişi), “engelleyici” (öznenin amacına ulaşmasını engelleyen kişi ya da olay, durum) ve “gönderilen” (öznenin amacına ulaşması ya da ulaşmaması sonucunda

ödül ya da ceza alan kişi) öğelerine yer verilmiştir. Eyleyenler şeması oluşturmada “Greimas”ın “eyleyensel örnekçesi” temel alınmıştır.

3.5.4. Okunabilirlik

Çalışmanın bu aşamasında özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeyleri incelenmiştir. Metinlerin okunabilirlik düzeylerini belirlemede Çetinkaya-Uzun’un (2010) “Okunabilirlik Formülleri’nden” faydalanılmıştır. Metinlerin okunabilirlik düzeylerini belirlemek amacıyla Çetinkaya-Uzun okunabilirlik formülünün seçilmesinin sebebi bu formülün Türkçe için geliştirilmiş olması, uygulamasının Türk öğrenciler ile Türkçe metinler üzerinde yapılması sonucunda elde edilmiş olması ve metnin tamamını incelemeye olanak vermesidir.

Çetinkaya- Uzun (2010) formülünde metnin tamamı baz alınmıştır. Bu formüle göre ilk olarak metnin hece sayısı, kelime sayısı, cümle sayısı, ortalama kelime uzunluğu, ortalama cümle uzunluğu belirlenmiş ve her bir veri formüle yerleştirilerek metinlerin “okunabilirlik puanı” ve “okunabilirlik düzeyi” belirlenmiştir.

Çetinkaya-Uzun (2010) “Okunabilirlik Formülü” ve “Okunabilirlik Düzeyi” tablosu aşağıdaki şekildedir:

$$\text{Okunabilirlik Sayısı} = 118,823 - 25,987 \cdot x_1 - 0,971 \cdot x_2$$

x_1 = Ortalama kelime uzunluğu (toplam hece sayısı/toplam kelime sayısı)

x_2 = Ortalama cümle uzunluğu (toplam kelime sayısı/toplam cümle sayısı)

Tablo 6. Çetinkaya” Okunabilirlik Düzeyi Tablosu

Okunabilirlik Puanı	Okunabilirlik Düzeyi	Eğitim Düzeyi
0 - 34	ENGELLİ DÜZEY	10., 11. ve 12. Sınıf
35 - 50	EĞİTSEL OKUMA	8. ve 9. Sınıf
51 +	BAĞIMSIZ OKUMA	5.,6. ve 7. Sınıf

(Çetinkaya, 2010)

3.5.5.Söz Varlığı

Çalışmada ayrıca özgün ve değiştirilmiş metinler söz varlığı bakımından incelenmiştir. Toplam ve farklı söz varlığı öğelerinin sayısı, sözcükler, ikilemeler, deyimler ve atasözleri sayısı tablolar hâlinde verilmiştir. Metnin söz varlığı öğelerini belirlemek amacıyla sözcük sıklığı belirleme programı olan “CİBAKAYA 2.3” programı kullanılmıştır. Program için Baş (2011), Kurudayıoğlu ve Karadağ’ın (2005) çalışmaları örnek alınmıştır. Program için aşağıdaki işlemler yapılmıştır:

- Öncelikli olarak metin Word hâline getirilmiştir.
- İnceleme alanına dâhil olmayan fazlalıklar silinmiştir.
- Özel isimler metinden silinmiştir.
- Sayılar yazılı hâle getirilmiş ve “+” işaretiyle birleştirilmiştir.
- Tarih bildiren ifadeler “+” işaretiyle birleştirilmiştir.
- Sözcüklerden çekim ekleri silinmiştir.
- Fiillerden olumsuzluk ekleri, geçici zarf-fiil ve sıfat-fiil ekleri silinmiş ve fiillerin sonuna “-“ işareti konulmuştur.
- Ek eylemler “i-“ şeklinde gösterilmiştir.
- Kalıcı isim yapan isim-fiil ekleri bırakılmıştır.
- İsim ve fiiller basit, gövde hâlleriyle bırakılmıştır.
- Birleşik isimler, birleşik fiiller, ikilemeler ve deyimler kalıp olarak ele alınmış ve “+” işaretiyle birleştirilmiştir.
- Çok anlamlılık incelenmemiştir.
- Düzeltme eki kaldırılmıştır. Anlam karışıklığı olabilecek kelimeler “+” işaretiyle gösterilmiştir.
- Bulunma durum eki “de” şeklinde gösterilmiştir.
- Soru eki “mi” şeklinde gösterilmiştir.
- Hem... hem ... gibi bağlaçlar birleştirilmiştir.

3.5.6.İçerik Analizi ve Betimsel Analiz

Çalışmanın bu aşamasında değiştirilmiş metnin güvenilirliğini sağlamak, yeterliliğini belirlemek amacıyla 5 uzmanın ve değiştirilmiş metnin A2 seviyesi

öğrenenlerine uygunluğu ile onlarla kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla 13 öğrenenin görüşüne başvurulmuştur. Buradan elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi “Mevcut verileri özetleme, standardize etme, karşılaştırma ya da başka bir biçime dönüştürme araçlarıdır.” (Smith, 1975 akt. Öğülmüş, 2019, s. 215). İçerik çözümlenmesi ile uzman ve öğrenen görüşleri formundaki veriler okunup kategoriler oluşturulmuş ve bu kategorilerin sıklıkları belirlenip elde edilen veriler tablolar hâlinde bulgular bölümünde sunulmuştur.

Öğrenenlerin değiştirilmiş metni anlama durumlarını belirlemek amacıyla da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesindeki 13 öğrenene okuma anlama testi uygulanmıştır. Okuma anlama testi sonucunda elde edilen veriler için betimsel analiz yapılmıştır. Buradan elde edilen veriler betimsel olarak (frekans, yüzde) olarak verilmiştir. Okuma anlama testinde öğrenenlerin metni anlama durumlarını belirlemek amacıyla metni anlamaya yönelik sorular vardır. Öğrenenlerin metinden aldıkları puanlar ortalama olarak gösterilmiştir.

3.6.ARAŞTIRMA ETİĞİ

Araştırma kapsamında değiştirilmiş metnin güvenilirliğini sağlamak ve yeterliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşüne bununla birlikte değiştirilmiş metnin A2 seviyesi öğrenenlerine uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla öğrenen görüşüne başvurulmuş ve öğrenenlerin metni anlama düzeyleri tespit edilmiştir. Bu kapsamda uzman ve öğrenenlerle uygulama yapılabilmesi için Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nden “Uygulama Yapma ve Uzman Görüşü Alma” izni alınmıştır. “Uygulama ve Uzman Görüşü Alma” iznine Ek 7'den ulaşılabilir.

Uzman ve öğrenen görüşü alınmadan ve uygulama yapılmadan önce katılımcılar araştırmanın ve katılımcı bilgilerinin gizliliği konusunda bilgilendirilmiştir. Katılımcıların seçilmesi hususunda gönüllülük esas alınmıştır.

Çalışmanın etik olarak uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla “ Etik Kurul İznine” başvurulmuştur. Etik Kurul İzni'ne Ek 10'dan ulaşılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR

4.1.ARAŞTIRMA KAPSAMINDA SEÇİLEN ÖZGÜN METNİN A2 SEVİYESİNE DEĞİŞTİRİMİNE YÖNELİK BULGULAR

Araştırma kapsamında Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" adlı hikâyesinin metin değiştirim işlemleri ile A2 seviyesine yönelik değiştirimi yapılmıştır. Seçilen hikâye Dergâh Yayınları'ndan çıkan 167 sayfalık "Hayat Güzeldir" adlı hikâye kitabında yer almaktadır. A2 düzeyine yönelik değiştirimin nasıl yapıldığı aşağıda tablo hâlinde verilmiştir.

Tablo 7'de özgün metin, değiştirilmiş metin ve metin değiştirim işlemleri sunulmuştur:

Tablo 7. Rüzgârın Oğlu" Metninin A2 Düzeyine Değiştirimi

Tümce No	Özgün metin (çözümleme aşaması)	A2 düzeyi metin (dönüştürme aşaması)	İşlem
Başlık	RÜZÂRIN OĞLU	RÜZGÂRIN OĞLU	İşlem yapılmadı.
T1	Süleyman Sarı, Sivas'ın Hafik ilçesinin ufak ve kurak bir köyünde doğmuş.	Süleyman Sarı, Sivas'ın Hafik ilçesinin bir köyünde doğmuş. Bu köy ufak, küçük ve kurak bir köymüş.	Karmaşık tümceleri bölme, Genişletme, Kolaylaştırma
T2	Çocukluğu, kuzu, dana peşinde geçmiş; okuma çağı eriştiğinde köyüne beş kilometre uzakta, daha büyük ve okulu olan bir komşu köye gidip gelmeye başlamış.	Çocukluğu, kuzu, dana peşinde geçmiş. Bir zaman sonra okul çağı, zamanı gelmiş. Ama Süleyman'ın köyünde okul yokmuş. En yakın okul, komşu köydeymiş ve beş kilometre uzaktaymış. Okumak için bu köye gidiyormuş.	Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Genişletme
T3	Yaz kış; yağmur çamur.	Yaz kış, yağmur çamur fark etmiyor. Her gün ve her durumda gidiyormuş.	Eksilteleri tamamlama, Genişletme.
T4	Sivas'ın bir soğuğu olur arkadaş, dile getiremezsin yani.	Arkadaş! Sivas o kadar soğuk olur ki bunu dile getirmek söylemek	Devrik yapıları düzenleme, Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.

		mümkün değil.	
T5	Erzurum'un adı çıkmış.	Erzurum'un adı çıkmış. Herkes Erzurum'u daha soğuk diye bilir.	Genişletme
T6	O soğukta bu yavrular beş gidiş , beş geliş günde on kilometre yürüyor.	O soğukta bu yavrular, çocuklar bir günde beş kilometre okula gidiyorlar ve beş kilometre eve dönüyorlar . Yani günde 10 kilometre yürüyorlar.	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma.
T7	Neyse! Allah devlete-millete zeval vermesin.	Neyse! Allah devlete millete zeval zarar vermesin.	Genişletme.
T8	O sıralar taşımali eğitim çıkmış ve çocuklar yürümekten kurtulmuş.	O zamanlar taşımali eğitim çıkmış ve çocuklar yürümekten kurtulmuş.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme , Kolaylaştırma.
T9	Artık bir minibüs onları her gün köyden alıyor, okula götürüyormuş.	Artık o günden sonra küçük bir otobüs yani minibüs onları her gün köyden alıyor, okula götürüyormuş.	Genişletme
T10	Oh, ne iyi!	Oh, ne iyi!	İşlem yok.
T11	Süleyman Sarı artık dörtte mi, beşte mi her neyse bir gün televizyonda Dünya Atletizm Şampiyonası'nı seyrederken dalıp gitmiş.	Süleyman, o zamanlar belki dördüncü belki beşinci sınıfta her neyse çok önemli değil. Bir gün televizyon izliyormuş. Televizyonda Dünya Atletizm Şampiyonası'nı izliyormuş. Burada dünyadan farklı sporcular koşuyor ve yarış yapıyormuş. Süleyman onlara bakıyor, hayal kuruyor, hayallere dalıp gidiyormuş.	Yeniden yazma, Karmaşık tümceleri bölme, Genişletme, Kolaylaştırma.
T12	Koşuya meraklı.	Süleyman koşuya meraklı. Koşuyu seviyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme
T13	Beden eğitimi dersinde öğretmen çocukları yarıştırdığı zaman Süleyman	Okulda beden eğitimi dersinde öğrenciler yarış yapıyor. O zaman	Gönderimleri açık hâle getirme, Karmaşık tümceleri bölme, Kiplikleri sözcükle

	hep birinci geliyor.	Süleyman hep birinci geliyor.	ifade etme.
T14	On Dokuz Mayıs, Yirmi Üç Nisan, hangi bayram olursa olsun okullar arası bir yarış olsa öğretmeni Süleyman'ı götürüyor.	Resmî bayramlarda okullar arasında koşu yarışmaları oluyor. O zamanlar öğretmeni Süleyman'ı bu yarışlara götürüyor.	Yeniden yazma, Karmaşık tümceleri bölme.
T15	Ve Süleyman hep birinci geliyor.	Ve Süleyman hep birinci geliyor.	İşlem yok.
T16	Hatta ilçe merkezi Hafik'te bile yarıştı, yine birinci oldu.	Hatta ilçe merkezi Hafik'te de yarıştı, yine birinci oldu.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme
T17	Bu yarışlarda bir saat, bir spor çanta, bir eşofman takımı, bir de markalı spor ayakkabı kazandı.	Bu yarışlarda bir saat, bir spor çanta, bir eşofman takımı, bir de markalı spor ayakkabı kazandı.	İşlem yok.
T18	Oturma odasının bir duvarına küçük, tahta bir raf çakıldı.	Süleyman ve ailesi oturma odasının bir duvarına küçük, tahta bir raf çaktılar, astılar.	Genişletme, Kolaylaştırma, Edilgen yapıları etken hâle getirme.
T19	Ortasında Süleyman'ın çerçeveli bir fotoğrafı, yanında kazandığı kupalar.	Rafin ortasına Süleyman'ın çerçeveli bir fotoğrafını ve fotoğrafın yanına kupalarını koydular.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Kolaylaştırma, Eksiltileri tamamlama.
T20	Raftan aşağı madalyalar sarkıyor.	Raftan aşağı madalyalar uzuyor.	Kolaylaştırma, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T21	Babası Dursun Efendi, akrabaları ve bütün köy onunla övünüyor.	Süleyman'ın babası Dursun Efendi, akrabaları ve köydeki herkes onunla övünüyor, onunla gurur duyuyorlar.	Gönderimleri açık hâle getirme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Genişletme,
T22	Dünya Atletizm Şampiyonası demiştik.	Dünya Atletizm Şampiyonası'ndan bahsediyorduk.	Sıklığı az olan sözcükle sıklığı fazla olan sözcüğü değiştirme.
T23	İşte televizyondaki bu programda beş bin metrede birinci gelen bir Afrikalı gençle konuştular.	Televizyondaki bu programda bir Afrikalı genç beş bin metrede birinci gelmiş. Bu gençle konuştular.	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma.

T24	Delikanlı hayatını anlattı.	Delikanlı, genç Afrikalı hayatını anlattı.	Kolaylaştırma, Genişletme.
T25	Beyaz dişlerini göstererek gülen, dura dura konuşan sevimli bir zenci.	Bu genç beyaz dişlerini göstererek gülüyor, dura dura konuşuyor. O sevimli bir zenci.	Gönderimleri açık hâle getirme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Kolaylaştırma.
T26	Bu hayat hikâyesi Süleyman'ı etkiledi.	Afrikalı gencin hayat hikâyesi Süleyman'ı etkiledi.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T27	Çocuk bir köyde yaşıyor.	Çocuk bir köyde yaşıyor.	İşlem yok.
T28	Köy şehre çok uzak.	Köy şehre çok uzak.	Kolaylaştırma.
T29	Yakınlarda bir ilçe var, orası da uzak.	Köye yakın bir ilçe var ama orası da uzak.	Gönderimleri açık hâle getirme, Bağlantıları açık hâle getirme, Kolaylaştırma.
T30	Köyde ilaç falan gibi bir ihtiyaç olsa, yol ve araba olmadığı için bunu kasabaya gönderiyorlar.	Köyde bazen ilaç gibi bazı ihtiyaçlar oluyor. Köyde yol ve araba yok. Bu nedenle Afrikalı çocuğu kasabaya gönderiyorlar.	Genişletme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Karmaşık tümceleri bölme, Bağlantıları açık hâle getirme, Gönderimleri açık hâle getirme, Kolaylaştırma.
T31	Bu da kasabaya kadar koşuyor, koşmak hoşuna gidiyor, koştukça açılıyor.	Çocuk da kasabaya kadar koşuyor. Koşuyu seviyor, koşmak hoşuna gidiyor. Koştukça açılıyor, daha çok koşmak istiyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T32	Dönüşte yine koşarak geliyor.	Sonra köyüne dönüyor. Dönüşte yine koşarak geliyor.	Genişletme.
T33	Böyle böyle koşucu olmuş.	Afrikalı genç böyle böyle koşucu olmuş.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T34	Süleyman o gün karar verdi.	Süleyman o gün karar verdi.	İşlem yok.
T35	Okula minibüsle değil koşarak gidecek.	Okula minibüsle değil koşarak gidecek.	İşlem yok.
T36	Dönüşte sırtında çanta da olsa yine koşarak gelecek.	Sırtında çanta var ama olsun. Eve dönüşte yine koşarak gelecek.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T37	Yapma etme dediler	Köydeki herkes yapma etme, okula koşarak	Genişletme, Bağlantıları

	dinlemedi.	gidip gelemezsın dediler ama o dinlemedi.	açık hâle getirme.
T38	Sırt çantasını kaptığı gibi erkenden yola düşüyor; belli bir tempoda koşarak okula ulaşıyor , hiç yorulmuyor.	Süleyman, her gün sırt çantasını alıyor sabah erkenden yola düşüyor yani yola çıkıyor . Belli bir tempoda, hızda koşuyor ve okula geliyor . Hiç yorulmuyor.	Genişletme, Sözcüğün alışılmamış kullanımını azaltma, Gönderimleri açık hâle getirme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T39	Minibüs ondan sonra geliyor.	Minibüs Süleyman'dan sonra geliyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T40	O da böyle bir koşucu oldu ama Hafik ilçesi ve köyleri dışında onu kimse tanımiyordu.	Süleyman da böyle, koşa koşa bir koşucu oldu ama onu Hafik ilçesi ve köyleri dışında kimse tanımiyordu.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T41	İlköğretim Okulu'nu bitirdiği yıl İstanbul'a göçtüler .	Süleyman, İlköğretim Okulu'nu bitirdi . O yıl İstanbul'a taşındılar .	Gönderimleri açık hâle getirme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Sıklığı az olan sözcükle sıklığı fazla olan sözcüğü değiştirme.
T42	Çoğalan nüfusu besleyemeyen çorak köy son otuz yılda neredeyse boşalmıştı.	Çünkü köyde nüfus çoktu ama köy kuraktı, çoraktı. Herkese yiyecek vermiyordu, besleyemiyordu. Bu sebeple son otuz yılda köyden herkes gitmişti, köy boşalmıştı. Köyün nüfusu çok azalmıştı.	Yeniden yazma.
T43	Onların tarlaları küçüktü, on beş yirmi koyunları vardı.	Süleymanların tarlaları küçüktü, on beş yirmi koyunları vardı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T44	Dursun Efendi boşa koydu olmadı, doluya koydu olmadı.	Süleyman'ın babası boşa koydu olmadı, doluya koydu olmadı. Çok düşündü ama bir çözüm bulamadı.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T45	Zaten doğuştan topaldı .	Zaten doğuştan topaldı .	Kolaylaştırma
T46	Rençberliğe dayanması zordu.	Rençberlik yapamazdı. Tarlada çalışmak zordu.	Yeniden yazma, Kolaylaştırma.
T47	Akrabaları, daha önce	Akrabaları, daha önce	Genişletme.

	İstanbul'a gitmiş, her biri bir iş tutmuştu.	İstanbul'a gitmiş, her biri bir iş tutmuştu. Hepsinin bir işi vardı.	
T48	Haber salıp duruyorlardı .	Süleyman'ın babasına sürekli haber gönderiyorlardı.	Genişletme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T49	"Sen de gel, elbet sana da bir iş buluruz."	"Sen de İstanbul'a gel, elbet sana da bir iş buluruz." diyorlardı.	Gönderimleri açık hâle getirme, Eksiltileri tamamlama.
T50	Dursun davarları sattı, evi-barkı, tarlaları öylece bıraktı, İstanbul'un yolunu tuttu.	Süleyman'ın babası Dursun, hayvanları sattı, evi-barkı, tarlaları bıraktı ve İstanbul'un yolunu tuttu. İstanbul'a doğru yola çıktı.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Bağlantıları açık hâle getirme.
T51	Karısı Hacer, nişanlı kızı Zeynep, Süleyman ve yıllar sonra doğan beş yaşındaki Bilal.	Karısı Hacer, nişanlı kızı Zeynep, oğulları Süleyman ve beş yaşındaki Bilal ile İstanbul'a gittiler.	Gönderimleri açık hâle getirme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Genişletme.
T52	Bir gecekondu semtinde, akrabalarının bulduğu küçük bir gecekonduya yerleştiler.	Akrabaları, bir gecekondu semtinde küçük bir gecekondu ev buldular . Dursun ve ailesi oraya yerleştiler.	Kolaylaştırma, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Genişletme.
T53	Dursun'a eski, üç tekerli bir işporta arabası buldular, bir de zabitanın pek uğramadığı bir köşe.	Dursun'a eski, üç tekerli bir işporta arabası ve işporta arabası için de zabıtanın uzak bir yer buldular .	Kolaylaştırma, Bağlantıları açık hâle getirme, Yeniden yazma.
T54	Oracıkta fındık- fıstık satacaktı.	Orada fındık-fıstık satacaktı.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T55	Topal bacağıyla İstanbul trafiğinde dolaşamazdı.	Dursun , Topal bacağıyla İstanbul'un kalabalık trafiğinde dolaşamazdı.	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T56	Artık ne kazanır ise Allah bereket versin.	Artık az ya da çok kazanacaktı . Allah bereket versin.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Kolaylaştırma.
T57	Süleyman alüminyum tepside simit satıyor, Hacer evlere temizliğe gidiyordu.	Süleyman alüminyum tepside simit satıyor, Hacer ise evlere temizliğe gidiyordu.	Kolaylaştırma, Bağlantıları açık hâle getirme.

T58	Ne yalan söylemeli köyde kazandıklarından çok kazanıyorlardı ama masraf fazla idi.	Aslında İstanbul'da köydekenden daha çok para kazanıyorlardı ama burada masraf fazlaydı.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Gönderimleri açık hâle getirme, Kolaylaştırma.
T59	Elektrik, su, telefon parası; yol parası, markete girince şunu da alayım şunu da derken para bitiyordu.	Elektrik, su, telefon parası; yol parası, markete girince şunu da alayım şunu da alayım diyorlardı. Para hemen bitiyordu.	Karmaşık tümceleri bölme.
T60	Bir zaman bu İstanbul'un işine akıl erdiremediler.	Bir süre bu İstanbul'daki pahalı hayata akıl erdiremediler, bu hayatı anlayamadılar.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T61	Zeynep nişanlı olduğu için çalışmıyordu.	Zeynep nişanlıydı. Bu nedenle çalışmıyordu.	Bağlantıları açık hâle getirme.
T62	Zaten onlar işte iken evi çekip çevirecek biri lazımdı.	Evi çekip çeviriyor, evdeki işleri yapıyordu.	Yeniden yazma.
T63	Bilal çoktan mahallenin çocukları arasına katılmıştı.	Bilal, mahalledeki çocuklarla arkadaş olmuştu.	Yeniden yazma.
T64	Küçük bahçelerinde maydanoz, soğan, domates yetişiyor.	Süleyman ve ailesinin evlerinin küçük bahçesinde maydanoz, soğan, domates yetişiyor.	Genişletme, Kolaylaştırma.
T65	Tüm aile fertleri akşam evin önündeki taraçanın altında çay içip sohbet ediyorlardı.	Tüm aile fertleri akşam evin önündeki taraçanın altında çay içip sohbet ediyorlardı.	Kolaylaştırma.
T66	Bu mutlu tablo çok sürmedi.	Onların bu mutlu günleri çok devam etmedi.	Yeniden yazma.
T67	Dursun bir iki kere zabıtaya yakalandı.	Dursun bir iki kere zabıtaya yakalandı.	İşlem yok.
T68	Hem mal gitti hem araba.	Hem mal hem de araba gitti.	Kolaylaştırma, Devrik yapıları düzenleme.
T69	Akrabalar bir kere yardım etmişlerdi, bir daha yanaşmadılar.	Dursun'a akrabaları bir kere yardım etmişlerdi ama bir daha yardım etmek istemediler.	Bağlantıları açık hâle getirme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma,

T70	Hacer bir süre sonra bel fitiği oldu, işe gidemedi.	Hacer bir süre sonra bel fitiği oldu. Bu nedenle işe gidemedi.	Kolaylaştırma, Bağlantıları açık hâle getirme.
T71	Doktorlar ameliyat demişti.	Hacer için doktorlar ameliyat demişti.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T72	Zeynep'in nişanlısı askerden dönecekti, dönünce düğün isteyecekti.	Bir süre sonra Zeynep'in nişanlısı askerden dönecek ve o zaman düğün isteyecekti.	Genişletme, Kolaylaştırma, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T73	Kızın çeyizi hazır değildi.	Ama Zeynep'in çeyizi hazır değildi.	Bağlantıları açık hâle getirme, Kolaylaştırma.
T74	Süleyman' a iyi bir iş bulmak lazımdı.	Süleyman' a iyi bir iş bulmak lazımdı.	İşlem yok.
T75	Bilal seneye okula başlayacak.	Bilal seneye yani gelecek sene okula başlayacak.	Genişletme.
T76	Dursun'un ağzını bıçak açmıyordu.	Üzüntüden Dursun'un ağzını bıçak açmıyordu, konuşmuyordu.	Genişletme.
T77	Sanki köydeki fakir ama huzurlu hayatlarını özler olmuştu.	Sanki köydeki fakir ama huzurlu hayatlarını özlüyordu.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T78	Yok olsun yoksulluk.	Yok olsun, gitsin yoksulluk.	Genişletme, Kolaylaştırma.
T79	Orada kalsalar çocukların bir geleceği, bir mesleği olmayacaktı.	Köyde çocuklarının geleceği, güzel bir hayatı ve mesleği olmayacaktı.	Genişletme, Bağlantıları açık hâle getirme.
T80	Belki ettikleri mahsul karın doyurmaya yetmeyecek, düpedüz sürüneceklerdi.	Onların tarlalarındaki mahsul karınlarını doyurmayacak onlara yetmeyecekti. Yani Süleyman ve ailesi köyde zor durumda kalacaklar, perişan olacaktı.	Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Kolaylaştırma, Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T81	Süleyman simit tepsisini temizlemiş.	Süleyman simit tepsisini temizlemiş.	İşlem yok.
T82	Belli ki hepsini satmış.	Simitlerin hepsini satmış.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri

			silme.
T83	Hesabı görüp eve varmış.	Parayı hesaplamış ve eve gitmiş.	Yeniden yazma.
T84	Bahçe kapısının önündeki akasyanın dibine çöküp, sırtını ağaca yaslamış.	Bahçe kapısının önündeki akasya ağacının altına oturup sırtını ağaca yaslamış.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcükle sıklığı fazla olan sözcüğü değiştirme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T85	Sokakta oynayan çocuklara dalmış.	Çocuklar, sokakta oyun oynuyormuş. Süleyman, uzun uzun onlara bakmış.	Yeniden yazma.
T86	Aralarında Bilal de var.	Çocukların arasında Bilal de var.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T87	Bir sürü gecekondulu çocuğu.	Birçok gecekondulu çocuğu.	Sıklığı az olan sözcükle sıklığı fazla olan sözcüğü değiştirme.
T88	Yaşları ufak.	Yaşları ufak, küçük.	Genişletme.
T89	Ortada iki döküntü bisiklet.	Yerde iki döküntü, eski bisiklet var.	Genişletme, Kolaylaştırma, Eksiltileri tamamlama.
T90	Hepsi binmek istiyor ama yaşı az büyük, kendi güçlü olanlar ötekileri bindirmiyor.	Çocukların hepsi binmek istiyor ama yaşı biraz büyük ve güçlü çocuklar diğer çocukları bisiklete bindirmiyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T91	Bilal de o tozun toprağın arasında bisiklete binmiş çocuğun ardından koşuyor.	Çocuklardan biri bisiklete biniyor. Bilal de o tozun toprağın arasında çocuğun arkasından koşuyor.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T92	Arada bir "Ben de bineyim abi" diye yalvarıyor, ama kim dinler.	Bilal, ara sıra "Ben de bineyim abi!" diye yalvarıyor ama çocuk Bilal'i dinlemiyor.	Kolaylaştırma, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T93	Süleyman'ın yüreği cız etti.	Süleyman'ın yüreği cız etti. Kardeşine çok üzüldü.	Genişletme.
T94	Ah bu yaşlarda bir kez olsun bisiklete binemeyen fukara çocukları.	Ah! Fukara çocukları. Çocukken de bisiklete binemiyorlar.	Yeniden yazma, Kolaylaştırma.
T95	Süleyman'ın yaşı küçük ama	Süleyman'ın yaşı küçük	İşlem yok.

	aklı büyük.	ama aklı büyük.	
T96	Ne yazık ki elden bir şey gelmiyor.	Ne yazık ki elden bir şey gelmiyor, bir şey yapmak mümkün değil.	Genişletme.
T97	Baba topal, ana hasta, abla nişanlı, oğlan küçük.	Baba topal, anne hasta, abla nişanlı, kardeşi Bilal küçük.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T98	Elinde bir alüminyum simit tepsisi, cebinde o günün hasılatı .	Elinde bir alüminyum simit tepsisi, cebinde de o günün hasılatı var.	Bağlantıları açık hâle getirme, Kolaylaştırma, Eksiltileri tamamlama.
T99	Götürüp anasına verecek. Bu böyle daha ne kadar devam edecek?	Süleyman, bütün parasını götürüp anasına verecek. Bu böyle daha ne kadar devam edecek?	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme, Kolaylaştırma.
T100	Ertesi gün öğle saatlerinde çok sıcak oldu.	Ertesi gün öğle saatlerinde hava çok sıcak oldu.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T101	Süleyman kendini bir alt geçid in altına attı .	Süleyman bir alt geçid in altına oturdu .	Kolaylaştırma, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T102	Ne de olsa gölge.	Çünkü orası gölge.	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T103	Beton direk çıkıntısına oturup, simit tepsisini yanına kodu.	Yere oturdu ve simit tepsisini yanına koydu.	Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T104	Şişesinden bir yudum su içti.	Şişesinden bir yudum su içti.	Kolaylaştırma.
T105	Mendiliyle terini kuruladı.	Mendiliyle terini sildi.	Kolaylaştırma.
T106	Oh!.. Şuracıkta bir yarım saat otursa.	Oh!.. Şurada bir yarım saat oturmak ne güzel olur.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme, Genişletme.
T107	İki metre ilerisinde bir gözlükçü amca sırtını beton direğe vermiş gazete okuyor.	Süleyman'ın iki metre ilerisinde bir gözlükçü amca gazete okuyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Kolaylaştırma.

T108	Adam bir süre sonra gözlükleri çıkardı, gazeteyi katladı, sağa sola baktı, gazeteyi beton direğin dibine bırakıp gitti.	Adam bir süre sonra gözlükleri çıkardı, gazeteyi katladı, sağa sola baktı, gazeteyi yere bırakıp gitti.	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T109	O gittikten sonra Süleyman kalktı yerinden, adamın bıraktığı gazeteyi aldı, yeniden gelip yerine yerleşti.	O gittikten sonra Süleyman yerinden kalktı. Gazeteyi aldı. Yeniden, tekrar gelip yerine oturdu.	Devrik cümleleri kuralı hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Genişletme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T110	Fotoğraflara, yazı başlıklarına bakıyordu.	Süleyman, fotoğraflara, yazılara bakıyordu.	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T111	Bir süreden beri gazetelerde, televizyonda bir süt üreticisi firma yoğun reklam kampanyası yürütüyor.	Bir firma bir süreden beri gazetelerde, televizyonda sürekli reklam yapıyor.	Kolaylaştırma, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T112	Bu çerçevede bazı etkinlikler yapıyor.	Reklam için bazı etkinlikler yapıyor.	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T113	Bunlardan biri gençleri atletizme yönlendirmek için yapılacak yarışlar.	Bu etkinliklerden biri gençler için atletizm yarışları.	Yeniden yazma.
T114	Süleyman yarış haberine takıldı.	Yarış haberi Süleyman'ın dikkatini çekti.	Yeniden yazma, Kolaylaştırma.
T115	Yirmi gün sonra yapılacakmış.	Yirmi gün sonra yarış varmış.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T116	Türkiye çapında yürütülen seçmeler bittikten sonra her dalda birinci olan on kişi finalde yarışacak.	Firma, Türkiye genelinde on spor alanında seçmeler yapacak. Her dalda birinci olan on kişi finalde yarışacak.	Yeniden yazma.
T117	Beş bin metre yarışı da var.	Bunların arasında beş bin metrede koşu yarışı da var.	Genişletme.
T118	Kazanana bir sürü hediye yanında yüklü bir para ödülü verilecek diyor.	Gazetede "Bu yarışı kim kazanıyor o zaman ona bir sürü hediye ve yüklü yani çok fazla bir para ödülü var." diye yazıyor.	Yeniden yazma.
T119	Ah be!" dedi. "Şu yarışa	Süleyman, yarışa	Genişletme,

	katılabilsem.	katılmak istiyordu. "Ah be! Şu yarışa katılabilsem." dedi.	Yer değiştirme
T120	Haberin fotoğrafına baktı.	Haberin fotoğrafına baktı.	İşlem yok.
T121	Biri kazananlara madalya, kupa veriyor.	Bir kişi, birincilere madalya, kupa veriyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T122	"A, a..!" Biraz daha dikkatli baktı, gözleri ışıladı:	"A, a..!" Habere biraz daha dikkatli baktı ve gözleri parladı, çok sevindi.	Bağlantıları açık hâle getirme, Genişletme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T123	"Bu bizim Hamza dayı, evet o!"	"Bu bizim Hamza dayı, evet o!" dedi.	Eksilteleri tamamlama.
T124	Hamza Tutuk köylüsü idi.	Hamza Tutuk, Süleyman'ın köylüsüydü. Onlar aynı köydendiler.	Genişletme.
T125	Hatta ana tarafından akraba oldukları için ona "dayı" derlerdi.	Hatta anne tarafından akrabaydılar. Bu nedenle ona dayı derlerdi.	Karmaşık tümceleri bölme, Bağlantıları açık hâle getirme.
T126	Yıllar önce köyden çıkmışlar.	Hamza ve ailesi yıllar önce köyden çıkmışlar.	Genişletme.
T127	Ailesi bunu Spor Akademisi'nde okutmuş.	Ailesi Hamza'yı Spor Akademisi'nde yani spor okulunda okutmuş.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T128	O da çeşitli görevlerden sonra Atletizm Federasyonu'na dahil olarak orada çalışmaya başlamış, bir yandan da hocalık yapıyor.	Hamza da çeşitli görevlerden sonra Atletizm Federasyonu'na dahil olmuş ve orada çalışmış. Hamza hem burada çalışıyor hem de hocalık yapıyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Kiplikleri sözcükle ifade etme, Ad sıfat belirteç tümceciklerini ayırma.
T129	Bir ara Hafik'te yapılan yarışmalara gelmiş, hatta birinci olan Süleyman'a bir kupa vererek gözlerinden öpmüş, "Aferin yeğenim, sende iş var, devam et" demişti.	Daha önce bir ara Hafik köyündeki yarışmalara gelmiş. Bu yarışmalarda Süleyman birinci olmuş. Hamza da ona kupa vermiş ve gözlerinden öpmüş. Sonra Süleyman'a "Aferin yeğenim, sende iş var, devam et!" demişti.	Genişletme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Gönderimleri açık hâle getirme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Kiplikleri sözcükle ifade etme.

T130	Süleyman heyecanlandı, eli ayağı titremeye , kalbi çarpmaya başladı.	Süleyman, bunları düşündü ve heyecanlandı. Heyecandan eli ayağı titredi , kalbi hızlı hızlı çarptı .	Genişletme , Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma , Kolaylaştırma .
T131	Fotoğrafın altında Organizasyon Komitesi'nin Başkanı olarak Hamza dayının adı geçiyordu .	Fotoğrafın altında Organizasyon Komitesi'nin Başkanı Hamza dayının adı vardı . Yarışı Hamza dayı düzenlemişti .	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Zamansal ilişkileri standart hâle getirme , Genişletme .
T132	Süleyman haberi bir daha okudu.	Süleyman haberi bir daha, tekrar okudu.	Genişletme .
T133	Metnin sonunda yarışa katılmak isteyenlerin başvuracağı adres veriliyordu .	Haberin sonunda bir adres vardı . Yarışa kimler katılmak istiyor, o adrese gidip başvurabilirlerdi.	Yeniden yazma .
T134	Bu adres bulunduğu yerin yakınlarında idi .	Bu adres alt geçide yakın bir yerdeydi .	Yeniden yazma .
T135	Hemen kalktı.	Hemen kalktı.	İşlem yok.
T136	Kararını vermişti, gidip Hamza dayıyı görecektir, ne olursa olsun bu yarışa katılacaktı	Süleyman , kararını vermişti. Gidip Hamza dayıyı görecektir ve bu yarışa katılacaktı.	Gönderimleri açık hâle getirme , Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T137	Ödülü alırsa... Ödülü alırsa...	Belki ödülü alır .	Yeniden yazma .
T138	Birinci olursa... Ohooo! Neler olmazdı .	Belki birinci olur. O zaman her şey çok güzel olurdu .	Yeniden yazma .
T139	Zabıtalarda babamın arabasını götürünce bir süre suratı asık, işsiz dolaştı.	Zabıtalarda babamın arabasını götürdü ve babam bir süre üzgün bir şekilde yüzü asık, işsiz dolaştı.	Kiplikleri sözcükle ifade etme , Gönderimleri açık hâle getirme , Genişletme , Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme .
T140	Sonra çaresiz gidip yine elden düşme bir araba buldu.	Sonra çaresiz kalıp gitti ve yine elden düşme, ikinci el bir araba buldu.	Genişletme , Bağlantıları açık hâle getirme .
T141	Başka bir iş için ne parası vardı ne akli.	Başka bir iş yapmak için ne parası ne de düşünmek için akli vardı .	Devrik yapıları düzenleme , Genişletme .

T142	Bu defa sabit bir yerde beklemeyi terk etti, dolaşmaya çıktı.	Bu defa sabit bir yerde beklemedi ve dolaşmaya çıktı.	Kolaylaştırma, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T143	Ama akşam eve cesedi düşüyordu .	Ama akşam eve ölü gibi geliyor, çok yoruluyordu .	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Genişletme.
T144	Dolaşmak babama göre değil.	Dolaşmak babama göre değil.	İşlem yok.
T145	Elektrikçi Seyfi Usta babamı her gördüğünde söylüyormuş:	Elektrikçi Seyfi Usta babama her zaman söylüyormuş:	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T146	"Yahu Dursun Efendi bizim dükkânın kenarında bir girinti var.	"Yahu Dursun Efendi bizim dükkânın kenarında bir girinti var.	Kolaylaştırma.
T147	Yağmur almaz , kar yağmaz bir yer.	Yağmur gelmez , kar yağmaz bir yer.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T148	Senin arabayı oraya çekelim.	Senin arabayı oraya çekelim.	İşlem yok.
T149	Şu gün boyu dolaşmaktan kurtul."	Gün boyu, sabahtan akşama kadar dolaşıyorsun. Bundan kurtul, rahatla. " demiş.	Genişletme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma.
T150	Babam mahcup , kimseden bir şey isteyemez, ama bu defa başını önüne eğip "Olur" demiş.	Babam mahcup bir insan , kimseden bir şey isteyemez ama bu defa başını önüne eğmiş ve "Olur!" demiş.	Kolaylaştırma, Genişletme, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T151	O olur deyince Seyfi Usta ilave etmiş:	O olur deyince Seyfi Usta ilave etmiş:	İşlem yok.
T152	" Senin arabayı yenileriz , ben pencereden bir kablo geçirir, arabanın zeminine bir tesisat döşerim, hani alttan ısıtmalı camiler gibi.	" Sana yeni bir araba alırız , ben pencereden bir kablo geçirir, arabanın altına bir tesisat yaparım.	Yeniden yazma, Kolaylaştırma, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme
T153	O zaman fındık-fıstık sıcak olur.	O zaman fındık-fıstık sıcak olur.	İşlem yok.
T154	Müşteri alışmaya görsün, araba dükkân gibi işler , bu yokuştan oluk oluk insan akıyor."	Müşteri alışsın o zaman araba dükkân gibi iş yapar. Burası çok işlek bir yer. Buradan çok insan geçiyor. "	Kiplikleri sözcükle ifade etme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Yeniden yazma.

T155	Babam "Hay ağzına sağlık, yapar mısın be Seyfi?" diye üsteleyince , Seyfi Usta üstüne basa basa "Yaparız elbet, hem de en kralını.	Babam, "Ağzına sağlık, yapar mısın be Seyfi" diye tekrar tekrar sormuş . Seyfi Usta ısrarla "Yaparız elbet, hem de en kralını, en iyisini yaparız. " demiş.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Karmaşık tümceleri bölme, Genişletme.
T156	Ama artık bize bir sakal atarsın değil mi?" demiş.	Seyfi Usta babama , "Ama artık bize bir sakal atarsın değil mi?" diye sormuş:	Gönderimleri açık hâle getirme.
T157	Babam şaşkın: "Sakal mı, nedir o?" diye sorunca Seyfi gülmüş:	Babam şaşkın bir halde : "Sakal mı, nedir o?" diye sorunca Seyfi gülmüş:	Genişletme.
T158	"Yahu ufak bir para işte.	"Yahu ufak bir para işte.	İşlem yok.
T159	Burası İstanbul, kimse kimseye karşılıksız iş yapmaz" demiş.	Burası İstanbul. İstanbul'da kimse kimseye karşılıksız iş yapmaz, her şey karşılıklıdır. " demiş.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T160	Babam süklüm püklüm "Olur, tabii" diye cevaplamış ama, arabayı yenile yecek para yok.	Babam süklüm püklüm, utanç ve korkuyla "Olur, tabii." diye cevaplamış ama babamın yeni bir araba için parası yok.	Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma.
T161	O sıkıntıyla Seyfi'ye: "Peki zabıtayı ne yapacağız, ya bunu da götürürlerse?" diye sormuş.	O sıkıntıyla Seyfi'ye: "Peki zabıtayı ne yapacağız, ya bu arabayı da götürürlerse?" diye sormuş.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T162	Seyfi "Sen onları bana bırak.	Seyfi "Sen zabıtaları bana bırak, ben hallederim.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T163	Bunca yıldır her işlerini görürüm , para almam.	Yıllardır onların bütün işlerini yapıyorum , para almıyorum.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Genişletme.
T164	Bir dediğimi iki etmezler, tasalanma " diye cevaplamış.	Bir dediğimi iki etmezler. Bir şey isterim, hemen yaparlar, kaygılanma!" diye cevaplamış.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T165	Yarışı kazanırsam, ödülü	Süleyman "Belki yarışı	Yeniden yazma.

	alırsam...	kazanırım ve ödülü alırım." diye hayal kurmuş:	
T166	Ablamın çeyizini düzeriz, düğününü yaparız.	"Ablamın çeyizini hazırlarız, düğününü yaparız.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T167	Bilal'e bir bisiklet alırız.	Bilal'e bir bisiklet alırız.	İşlem yok.
T168	Yeni olmasın.	Bisiklet yeni olmasın.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T169	Sokağın veletleri iki günde hurdaya çevirir.	Çünkü sokağın veletleri, çocukları bisikleti iki günde hurdaya çevirir, kırıp dökerler.	Bağlantıları açık hâle getirme, Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T170	İkinci el olsun.	İkinci el olsun.	İşlem yok.
T171	Ben binemedim, o binsin bari.	Ben binemedim ama o binsin." diye düşünmüş.	Bağlantıları açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme, Genişletme.
T172	Bu düşünceler ile caddeye çıkan Süleyman karşı kaldırıma geçip bir simitçi arkadaş arıyor.	Süleyman, bu düşünceler ile caddeye çıkmış. Karşı kaldırıma geçip bir simitçi arkadaş aramış.	Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Kolaylaştırma.
T173	Bu bölge onların, birbirlerini tanıyorlar.	Bu bölge onların bu nedenle birbirlerini tanıyorlar.	Bağlantıları açık hâle getirme.
T174	Arkadaşa rastlayınca simit tepsisini oğlana vererek: "Benim önemli bir işim çıktı. Gölgeye gir otur, tepsi sende kalsın, akşama hem hesaplaşırız, hem teslim alırım" diyerek cevabını beklemeden uzaklaşıyor.	O anda bir arkadaşına rastlamış ve simit tepsisini oğlana vermiş: "Benim önemli bir işim çıktı. Gölgeye gir otur, tepsi sende kalsın, akşama hem hesaplaşırız hem de tepsiyi teslim alırım." demiş. Arkadaşının cevabını beklemeden oradan uzaklaşmış.	Genişletme, Kiplikleri sözcükle ifade etme, Gönderimleri açık hâle getirme, Kolaylaştırma.
T175	Doğru Hamza dayının dairesine.	Doğru Hamza dayının dairesine gidiyor.	Eksilteleri tamamlama.
T176	Girişteki sekretere: "Hamza Bey akrabamdır. Topal Dursun'un oğlu gelmiş deyin,	Girişteki sekretere: "Hamza Bey akrabamdır. Topal Dursun'un oğlu gelmiş	İşlem yok.

	o tanır" diyor.	deyin, o tanır." diyor.	
T177	Kız biraz tereddütten sonra Hamza'yı arıyor.	Kız biraz tereddütten, kararsız kaldıktan sonra Hamza'yı arıyor.	Genişletme.
T178	Hamza "Gelsin" demiş.	Hamza "Gelsin!" demiş.	İşlem yok.
T179	Kapıyı açıp giriyor.	Süleyman , kapıyı açıyor ve içeri giriyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T180	Odada kimse yok.	Bakıyor. Odada kimse yok.	Genişletme.
T181	Az ilerleyip ellerini önüne bağlayarak selam veriyor.	Az ilerledikten sonra Hamza'yı görüyor. Ellerini önüne bağlayıp ona selam veriyor.	Kiplikleri sözcükle ifade etme, Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T182	Hamza bağcıklı gözlüklerini göğsüne düşürerek başını okuduğu evraktan kaldırıyor.	Hamza o sırada bir evrak okuyor. Süleyman'ı fark ediyor ve gözünden gözlüğünü çıkarıyor, Süleyman'a bakıyor.	Yeniden yazma.
T183	Bir süre Süleyman'ı süzüyor.	Bir süre Süleyman'ı süzüyor, ona dikkatle bakıyor.	Genişletme.
T184	-Topal Dursun'un oğlu mu?	"Sen Topal Dursun'un oğlu musun?" diye soruyor.	Genişletme.
T185	-Evet, Hafik'ten, köyden hani. Katırcıgillerden.	Süleyman da –"Evet, Hafik'ten, köyden Katırcıgillerdenim." diye cevap veriyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T186	Hamza biraz dalıyor , sonra gülümsüyor.	Hamza biraz düşünüyor sonra gülümsüyor.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T187	Kalkıp Süleyman'ın yanına geliyor, biraz daha baktıktan sonra hatırlıyor.	Kalkıp Süleyman'ın yanına geliyor, biraz daha baktıktan sonra onu hatırlıyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T188	-Hafik'teki yarışmada birinci olmuştun.	"-A, hatırladım. Hafik'teki yarışmada birinci olmuştun." diyor.	Genişletme.
T189	-Siz de bana kupa	Süleyman "Siz de o	Gönderimleri açık hâle

	vermişsiniz.	yarıŒta bana kupa verdiniz.” diyor.	getirme, Zamansal iliŒkileri standart hâle getirme.
190	-Vay be! Hatırladım. Neydi senin adın?	Hamza, “Vay be! Hatırladım. Senin adın neydi?”	Gönderimleri açık hâle getirme, Devrik yapıları düzenleme.
T191	-Süleyman Sarı.	-Süleyman Sarı.	İŒlem yok.
T192	Tekrar masasına geçiyor.	Hamza, tekrar masasına geçiyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T193	Süleyman'a "Œu koltuĒa otur" diye iŒaret edip çay söylüyor.	Süleyman'a "Œu koltuĒa otur." diye iŒaret ediyor ve çay söylüyor.	Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T194	Ee!.. Süleyman Sarı.	“Ee!.. Süleyman Sarı.	İŒlem yok.
T195	HoŒgeldin.	HoŒ geldin.	İŒlem yok.
T196	De bakalım nedir derdin?	De bakalım derdin nedir?” diye soruyor.	Devrik yapıları düzenleme, GeniŒletme.
T197	Süleyman yerinden doĒruluk elindeki katlanmış gazeteyi uzatıyor:	Süleyman yerinden kalkıyor ve elindeki gazeteyi Hamza’ya uzatıyor.	Sözcüğün alıŒılmamıŒ kullanımlarını azaltma, Anlatımı zorlaŒtıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T198	-Œu yarıŒa beni de al dayı.	“Œu yarıŒa beni de al dayı.” diyor.	GeniŒletme.
T199	Hamza gazeteye bir göz attıktan sonra:	Hamza gazeteye bir göz attıktan, baktıktan sonra:	GeniŒletme.
T200	-Ciddi misin, hala koŒuyor musun?	“Ciddi misin, hâlâ koŒuyor musun?” diye soruyor.	GeniŒletme.
T201	-Hem de nasıl.	Süleyman “Hem de nasıl. Çok iyi koŒuyorum.	GeniŒletme.
T202	Bi güzellik yap be dayı.	Bir güzellik yap be dayı, bana yardım et ne olur!	GeniŒletme.
T203	BeŒbin'de koŒayım, yemin sana, yüzünü kara çıkarmam.	BeŒbin metrede koŒayım, sana yemin ediyorum yüzünü kara çıkarmam, seni	Gönderimleri açık hale getirme, Eksiltileri tamamlama, KolaylaŒtırma

		utandırmam.” diyor.	Genişletme.
T204	Hamza Süleyman'ı alıcı gözle bir daha süzüyor.	Hamza Süleyman'ı alıcı gözle, dikkatlice bir daha süzüyor.	Genişletme.
T205	Üstü başı döküntü.	Süleyman'ın üstünde eski püskü kıyafetler.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T206	Belli ki ödüle ihtiyacı var.	Belli ki ödüle ihtiyacı var.	İşlem yok.
T207	Ya kazanırsa, ya bir yıldız olursa?	Hamza “Süleyman, belki yarışı kazanır, belki bir yıldız olur. O zaman neler olur neler...” diye düşündü.	Yeniden yazma.
T208	Niçin olmasın?	Niçin olmasın?	İşlem yok.
T209	Hamza Tutuk'un Türk atletizmine bir hediyesi.	Hamza Tutuk'un Türk atletizmine bir hediyesi olur.	Eksiltileri tamamlama.
T210	Bir keşif, bir şampiyon.	Bir keşif, bir şampiyon.	İşlem yok.
T211	Belki Avrupa'ya, belki olimpiyatlara uzanacak.	Süleyman belki Avrupa'ya, belki olimpiyatlara gidecek.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T212	Hangi hoca bir şampiyon keşfetmeyi istemez.	Her hoca bir şampiyon keşfetmek ister.	Yeniden yazma.
T213	Heyecanlanıyor.	Heyecanlanıyor.	İşlem yok.
T214	Gülümseyerek bir elini masaya vuruyor:	Hamza gülüyor ve bir elini masaya vuruyor:	Gönderimleri açık hâle getirme, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T215	-Ulan Süleyman Sarı.	“Süleyman Sarı.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T216	Anan seni Kadir Gecesi doğurmuş.	Annen seni Kadir Gecesi doğurmuş, sen çok şanslısın.	Genişletme.
T217	Oldu bu iş.	Tamam, bu iş oldu.” diyor.	Genişletme, Devrik yapıları düzenleme.
T218	Kalkıyor.	Ve kalkıyor.	Bağlantıları açık hâle getirme.
T219	O kalkınca Süleyman da kalkıyor.	Hamza'nın ardından Süleyman da kalkıyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.

T220	Oğlana yaklaşıp başını Őekfatle okşuyur.	Hamza, oğlana yaklaşıp onun başını Őekfatle seviyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T221	Elinden tutup dışarı çıkartıyor.	Süleyman'ın elinden tutup dışarı çıkartıyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T222	Sekreter kıza: Arkadaş Beşbin'de koşacak. Kaydını yapın.	Sekreter kıza: "Süleyman, Beşbin'de koşacak. Kaydını yapın."	Gönderimleri açık hâle getirme.
T223	-Olur efendim.	Sekreter: "Olur, efendim." diyor.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T224	Süleyman'a dönüyor; alçak sesle: -şortun, atletin, ayakkabın?	Hamza, Süleyman'a dönüyor ve alçak sesle: "şortun, atletin, ayakkabın var mı?" diye soruyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Eksiltileri tamamlama, Genişletme.
T225	Süleyman boynunu "yok" anlamında büküyor.	Süleyman "yok" anlamında boynunu büküyor.	Yer değiştirme.
T226	Hamza yeniden kıza dönerek: -Arkadaşa şort, atlet, ayakkabı, bir takım eşofman.	Hamza yeniden kıza dönüyor ve "Arkadaşa şort, atlet, ayakkabı ve bir takım eşofman lazım.	Kiplikleri sözcükle ifade etme, Bağlantıları açık hâle getirme, Genişletme.
T227	-Kampanyanın spor çantasına koyup teslim edin.	Hepsini kampanyanın spor çantasına koyun ve Süleyman'a teslim edin."	Gönderimleri açık hâle getirme, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T228	-Başüstüne efendim.	Sekreter kız: "Başüstüne efendim.	Gönderimleri açık hâle getirme, Kolaylaştırma.
T229	-Hemen, şimdi.	Hemen, şimdi hazırlıyorum." diyor.	Genişletme.
T230	Kız kalkıyor, Süleyman'la koridorun sonuna kadar gidip bir odaya giriyorlar.	Kız kalkıyor, Süleyman'la koridorun sonuna kadar gidiyorlar ve bir odaya giriyorlar.	Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T231	Az sonra çıkıp geliyorlar, Süleyman'ın elinde anta.	Az sonra çıkıp geliyorlar, Süleyman'ın elinde bir çanta var.	Eksiltileri tamamlama.
T232	-Teşekkür ederim dayı.	Süleyman: "Teşekkür	Gönderimleri açık hâle

		ederim dayı.”	getirme.
T233	-Önemli değil.	Hamza: “Önemli değil.	Gönderimleri açık hâle getirme
T234	-Şimdi seni bir deneyelim vaktin var mı?	Şimdi seni bir deneyelim zamanın var mı?”	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T235	Süleyman sevinerek: -Var, var.	Süleyman seviniyor: “Var, var.” diyor.	Zamansal ilişkileri standart hâle getirme.
T236	Hamza Süleyman'ı arabasına bindirip yakındaki stadyuma götürüyor.	Hamza Süleyman'ı arabasına bindirip yakındaki stadyuma götürüyor.	İşlem yok.
T237	Yolda antrenman yapıp yapmadığını soruyor.	Yolda, antrenman yapıyor musun? diye soruyor.	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T238	Süleyman açıkça geçim darlığı çektiklerini, simit sattığını, koşmayı bıraktığını, gazetede fotoğrafı görünce çıkıp geldiğini anlatıyor.	Süleyman “Para sıkıntısı yaşıyoruz bu sebeple simit satıyor ve aileme yardımcı oluyorum. Artık koşmuyorum. Gazetede fotoğrafı gördüm ve geldim.” diye cevap veriyor.	Yeniden yazma.
T239	Stada varınca giyinip piste çıkıyor.	Stadyuma geliyorlar. Süleyman hemen giyiniyor ve stadyuma çıkıyor.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme, Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T240	Hamza'nın elinde kronometre.	Hamza'nın elinde kronometre var.	Kolaylaştırma, Eksiltileri tamamlama.
T241	-Önce hızlı bir çıkış yapacaksın, elli metre falan, sonra tempo.	Süleyman'a “Önce hızlı bir çıkış yapacaksın, elli metre falan, sonra tempo.	Kolaylaştırma.
T242	Tempoyu terk etme.	Sakin tempoyu bırakma.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T243	Son turda ben sana bağırınca var gücünle finale koş.	Son turda ben sana bağırdıktan sonra var gücünle, bütün gücünle finale koş.	Kiplikleri sözcükle ifade etme, Genişletme.

T244	Hadi göreyim seni.	Haydi göreyim seni. Sana güveniyorum.” diyor.	Genişletme.
T245	Hava biraz sıcak ama olsun.	Hava biraz sıcak ama olsun.	İşlem yok.
T246	Süleyman start çizgisinde bekliyor.	Süleyman start çizgisinde bekliyor.	İşlem yok.
T247	Hamza'nın "Haydi" demesiyle fırlıyor.	Hamza “Haydi, başla!” diyor ve Süleyman fırlıyor, hızla koşuyor.	Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Gönderimleri açık hâle getirme, Genişletme.
T248	Hamza oğlanın atletik yapısına, temposuna bakıyor.	Hamza, oğlanın atletik vücuduna, koşu temposuna bakıyor.	Sözcüğün alıılmamış kullanımlarını azaltma, Genişletme.
T249	İyi, iyi.	-İyi, iyi.	İşlem yok.
T250	Süleyman tempoyu terk etmeden son tura giriyor.	Süleyman tempoyu terk etmeden son tura giriyor.	İşlem yok.
T251	Hamza'nın "Haydi" demesiyle hızlanıyor ve o hızla Beşbin'i tamamlıyor.	Hamza "Haydi!" diyor. Süleyman hızlanıyor ve o hızla Beşbin metreyi tamamlıyor.	Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Genişletme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T252	Hamza kronometreye bakıyor, neredeyse Türkiye rekoru.	Hamza kronometreye bakıyor. Oğlan Türkiye rekoruna çok yaklaştı.	Yeniden yazma.
T253	Utanmasa nara atacak, oğlanı omuzuna alacak, yahut oracıkta Madımak türküsünü söyleyerek oynayacak.	Sevincinden nara atacak, yüksek sesle bağırarak ve oğlanı omuzuna alacak ya da orada türkü söyleyip oynayacak. Ama utanıyor, yapmıyor.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T254	Süleyman nefes nefese gölgede oturan Hamza'nın yanına geliyor.	Hamza gölge bir yerde oturuyor. Süleyman nefes nefese onun yanına geliyor.	Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma.
T255	Tıkanarak konuşuyor:	Ama Süleyman zor konuşuyor.	Yeniden yazma.
T256	-Nasılım?	-Nasıl koştum? diye soruyor.	Yeniden yazma.
T257	Bu daha ilk...	-Bu daha ilk koşum.	Eksiltileri tamamlama.

T258	Yarışa yirmi gün varmış, o zamana kadar toparlarım .	-Yarışa yirmi gün varmış, o zamana kadar daha iyi olacağım , diyor.	Sözcüğün alışılmamış kullarımlarını azaltma.
T259	Hamza sevincini belli etmeden ayaklanıyor .	Hamza sevincini belli etmeden ayağa kalkıyor .	Sözcüğün alışılmamış kullarımlarını azaltma.
T260	Oğlanın omuzunu okşayarak:	Oğlanın omzunu okşuyor ve:	Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T261	İyisin!	-İyisin!	İşlem yok.
T262	Daha iyi olacaksın.	-Ama daha iyi olacaksın.	Bağlantıları açık hâle getirme.
T263	Sende kumaş var.	-Sende yetenek var.	Sözcüğün alışılmamış kullarımlarını azaltma.
T264	Çalışalım, bu yarışı alırız .	-Çalışalım, bu yarışı kazanırız , diyor.	Sözcüğün alışılmamış kullarımlarını azaltma.
T265	Süleyman eğilip Hamza'nın elini öpüyor:	Süleyman eğilip Hamza'nın elini öpüyor:	İşlem yok.
T266	-Sayende dayı.	- Senin sayende dayı.	Gönderimleri açık hâle getirme.
T267	Bu iyiliğini nasıl öderiz bilemiyorum.	-Bu iyiliğini nasıl öderiz bilemiyorum.	İşlem yok.
T268	Hamza gülüyor:	Hamza gülüyor:	İşlem yok.
T269	Bilmeyecek ne var.	-Bilmeyecek ne var.	İşlem yok.
T270	Tabii birinci olarak.	-Birinci olacaksın ve bu şekilde iyiliğimi ödeyeceksin, diyor.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T271	Şimdi gölgelik yerden beraberce çıkışa doğru gidiyorlar.	Şimdi gölgelik yerden beraber çıkışa doğru gidiyorlar.	Sıklığı az olan sözcüğü sıklığı fazla olan sözcükle değiştirme.
T272	Hamza sözlerine aralıksız devam ediyor.	Hamza durmuyor ve sözlerine devam ediyor:	Genişletme.
T273	- Şimdi koçum, iyi dinle.	"Oğlum! Şimdi iyi dinle.	Yer değiştirme, Sözcüğün alışılmamış kullarımlarını azaltma.
T274	Her üç günde bir akşam saat altıdan sonra burada buluşuyoruz.	Her üç günde bir, akşam saat altıdan sonra burada buluşuyoruz.	İşlem yok.

T275	Vaktim olsa daha sık çalıştırırdım seni, ama yok.	Zamanım yok. Bu sebeple beraber çok çalışamayacağız.	Yeniden yazma.
T276	Tamam mı?	Tamam mı?	İşlem yok.
T277	Antrenmanı aksatmak yok.	Ama sen antrenman yap. Antrenmanı ihmal etme.”	Genişletme, Sözcüğün alışılmamış kullanımını azaltma.
T278	-Yok dayı.	Süleyman, “Tamam, dayı.	Yeniden yazma.
T279	Altıda buradayım.	Altıda buradayım.	İşlem yok.
T280	Söz.	Sana söz veriyorum.” diyor.	Eksilteleri tamamlama.
T281	Hamza elini cebine atıp beş yüz lira çıkarıyor.	Hamza elini cebine sokuyor ve cebinden beş yüz lira çıkarıyor.	Kiplikleri sözcükle ifade etme, Gönderimleri açık hâle getirme.
T282	-Al şunu, beslenmene harca.	“Al şunu, yiyeceğine içeceğine harca.	Sözcüğün alışılmamış kullanımını azaltma.
T283	Et, süt, yumurta, bal, neyse işte.	Et, süt, yumurta, bal gibi yiyecekler al.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T284	Ailene de söyle.	Ailene de söyle.	İşlem yok.
T285	Güçlü olmalısın.	Güçlü kuvvetli olmalısın.” diyor.	Genişletme.
T286	Süleyman utanarak alıyor parayı.	Süleyman utanıyor ama alıyor parayı.	Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T287	Teşekkür ederim.	-Teşekkür ederim.	İşlem yok.
T288	Hamza yerinde duramıyor.	Hamza yerinde duramıyor. Çok heyecanlanıyor.	Genişletme.
T289	Beş yüz ne ki.	Beş yüz lira çok değil.	Genişletme, Sözcüğün alışılmamış kullanımını azaltma.
T290	Bir yıldız doğuyor. Bir yıldız.	Bir yıldız doğuyor. Bir yıldız.	Kolaylaştırma.
T291	Helal olsun.	Helal olsun.	İşlem yok.
T292	Süleyman akşam yemekten sonra ev halkına bütün olup	Süleyman, akşam yemekten sonra ailesine	Sözcüğün alışılmamış kullanımını azaltma.

	bitenleri anlattı.	her şeyi anlattı.	
T293	Hepsinin içinde umudun kuşu kanat çırpmaya başladı.	Hepsi umutlandı, güzel şeyler umut ettiler.	Yeniden yazma.
T294	Ve dua.	Ve Süleyman için dua ettiler.	Yeniden yazma.
T295	Yarışmanın yapılacağı günün gecesi Süleyman bir rüya gördü.	Süleyman yarışma gününün gecesi bir rüya gördü.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme, Yer değiştirme.
T296	Mahallenin bütün çocukları toprak bir yolda koşuyorlar.	Mahallenin bütün çocukları toprak bir yolda koşuyorlar.	İşlem yok.
T297	İçlerinde Süleyman da var.	İçlerinde Süleyman da var.	İşlem yok.
T298	Ama şimdiki Süleyman değil, daha küçük Süleyman.	Ama şimdiki Süleyman değil, daha küçük Süleyman.	İşlem yok.
T299	Niçin koşuyorlar?	Niçin koşuyorlar?	İşlem yok.
T300	Elli metre ileride -rüya bu ya- bir bisiklet binicisi olmadan gidiyor.	Elli metre ileride bir bisiklet, sürücüsü olmadan gidiyor	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme, Sözcüğün alımlanmış kullanımlarını azaltma.
T301	Gıcır gıcır, pırl pırl bir bisiklet.	Gıcır gıcır, pırl pırl bir bisiklet. Tertemiz ve yepyeni.	Genişletme.
T302	Güya ona ilk kavuşanın olacaktı.	Bisikleti kim önce yakalıyor o zaman bisiklet onun olacaktı.	Yeniden yazma.
T303	Çocuklar bütün güçleri ile koşuyorlar.	Çocuklar bütün güçleri ile koşuyorlar.	İşlem yok.
T304	Yoldan bir toz bulutu yükseliyor, çoğu yalın ayak.	Çocukların çoğu yalın ayak koşuyor. Yoldan bir toz bulutu yükseliyor.	Gönderimleri açık hâle getirme, Kolaylaştırma, Eksiltileri tamamlama.
T305	Süleyman üçüncü sırada.	Süleyman üçüncü sırada.	İşlem yok.
T306	Epeyce koşuyorlar.	Epeyce koşuyorlar.	İşlem yok.
T307	Sonra aniden anlaşılıyor ki iki yüz metre ileride bir uçurum varmış.	Sonra aniden anlıyorlar, iki yüz metre ileride bir uçurum varmış.	Edilgen cümleleri etken hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme,

			Kolaylaştırma.
T308	Bisikleti tutamazlarsa uçuruma yuvarlanacakmış.	Bisikleti kimse tutamıyor o zaman bisiklet uçuruma yuvarlanacak.	Kiplikleri sözcükle ifade etme, Zamansal ilişkileri standart hâle getirme.
T309	Çocuklar hızlanıyor.	Çocuklar hızlanıyor.	İşlem yok.
T310	Süleyman da.	Süleyman da hızlanıyor.	Eksilteleri tamamlama.
T311	Tam bu sırada yanında Bilal peyda oluyor.	Tam bu sırada yanında Bilal'i görüyor.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T312	Kardeşi Bilal.	Kardeşi Bilal.	İşlem yok.
T313	Bilal uçuyor.	Bilal kuş gibi uçuyor.	Genişletme.
T314	Kanadı yok ama uçuyor.	Kanadı yok ama uçuyor.	Kolaylaştırma.
T315	Süpermen gibi.	Süpermen gibi.	İşlem yok.
T316	Süleyman'a yaklaşır: -Koş abi, koş...	Bilal, Süleyman'a yaklaşıyor ve: -Koş abi, koş...	Gönderimleri açık hâle getirme, Kiplikleri sözcükle ifade etme.
T317	Sen rüzgârın oğlusun...	-Sen rüzgârın oğlusun...	Kolaylaştırma.
T318	Es, es, diye onu teşvik ediyor.	-Rüzgâr gibi es, es, diye onu teşvik ediyor, motive ediyor.	Genişletme.
T319	Süleyman Bilal'e gülümsüyor ve birden atağa kalkıyor.	Süleyman, Bilal'e gülümsüyor ve birden, daha hızlı bir şekilde koşuyor.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T320	Uçuruma elli metre kaldı.	Uçuruma elli metre kaldı.	İşlem yok.
T321	Bilal: -Hadi abi, gayret, gayret, diye çırpınıyor.	Bilal: “Haydi abi, gayret gayret.” diye bağıyor.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T322	Uçuruma on metre, beş metre, iki metre kaldı.	Uçuruma on metre, beş metre, iki metre kaldı.	İşlem yok.
T323	Süleyman'la bisiklet arasında bir metre var, yok.	Süleyman'la bisiklet arasında bir metreden daha az mesafe var.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T324	Bisiklet uçuruma giderken Süleyman bir kalecinin köşeye giden topa uçması gibi havalanıyor ve	Bisiklet uçuruma doğru gidiyor. Bir kaleci topu yakalamak için nasıl uçuyor işte Süleyman	Karmaşık tümceleri bölme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma.

	düştüğünde elini uzatıp bisikleti arka tekerinden yakalıyor.	da bir kaleci gibi bisikleti yakalayabilmek için havaya zıplıyor. Yere düşüyor ve bisikleti arka tekerleğinden yakalıyor.	
T325	Kalkıp çekiyor bisikleti.	Sonra ayağa kalkıp bisikleti çekiyor .	Genişletme, Devrik yapıları düzenleme.
T326	Yorgunluktan bitmiş ama "Oldu işte" diye gülümsüyor.	Çok yorulmuş ama "Oldu işte!" diye gülümsüyor.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
T327	Bilal hemen gelip "Yaşsa abi!" diyerek bisiklete kuruluyor , sevinç içinde sürmeye çalışıyor ama ayakları pedala yetişmiyor.	Bilal, hemen geliyor ve "Yaşsa abi!" diyor . Bisiklete biniyor . Sevinç içinde bisikleti sürmeye çalışıyor ama ayakları pedala değmiyor.	Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma, Karmaşık tümceleri bölme, Kolaylaştırma.
T328	Öteki çocuklar donup kalmış.	Öteki, diğer çocuklar şaşkınlıktan donup kalmış.	Genişletme.
T329	Süleyman gidonundan tutarak bisikleti götürüyor.	Süleyman, bisikleti tutup götürüyor.	Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme.
T330	Bilal durmaksızın zil çalıyor.	Bilal durmaksızın, sürekli zil çalıyor.	Genişletme.
T331	Çocuklardan oluşan kalabalık onlar yaklaşık inca ikiye ayrılıp zaferin sahibine yol açıyor.	İleride kalabalık bir çocuk grubu var . Onlar yaklaşıyor ve çocuk grubu ikiye ayrılıyor. Zaferin sahibi Süleyman ve Bilal'e yol veriyorlar.	Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Kiplikleri sözcükle ifade etme, Genişletme.
T332	Süleyman'la Bilal açılan yoldan gururla geçip, artık batan günün kızılığına doğru gidiyor.	Süleyman'la Bilal bu yoldan gururla geçiyor. Bu sırada güneş batıyor. Onlar, güneşin sarı kırmızı gibi kızıl rengine doğru gidiyor.	Yeniden yazma.
T333	Arkada kalan çocuklar hareketsiz, sessiz, onlar gözden kayboluncaya kadar bakıyor.	Arkadaki çocuklar hareketsiz, sessiz bir şekilde onların arkasından bakıyor.	Anlatımı zorlaştıran ve tümceyi uzatan sözcükleri silme, Genişletme.
T334	Sonra bir alkış yükseliyor.	Sonra bir alkış sesi yükseliyor.	Genişletme.

Sözlükçe

Alüminyum: Gümüş gibi beyaz renkte, parlak hafif bir element.

Ana: Anne.

Başüstüne: Tamam, peki anlamında bir ünlem.

Bel fitiği: Genellikle ağrıya sebep olan ve yürümeyi zorlaştıran beldeki fitik.

Bereket: Bir şeyin sayı bakımından çok olması, bolluk.

Çeyiz: Gelinin evlenmeden önce hazırladığı eşyaların tümü.

Delikanlı: Çocukluk çağından çıkmış genç erkek.

Dikkatini çekmek: Bir şeyi fark etmek.

Doğuştan: Bir kişide bir özelliğin sonradan değil, doğduğundan beri var olması.

Firma: Para kazanma amacıyla kurulan şirket.

Fukara: Fakir, yoksul.

Gecekondu: Devlete ait alanlarda, devletin izni olmadan, kanuna aykırı olarak yapılan ev.

Girinti: Binalarda iç kısımda kalan, içeri girmiş bölüm.

Hasılat: Toplam kazanç, para, gelir.

Hayale dalmak: Gerçekleşmesi istenen şeyleri düşünüp dış dünyadan uzaklaşmak.

Hesaplaşmak: İki kişinin kendi aralarında alacak verecek hesabı yapmaları.

Heyecandan eli ayağı titremek: Bir şey karşısında çok heyecanlanmak ve ne yapacağını bilememek.

İlçe: İlden, şehirden küçük kasabadan büyük yerleşim yeri.

İşporta arabası: Bir yerde sabit olarak satış yapmayıp gezerek satış yapan satıcıların mallarını koydukları araba, satış arabası.

Kaldırım: Yayaların yürümesi için yol kenarlarındaki yerden biraz yüksek olan bölüm, yaya kaldırımı.

Kasaba: İlçeden küçük, köyden büyük yerleşim yeri.

Köy: İnsanların genellikle tarımla uğraştığı en küçük yerleşim yeri.

Kurak: Yağışın az olması nedeniyle toprağın kuru olması, nemsiz, kuru, çorak toprak.

Mahcup: Utangaç olan, bir şey yapmaktan çekinen kişi.

Mahsul: Tarladan elde edilen ürün.

Mal: Bir kişiye ait olan araba, ev, tarla vb. varlıkların genel adı.

- Masraf:** Harcanan para, gider.
- Mendil:** Burun veya ter silmek için kullanılan kumaş ya da yumuşak ince kâğıt.
- Nişanlı:** Evlenmek için birbirine söz verip yüzük takan kız, erkek.
- Pedal:** Bisikleti veya bir aracı hareket ettirmeyi sağlayan düzen, ayaklık.
- Rençperlik:** Tarlada çalışmak.
- Rüzgâr:** Havanın hareketi sonucunda oluşan esinti, yel.
- Sabit:** Değişmeyen, hep aynı kalan, durağan.
- Sevimli:** Hoşa gitme özelliği olan, hoşa giden, cana yakın, şirin, sempatik.
- Şehir:** Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi vb. işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent.
- Taraça:** Genellikle evlerin önünde yaz aylarında oturulan bölüm, teras, balkon.
- Taşımali eğitim:** Okulu olmayan yerleşim yerlerindeki (köy) öğrencilerin, okulu olan daha büyük yerleşim yerlerine araçlarla (minibüs, otobüs gibi) götürülmesi.
- Tempo:** Bir hareketi hızlı yapmak ve aynı hızda tekrarlamak.
- Tesisat:** Bir işe yardımcı araçların belirli bir düzene göre, uygun şekilde yerleştirilmesi, döşenmesi.
- Topal:** Bacağındaki sakatlık nedeniyle yürümekte zorlanan kişi.
- Yalın ayak:** Ayakları çıplak, ayakkabısız olma durumu.
- Yalvarmak:** Bir kişinin ısrarlı ve kendisini acındıracak bir şekilde bir başkasından bir şey istemesi.
- Yoksulluk:** Fakirlik, fakir olma durumu.
- Yudum:** Su gibi sıvı içeceklerde ağıza alınan az miktar.
- Yüzünü kara çıkarmamak:** Birini yaptığı şeyden dolayı utandırmamak.
- Zenci:** Siyah ırktan olan kimse, siyahi.

Tablo 7'ye göre özgün metin başlığı altındaki tümce sayısı 334, A2 düzeyi metin başlığı altındaki tümce sayısı ise 416'dır. "Rüzgârın Oğlu" metni A2 düzeyine yapılan değiştirim işlemlerinden sonra 82 tümce artmıştır.

Yapılan değiştirim işlemlerinde tümce bazında silme işlemi yapılmamıştır. Sözcük bazında ise anlatımı zorlaştıran 21 sözcük silinmiştir. Değiştirim işlemi uygulanmayıp korunan cümle sayısı ise 57'dir.

Özgün metnin A2 düzeyine uygun olarak değiştirilmesinde en fazla genişletme (110), gönderimleri açık hâle getirme (76) ve kolaylaştırma (64) işlemleri yapılmıştır. Kolaylaştırma işlemi yapılan sözcükler, görselleri verilerek ya da “Sözlükçe” kısmında düzeye uygun hâlde açıklaması yapılarak daha anlaşılır hâle getirilmiştir.

4.2. DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde değiştirilmiş metnin geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla değiştirilmiş metinle ilgili uzman görüşlerine yönelik bulgulara yer verilecektir. Uzmanların metinden seçilen örnek cümleleri değerlendirme durumları ve örnek cümlelerle ilgili önerileri, değiştirilmiş metnin uygunluğunun puanlanma durumu, kelimelerle, görsellerle, sözlükçeyle ve kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili önerileri tablolar hâlinde sunulmuştur. Değiştirilmiş metin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde aktif görev yapan 5 öğreticiye gönderilerek metni değerlendirmeleri ve öneri sunmaları istenmiştir.

Tablo 8’de değiştirilmiş metinden seçilen örnek cümlelerin uygunluğunun uzmanlar tarafından değerlendirilmesine yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 8. Örnek Cümlelerin Uygunluğunun Değerlendirilmesi

Uygunluk	<i>F</i>
Uygun	5
Uygun Değil	0
Toplam	5

Tablo 8’e göre 5 uzman örnek cümleleri “uygun” olarak değerlendirmiştir.

Tablo 9’da uzmanların örnek cümlelerle ilgili önerilerine yer verilmiştir:

Tablo 9. Uzmanların Örnek Cümlelerle İlgili Önerileri

Öneriler	<i>f</i>
19. örnek cümle Öneri: Rafin ortasına Süleyman’ın yarışmalardaki ödülleri koydular.	1
25. örnek cümle Öneri: Bu gencin beyaz dişleri var. Güzel gülüyor. Durup konuşuyor. Sevimli bir zenci.	1
Toplam	2

Tablo 9’a göre örnek cümlelerle ilgili olarak 2 uzman öneri sunmuştur. 1 uzman 19. örnek cümleyle, başka bir uzman ise 25. örnek cümleyle ilgili öneri sunmuştur.

Tablo 10’da değiştirilmiş metnin uygunluğunun uzmanlar tarafından puanlanmasına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 10. Değiştirilmiş Metnin Uygunluğunun Puanlanması

Puan		1	2	3	4	5
		Kesinlikle yetersiz	Yeterli değil	Kısmen yeterli	Yeterli	Tamamen yeterli
Ölçütler	Dilsel Ölçütler					5
						5
						5
	Metne ilişkin Ölçütler					5
						5
						5
						5
	Sözlükçe					4
	Görseller					3

Tablo 10’a göre değiştirilmiş metin dilsel ölçütler, metne ilişkin ölçütler, sözlükçe ve görseller bakımından 5 uzman tarafından değerlendirilmiştir. 5 uzmanın hepsi değiştirilmiş metni “dilsel” ve “metne ilişkin” ölçütler bakımından “tamamen yeterli” olarak değerlendirmiştir. “Sözlükçe” bakımından 4 uzman “tamamen yeterli”, 1 uzman ise “yeterli” olarak değerlendirmiştir. “Görseller” açısından ise 3 uzman “tamamen yeterli”, 2 uzman ise “yeterli” olarak değerlendirmiştir.

Tablo 11’de uzmanların değiştirilmiş metinde yer alan kelimeler, gorseller, sızlúkçe ve kullanılan dil bilgisi yapısıyla ilgili önerilerine yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 11. Uzmanların Kelimeler, Görseller, Sözlükçe ve Kullanılan Dil Bilgisi Yapısıyla İlgili Önerileri

Kategori	Önerinin ne olduğu	<i>f</i>
Kelimeler		0
Görseller	Görsel sayısı artırılmalı.	2
Sözlükçe	Sözlükçe genişletilmeli.	1
Kullanılan dil bilgisi yapısı		0
Toplam		3

Tablo 11’e göre 5 uzman kelimeler ve kullanılan dil bilgisi yapısıyla ilgili bir öneri sunmamıştır. Görsellerle ilgili 2 uzman “görsel sayısının artırılması” önerisinde 1 uzman ise “sözlükçe genişletilmeli” önerisinde bulunmuştur.

4.3.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesine yönelik bulgulara yer verilecektir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki cümle sayıları, kesitler, kahramanlar, zaman ve mekân bildiren ifadeler tablolar hâlinde verilmiştir.

4.3.1.Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Cümle Sayısına Yönelik Bulgular

Önce özgün metindeki her bir cümleye numara verilerek metin sunulmuştur.

Tablo 12’de özgün metnin cümleleri verilmiştir:

Tablo 12. Özgün Metnin Cümleleri

RÜZGÂRIN OĞLU

1. Süleyman Sarı, Sivas'ın Hafik ilçesinin ufak ve kurak bir köyünde doğmuş. 2. Çocukluğu, kuzu, dana peşinde geçmiş; okuma çağı eriştiğinde köyüne beş kilometre uzakta, daha büyük ve okulu olan bir komşu köye gidip gelmeye başlamış. 3. Yaz kış; yağmur çamur. 4. Sivas'ın bir soğuğu olur arkadaş, dile getiremezsin yani. 5. Erzurum'un adı çıkmış. 6. O soğukta bu yavrular beş gidiş, beş geliş günde on kilometre yürüyor. 7. Neyse! Allah devlete-millete zeval vermesin. 8. O sıralar taşmalı eğitim çıkmış ve çocuklar yürümekten kurtulmuş. 9. Artık bir minibüs onları her gün köyden alıyor, okula götürüyormuş. 10. Oh, ne iyi! 11. Süleyman Sarı artık dörtte mi, beşte mi her neyse bir gün televizyonda Dünya Atletizm Şampiyonası'nı seyrederken dalıp gitmiş. 12. Koşuya meraklı. 13. Beden eğitimi dersinde öğretmen çocukları yarıştırdığı zaman Süleyman hep birinci geliyor. 14. On Dokuz Mayıs, Yirmi Üç Nisan, hangi bayram olursa olsun okullar arası bir yarış olsa öğretmeni Süleyman'ı götürüyor. 15. Ve Süleyman hep birinci geliyor. 16. Hatta ilçe merkezi Hafik'te bile yarıştı, yine birinci oldu. 17. Bu yarışlarda bir saat, bir spor çanta, bir eşofman takımı, bir de markalı spor ayakkabı kazandı. 18. Oturma odasının bir duvarına küçük, tahta bir raf çakıldı. 19. Ortasında Süleyman'ın çerçeveli bir fotoğrafı, yanında kazandığı kupalar. 20. Raftan aşağı madalyalar sarkıyor. 21. Babası Dursun Efendi, akrabaları ve bütün köy onunla övünüyor. 22. Dünya Atletizm Şampiyonası demiştik. 23. İşte televizyondaki bu programda beş bin metrede birinci gelen bir Afrikalı gençle konuştular. 24. Delikanlı hayatını anlattı. 25. Beyaz dişlerini göstererek gülen, dura dura konuşan sevimli bir zenci. 26. Bu hayat hikayesi Süleyman'ı etkiledi. 27. Çocuk bir köyde yaşıyor. 28. Köy şehre çok uzak. 29. Yakınlarda bir ilçe var, orası da uzak. 30. Köyde ilaç falan gibi bir ihtiyaç olsa, yol ve araba olmadığı için bunu kasabaya gönderiyorlar. 31. Bu da kasabaya kadar koşuyor, koşmak hoşuna gidiyor, koştukça açılıyor. 32. Dönüşte yine koşarak geliyor. 33. Böyle böyle koşucu olmuş. 34. Süleyman o gün karar verdi. 35. Okula minibüsle değil koşarak gidecek. 36. Dönüşte sırtında çanta da olsa yine koşarak gelecek. 37. Yapma etme dediler dinlemedi. 38. Sırt çantasını kapıldığı gibi erkenden yola düşüyor; belli bir tempoda koşarak okula ulaşıyor, hiç yorulmuyor. 39. Minibüs ondan sonra geliyor. 40. O da böyle bir koşucu oldu ama Hafik ilçesi ve köyleri dışında onu kimse tanııyordu. 41. İlköğretim Okulu'nu bitirdiği yıl İstanbul'a göçtüler. 42. Çoğalan nüfusu besleyemeyen çorak köy son otuz yılda neredeyse boşalmıştı. 43. Onların tarlaları küçüktü, on beş yirmi koyunları vardı. 44. Dursun Efendi boşa koydu olmadı, doluya koydu olmadı. 45. Zaten doğuştan topaldı. 46. Rençberliğe dayanması zordu. 47. Akrabaları, daha önce İstanbul'a gitmiş, her biri bir iş tutmuştu. 48. Haber salıp duruyorlardı: 49. "Sen de gel, elbet sana da bir iş buluruz." 50. Dursun davarları sattı, evi-barkı, tarlaları öylece bıraktı, İstanbul'un yolunu tuttu. 51. Karısı Hacer, nişanlı kızı Zeynep, Süleyman ve yıllar sonra doğan beş yaşındaki Bilal. 52. Bir gecekondu semtinde, akrabalarının bulunduğu küçük bir gecekonduya yerleştiler. 53. Dursun'a eski, üç tekerli bir işporta arabası buldular, bir de zabitanın pek uğramadığı bir köşe. 54. Oracıkta fındık- fıstık satacaktı. 55. Topal bacağıyla İstanbul trafiğinde dolaşamazdı. 56. Artık ne kazanır ise Allah bereket versin.

57. Süleyman alüminyum tepside simit satıyor, Hacer evlere temizliğe gidiyordu. 58. Ne yalan söylemeli köyde kazandıklarından çok kazanıyorlardı ama masraf fazla idi. 59. Elektrik, su, telefon parası; yol parası, markete girince şunu da alayım şunu da derken para bitiyordu. 60. Bir zaman bu İstanbul'un işine akıl erdiremediler. 61. Zeynep nişanlı olduğu için çalışmıyordu. 62. Zaten onlar işte iken evi çekip çevirecek biri lazımdı. 63. Bilal çoktan mahallenin çocukları arasına katılmıştı. 64. Küçük bahçelerinde maydanoz, soğan, domates yetişiyor. 65. Tüm aile fertleri akşam evin önündeki taraçanın altında çay içip sohbet ediyorlardı. 66. Bu mutlu tablo çok sürmedi. 67. Dursun bir iki kere zabıtaya yakalandı. 68. Hem mal gitti hem araba. 69. Akrabalar bir kere yardım etmişlerdi, bir daha yanaşmadılar. 70. Hacer bir süre sonra bel fitiği oldu, işe gidemedi. 71. Doktorlar ameliyat demişti. 72. Zeynep'in nişanlısı askerden dönecekti, dönünce düğün isteyecekti. 73. Kızın çeyizi hazır değildi. 74. Süleyman' a iyi bir iş bulmak lazımdı. 75. Bilal seneye okula başlayacak. 76. Dursun'un ağzını bıçak açmıyordu. 77. Sanki köydeki fakir ama huzurlu hayatlarını özler olmuştu. 78. Yok olsun yoksulluk. 79. Orada kalsalar çocukların bir geleceği, bir mesleği olmayacaktı. 80. Belki ettikleri mahsul karın doyurmaya yetmeyecek, düpedüz sürüneceklerdi. 81. Süleyman simit tepsisini temizlemiş. 82. Belli ki hepsini satmış. 83. Hesabı görüp eve varmış. 84. Bahçe kapısının önündeki akasyanın dibine çöküp, sırtını ağaca yaslamış. 85. Sokakta oynayan çocuklara dalmış. 86. Aralarında Bilal de var. 87. Bir sürü gecekondu çocuğu. 88. Yaşları ufak. 89. Ortada iki döküntü bisiklet. 90. Hepsi binmek istiyor ama yaşı az büyük, kendi güçlü olanlar ötekileri bindirmiyor. 91. Bilal de o tozun toprağın arasında bisiklete binmiş çocuğun ardından koşuyor. 92. Arada bir "Ben de bineyim abi" diye yalvarıyor, ama kim dinler. 93. Süleyman'ın yüreği cız etti. 94. Ah bu yaşlarda bir kez olsun bisiklete binemeyen fakara çocukları. 95. Süleyman'ın yaşı küçük ama akli büyük. 96. Ne yazık ki elden bir şey gelmiyor. 97. Baba topal, ana hasta, abla nişanlı, oğlan küçük. 98. Elinde bir alüminyum simit tepsi, cebinde o günün hasılatı. 99. Götürüp anasına verecek. Bu böyle daha ne kadar devam edecek? 100. Ertesi gün öğle saatlerinde çok sıcak oldu. 101. Süleyman kendini bir alt geçidin altına attı. 102. Ne de olsa gölge. 103. Beton direk çıkıntısına oturup, simit tepsisini yanına kodu. 104. Şişesinden bir yudum su içti. 105. Mendiliyle terini kuruladı. 106. Oh!.. Şuracıkta bir yarım saat otursa. 107. İki metre ilerisinde bir gözlükçü amca sırtını beton direğe vermiş gazete okuyor. 108. Adam bir süre sonra gözlükleri çıkardı, gazeteyi katladı, sağa sola baktı, gazeteyi beton direğin dibine bırakıp gitti. 109. O gittikten sonra Süleyman kalktı yerinden, adamın bıraktığı gazeteyi aldı, yeniden gelip yerine yerleşti. 110. Fotoğraflara, yazı başlıklarına bakıyordu. 111. Bir süreden beri gazetelerde, televizyonda bir süt üreticisi firma yoğun reklam kampanyası yürütüyor. 112. Bu çerçevede bazı etkinlikler yapıyor. 113. Bunlardan biri gençleri atletizme yönlendirmek için yapılacak yarışlar. 114. Süleyman yarış haberine takıldı. 115. Yirmi gün sonra yapılacakmış. 116. Türkiye çapında yürütülen seçmeler bittikten sonra her dalda birinci olan on kişi finalde yarışacak. 117. Beş bin metre yarışı da var. 118. Kazanana bir sürü hediye yanında yüklü bir para ödülü verilecek diyor. 119. Ah be!" dedi. "Şu yarışa katılabilsem. 120. Haberin fotoğrafına baktı. 121. Biri kazananlara madalya, kupa veriyor. 122. "A, a..!" Biraz daha dikkatli baktı, gözleri ışıladı:

123. "Bu bizim Hamza dayı, evet o!" **124.** Hamza Tutuk köylüsü idi. **125.** Hatta ana tarafından akraba oldukları için ona "dayı" derlerdi. **126.** Yıllar önce köyden çıkmışlar. **127.** Ailesi bunu Spor Akademisi'nde okutmuş. **128.** O da çeşitli görevlerden sonra Atletizm Federasyonu'na dahil olarak orada çalışmaya başlamış, bir yandan da hocalık yapıyor. **129.** Bir ara Hafik'te yapılan yarışmalara gelmiş, hatta birinci olan Süleyman'a bir kupa vererek gözlerinden öpmüş, "Aferin yeğenim, sende iş var, devam et " demişti. **130.** Süleyman heyecanlandı, eli ayağı titremeye, kalbi çarpmaya başladı. **131.** Fotoğrafın altında Organizasyon Komitesi'nin Başkanı olarak Hamza dayının adı geçiyordu. **132.** Süleyman haberi bir daha okudu. **133.** Metnin sonunda yarışa katılmak isteyenlerin başvuracağı adres veriliyordu. **134.** Bu adres bulunduğu yerin yakınlarında idi. **135.** Hemen kalktı. **136.** Kararını vermişti, gidip Hamza dayıyı görecekti, ne olursa olsun bu yarışa katılacaktı. **137.** Ödülü alırsa... Ödülü alırsa... **138.** Birinci olursa... Ohooo! Neler olmazdı. **139.** Zabıta babamın arabasını götürürken bir süre suratı asık, işsiz dolaştı. **140.** Sonra çaresiz gidip yine elden düşme bir araba buldu. **141.** Başka bir iş için ne parası vardı ne aklı. **142.** Bu defa sabit bir yerde beklemeyi terk etti, dolaşmaya çıktı. **143.** Ama akşam eve cesedi düşüyordu. **144.** Dolaşmak babama göre değil. **145.** Elektrikçi Seyfi Usta babamı her gördüğünde söylüyormuş: **146.** "Yahu Dursun Efendi bizim dükkânın kenarında bir girinti var. **147.** Yağmur almaz, kar yağmaz bir yer. **148.** Senin arabayı oraya çekelim. **149.** Şu gün boyu dolaşmaktan kurtul." **150.** Babam mahcup, kimseden bir şey isteyemez, ama bu defa başını önüne eğip "Olur" demiş. **151.** O olur deyince Seyfi Usta ilave etmiş: **152.** "Senin arabayı yenileriz, ben pencereden bir kablo geçirir, arabanın zeminine bir tesisat döşerim, hani alttan ısıtmalı camiler gibi. **153.** O zaman fındık-fıstık sıcaklık olur. **154.** Müşteri alışmaya görsün, araba dükkân gibi işler, bu yokuştan oluk oluk insan akıyor." **155.** Babam "Hay ağzına sağlık, yapar mısın be Seyfi?" diye üstelince, Seyfi Usta üstüne basa basa "Yaparız elbet, hem de en kralını. **156.** Ama artık bize bir sakal atarsın değil mi?" demiş. **157.** Babam şaşkın: "Sakal mı, nedir o?" diye sorunca Seyfi gülmüş: **158.** "Yahu ufak bir para işte. **159.** Burası İstanbul, kimse kimseye karşılıksız iş yapmaz" demiş. **160.** Babam süklüm püklüm "Olur, tabii" diye cevaplamış ama, arabayı yenileyecek para yok. **161.** O sıkıntıyla Seyfi'ye: "Peki zabıtayı ne yapacağız, ya bunu da götürürlerse?" diye sormuş. **162.** Seyfi "Sen onları bana bırak. **163.** Bunca yıldır her işlerini görürüm, para almam. **164.** Bir dediğimi iki etmezler, tasalanma" diye cevaplamış. **165.** Yarışı kazanırsam, ödülü alırsam... **166.** Ablamın çeyizini düzeriz, düğününü yaparız. **167.** Bilal'e bir bisiklet alırız. **168.** Yeni olmasın. **169.** Sokağın veletleri iki günde hurdaya çevirir. **170.** İkinci el olsun. **171.** Ben binemedim, o binsin bari. **172.** Bu düşünceler ile caddeye çıkan Süleyman karşı kaldırıma geçip bir simitçi arkadaş arıyor. **173.** Bu bölge onların, birbirlerini tanıyorlar. **174.** Arkadaşa rastlayınca simit tepsisini oğlana vererek: "Benim önemli bir işim çıktı. Gölgeye gir otur, tepsi sende kalsın, akşama hem hesaplaşırız, hem teslim alırım" diyerek cevabını beklemeden uzaklaşıyor. **175.** Doğru Hamza dayının dairesine. **176.** Girişteki sekretere: "Hamza Bey akrabamdır. Topal Dursun'un oğlu gelmiş deyin, o tanı" diyor. **177.** Kız biraz tereddütten sonra Hamza'yı arıyor. **178.** Hamza "Gelsin" demiş. **179.** Kapıyı açıp giriyor. **180.** Odada kimse yok. **181.** Az ilerleyip ellerini önüne bağlayarak selam veriyor. **182.** Hamza bağcıklı gözlüklerini göğsüne düşürerek başını okuduğu evraktan kaldırıyor.

183. Bir süre Süleyman'ı süzüyor. **184.** -Topal Dursun'un oğlu mu? **185.** -Evet, Hafik'ten, köyden hani. Katırcıgillerden. **186.** Hamza biraz dalıyor, sonra gülümsüyor. **187.** Kalkıp Süleyman'ın yanına geliyor, biraz daha baktıktan sonra hatırlıyor. **188.** -Hafik'teki yarışmada birinci olmuşsun. **189.** -Siz de bana kupa vermişsiniz. **190.** -Vay be! Hatırladım. Neydi senin adın? **191.** -Süleyman Sarı. **192.** Tekrar masasına geçiyor. **193.** Süleyman'a "Şu koltuğa otur" diye işaret edip çay söylüyor. **194.** Ee!.. Süleyman Sarı. **195.** Hoşgeldin. **196.** De bakalım nedir derdin? **197.** Süleyman yerinden doğrulup elindeki katlanmış gazeteyi uzatıyor: **198.** -Şu yarışa beni de al dayı. **199.** Hamza gazeteye bir göz attıktan sonra: **200.** -Ciddi misin, hala koşuyor musun? **201.** -Hem de nasıl. **202.** Bi güzellik yap be dayı. **203.** Beşbin'de koşayım, yemin sana, yüzünü kara çıkarmam. **204.** Hamza Süleyman'ı alıcı gözle bir daha süzüyor. **205.** Üstü başı döküntü. **206.** Belli ki ödüle ihtiyacı var. **207.** Ya kazanırsa, ya bir yıldız olursa? **208.** Niçin olmasın? **209.** Hamza Tutuk'un Türk atletizmine bir hediyesi. **210.** Bir keşif, bir şampiyon. **211.** Belki Avrupa'ya, belki olimpiyatlara uzanacak. **212.** Hangi hoca bir şampiyon keşfetmeyi istemez. **213.** Heyecanlanıyor. **214.** Gülümseyerek bir elini masaya vuruyor: **215.** -Ulan Süleyman Sarı. **216.** Anan seni Kadir Gecesi doğurmuş. **217.** Oldu bu iş. **218.** Kalkıyor. **219.** O kalkınca Süleyman da kalkıyor. **220.** Oğlana yaklaşıp başını şefkatle okşuyor. **221.** Elinden tutup dışarı çıkarıyor. **222.** Sekreter kıza: Arkadaş Beşbin'de koşacak. Kaydını yapın. **223.** -Olur efendim. **224.** Süleyman'a dönüyor; alçak sesle: -Şortun, atletin, ayakkabın? **225.** Süleyman boynunu "yok" anlamında büküyor. **226.** Hamza yeniden kıza dönerek: -Arkadaşa şort, atlet, ayakkabı, bir takım eşofman. **227.** -Kampanyanın spor çantasına koyup teslim edin. **228.** -Başüstüne efendim. **229.** - Hemen, şimdi. **230.** Kız kalkıyor, Süleyman'la koridorun sonuna kadar gidip bir odaya giriyorlar. **231.** Az sonra çıkıp geliyorlar, Süleyman'ın elinde çanta. **232.** -Teşekkür ederim dayı. **233.** -Önemli değil. **234.** -Şimdi seni bir deneyelim vaktin var mı? **235.** Süleyman sevinerek: -Var, var. **236.** Hamza Süleyman'ı arabasına bindirip yakındaki stadyuma götürüyor. **237.** Yolda antrenman yapıp yapmadığını soruyor. **238.** Süleyman açıkça geçim darlığı çektiklerini, simit sattığını, koşmayı bıraktığını, gazetede fotoğrafı görünce çıkıp geldiğini anlatıyor. **239.** Stada varınca giyinip piste çıkıyor. **240.** Hamza'nın elinde kronometre. **241.** -Önce hızlı bir çıkış yapacaksın, elli metre falan, sonra tempo. **242.** Tempoyu terk etme. **243.** Son turda ben sana bağırınca var gücünle finale koş. **244.** Hadi göreyim seni. **245.** Hava biraz sıcak ama olsun. **246.** Süleyman start çizgisinde bekliyor. **247.** Hamza'nın "Haydi" demesiyle fırlıyor. **248.** Hamza oğlanın atletik yapısına, temposuna bakıyor. **249.** İyi, iyi. **250.** Süleyman tempoyu terk etmeden son tura giriyor. **251.** Hamzanın "Haydi" demesiyle hızlanıyor ve o hızla Beşbin'i tamamlıyor. **252.** Hamza kronometreye bakıyor, neredeyse Türkiye rekoru. **253.** Utanmasa nara atacak, oğlanı omuzuna alacak, yahut oracıkta Madımak türküsünü söyleyerek oynayacak. **254.** Süleyman nefes nefese gölgede oturan Hamza'nın yanına geliyor. **255.** Tikanarak konuşuyor: **256.** -Nasılım? **257.** Bu daha ilk... **258.** Yarışa yirmi gün varmış, o zamana kadar toparlarım. **259.** Hamza sevincini belli etmeden ayaklanıyor. **260.** Oğlanın omuzunu okşayarak: **261.** İyisin! **262.** Daha iyi olacaksın. **263.** Sende kumaş var. **264.** Çalışalım, bu yarışı alırız. **265.** Süleyman eğilip Hamza'nın elini öpüyor: **266.** -Sayende dayı.

267. Bu iyiliğini nasıl öderiz bilemiyorum. **268.** Hamza gülüyor: **269.** Bilmeyecek ne var. **270.** Tabii birinci olarak. **271.** Şimdi gölgelik yerden beraberce çıkışa doğru gidiyorlar. **272.** Hamza sözlerine aralıksız devam ediyor. **273.** -Şimdi koçum, iyi dinle. **274.** Her üç günde bir akşam saat altıdan sonra burada buluşuyoruz. **275.** Vaktim olsa daha sık çalıştırdım seni, ama yok. **276.** Tamam mı? **277.** Antrenmanı aksatmak yok. **278.** -Yok dayı. **279.** Altıda buradayım. **280.** Söz. **281.** Hamza elini cebine atıp beş yüz lira çıkarıyor. **282.** -Al şunu, beslenmene harca. **283.** Et, süt, yumurta, bal, neyse işte. **284.** Ailene de söyle. **285.** Güçlü olmalısın. **286.** Süleyman utanarak alıyor parayı. **287.** Teşekkür ederim. **288.** Hamza yerinde duramıyor. **289.** Beş yüz ne ki. **290.** Bir yıldız doğuyor. Bir yıldız. **291.** Helal olsun. **292.** Süleyman akşam yemekten sonra ev halkına bütün olup bitenleri anlattı. **293.** Hepsinin içinde umudun kuşu kanat çırpmaya başladı. **294.** Ve dua. **295.** Yarışmanın yapılacağı günün gecesi Süleyman bir rüya gördü. **296.** Mahallenin bütün çocukları toprak bir yolda koşuyorlar. **297.** İçlerinde Süleyman da var. **298.** Ama şimdiki Süleyman değil, daha küçük Süleyman. **299.** Niçin koşuyorlar? **300.** Elli metre ileride -rüya bu ya- bir bisiklet binicisi olmadan gidiyor. **301.** Gıcır gıcır, pırl pırl bir bisiklet. **302.** Güya ona ilk kavuşanın olacakmış. **303.** Çocuklar bütün güçleri ile koşuyorlar. **304.** Yoldan bir toz bulutu yükseliyor, çoğu yalın ayak. **305.** Süleyman üçüncü sırada. **306.** Epeyce koşuyorlar. **307.** Sonra aniden anlaşılıyor ki iki yüz metre ileride bir uçurum varmış. **308.** Bisikleti tutamazlarsa uçuruma yuvarlanacakmış. **309.** Çocuklar hızlanıyor. **310.** Süleyman da. **311.** Tam bu sırada yanında Bilal peyda oluyor. **312.** Kardeşi Bilal. **313.** Bilal uçuyor. **314.** Kanadı yok ama uçuyor. **315.** Süpermen gibi. **316.** Süleyman'a yaklaşıp: -Koş abi, koş... **317.** Sen rüzgârın oğlusun... **318.** Es, es, diye onu teşvik ediyor. **319.** Süleyman Bilal'e gülümsüyor ve birden atağa kalkıyor. **320.** Uçuruma elli metre kaldı. **321.** Bilal: -Hadi abi, gayret, gayret, diye çırpınıyor. **322.** Uçuruma on metre, beş metre, iki metre kaldı. **323.** Süleyman'la bisiklet arasında bir metre var, yok. **324.** Bisiklet uçuruma giderken Süleyman bir kalecinin köşeye giden topa uçması gibi havalanıyor ve düştüğünde elini uzatıp bisikleti arka tekerinden yakalıyor. **325.** Kalkıp çekiyor bisikleti. **326.** Yorgunluktan bitmiş ama "Oldu işte" diye gülümsüyor. **327.** Bilal hemen gelip "Yaşsa abi!" diyerek bisiklete kuruluyor, sevinç içinde sürmeye çalışıyor ama ayakları pedala yetişmiyor. **328.** Öteki çocuklar donup kalmış. **329.** Süleyman gidonundan tutarak bisikleti götürüyor. **330.** Bilal durmaksızın zil çalıyor. **331.** Çocuklardan oluşan kalabalık onlar yaklaşıncaya ikiye ayrılıp zaferin sahibine yol açıyor. **332.** Süleyman'la Bilal açılan yoldan gururla geçip, artık batan günün kızılığına doğru gidiyor. **333.** Arkada kalan çocuklar hareketsiz, sessiz, onlar gözden kayboluncaya kadar bakıyor. **334.** Sonra bir alkış yükseliyor.

Tablo 12'ye göre özgün metnin her bir cümlesine bir numara verilmiştir. Numara verme işlemi sırasında "iç içe girişik birleşik cümleler" tek bir cümle olarak alınmıştır. Tablo 12'ye göre özgün metinde toplam 334 cümle vardır.

Özgün metin numaralandırıldıktan sonra değiştirilmiş metnin her bir cümlesine numara verilerek metin sunulmuştur.

Tablo 13'te değiştirilmiş metnin cümleleri verilmiştir:

Tablo 13. Değiştirilmiş Metnin Cümleleri

RÜZGÂRIN OğLU

1. Süleyman Sarı, Sivas'ın Hafik ilçesinin bir köyünde doğmuş. 2. Bu köy ufak, küçük ve kurak bir köymüş. 3. Çocukluğu, kuzu, dana peşinde geçmiş. 4. Bir zaman sonra okul çağı, zamanı gelmiş. 5. Ama Süleyman'ın köyünde okul yokmuş. 6. En yakın okul, komşu köydeymiş ve beş kilometre uzaktaymış. 7. Okumak için bu köye gidiyormuş. 8. Yaz kış, yağmur çamur fark etmiyor. 9. Her gün ve her durumda gidiyormuş. 10. Arkadaş! Sivas o kadar soğuk olur ki bunu dile getirmek söylemek mümkün değil. 11. Erzurum'un adı çıkmış. 12. Herkes Erzurum'u daha soğuk diye bilir. 13. O soğukta bu yavrular, çocuklar bir günde beş kilometre okula gidiyorlar ve beş kilometre eve dönüyorlar. 14. Yani günde 10 kilometre yürüyorlar. 15. Neyse! Allah devlete millete zeval zarar vermesin. 16. O zamanlar taşınalı eğitim çıkmış ve çocuklar yürümekten kurtulmuş. 17. Artık o günden sonra küçük bir otobüs yani minibüs onları her gün köyden alıyor, okula götürüyormuş. 18. Oh, ne iyi! 19. Süleyman, o zamanlar belki dördüncü belki beşinci sınıfta her neyse çok önemli değil. 20. Bir gün televizyon izliyormuş. 21. Televizyonda Dünya Atletizm Şampiyonası'nı izliyormuş. 22. Burada dünyadan farklı sporcular koşuyor ve yarış yapıyormuş. 23. Süleyman onlara bakıyor, hayal kuruyor, hayallere dalıp gidiyormuş. 24. Süleyman koşuya meraklı. 25. Koşuyu seviyor. 26. Okulda beden eğitimi dersinde öğrenciler yarış yapıyor. 27. O zaman Süleyman hep birinci geliyor. 28. Resmî bayramlarda okullar arasında koşu yarışmaları oluyor. 29. O zamanlar öğretmeni Süleyman'ı bu yarışlara götürüyor. 30. Ve Süleyman hep birinci geliyor. 31. Hatta ilçe merkezi Hafik'te de yarıştı, yine birinci oldu. 32. Bu yarışlarda bir saat, bir spor çanta, bir eşofman takımı, bir de markalı spor ayakkabı kazandı. 33. Süleyman ve ailesi oturma odasının bir duvarına küçük, tahta bir raf çaktılar, astılar. 34. Rafın ortasına Süleyman'ın çerçevesi bir fotoğrafını ve fotoğrafın yanına kupalarını koydular. 35. Raftan aşağı madalyalar uzuyor. 36. Süleyman'ın babası Dursun Efendi, akrabaları ve köydeki herkes onunla övünüyor, onunla gurur duyuyorlar. 37. Dünya Atletizm Şampiyonası'ndan bahsediyorduk. 38. Televizyondaki bu programda bir Afrikalı genç beş bin metrede birinci gelmiş. 39. Bu gençle konuştular. 40. Delikanlı, genç Afrikalı hayatını anlattı. 41. Bu genç beyaz dişlerini göstererek gülüyor, dura dura konuşuyor. 42. O sevimli bir zenci. 43. Afrikalı gencin hayat hikâyesi Süleyman'ı etkiledi. 44. Çocuk bir köyde yaşıyor. 45. Köy şehre çok uzak. 46. Köye yakın bir ilçe var ama orası da uzak. 47. Köyde bazen ilaç gibi bazı ihtiyaçlar oluyor. 48. Köyde yol ve araba yok. 49. Bu nedenle Afrikalı çocuğu kasabaya gönderiyorlar. 50. Çocuk da kasabaya kadar koşuyor. 51. Koşuyu seviyor, koşmak hoşuna gidiyor. 52. Koştukça açılıyor, daha çok koşmak istiyor. 53. Sonra köyüne dönüyor. 54. Dönüşte yine koşarak geliyor. 55. Afrikalı genç böyle böyle koşucu olmuş. 56. Süleyman o gün karar verdi. 57. Okula minibüsle değil koşarak gidecek. 58. Sirtında çanta var ama olsun. 59. Eve dönüşte yine koşarak gelecek. 60. Köydeki herkes yapma etme, okula koşarak gidip gelemezsin dediler ama o dinlemedi. 61. Süleyman, her gün sırt çantasını alıyor sabah erkenden yola düşüyor yani yola çıkıyor. 62. Belli bir tempoda, hızda koşuyor ve okula geliyor. 63. Hiç yorulmuyor.

64. Minibüs Süleyman'dan sonra geliyor. **65.** Süleyman da böyle, koşa koşa bir koşucu oldu ama onu Hafik ilçesi ve köyleri dışında kimse tanımıyordu. **66.** Süleyman, İlköğretim Okulu'nu bitirdi. O yıl İstanbul'a taşındılar. **67.** Çünkü köyde nüfus çoktu ama köy kuraktı, çoraktı. **68.** Herkese yiyecek vermiyordu, besleyemiyordu. **69.** Bu sebeple son otuz yılda köyden herkes gitmişti, köy boşalmıştı. **70.** Köyün nüfusu çok azalmıştı. **71.** Süleymanların tarlaları küçüktü, on beş yirmi koyunları vardı. **72.** Süleyman'ın babası boşa koydu olmadı, doluya koydu olmadı. **73.** Çok düşündü ama bir çözüm bulamadı. **74.** Zaten doğuştan topaldı. **75.** Rençperlik yapamazdı. **76.** Tarlada çalışmak zordu. **77.** Akrabaları, daha önce İstanbul'a gitmiş, her biri bir iş tutmuştu. **78.** Hepsinin bir işi vardı. **79.** Süleyman'ın babasına sürekli haber gönderiyorlardı. **80.** “Sen de İstanbul'a gel, elbet sana da bir iş buluruz.” diyorlardı. **81.** Süleyman'ın babası Dursun, hayvanları sattı, evi-barkı, tarlaları bıraktı ve İstanbul'un yolunu tuttu. **82.** İstanbul'a doğru yola çıktı. **83.** Karısı Hacer, nişanlı kızı Zeynep, oğulları Süleyman ve beş yaşındaki Bilal ile İstanbul'a gittiler. **84.** Akrabaları, bir gecekondu semtinde küçük bir gecekondu ev buldular. **85.** Dursun ve ailesi oraya yerleştiler. **86.** Dursun'a eski, üç tekerli bir işporta arabası ve işporta arabası için de zabıtabadan uzak bir yer buldular. **87. 88.** Orada fındık-fıstık satacağı. **89.** Dursun, Topal bacağıyla İstanbul'un kalabalık trafiğinde dolaşamazdı. **90.** Artık az ya da çok kazanacaktı. **91.** Allah bereket versin. **92.** Süleyman alüminyum tepside simit satıyor, Hacer ise evlere temizliğe gidiyordu. **93.** Aslında İstanbul'da köydekinden daha çok para kazanıyorlardı ama burada masraf fazlaydı. **94.** Elektrik, su, telefon parası; yol parası, markete girince şunu da alayım şunu da alayım diyorlardı. **95.** Para hemen bitiyordu. **96.** Bir süre bu İstanbul'daki pahalı hayata akıl erdiremediler, bu hayatı anlayamadılar. **97.** Zeynep nişanlıydı. Bu nedenle çalışmıyordu. **98.** Evi çekip çeviriyor, evdeki işleri yapıyordu. **99.** Bilal, mahalledeki çocuklarla arkadaş olmuştu. **100.** Süleyman ve ailesinin evlerinin küçük bahçesinde maydanoz, soğan, domates yetişiyor. **101.** Tüm aile fertleri akşam evin önündeki taraçanın altında çay içip sohbet ediyorlardı. **102.** Onların bu mutlu günleri çok devam etmedi. **103.** Dursun bir iki kere zabıtaya yakalandı. **104.** Hem mal hem de araba gitti. **105.** Dursun'a akrabaları bir kere yardım etmişlerdi ama bir daha yardım etmek istemediler. **106.** Hacer bir süre sonra bel fitiği oldu. Bu nedenle işe gidemedi. **107.** Hacer için doktorlar ameliyat demişti. **108.** Bir süre sonra Zeynep'in nişanlısı askerden dönecek ve o zaman düğün isteyecekti. **109.** Ama Zeynep'in çeyizi hazır değildi. **110.** Süleyman' a iyi bir iş bulmak lazımdı. **111.** Bilal seneye yani gelecek sene okula başlayacak. **112.** Üzüntüden Dursun'un ağzını bıçak açmıyordu, konuşmuyordu. **113.** Sanki köydeki fakir ama huzurlu hayatlarını özliyordu. **114.** Yok olsun, gitsin yoksulluk. **115.** Köyde çocuklarının geleceği, güzel bir hayatı ve mesleği olmayacaktı. **116.** Onların tarlalarındaki mahsul karınlarını doyurmayacak onlara yetmeyecekti. **117.** Yani Süleyman ve ailesi köyde zor durumda kalacaklar, perişan olacaklardı. **118.** Süleyman simit tepsisini temizlemiş. **119.** Simitlerin hepsini satmış. **120.** Parayı hesaplamış ve eve gitmiş. **121.** Bahçe kapısının önündeki akasya ağacının altına oturup sırtını ağaca yaslamış. **122.** Çocuklar, sokakta oyun oynuyormuş. Süleyman, uzun uzun onlara bakmış. **123.** Çocukların arasında Bilal de var. **124.** Birçok gecekondu çocuğu. **125.** Yaşları ufak, küçük. **126.** Yerde iki döküntü, eski bisiklet var. **127.** Çocukların hepsi binmek istiyor ama yaşı biraz büyük ve güçlü çocuklar diğer çocukları bisiklete bindirmiyor. **128.** Çocuklardan biri bisiklete

biniyor. **129.** Bilal de o tozun toprağın arasında çocuğun arkasından koşuyor. **130.** Bilal, ara sıra "Ben de bineyim abi!" diye yalvarıyor ama çocuk Bilal'i dinlemiyor. **131.** Süleyman'ın yüreği cız etti. **132.** Kardeşine çok üzüldü. **133.** Ah! Fukara çocukları. **134.** Çocukken de bisiklete binemiyorlar. **135.** Süleyman'ın yaşı küçük ama akli büyük. **136.** Ne yazık ki elden bir şey gelmiyor, bir şey yapmak mümkün değil. **137.** Baba topal, anne hasta, abla nişanlı, kardeşi Bilal küçük. **138.** Elinde bir alüminyum simit tepsisi, cebinde de o günün hasılatı var. **139.** Süleyman, bütün parasını götürüp anasına verecek. **140.** Bu böyle daha ne kadar devam edecek? **141.** Ertesi gün öğle saatlerinde hava çok sıcak oldu. **142.** Süleyman bir alt geçidin altına oturdu. **143.** Çünkü orası gölge. **144.** Yere oturdu ve simit tepsisini yanına koydu. **145.** Şişesinden bir yudum su içti. **146.** Mendiliyle terini sildi. **147.** Oh!.. Şurada bir yarım saat oturmak ne güzel olur. **148.** Süleyman'ın iki metre ilerisinde bir gözlükçü amca gazete okuyor. **149.** Adam bir süre sonra gözlükleri çıkardı, gazeteyi katladı, sağa sola baktı, gazeteyi yere bırakıp gitti. **150.** O gittikten sonra Süleyman yerinden kalktı. **151.** Gazeteyi aldı. **152.** Yeniden, tekrar gelip yerine oturdu. **153.** Süleyman, fotoğraflara, yazılara bakıyordu. **154.** Bir firma bir süreden beri gazetelerde, televizyonda sürekli reklam yapıyor. **155.** Reklam için bazı etkinlikler yapıyor. **156.** Bu etkinliklerden biri gençler için atletizm yarışları. **157.** Yarış haberi Süleyman'ın dikkatini çekti. **158.** Yirmi gün sonra yarış varmış. **159.** Firma, Türkiye genelinde on spor alanında seçmeler yapacak. **160.** Her dalda birinci olan on kişi finalde yarışacak. **161.** Bunların arasında beş bin metrede koşu yarışı da var. **162.** Gazetede "Bu yarışı kim kazanıyor o zaman ona bir sürü hediye ve yüklü yani çok fazla bir para ödülü var." diye yazıyor. **163.** Süleyman, yarışa katılmak istiyordu. "Ah be! Şu yarışa katılabilsem." dedi. **164.** Haberin fotoğrafına baktı. **165.** Bir kişi, birincilere madalya, kupa veriyor. **166.** "A, a..!" Habere biraz daha dikkatli baktı ve gözleri parladı, çok sevindi. **167.** "Bu bizim Hamza dayı, evet o!" dedi. **168.** Hamza Tutuk, Süleyman'ın köylüsüydü. **169.** Onlar aynı köydendiler. **170.** Hatta anne tarafından akrabaydılar. **171.** Bu nedenle ona dayı derlerdi. **172.** Hamza ve ailesi yıllar önce köyden çıkmışlar. **173.** Ailesi Hamza'yı Spor Akademisi'nde yani spor okulunda okutmuş. **174.** Hamza da çeşitli görevlerden sonra Atletizm Federasyonu'na dahil olmuş ve orada çalışmış. **175.** Hamza hem burada çalışıyor hem de hocalık yapıyor. **176.** Daha önce bir ara Hafik köyündeki yarışmalara gelmiş. **177.** Bu yarışmalarda Süleyman birinci olmuş. **178.** Hamza da ona kupa vermiş ve gözlerinden öpmüş. **179.** Sonra Süleyman'a "Aferin yeğenim, sende iş var, devam et!" demişti. **180.** Süleyman, bunları düşündü ve heyecanlandı. **181.** Heyecandan eli ayağı titredi, kalbi hızlı hızlı çarptı. **182.** Fotoğrafın altında Organizasyon Komitesi'nin Başkanı Hamza dayının adı vardı. **183.** Yarışı Hamza dayı düzenlemişti. **184.** Süleyman haberi bir daha, tekrar okudu. **185.** Haberin sonunda bir adres vardı. **186.** Yarışa kimler katılmak istiyor, o adrese gidip başvurabilirlerdi. **187.** Bu adres alt geçide yakın bir yerdedi. **188.** Hemen kalktı. **189.** Süleyman, kararını vermişti. **190.** Gidip Hamza dayıyı görecek ve bu yarışa katılacaktı. **191.** Belki ödülü alır. **192.** Belki birinci olur. **193.** O zaman her şey çok güzel olurdu. **194.** Zabıtalardan babamın arabasını götürdü ve babam bir süre üzgün bir şekilde yüzü asık, işsiz dolaştı. **195.** Sonra çaresiz kalıp gitti ve yine elden düşme, ikinci el bir araba buldu. **196.** Başka bir iş yapmak için ne parası ne de düşünmek için akli vardı. **197.** Bu defa sabit bir yerde beklemedi ve dolaşmaya çıktı. **198.** Ama akşam eve ölü gibi geliyor, çok yoruluyordu.

199. Dolaşmak babama göre değil. 200. Elektrikçi Seyfi Usta babama her zaman söylüyormuş: 201. "Yahu Dursun Efendi bizim dükkânın kenarında bir girinti var. 202. Yağmur gelmez, kar yağmaz bir yer. 203. Senin arabayı oraya çekelim. 204. Gün boyu, sabahtan akşama kadar dolaşıyorsun. Bundan kurtul, rahatla." demiş. 205. Babam mahcup bir insan, kimseden bir şey isteyemez ama bu defa başını önüne eğmiş ve "Olur!" demiş. 206. O olur deyince Seyfi Usta ilave etmiş: 207. "Sana yeni bir araba alırız, ben pencereden bir kablo geçirir, arabanın altına bir tesisat yaparım. 208. O zaman fındık-fıstık sıcacık olur. 209. Müşteri alışsın o zaman araba dükkân gibi iş yapar. 210. Burası çok işlek bir yer. 211. Buradan çok insan geçiyor." 212. Babam, "Ağzına sağlık, yapar mısın be Seyfi" diye tekrar tekrar sormuş. 213. Seyfi Usta ısrarla "Yaparız elbet, hem de en kralını, en iyisini yaparız." demiş. 214. Seyfi Usta babama, "Ama artık bize bir sakal atarsın değil mi?" diye sormuş: 215. Babam şaşkın bir halde: "Sakal mı, nedir o?" diye sorunca Seyfi gülmüş: 216. "Yahu ufak bir para işte. 217. Burası İstanbul. İstanbul'da kimse kimseye karşılıksız iş yapmaz, her şey karşılıklıdır." demiş. 218. Babam süklüm püklüm, utanç ve korkuyla "Olur, tabii." diye cevaplamış ama babamın yeni bir araba için parası yok. 219. O sıkıntıyla Seyfi'ye: "Peki zabıtayı ne yapacağız, ya bu arabayı da götürürlerse?" diye sormuş. 220. Seyfi "Sen zabıtalara bana bırak, ben hallederim. 221. Yıllardır onların bütün işlerini yapıyorum, para almıyorum. 222. Bir dediğimi iki etmezler. 223. Bir şey isterim, hemen yaparlar, kaygılanma!" diye cevaplamış. 224. Süleyman "Belki yarışı kazanırım ve ödülü alırım." diye hayal kurmuş: 225. "Ablamın çeyizini hazırlarız, düğününü yaparız. 226. Bilal'e bir bisiklet alırız. 227. Bisiklet yeni olmasın. 228. Çünkü sokağın veletleri, çocukları bisikleti iki günde hurdaya çevirir, kırıp dökerler. 229. İkinci el olsun. 230. Ben binemedim ama o binsin." diye düşünmüş. 231. Süleyman, bu düşünceler ile caddeye çıkmış. 232. Karşı kaldırıma geçip bir simitçi arkadaşı aramış. 233. Bu bölge onların bu nedenle birbirlerini tanıyorlar. 234. O anda bir arkadaşına rastlamış ve simit tepsisini oğlana vermiş: 235. "Benim önemli bir işim çıktı. 236. Gölgeye gir otur, tepsi sende kalsın, akşama hem hesaplaşırız hem de tepsiyi teslim alırım." demiş. 237. Arkadaşının cevabını beklemeden oradan uzaklaşmış. 238. Doğru Hamza dayının dairesine gidiyor. 239. Girişteki sekretere: "Hamza Bey akrabamdır. 240. Topal Dursun'un oğlu gelmiş deyin, o tanır." diyor. 241. Kız biraz tereddütten, kararsız kaldıktan sonra Hamza'yı arıyor. 242. Hamza "Gelsin!" demiş. 243. Süleyman, kapıyı açıyor ve içeri giriyor. 244. Bakıyor. Odada kimse yok. 245. Az ilerledikten sonra Hamza'yı görüyor. 246. Ellerini önüne bağlayıp ona selam veriyor. 247. Hamza o sırada bir evrak okuyor. 248. Süleyman'ı fark ediyor ve gözünden gözlüğünü çıkarıyor, Süleyman'a bakıyor. 249. Bir süre Süleyman'ı süzüyor, ona dikkatle bakıyor. 250. "Sen Topal Dursun'un oğlu musun?" diye soruyor. 251. Süleyman da – "Evet, Hafik'ten, köyden Katırcıgillerdenim." diye cevap veriyor. 252. Hamza biraz düşünüyor sonra gülümsüyor. 253. Kalkıp Süleyman'ın yanına geliyor, biraz daha baktıktan sonra onu hatırlıyor. 254. "-A, hatırladım. Hafik'teki yarışmada birinci olmuştun." diyor. 255. Süleyman "Siz de o yarışta bana kupa verdiniz." diyor. 256. Hamza, "Vay be! Hatırladım. Senin adın neydi?" 257. -Süleyman Sarı. 258. Hamza, tekrar masasına geçiyor. 259. Süleyman'a "Şu koltuğa otur." diye işaret ediyor ve çay söylüyor. 260. "Ee!.. Süleyman Sarı. Hoş geldin. 261. De bakalım derdin nedir?" diye soruyor. 262. Süleyman yerinden kalkıyor ve elindeki gazeteyi Hamza'ya uzatıyor. 263. "Şu yarışa beni de al

dayı.” diyor. **264.** Hamza gazeteye bir göz attıktan, baktıktan sonra: **265.** “Ciddi misin, hâlâ koşuyor musun?” diye soruyor. **266.** Süleyman “Hem de nasıl. Çok iyi koşuyorum. **267.** Bir güzellik yap be dayı, bana yardım et ne olur! **268.** Beşbin metrede koşayım, sana yemin ediyorum yüzünü kara çıkarmam, seni utandırmam.” diyor. **269.** Hamza Süleyman’ı alıcı gözle, dikkatlice bir daha süzüyor. **270.** Süleyman’ın üstünde eski püskü kıyafetler. **271.** Belli ki ödüle ihtiyacı var. **272.** Hamza “Süleyman, belki yarışı kazanır, belki bir yıldız olur. **273.** O zaman neler olur neler...” diye düşündü. **274.** Niçin olmasın? **275.** Hamza Tutuk’un Türk atletizmine bir hediyesi olur. **276.** Bir keşif, bir şampiyon. **277.** Süleyman belki Avrupa’ya, belki olimpiyatlara gidecek. **278.** Her hoca bir şampiyon keşfetmek ister. **279.** Heyecanlanıyor. **280.** Hamza gülüyor ve bir elini masaya vuruyor: **281.** “Süleyman Sarı. Annen seni Kadir Gecesi doğurmuş, sen çok şanslısın. **282.** Tamam, bu iş oldu.” diyor. **283.** Ve kalkıyor. **284.** Hamza’nın ardından Süleyman da kalkıyor. **285.** Hamza, oğlana yaklaşip onun başını şefkatle seviyor. **286.** Süleyman’ın elinden tutup dışarı çıkarıyor. **287.** Sekreter kıza: “Süleyman, Beşbin’de koşacak. Kaydını yapın.” **288.** Sekreter: “Olur, efendim.” diyor. **289.** Hamza, Süleyman’a dönüyor ve alçak sesle: **290.** “Şortun, atletin, ayakkabın var mı?” diye soruyor. **291.** Süleyman "yok" anlamında boynunu büküyor. **292.** Hamza yeniden kıza dönüyor ve “Arkadaşa şort, atlet, ayakkabı ve bir takım eşofman lazım. **293.** Hepsini kampanyanın spor çantasına koyun ve Süleyman’a teslim edin.” **294.** Sekreter kız: “Başüstüne efendim. **295.** Hemen, şimdi hazırlıyorum.” diyor. **296.** Kız kalkıyor, Süleyman’la koridorun sonuna kadar gidiyorlar ve bir odaya giriyorlar. **297.** Az sonra çıkıp geliyorlar, Süleyman’ın elinde bir çanta var. **298.** Süleyman: “Teşekkür ederim dayı.” **299.** Hamza: “Önemli değil. **300.** Şimdi seni bir deneyelim zamanın var mı?” **301.** Süleyman seviyor: “Var, var.” diyor. **302.** Hamza Süleyman’ı arabasına bindirip yakındaki stadyuma götürüyor. **303.** Yolda, antrenman yapıyor musun? diye soruyor. **304.** Süleyman “Para sıkıntısı yaşıyoruz bu sebeple simit satıyor ve aileme yardımcı oluyorum. **305.** Artık koşmuyorum. **306.** Gazetede fotoğrafı gördüm ve geldim.” diye cevap veriyor. **307.** Stadyuma geliyorlar. **308.** Süleyman hemen giyiniyor ve stadyuma çıkıyor. **309.** Hamza’nın elinde kronometre var. **310.** Süleyman’a “Önce hızlı bir çıkış yapacaksın, elli metre falan, sonra tempo. **311.** Sakın tempoyu bırakma. **312.** Son turda ben sana bağırdıktan sonra var gücünle, bütün gücünle finale koş. **313.** Haydi görevim seni. Sana güveniyorum.” diyor. **314.** Hava biraz sıcak ama olsun. **315.** Süleyman start çizgisinde bekliyor. **316.** Hamza “Haydi, başla!” diyor ve Süleyman fırlıyor, hızla koşuyor. **317.** Hamza, oğlanın atletik vücuduna, koşu temposuna bakıyor. -İyi, iyi. **318.** Süleyman tempoyu terk etmeden son tura giriyor. **319.** Hamza "Haydi!" diyor. Süleyman hızlanıyor ve o hızla Beşbin metreyi tamamlıyor. **320.** Hamza kronometreye bakıyor. **321.** Oğlan Türkiye rekoruna çok yaklaştı. **322.** Sevincinden nara atacak, yüksek sesle bağırarak ve oğlanı omzuna alacak ya da orada türkü söyleyip oynayacak. **323.** Ama utanıyor, yapmıyor. **324.** Hamza gölge bir yerde oturuyor. **325.** Süleyman nefes nefese onun yanına geliyor. **326.** Ama Süleyman zor konuşuyor. **327.** -Nasıl koştum? diye soruyor. **328.** -Bu daha ilk koşum. **329.** -Yarışa yirmi gün varmış, o zamana kadar daha iyi olacağım, diyor. **330.** Hamza sevincini belli etmeden ayağa kalkıyor. **331.** Oğlanın omzunu okşuyor ve: -İyisin! **332.** -Ama daha iyi olacaksın. **333.** -Sende yetenek var. **334.** -Çalışalım, bu yarışı kazanırız, diyor. **335.** Süleyman eğilip

Hamza'nın elini öpüyor: **336.** -Senin sayende dayı. **337.** -Bu iyiliğini nasıl öderiz bilemiyorum. **338.** Hamza gülüyor: **339.** -Bilmeyecek ne var. **340.** -Birinci olacaksın ve bu şekilde iyiliğimi ödeyeceksin, diyor. **341.** Şimdi gölgelik yerden beraber çıkışa doğru gidiyorlar. **342.** Hamza durmuyor ve sözlerine devam ediyor: **343.** "Oğlum! Şimdi iyi dinle. **344.** Her üç günde bir, akşam saat altıdan sonra burada buluşuyoruz. **345.** Zamanım yok. **346.** Bu sebeple beraber çok çalışamayacağız. Tamam mı? **347.** Ama sen antrenman yap. **348.** Antrenmanı ihmal etme." **349.** Süleyman, "Tamam, dayı. **350.** Altıda buradayım. **351.** Sana söz veriyorum." diyor. **352.** Hamza elini cebine sokuyor ve cebinden beş yüz lira çıkarıyor. **353.** "Al şunu, yiyeceğine içeceğine harca. **354.** Et, süt, yumurta, bal gibi yiyecekler al. **355.** Ailene de söyle. **356.** Güçlü kuvvetli olmalısın." diyor. **357.** Süleyman utanıyor ama alıyor parayı. **358.** -Teşekkür ederim. **359.** Hamza yerinde duramıyor. **360.** Çok heyecanlanıyor. **361.** Beş yüz lira çok değil. **362.** Bir yıldız doğuyor. Bir yıldız. **363.** Helal olsun. **364.** Süleyman, akşam yemekten sonra ailesine her şeyi anlattı. **365.** Hepsi umutlandı, güzel şeyler umut ettiler. **366.** Ve Süleyman için dua ettiler. **367.** Süleyman yarışma gününün gecesi bir rüya gördü. **368.** Mahallenin bütün çocukları toprak bir yolda koşuyorlar. **369.** İçlerinde Süleyman da var. **370.** Ama şimdiki Süleyman değil, daha küçük Süleyman. **371.** Niçin koşuyorlar? **372.** Elli metre ileride bir bisiklet, sürücüsü olmadan gidiyor **373.** Gıcır gıcır, pırl pırl bir bisiklet. **374.** Tertemiz ve yepyeni. **375.** Bisikleti kim önce yakalıyor o zaman bisiklet onun olacakmış. **376.** Çocuklar bütün güçleri ile koşuyorlar. **377.** Çocukların çoğu yalın ayak koşuyor. **378.** Yoldan bir toz bulutu yükseliyor. **379.** Süleyman üçüncü sırada. **380.** Epeyce koşuyorlar. **381.** Sonra aniden anlıyorlar, iki yüz metre ileride bir uçurum varmış. **382.** Bisikleti kimse tutamıyor o zaman bisiklet uçuruma yuvarlanacak. **383.** Çocuklar hızlanıyor. **384.** Süleyman da hızlanıyor. **385.** Tam bu sırada yanında Bilal'i görüyor. Kardeşi Bilal. **386.** Bilal kuş gibi uçuyor. **387.** Kanadı yok ama uçuyor. **388.** Süpermen gibi. **389.** Bilal, Süleyman'a yaklaşıyor ve: **390.** -Koş abi, koş... **391.** -Sen rüzgârın oğlusun...

392. -Rüzgâr gibi es, es, diye onu teşvik ediyor, motive ediyor. **393.** Süleyman, Bilal'e gülümsüyor ve birden, daha hızlı bir şekilde koşuyor. **394.** Uçuruma elli metre kaldı. **395.** Bilal: "Haydi abi, gayret gayret." diye bağıyor. **396.** Uçuruma on metre, beş metre, iki metre kaldı. **397.** Süleyman'la bisiklet arasında bir metreden daha az mesafe var. **398.** Bisiklet uçuruma doğru gidiyor. **399.** Bir kaleci topu yakalamak için nasıl uçuyor işte Süleyman da bir kaleci gibi bisikleti yakalayabilmek için havaya zıplıyor. **400.** Yere düşüyor ve bisikleti arka tekerleğinden yakalıyor. **401.** Sonra ayağa kalkıp bisikleti çekiyor. **402.** Çok yorulmuş ama "Oldu işte!" diye gülümsüyor. **403.** Bilal, hemen geliyor ve "Yaşa abi!" diyor. **404.** Bisiklete biniyor. **405.** Sevinç içinde bisikleti sürmeye çalışıyor ama ayakları pedala değmiyor. **406.** Öteki, diğer çocuklar şaşkınlıktan donup kalmış. **407.** Süleyman, bisikleti tutup götürüyor. **408.** Bilal durmaksızın, sürekli zil çalıyor. **409.** İleride kalabalık bir çocuk grubu var. **410.** Onlar yaklaşıyor ve çocuk grubu ikiye ayrılıyor. **411.** Zaferin sahibi Süleyman ve Bilal'e yol veriyorlar. **412.** Süleyman'la Bilal bu yoldan gururla geçiyor. **413.** Bu sırada güneş batıyor. **414.** Onlar, güneşin sarı kırmızı gibi kızıl rengine doğru gidiyor. **415.** Arkadaki çocuklar hareketsiz, sessiz bir şekilde onların arkasından bakıyor. **416.** Sonra bir alkış sesi yükseliyor.

Tablo 13'e göre değiştirilmiş metnin her bir cümlesine bir numara verilmiştir. Numara verme işlemi sırasında "iç içe girişik birleşik cümleler" tek bir cümle olarak alınmıştır. Tablo 13'e göre değiştirilmiş metinde toplam 416 cümle vardır.

4.3.2.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kesitler

Özgün ve değiştirilmiş metin kesitlere ayrılmıştır. Kesit, metnin bölümlere yani okuma birimlerine ayrılmasıdır. Metinlerin kesitlere ayrılmasının sebebi metnin olay örgüsündeki değişiklikleri tespit ederek anlaşılabilirliği artırmaktır. Kesitlere ayırma işlemi olay, durum, zaman ve mekân değişiklikleri göz önünde bulundurulmuştur. Değiştirilmiş metinde belirtilen ögeler korunduğundan her iki metinde de 13 kesit bulunmuştur. Ayrıca her bir kesitte neler anlatıldığı detaylı olarak açıklanmıştır.

Tablo 14'te özgün ve değiştirilmiş metnin kesitleri verilmiştir:

Tablo 14. Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Kesitleri

RÜZGÂRIN OĞLU

1. Kesit (1-10 cümleler)

1. Süleyman Sarı, Sivas'ın Hafik ilçesinin ufak ve kurak bir köyünde doğmuş. 2. Çocukluğu, kuzu, dana peşinde geçmiş; okuma çağı eriştiğinde köyüne beş kilometre uzakta, daha büyük ve okulu olan bir komşu köye gidip gelmeye başlamış. 3.Yaz kış; yağmur çamur. 4. Sivas'ın bir soğuğu olur arkadaş, dile getiremezsin yani. 5. Erzurum'un adı çıkmış. 6. O soğukta bu yavrular beş gidiş, beş geliş günde on kilometre yürüyor. 7. Neyse! Allah devlete-millete zeval vermesin. 8. O sıralar taşımali eğitim çıkmış ve çocuklar yürümekten kurtulmuş. 9. Artık bir minibüs onları her gün köyden alıyor, okula götürüyormuş. 10. Oh, ne iyi!

2. Kesit (11-33 cümleler)

11. Süleyman Sarı artık dörtte mi, beşte mi her neyse bir gün televizyonda Dünya Atletizm Şampiyonası'nı seyrederken dalıp gitmiş. 12. Koşuya meraklı. 13. Beden eğitimi dersinde öğretmen çocukları yarıştırdığı zaman Süleyman hep birinci geliyor. 14. On Dokuz Mayıs, Yirmi Üç Nisan, hangi bayram olursa olsun okullar arası bir yarış olsa öğretmeni Süleyman'ı götürüyor. 15. Ve Süleyman hep birinci geliyor. 16. Hatta ilçe merkezi Hafik'te bile yarıştı, yine birinci oldu. 17. Bu yarışlarda bir saat, bir spor çanta, bir eşofman takımı, bir de markalı spor ayakkabı kazandı. 18. Oturma odasının bir duvarına küçük, tahta bir raf çakıldı. 19. Ortasında Süleyman'ın çerçevesi bir fotoğrafı, yanında kazandığı kupalar. 20. Raftan aşağı madalyalar sarkıyor. 21. Babası Dursun Efendi, akrabaları ve bütün köy onunla övünüyor. 22. Dünya Atletizm Şampiyonası demiştik. 23. İşte

televizyondaki bu programda beş bin metrede birinci gelen bir Afrikalı gençle konuştular. **24.** Delikanlı hayatını anlattı. **25.** Beyaz dişlerini göstererek gülen, dura dura konuşan sevimli bir zenci. **26.** Bu hayat hikayesi Süleyman'ı etkiledi. **27.** Çocuk bir köyde yaşıyor. **28.** Köy şehre çok uzak. **29.** Yakınlarda bir ilçe var, orası da uzak. **30.** Köyde ilaç falan gibi bir ihtiyaç olsa, yol ve araba olmadığı için bunu kasabaya gönderiyorlar. **31.** Bu da kasabaya kadar koşuyor, koşmak hoşuna gidiyor, koştukça açılıyor. **32.** Dönüşte yine koşarak geliyor. **33.** Böyle böyle koşucu olmuş.

3. Kesit (34- 40 cümleler)

34. Süleyman o gün karar verdi. **35.** Okula minibüsle değil koşarak gidecek. **36.** Dönüşte sırtında çanta da olsa yine koşarak gelecek. **37.** Yapma etme dediler dinlemedi. **38.** Sırt çantasını kapıldığı gibi erkenden yola düşüyor; belli bir tempoda koşarak okula ulaşıyor, hiç yorulmuyor. **39.** Minibüs ondan sonra geliyor. **40.** O da böyle bir koşucu oldu ama Hafik ilçesi ve köyleri dışında onu kimse tanımıyordu.

4. Kesit (41- 51 cümleler)

41. İlköğretim Okulu'nu bitirdiği yıl İstanbul'a göçtüler. **42.** Çoğalan nüfusu besleyemeyen çorak köy son otuz yılda neredeyse boşalmıştı. **43.** Onların tarlaları küçüktü, on beş yirmi koyunları vardı. **44.** Dursun Efendi boşa koydu olmadı, doluya koydu olmadı. **45.** Zaten doğuştan topaldı. **46.** Rençberliğe dayanması zordu. **47.** Akrabaları, daha önce İstanbul'a gitmiş, her biri bir iş tutmuştu. **48.** Haber salıp duruyorlardı: **49.** "Sen de gel, elbet sana da bir iş buluruz." **50.** Dursun davarları sattı, evi-barkı, tarlaları öylece bıraktı, İstanbul'un yolunu tuttu. **51.** Karısı Hacer, nişanlı kızı Zeynep, Süleyman ve yıllar sonra doğan beş yaşındaki Bilal.

5. Kesit (52- 65 cümleler)

52. Bir gecekondu semtinde, akrabalarının bulduğu küçük bir gecekonduya yerleştiler. **53.** Dursun'a eski, üç tekerli bir işporta arabası buldular, bir de zabitanın pek uğramadığı bir köşe. **54.** Oracıkta fındık- fıstık satacaktı. **55.** Topal bacağıyla İstanbul trafiğinde dolaşamazdı. **56.** Artık ne kazanır ise Allah bereket versin. **57.** Süleyman alüminyum tepside simit satıyor, Hacer evlere temizliğe gidiyordu. **58.** Ne yalan söylemeli köyde kazandıklarından çok kazanıyorlardı ama masraf fazla idi. **59.** Elektrik, su, telefon parası; yol parası, markete girince şunu da alayım şunu da derken para bitiyordu. **60.** Bir zaman bu İstanbul'un işine akıl erdiremediler. **61.** Zeynep nişanlı olduğu için çalışmıyordu. **62.** Zaten onlar işte iken evi çekip çevirecek biri lazımdı. **63.** Bilal çoktan mahallenin çocukları arasına katılmıştı. **64.** Küçük bahçelerinde maydanoz, soğan, domates yetişiyor. **65.** Tüm aile fertleri akşam evin önündeki taraçanın altında çay içip sohbet ediyorlardı.

6. Kesit (66- 80 cümleler)

66. Bu mutlu tablo çok sürmedi. **67.** Dursun bir iki kere zabıtaya yakalandı. **68.** Hem mal gitti hem araba. **69.** Akrabalar bir kere yardım etmişlerdi, bir daha yanaşmadılar. **70.** Hacer bir süre sonra bel

fitiği oldu, işe gidemedi. **71.** Doktorlar ameliyat demişti. **72.** Zeynep'in nişanlısı askerden dönecekti, dönünce düğün isteyecekti. **73.** Kızın çeyizi hazır değildi. **74.** Süleyman' a iyi bir iş bulmak lazımdı. **75.** Bilal seneye okula başlayacak. **76.** Dursun'un ağzını bıçak açmıyordu. **77.** Sanki köydeki fakir ama huzurlu hayatlarını özler olmuştu. **78.** Yok olsun yoksulluk. **79.** Orada kalsalar çocukların bir geleceği, bir mesleği olmayacaktı. **80.** Belki ettikleri mahsul karın doyurmaya yetmeyecek, düpedüz sürüneceklerdi.

7. Kesit (81- 99 cümleler)

81. Süleyman simit tepsisini temizlemiş. **82.** Belli ki hepsini satmış. **83.** Hesabı görüp eve varmış. **84.** Bahçe kapısının önündeki akasyanın dibine çöküp, sırtını ağaca yaslamış. **85.** Sokakta oynayan çocuklara dalmış. **86.** Aralarında Bilal de var. **87.** Bir sürü gecekondü çocuğu. **88.** Yaşları ufak. **89.** Ortada iki döküntü bisiklet. **90.** Hepsini binmek istiyor ama yaşı az büyük, kendi güçlü olanlar ötekileri bindirmiyor. **91.** Bilal de o tozun toprağın arasında bisiklete binmiş çocuğun ardından koşuyor. **92.** Arada bir "Ben de bineyim abi" diye yalvarıyor, ama kim dinler. **93.** Süleyman'ın yüreği cız etti. **94.** Ah bu yaşlarda bir kez olsun bisiklete binemeyen fakara çocukları. **95.** Süleyman'ın yaşı küçük ama akli büyük. **96.** Ne yazık ki elden bir şey gelmiyor. **97.** Baba topal, ana hasta, abla nişanlı, oğlan küçük. **98.** Elinde bir alüminyum simit tepsisi, cebinde o günün hasılatı. **99.** Götürüp anasına verecek. Bu böyle daha ne kadar devam edecek?

8. Kesit (100- 136 cümleler)

100. Ertesi gün öğle saatlerinde çok sıcak oldu. **101.** Süleyman kendini bir alt geçidin altına attı. **102.** Ne de olsa gölge. **103.** Beton direk çıkıntısına oturup, simit tepsisini yanına kodu. **104.** Şişesinden bir yudum su içti.

105. Mendiliyle terini kuruladı. **106.** Oh!.. Şuracıkta bir yarım saat otursa. **107.** İki metre ilerisinde bir gözlükçü amca sırtını beton direğe vermiş gazete okuyor. **108.** Adam bir süre sonra gözlükleri çıkardı, gazeteyi katladı, sağa sola baktı, gazeteyi beton direğin dibine bırakıp gitti. **109.** O gittikten sonra Süleyman kalktı yerinden, adamın bıraktığı gazeteyi aldı, yeniden gelip yerine yerleşti. **110.** Fotoğraflara, yazı başlıklarına bakıyordu. **111.** Bir süreden beri gazetelerde, televizyonda bir süt üreticisi firma yoğun reklam kampanyası yürütüyor. **112.** Bu çerçevede bazı etkinlikler yapıyor. **113.** Bunlardan biri gençleri atletizme yönlendirmek için yapılacak yarışlar. **114.** Süleyman yarış haberine takıldı. **115.** Yirmi gün sonra yapılacakmış. **116.** Türkiye çapında yürütülen seçmeler bittikten sonra her dalda birinci olan on kişi finalde yarışacak. **117.** Beş bin metre yarışı da var. **118.** Kazanana bir sürü hediye yanında yüklü bir para ödülü verilecek diyor. **119.** Ah be!" dedi. "Şu yarışa katılabilsem. **120.** Haberin fotoğrafına baktı. **121.** Biri kazananlara madalya, kupa veriyor. **122.** "A, a..!" Biraz daha dikkatli baktı, gözleri ışladı: **123.** "Bu bizim Hamza dayı, evet o!" **124.** Hamza Tutuk köylüsü idi. **125.** Hatta ana tarafından akraba oldukları için ona "dayı" derlerdi. **126.** Yıllar önce köyden çıkmışlar. **127.** Ailesi bunu Spor Akademisi'nde okutmuş. **128.** O da çeşitli görevlerden sonra Atletizm Federasyonu'na dahil olarak orada çalışmaya başlamış, bir yandan da hocalık yapıyor. **129.** Bir ara

Hafik'te yapılan yarışmalara gelmiş, hatta birinci olan Süleyman'a bir kupa vererek gözlerinden öpmüş, "Aferin yeğenim, sende iş var, devam et " demişti. **130.** Süleyman heyecanlandı, eli ayağı titremeye, kalbi çarpmaya başladı. **131.** Fotoğrafın altında Organizasyon Komitesi'nin Başkanı olarak Hamza dayının adı geçiyordu. **132.** Süleyman haberi bir daha okudu. **133.** Metnin sonunda yarışa katılmak isteyenlerin başvuracağı adres veriliyordu. **134.** Bu adres bulunduğu yerin yakınlarında idi. **135.** Hemen kalktı. **136.** Kararını vermişti, gidip Hamza dayıyı görecekti, ne olursa olsun bu yarışa katılacaktı.

9. Kesit (137- 171 cümleler)

137. Ödülü alırsa... Ödülü alırsa... **138.** Birinci olursa... Ohooo! Neler olmazdı. **139.** Zabıtalardan babamın arabasını götürünce bir süre suratı asık, işsiz dolaştı. **140.** Sonra çaresiz gidip yine elden düşme bir araba buldu. **141.** Başka bir iş için ne parası vardı ne aklı. **142.** Bu defa sabit bir yerde beklemeyi terk etti, dolaşmaya çıktı. **143.** Ama akşam eve cesedi düşüyordu. **144.** Dolaşmak babama göre değil. **145.** Elektrikçi Seyfi Usta babamı her gördüğünde söylüyormuş: **146.** "Yahu Dursun Efendi bizim dükkânın kenarında bir girinti var. **147.** Yağmur almaz, kar yağmaz bir yer. **148.** Senin arabayı oraya çekelim. **149.** Şu gün boyu dolaşmaktan kurtul." **150.** Babam mahcup, kimseden bir şey isteyemez, ama bu defa başını önüne eğip "Olur" demiş. **151.** O olur deyince Seyfi Usta ilave etmiş: **152.** "Senin arabayı yenileriz, ben pencereden bir kablo geçirir, arabanın zeminine bir tesisat döşerim, hani alttan ısıtmalı camiler gibi. **153.** O zaman fındık-fıstık sıcacık olur. **154.** Müşteri alışmaya görsün, araba dükkân gibi işler, bu yokuştan oluk oluk insan akıyor." **155.** Babam "Hay ağzına sağlık, yapar mısın be Seyfi?" diye üsteleyince, Seyfi Usta üstüne basa basa "Yaparız elbet, hem de en kralını. **156.** Ama artık bize bir sakal atarsın değil mi?" demiş. **157.** Babam şaşkın: "Sakal mı, nedir o?" diye sorunca Seyfi gülmüş: **158.** "Yahu ufak bir para işte.

159. Burası İstanbul, kimse kimseye karşılıksız iş yapmaz" demiş. **160.** Babam süklüm püklüm "Olur, tabii" diye cevaplamış ama, arabayı yenileyecek para yok. **161.** O sıkıntıyla Seyfi'ye: "Peki zabıtayı ne yapacağız, ya bunu da götürürlerse?" diye sormuş. **162.** Seyfi "Sen onları bana bırak. **163.** Bunca yıldır her işlerini görürüm, para almam. **164.** Bir dediğimi iki etmezler, tasalanma" diye cevaplamış. **165.** Yarışı kazanırsam, ödülü alırsam... **166.** Ablamın çeyizini düzeriz, düğününü yaparız. **167.** Bilal'e bir bisiklet alırız. **168.** Yeni olmasın. **169.** Sokağın veletleri iki günde hurdaya çevirir. **170.** İkinci el olsun. **171.** Ben binemedim, o binsin bari.

10. Kesit (172- 235 cümleler)

172. Bu düşünceler ile caddeye çıkan Süleyman karşı kaldırıma geçip bir simitçi arkadaş arıyor. **173.** Bu bölge onların, birbirlerini tanıyorlar. **174.** Arkadaşa rastlayınca simit tepsisini oğlana vererek: "Benim önemli bir işim çıktı. Gölgeye gir otur, tepsi sende kalsın, akşama hem hesaplaşırız, hem teslim alırım" diyerek cevabını beklemeden uzaklaşıyor. **175.** Doğru Hamza dayının dairesine. **176.** Girişteki sekretere: "Hamza Bey akrabamdır. Topal Dursun'un oğlu gelmiş deyin, o tanıır" diyor. **177.** Kız biraz tereddütten sonra Hamza'yı arıyor. **178.** Hamza "Gelsin" demiş. **179.** Kapıyı açıp giriyor.

180. Odada kimse yok. **181.** Az ilerleyip ellerini önüne bağlayarak selam veriyor. **182.** Hamza bağcıklı gözlüklerini göğsüne düşürerek başını okuduğu evraktan kaldırıyor. **183.** Bir süre Süleyman'ı süzüyor. **184.** -Topal Dursun'un oğlu mu? **185.** -Evet, Hafik'ten, köyden hani. Katırcıgillerden. **186.** Hamza biraz dalıyor, sonra gülümsüyor. **187.** Kalkıp Süleyman'ın yanına geliyor, biraz daha baktıktan sonra hatırlıyor. **188.** -Hafik'teki yarışmada birinci olmuştun. **189.** -Siz de bana kupa vermişsiniz. **190.** -Vay be! Hatırladım. Neydi senin adın? **191.** -Süleyman Sarı. **192.** Tekrar masasına geçiyor. **193.** Süleyman'a "Şu koltuğa otur" diye işaret edip çay söylüyor. **194.** Ee!.. Süleyman Sarı. **195.** Hoşgeldin. **196.** De bakalım nedir derdin? **197.** Süleyman yerinden doğrulup elindeki katlanmış gazeteyi uzatıyor: **198.** -Şu yarışa beni de al dayı. **199.** Hamza gazeteye bir göz attıktan sonra: **200.** -Ciddi misin, hala koşuyor musun? **201.** -Hem de nasıl. **202.** Bi güzellik yap be dayı. **203.** Beşbin'de koşayım, yemin sana, yüzünü kara çıkarmam. **204.** Hamza Süleyman'ı alıcı gözle bir daha süzüyor. **205.** Üstü başı döküntü. **206.** Belli ki ödüle ihtiyacı var. **207.** Ya kazanırsa, ya bir yıldız olursa? **208.** Niçin olmasın? **209.** Hamza Tutuk'un Türk atletizmine bir hediyesi. **210.** Bir keşif, bir şampiyon. **211.** Belki Avrupa'ya, belki olimpiyatlara uzanacak. **212.** Hangi hoca bir şampiyon keşfetmeyi istemez. **213.** Heyecanlanıyor. **214.** Gülümseyerek bir elini masaya vuruyor: **215.** -Ulan Süleyman Sarı. **216.** Anan seni Kadir Gecesi doğurmuş. **217.** Oldu bu iş. **218.** Kalkıyor. **219.** O kalkınca Süleyman da kalkıyor. **220.** Oğlana yaklaşıp başını şefkatle okşuyor. **221.** Elinden tutup dışarı çıkarıyor.

222. Sekreter kıza: Arkadaş Beşbin'de koşacak. Kaydını yapın. **223.** -Olur efendim. **224.** Süleyman'a dönüyor; alçak sesle: -Şortun, atletin, ayakkabın? **225.** Süleyman boynunu "yok" anlamında büküyor. **226.** Hamza yeniden kıza dönerek: -Arkadaşa şort, atlet, ayakkabı, bir takım eşofman. **227.** - Kampanyanın spor çantasına koyup teslim edin. **228.** -Başüstüne efendim. **229.** -Hemen, şimdi. **230.** Kız kalkıyor, Süleyman'la koridorun sonuna kadar gidip bir odaya giriyorlar. **231.** Az sonra çıkıp geliyorlar, Süleyman'ın elinde çanta. **232.** -Teşekkür ederim dayı. **233.** -Önemli değil. **234.** -Şimdi seni bir deneyelim vaktin var mı? **235.** Süleyman sevinerek: -Var, var.

11. Kesit (236- 291 cümleler)

236. Hamza Süleyman'ı arabasına bindirip yakındaki stadyuma götürüyor. **237.** Yolda antrenman yapıp yapmadığını soruyor. **238.** Süleyman açıkça geçim darlığı çektiklerini, simit sattığını, koşmayı bıraktığını, gazetede fotoğrafı görünce çıkıp geldiğini anlatıyor. **239.** Stada varınca giyinip piste çıkıyor. **240.** Hamza'nın elinde kronometre. **241.** -Önce hızlı bir çıkış yapacaksın, elli metre falan, sonra tempo. **242.** Tempoyu terk etme. **243.** Son turda ben sana bağırınca var gücünle finale koş. **244.** Hadi göreyim seni. **245.** Hava biraz sıcak ama olsun. **246.** Süleyman start çizgisinde bekliyor. **247.** Hamza'nın "Haydi" demesiyle fırlıyor. **248.** Hamza oğlanın atletik yapısına, temposuna bakıyor. **249.** İyi, iyi. **250.** Süleyman tempoyu terk etmeden son tura giriyor. **251.** Hamza'nın "Haydi" demesiyle hızlanıyor ve o hızla Beşbin'i tamamlıyor. **252.** Hamza kronometreye bakıyor, neredeyse Türkiye rekoru. **253.** Utanmasa nara atacak, oğlanı omuzuna alacak, yahut oracıkta Madımak türküsünü söyleyerek oynayacak. **254.** Süleyman nefes nefese gölgede oturan Hamza'nın yanına geliyor. **255.** Tıkanarak konuşuyor: **256.** -Nasılım? **257.** Bu daha ilk... **258.** Yarışa yirmi gün varmış, o zamana

kadar toparlarım. **259.** Hamza sevincini belli etmeden ayaklanıyor. **260.** Oğlanın omuzunu okşayarak: **261.** İyisin! **262.** Daha iyi olacaksın. **263.** Sende kumaş var. **264.** Çalışalım, bu yarışı alırız. **265.** Süleyman eğilip Hamza'nın elini öpüyor: **266.** -Sayende dayı. **267.** Bu iyiliğini nasıl öderiz bilemiyorum. **268.** Hamza gülüyor: **269.** Bilmeyecek ne var. **270.** Tabii birinci olarak. **271.** Şimdi gölgelik yerden beraberce çıkışa doğru gidiyorlar. **272.** Hamza sözlerine aralıksız devam ediyor. **273.** -Şimdi koçum, iyi dinle. **274.** Her üç günde bir akşam saat altıdan sonra burada buluşuyoruz. **275.** Vaktim olsa daha sık çalıştırdım seni, ama yok. **276.** Tamam mı? **277.** Antrenmanı aksatmak yok. **278.** -Yok dayı. **279.** Altıda buradayım. **280.** Söz. **281.** Hamza elini cebine atıp beş yüz lira çıkarıyor. **282.** -Al şunu, beslenmene harca. **283.** Et, süt, yumurta, bal, neyse işte. **284.** Ailene de söyle. **285.** Güçlü olmalısın. **286.** Süleyman utanarak alıyor parayı. **287.** Teşekkür ederim. **288.** Hamza yerinde duramıyor. **289.** Beş yüz ne ki. **290.** Bir yıldız doğuyor. Bir yıldız. **291.** Helal olsun.

12. Kesit (292- 294 cümleler)

292. Süleyman akşam yemekten sonra ev halkına bütün olup bitenleri anlattı. **293.** Hepsinin içinde umudun kuşu kanat çırpmaya başladı. **294.** Ve dua.

13. Kesit (295- 334 cümleler)

295. Yarışmanın yapılacağı günün gecesi Süleyman bir rüya gördü. **296.** Mahallenin bütün çocukları toprak bir yolda koşuyorlar. **297.** İçlerinde Süleyman da var. **298.** Ama şimdiki Süleyman değil, daha küçük Süleyman. **299.** Niçin koşuyorlar? **300.** Elli metre ileride -rüya bu ya- bir bisiklet binicisi olmadan gidiyor. **301.** Gıcır gıcır, pırl pırl bir bisiklet. **302.** Güya ona ilk kavuşanın olacaktı. **303.** Çocuklar bütün güçleri ile koşuyorlar. **304.** Yoldan bir toz bulutu yükseliyor, çoğu yalın ayak. **305.** Süleyman üçüncü sırada. **306.** Epeyce koşuyorlar. **307.** Sonra aniden anlaşılıyor ki iki yüz metre ileride bir uçurum varmış. **308.** Bisikleti tutamazlarsa uçuruma yuvarlanacaktı. **309.** Çocuklar hızlanıyor. **310.** Süleyman da. **311.** Tam bu sırada yanında Bilal peyda oluyor. **312.** Kardeşi Bilal. **313.** Bilal uçuyor. **314.** Kanadı yok ama uçuyor. **315.** Süpermen gibi. **316.** Süleyman'a yaklaşıp: -Koş abi, koş... **317.** Sen rüzgârın oğlusun... **318.** Es, es, diye onu teşvik ediyor. **319.** Süleyman Bilal'e gülümsüyor ve birden atağa kalkıyor. **320.** Uçuruma elli metre kaldı. **321.** Bilal: -Hadi abi, gayret, gayret, diye çırpıyor. **322.** Uçuruma on metre, beş metre, iki metre kaldı. **323.** Süleyman'la bisiklet arasında bir metre var, yok. **324.** Bisiklet uçuruma giderken Süleyman bir kalecinin köşeye giden topa uçması gibi havalanıyor ve düştüğünde elini uzatıp bisikleti arka tekerinden yakalıyor. **325.** Kalkıp çekiyor bisikleti. **326.** Yorgunluktan bitmiş ama "Oldu işte" diye gülümsüyor. **327.** Bilal hemen gelip "Yaşsa abi!" diyerek bisiklete kuruluyor, sevinç içinde sürmeye çalışıyor ama ayakları pedala yetişmiyor. **328.** Öteki çocuklar donup kalmış. **329.** Süleyman gidonundan tutarak bisikleti götürüyor. **330.** Bilal durmaksızın zil çalıyor. **331.** Çocuklardan oluşan kalabalık onlar yaklaşınca ikiye ayrılıp zaferin sahibine yol açıyor. **332.** Süleyman'la Bilal açılan yoldan gururla geçip, artık batan günün kızılığına doğru gidiyor. **333.** Arkada kalan çocuklar hareketsiz, sessiz, onlar gözden kayboluncaya kadar bakıyor. **334.** Sonra bir alkış yükseliyor.

Tablo 14'e göre özgün ve değiştirilmiş metinler 13 kesite ayrılmaktadır.

Kesitlerde neler anlatıldığı aşağıda verilmiştir:

1. Kesit: 1-10. Süleyman, Sivas'ın Hafik ilçesine bağlı küçük ve kurak bir köyde doğmuş, çocukluğu hayvanların peşinde dolaşarak geçmiştir. Süleyman ve Süleyman'ın köyündeki diğer çocuklar soğuk kış günlerinde köylerine beş kilometre uzaklıkta olan komşu köyün okuluna gidip gelmektedirler ve daha sonra taşınmalı eğitimle birlikte yürümekten kurtularak biraz olsun rahatlamışlardır.
2. Kesit: 11-33. Süleyman, birgün televizyondaki Dünya Atletizm Şampiyonasını izlerken oradaki Afrikalı bir gencin hayat hikâyesinden etkileniyor ve kendisinin çeşitli yarışmalarda madalyalar aldığını, ailesinin ve akrabalarının onunla övündüğünü hayal ediyor. Afrikalı gencin hayat hikâyesi, Süleyman'ın hayatı için bir dönüm noktası olmuştur.
3. Kesit: 34-40. Süleyman, Afrikalı gencin hayat hikâyesinden etkilenerek koşucu olmaya karar veriyor. Çevresindekilerin itirazına rağmen okula koşarak gidip geliyor. Sonunda iyi bir koşucu oluyor ama onun bu başarısını ilçesindekiler ve köyündekiler dışında hiç kimse fark etmiyor.
4. Kesit: 41-51. Süleyman'ın babası Dursun Efendi; tarlalarının küçük olması, sağlığının çiftçilik yapmaya elvermemesi, köyün boşalması, İstanbul'daki akrabalarının onları şehre çağırmakta ısrar etmeleri gibi sebeplerden dolayı ailesini de alarak İstanbul'a gitmeye karar vermiştir.
5. Kesit: 52-65. Süleyman ve ailesi, İstanbul'da akrabalarının yardımıyla bir gecekonduya yerleşirler. Ailedeki herkes gücünün yettiği kadar aile bütçesine katkı sağlamaya başlar. Dursun Efendi, bir işporta arabasında kuruyemiş satmakta; Hacer, evlere temizliğe gitmekte; Süleyman, bir tepside simit satmaktadır. Zeynep ise çalışmamaktadır. Çünkü evdeki işleri yapacak biri lazımdır. Bilal de mahalledeki çocuklarla arkadaşlık eder. İstanbul'da hayat pahalı da olsa hepsi yeni hayatlarından memnundurlar.

6. Kesit: 66-80. Bir süre sonra Dursun'un kuruyemiş satarak geçimini sağladığı arabasını zabıtalara alır, Hacer bel fıtığı olduğu için evlere temizliğe gidemez. Ailede geçim sıkıntısı artmaya başladığı için mutlu hayatları yerini mutsuzluğa bırakır. Köydeki hayatlarını özlemeye başlarlar.
7. Kesit: 81-99. Süleyman, yaşından büyük sorumluluklara sahiptir. Simit satarak ailesinin geçimini sağlamaya çalışıyor; mahalledeki çocukların, kardeşi Bilal'in bisiklete binebilmek için verdikleri mücadeleyi üzümlerle seyrediyor. Kardeşi Bilal'in bisiklet özlemine, bisiklete binebilmek için verdiği mücadeleyi yüreği ağzına koyarak izliyor. Bu durum Süleyman'ın ilerleyen zamanlarda vereceği mücadelenin, alacağı kararların kilit noktasını oluşturmaktadır.
8. Kesit: 100-136. Süleyman'ın gözüne, dinlenmek için oturduğu bir parkta gazete okuyan gözlüklü bir adam ilişir. Adam gazeteyi bıraktıktan sonra Süleyman, gazeteyi alır ve okur. Gazetede bir haber onun hayatında yeni kararlar almasına vesile olur. Haberde bir yarışma yapılacağı yazıyordu. Yarışma sonunda kazananlara büyük ödüller vardır. Bu Süleyman'ı çok heyecanlandırır. Onu asıl heyecanlandıran ise akrabası olan Hamza dayının gazetedeki haberin fotoğraflarında yer alması ve Organizasyon Komitesi'nin başkanı olmasıdır. Hamza artık kendisi ve ailesi için özellikle de kardeşi Bilal'in yürekte istediği hayâlini gerçekleştirmek için önemli bir karar olan yarışmaya katılma kararı almıştır.
9. Kesit: 137- 171. Süleyman, yarışı kazandığında ailesi için çok güzel şeyler yapacağını hayal ediyor. Babasına Seyfi Usta'nın teklif ettiği iş, ablasının çeyizini düzüp düğününü yapma, kardeşine bisiklet alma hayâlleri Süleyman'ın gazetedeki yarışa katılma isteğini artırmaktadır.
10. Kesit: 172- 235. Süleyman, artık Hamza Dayı'nın yanına gidip ona yarışmaya katılmak istediğini, kendisine yardımcı olmasını istediğini söylemek istiyor. Bu nedenle simit tepsisini bir simitçi arkadaşına vererek Hamza Dayı'nın ofisine gidiyor. Hamza Dayı, biraz hoşbeş ettikten sonra Süleyman'ı hatırlıyor. Süleyman, bir koşu yarışının olacağını ve kendisinin de bu yarışa

katılmak istediğini açıklıyor. Hamza, Süleyman'ın çocukken nasıl iyi koştuğunu hatırlıyor ve yakında gerçekleşecek koşu yarışmasında Süleyman'ın birinci olacağını hayal ederek heyecanlanıyor. Hamza, Süleyman'ın güçlü isteği ve kendisinin duyduğu heyecan ile onu hemen test etmek istiyor. Sekterinden yarışma için gerekli olan şeyleri temin etmesini rica ediyor.

11. Kesit: 236- 291. Hamza ve Süleyman deneme yapmak için stadyuma gidiyorlar. Süleyman, Türkiye rekoru kıracak şekilde bir başarı sağlıyor. Hamza'yı, çocuğun başarısı oldukça heyecanlandırıyor. Ona bir miktar para vererek yarışma tarihine kadar sıkı bir hazırlık yapmasını salık veriyor. Süleyman, minnet duygusuyla Hamza'nın yanından ayrılıyor.
12. Kesit: 292- 294. Hamza, eve dönüyor ve bu müjdeli haberi ailesine veriyor. Aile dua ederek yarışma gününü bekliyorlar.
13. Kesit: 295- 334. Süleyman, yarışmanın yapılacağı günün gecesini hayal ettiği, çok istediği şeyin gerçekleştiği bir rüya görüyor. Rüyasında, sürücüsü olmayan bir bisikleti kardeşinin de onu motive etmesiyle yakalayıp Bilal'i ne kadar çok mutlu ettiğine tanık oluyor.

4.3.3.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar

Özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki kahramanlar verilerek ana kahramanlar ve yardımcı kahramanların kimler olduğu açıklanmıştır. Değiştirilmiş metinde, özgün metnin doğal yapısı korunmak istendiğinden herhangi bir kahraman değişikliğine gidilmemiştir. Ayrıca kahramanların sahip oldukları özellikler detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Tablo 15'te özgün ve değiştirilmiş metindeki kahramanlar verilmiştir:

Tablo 15. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Kahramanlar

Kahramanlar	
1. Süleyman Sarı	9. Elektrikçi Seyfi Usta
2. Dursun Efendi (Süleyman'ın babası)	10. Gözlükçü amca
3. Hacer (Süleyman'ın annesi)	11. Zabıtalılar
4. Zeynep (Süleyman'ın ablası)	12. Mahalledeki çocuklar
5. Bilal (Süleyman'ın erkek kardeşi)	13. Simitçi çocuk
6. Hamza Dayı	14. Sekreter
7. Afrikalı genç	15. Zeynep'in nişanlısı
8. Akrabalar	

Tablo 15'e göre metinde toplam 15 kahraman vardır. Bunlardan Süleyman, Dursun Efendi, Hacer, Zeynep, Bilal, Hamza Dayı, Afrikalı genç ana karakterlerdir; diğer kahramanlar ise yardımcı karakterlerdir. Metindeki kahramanlar incelendiğinde;

Süleyman: Yaşından büyük olgunluk gösteren, sorumluluk sahibi, hedefine ulaşabilmek için azmeden, ailesinin geçimine katkı sağlamak amacıyla elinden gelen çabayı gösteren fedakâr bir karakter olarak göze çarpmaktadır.

Dursun Efendi (baba): Çocuklarının geleceğini düşünüp bunun için doğup büyüdüğü köyünü bırakıp büyük bir şehre göç etmeye cesaret eden bir karakterdir. Doğuştan bedensel bir engelinin bulunması onu yapabilecekleri konusunda engellemektedir.

Hacer (anne): Ailenin geçimine katkı sağlamak isteyen ancak sağlık sorunları yaşaması nedeniyle bu isteğini yerine getiremeyen bir karakterdir. Kırsal kesimin aile yapısındaki annenin geri planda yer alması bu karakterde de göze çarpmaktadır.

Zeynep (abla): Zeynep, nişanlı olduğu için çalışmamaktadır. Ailedeki diğer bireyler bir işte çalışarak aile geçimine katkıda bulunmaya çalışırken Zeynep de evdeki işleri yapmaktadır. Aslında o da bu şekilde ailesine destek olmaktadır. Kırsal kesimlerde kızların okutulmaması, ev işlerinden sorumlu olmaları durumu bu karakterde görülmektedir.

Bilal (erkek kardeş): Yaşının küçük olması onun Süleyman gibi sorumluluklarının olmasını engellemiştir. Sahip olmak istediği, her zaman hayal ettiği tek şey vardır o da bisiklettir.

Hamza Dayı: Sporla ilgilenen, Atletizm Federasyonu'nun başkanlığını yapıp aynı zamanda spor hocası olan statü sahibi, yardımsever bir insandır. Süleyman'ın amacına ulaşabilmesi için ona maddi ve manevi destek olarak bir çocuğun azmini destekleyen onu hayata kazandırmaya çalışan bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır.

Afrikalı genç: Küçük yaşına rağmen hızlı koşma yeteneğiyle köyündeki insanların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan sorumluluk sahibi bir insandır. Onun hayat hikâyesi Süleyman'ın hayatında yeni kararlar almasına vesile olmuştur.

Akrabalar (İstanbul'da): Köyden çıkarak İstanbul'da yaşamaya başlamışlardır. İstanbul'da iş kurmaları, geçim sıkıntısı yaşamamaları nedeniyle buradaki hayatlarından memnundurlar. Köyde yaşayıp geçim sıkıntısı olan ve buradaki hayatlarından memnun olmayan akrabaları Dursun'u, ailesiyle birlikte İstanbul'a çağıran yardımsever karakterler olarak görülmektedir. Fakat yardımseverlikleri kısa süreli olmuştur.

Elektrikçi Seyfi Usta: Görünürde yardımsever olan ama esasında her yaptığı iyiliğin karşısında bir çıkar elde etmek isteyen çıkarıcı bir karakter olarak göze çarpmaktadır. Dursun'a edeceği yardımda bir karşılık istemektedir.

Gözlükçü amca: Gözlük satan bir kişidir. Okuduğu gazeteyi olduğu yere bırakıp giderek farkında olmadan bir kişinin hayatının dönüm noktalarından biri olacak bir olaya vesile olan bir karakterdir.

Zabıtarlar: Görevinin gereklerini yerine getirmeye çalışarak toplumsal düzeni sağlamaya çalışan, yasal olmayan iş ve işlemlere engel olmaya çalışan kişilerdir.

Mahalledeki çocuklar: Bütün çocuklar gibi hayalleri, istekleri olan, güçlünün ve büyüğün güçsüz ve küçük olanı ezdiği, mahalle arasında oynayan çocuklardır.

Simitçi çocuk: Kendisi ile aynı işi yapan bir arkadaşına yardımcı olan bir karakterdir.

Sekreter: İşinin gereklerini yerine getiren, emredilen bir işi anında yapan bir karakterdir.

4.3.4.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri

Özgün ve değiştirilmiş metindeki zaman bildiren ifadelere yer verilmiştir. Değiştirilmiş metinde, özgün metnin doğal yapısı korunmak istendiğinden herhangi bir zaman değişikliğine gidilmemiştir.

Tablo 16’da özgün ve değiştirilmiş metindeki zaman ifadeleri verilmiştir:

Tablo 16. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Zaman İfadeleri

Zaman İfadeleri	
1.Çocukluk	11.Seneye
2.Okuma çağı (okul çağı)	12.Ertesi gün
3.Yaz-kış	13.Öğle saati
4.Birgün (Belirsiz)	14.Her gün
5.19 Mayıs	15.O gün
6.23 Nisan	16.Bir zaman (herhangi)
7.İlkokul dördüncü ve beşinci sınıf	17.Belirsiz geçmiş zaman (-miş)
8.Erkenden	18.Şimdiki zaman (-I-yor)
9.Daha önce	
10.Akşam	

Tablo 16’ya göre özgün ve değiştirilmiş metinde toplam 18 zaman ifadesine yer verilmiştir. Metindeki ana kahraman olan Süleyman’ın doğması, ilk çocukluk dönemi, okul çağının gelmesiyle birlikte okula başlaması ve daha sonra İstanbul’a taşınmalarıyla birlikte çalışmaya başlaması, koşu yarışına katılmaya karar vermesi gibi çocukluktan gençliğe doğru uzanan bir zaman dilimini anlatmaktadır. Bunu metinde geçen çocukluk, okuma çağı, ilkokul dördüncü ve beşinci sınıf gibi zaman ifadelerinden anlamak mümkündür. Ayrıca metnin genelinde “belirsiz geçmiş zaman (-miş)” ve “şimdiki zaman (-I-yor)” bildirme (haber) kiplerinin yoğunlukta olduğu görülmektedir. “Şimdiki zaman” eki, zaman kaymasına uğrayarak “geniş zaman” anlamında kullanılmıştır.

4.3.5.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Mekân İfadeleri

Özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki mekân bildiren ifadeler yer verilmiştir. Değiştirilmiş metinde, özgün metnin doğal yapısı korunmak istendiğinden herhangi bir mekân değişikliğine gidilmemiştir.

Tablo 17’de özgün ve değiştirilmiş metindeki mekân ifadeleri verilmiştir:

Tablo 17. Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Mekân İfadeleri

Mekân İfadeleri	
1.Sivas	12.Semt
2.Sivas’ın Hafik ilçesi	13.Türkiye
3.Köy	14.Stad
4.Komşu köy	15.Ev
5.Erzurum	16.Tarla
6.Okul	17.Bahçe
7.Oturma odası	18. Sokak
8.İstanbul	19.Alt geçit
9.Şehir	
10.İlçe	
11.Kasaba	

Tablo 17’ye göre özgün ve değiştirilmiş metinde toplam 19 mekân ifadesine yer verilmiştir. Metindeki ana kahraman olan Süleyman, Sivas’ın Hafik ilçesinin bir köyünde doğmuştur. Çocukluğu bu köyde geçmiştir. Daha sonra köydeki olumsuz yaşam şartlarıyla birlikte Süleyman ve ailesi İstanbul’a taşınarak orada yaşamaya başlamışlardır. Metin daha çok Sivas’ın bir köyünde ve İstanbul’da geçmektedir.

4.4.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN ANLATI ÇÖZÜMLEMESİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinlerin anlatı çözümlemesine yönelik bulgulara yer verilecektir. Anlatı çözümlemesi aşamasında özgün ve değiştirilmiş metindeki eyleyenler şeması sunulmuştur. Eyleyenler şeması metindeki kişilerin işlevlerinin belirlenmesi ve bu işlevlerin net bir şekilde göz önüne serilmesi açısından önemlidir. Değiştirilmiş metinde, özgün metnin doğal yapısına ve vermek

istediği iletiye sadık kalmak amacıyla eyleyen değişikliğine gidilmemiştir. Bu nedenle özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki eyleyenler şeması aynıdır.

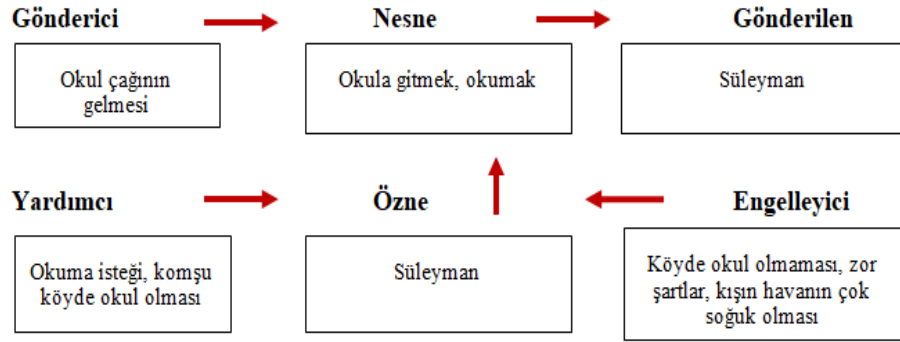
4.4.1.Özgün ve Değiştirilmiş Metnin Eyleyenler Şeması

Özgün ve değiştirilmiş metinlerin olay örgüsünde özne, nesne, gönderici, yardımcı, engelleyici ve gönderilen gibi öğelerin ne ya da kim olduğu şemalar halinde sunulmuştur.

Şekil 1-18 arası eyleyenlerin işlevleri verilmiştir:

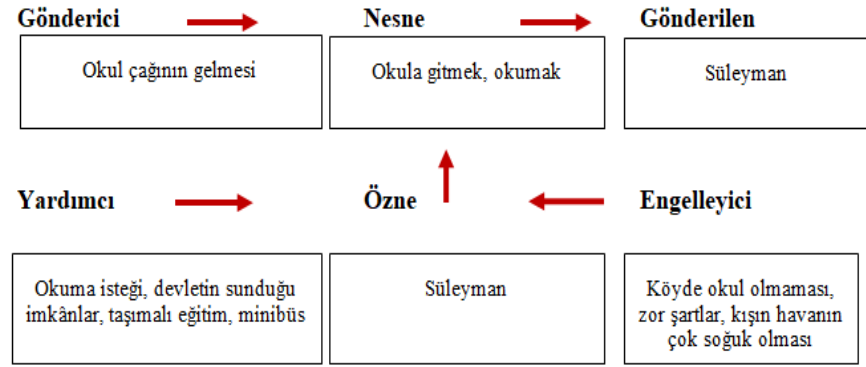
Metnin ana kahramanı olan Süleyman'ın “okula gitme” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 1 ve 2’de verilmiştir:

Süleyman açısından;

Şekil 1. Süleyman'ın “Okula Gitme” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

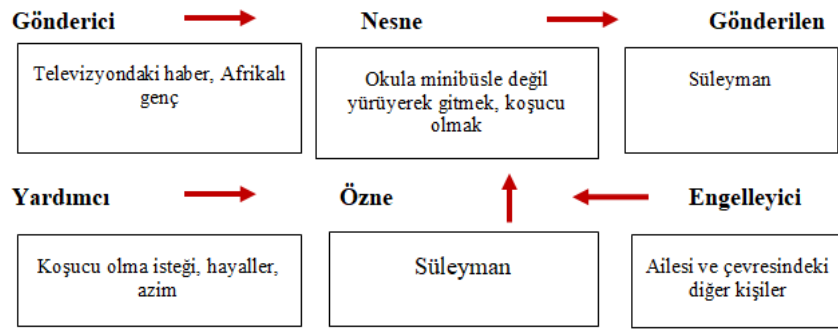
Şekil 1'e göre Süleyman'ın amacı okuma gitmektir. Onu bu eyleme yönlendiren okul çağının gelmesi, amacına ulaşması için yardımcı olan güç; okuma isteği ve komşu köyde okulun olması, amacına ulaşmasını önleyen şey ise Süleyman'ın köyünde okulun olmaması ve olumsuz hava şartlarıdır. Bu amaçtan etkilenen ise yine Süleyman'ın kendisidir.

Şekil 2. Süleyman'ın "Okula Gitme" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 2'ye göre Süleyman'ın amacı okuma gitmektir. Onu bu eyleme yönlendiren güç; okul çağının gelmesidir. Amacına ulaşması için yardımcı olan güç; okuma isteği, devletin sunduğu imkânlar ve taşımali eğitimidir. Amacına ulaşmasını engelleyen şey ise Süleyman'ın köyünde okulun olmaması ve olumsuz hava şartlarıdır. Bu amaçtan etkilenen ise yine Süleyman'ın kendisidir.

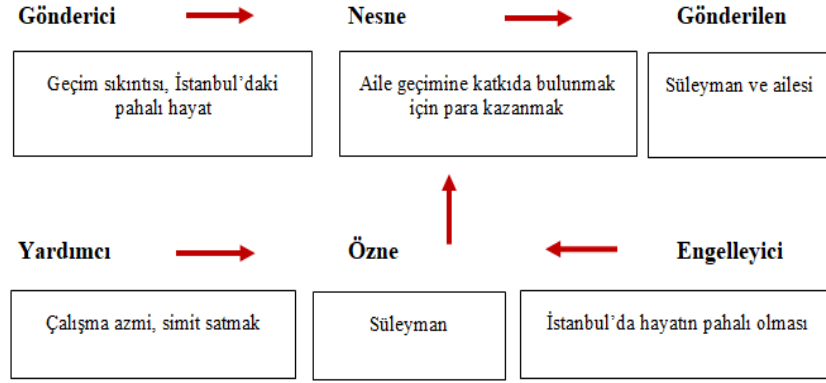
Süleyman'ın "koşucu olma" amacına yönelik eyleyenler şeması Şema 3'te verilmiştir:

Şekil 3. Süleyman'ın "Koşucu Olma" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 3'e göre Süleyman'ın amacı koşucu olmaktır. Onu bu amaca gönderen televizyondaki haber ve Afrikalı gencin hayat hikâyesidir. Süleyman'a bu amaca ulaşmada yardımcı olan koşucu olma isteği ve azimidir. Onu engelleyen güç ise ailesi ve çevresindeki kişilerdir. Bu amaçtan etkilenen ise yine Süleyman'ın kendisidir.

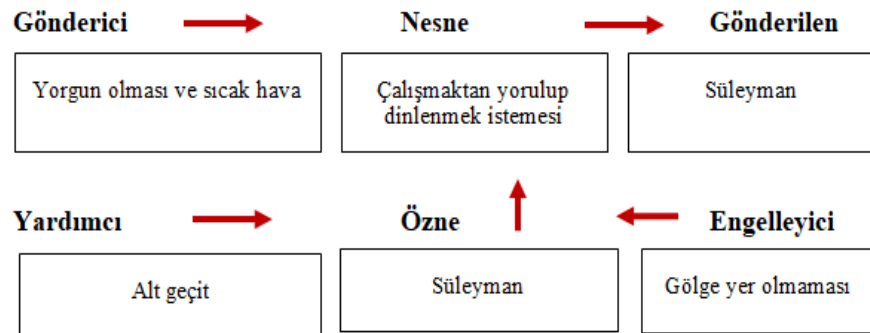
Süleyman'ın “aile geçimine katkıda bulunmak için para kazanma” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 4'te verilmiştir:

Şekil 4. Süleyman'ın “Aile Geçimine Katkıda Bulunmak İçin Para Kazanma” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 4'e göre Süleyman'ın amacı ailesinin geçimine katkıda bulunmak için para kazanmak istemesidir. Onu bu amaca yönlendiren geçim sıkıntısı çekmeleri ve İstanbul'daki pahalı hayattır. Bu amaç için yardımcı olan güç onun çalışma isteği, azmi; engelleyici güç ise İstanbul'da hayatın pahalı olmasıdır. Bu amaçtan etkilenen yine Süleyman ve ailesi olmuştur.

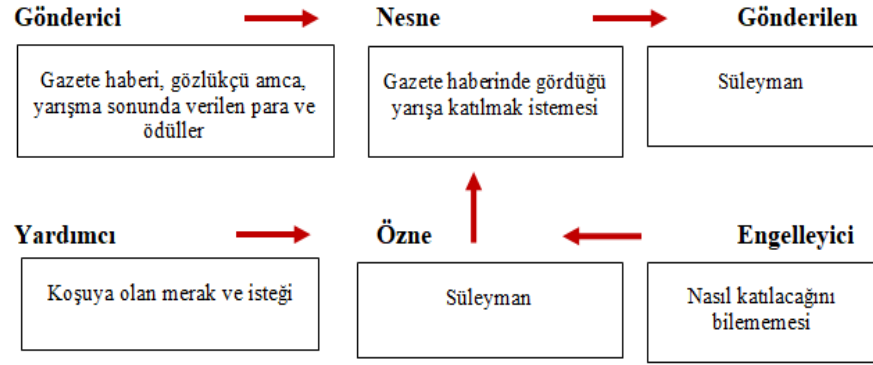
Süleyman'ın “çalışmaktan yorulup dinlenmek istemesi” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 5'te verilmiştir:

Şekil 5. Süleyman'ın “Çalışmaktan Yorulup Dinlenmek İstemesi” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 5'e göre Süleyman'ın amacı çalışmaktan yorulduğu için dinlenmek istemesidir. Onu bu amaca yönlendiren çok yorulması ve havanın sıcak olmasıdır. Bu amaca ulaşmasında yardımcı olan güç bulunduğu yerin yakınındaki alt geçit, engelleyen güç ise gölge bir yerin olmamasıdır. Bu amaçtan etkilenen ise yine Süleyman'ın kendisi olmuştur.

Süleyman'ın gazete haberinde gördüğü “yarışa katılmak istemesi” amacına yönelik eyleyenler şeması Şema 6'da verilmiştir:

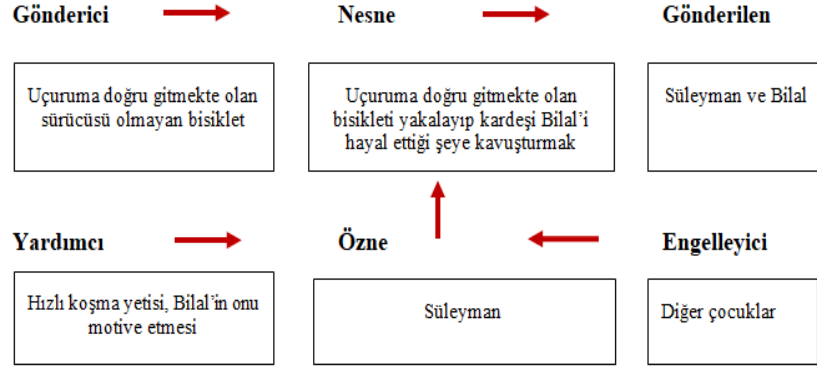

Şekil 6. Süleyman'ın Gazete Haberinde Gördüğü “Yarışa Katılmak İstemesi” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 6'ya göre Süleyman'ın amacı gazete haberinde gördüğü yarışa katılmak istemesidir. Onu bu amaca iten güç gazetede haber, parkta oturan gözlükçü amca ve yarışma sonucunda verilen para ve ödüllerdendir. Süleyman'a bu amacı için yardımcı güç koşuya olan merakı, engelleyici güç ise yarışmaya nasıl katılacağını bilmemesidir. Bu amaçtan etkilenen ise Süleyman'ın kendisidir.

Süleyman'ın “Bilal'in bisiklet hayalini gerçekleştirme” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 7'de verilmiştir:

Süleyman açısından (Rüyasında);

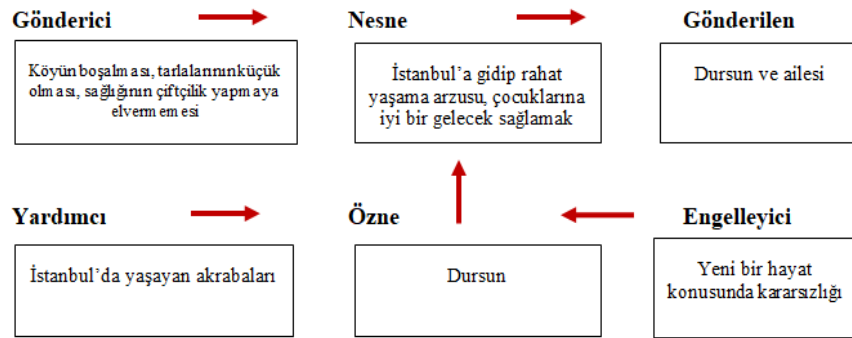

Şekil 7. Süleyman'ın “Bilal'in Bisiklet Hayalini Gerçekleştirme” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 7'ye göre Süleyman, kardeşi Bilal'in bisiklet hayalini gerçekleştirmek istemektedir. Onu bu amaca iten güç uçuruma doğru gitmekte olan sürücüsü olmayan bisiklettir. Süleyman'ın bu amacında yardımcı güç hızlı koşma yetisi ve kardeşinin onu motive etmesidir. Engelleyen güç ise bisiklete sahip olmak isteyen diğer çocuklardır. Bu amaçtan etkilenen ise Bilal ve Süleyman'dır.

Dursun (Baba) açısından;

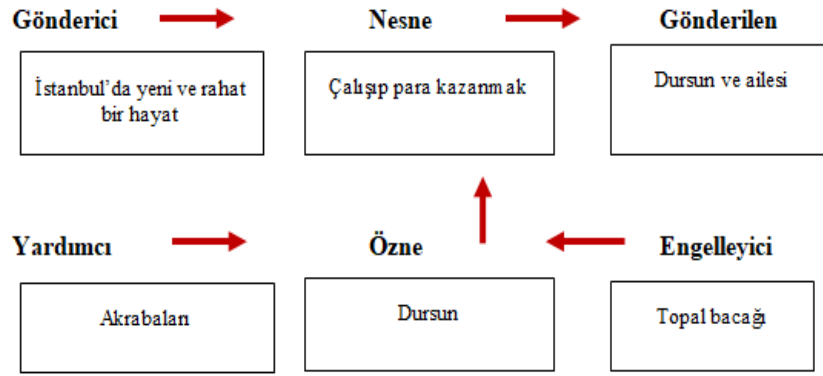
Dursun'un “rahat yaşama arzusu ve çocuklarına iyi bir gelecek sağlama” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 8'de verilmiştir:

Şekil 8. Dursun'un “Rahat Yaşama Arzusu Ve Çocuklarına İyi Bir Gelecek Sağlama” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 8'e göre Dursun'un amacı İstanbul'a gidip rahat yaşama arzusu ve çocuklarına iyi bir gelecek sağlama düşüncesidir. Burada Dursun'u bu amaca iten güç köyün gün geçtikçe boşalması, tarlasının küçük olması ve topal olması nedeniyle çiftçilik yapmakta zorlanmasıdır. Ona bu amacında yardımcı güç İstanbul'daki akrabaları, engelleyici güç ise yeni bir hayat konusundaki kararsızlığıdır. Bu amaçtan etkilenen ise Dursun ve ailesidir.

Dursun'un "çalışıp para kazanma" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 9'da verilmiştir:

Şekil 9. Dursun'un "Çalışıp Para Kazanma" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 9'a göre Dursun'un amacı çalışıp para kazanmaktır. Onu bu amaca yönlendiren İstanbul'da yeni ve rahat bir yaşam sürme arzusudur. Bu amacında yardımcı güç akrabaları, engelleyen ise topal bacağıdır. Bu amaçtan etkilenen ise Dursun ve ailesidir.

Dursun'un İstanbul'da "çalışıp para kazanma" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 10'da verilmiştir:

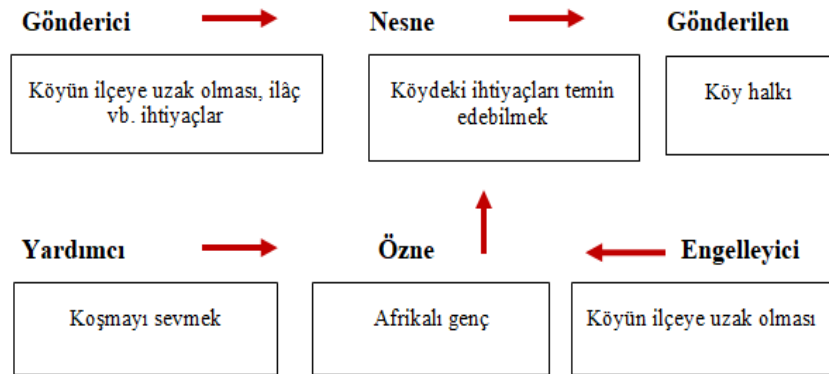

Şekil 10. Dursun'un İstanbul'da "Çalışıp Para Kazanma" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 10'a göre Dursun'un amacı çalışıp para kazanmaktır. Onu bu amaca yönlendiren para kazanma ihtiyacıdır. Bu amacında yardımcı olan İstanbul'daki akrabaları ve işporta arabasıdır. Engelleyen ise zabıtalardır. Bu amaçtan etkilenenler ise Dursun ve ailesidir.

Afrikalı genç açısından;

Afrikalı gencin "köydeki ihtiyaçları temin edebilmek" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 11'de verilmiştir:

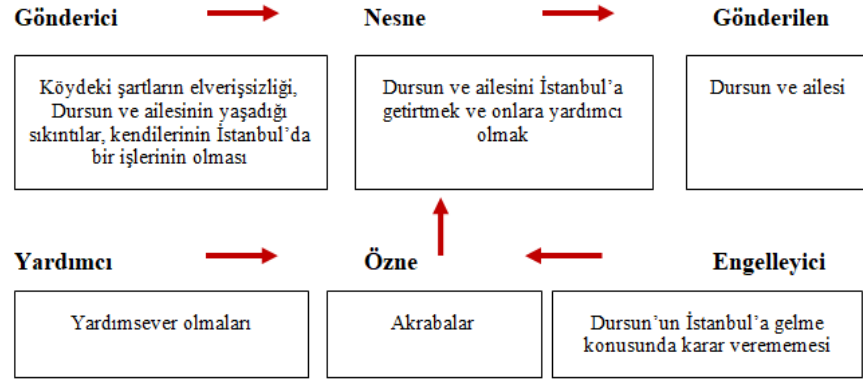
Şekil 11. Afrikalı Gencin Köydeki İhtiyaçları Temin Edebilme Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 11'e göre Afrikalı gencin amacı köydeki ihtiyaçları temin edebilmektir. Onu bu amaca yönlendiren köyün ilçeye uzak olması ve köydeki acil ihtiyaçlardır.

Ona bu amacında yardımcı olan koşmayı sevmesi, engelleyen ise köyün ilçeye uzak olmasıdır. Bu amaçtan etkilenen ise köy halkıdır.

Akrabalar açısından;

Akrabaların, Dursun ve ailesini “İstanbul’a getirtmek ve onlara yardım etmek istemeleri” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 12’de verilmiştir:

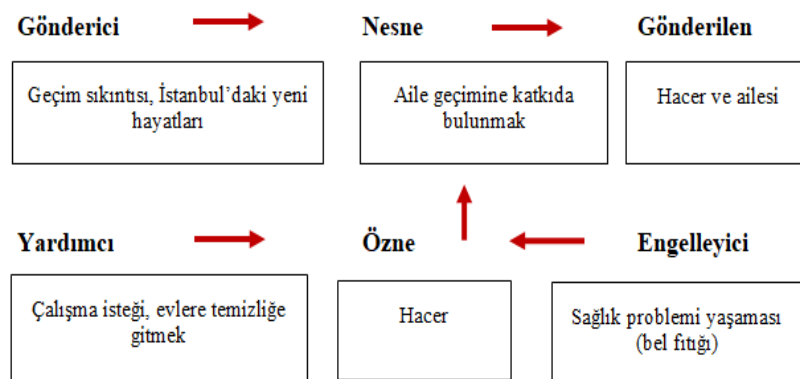

Şekil 12. Akrabaların, Dursun ve Ailesini “İstanbul’a Getirtmek ve Onlara Yardım Etmek İstemeleri” Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 12’ye göre İstanbul’daki akrabaların amacı Dursun ve ailesini İstanbul’a getirterek onlara yardımcı olmaktır. Onları bu amaca yönlendiren köydeki şartların elverişsizliği ve Dursun ve ailesinin köyde yaşadığı geçim sıkıntısıdır. Onlara yardım eden güç yardımsızlıkları, engelleyen güç ise Dursun’un İstanbul’a gelme konusundaki kararsızlığıdır. Bu amaçtan etkilenen Dursun ve ailesidir.

Hacer (Anne) açısından;

Hacer’in “aile geçimine katkıda bulunmak” amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 13’te verilmiştir:

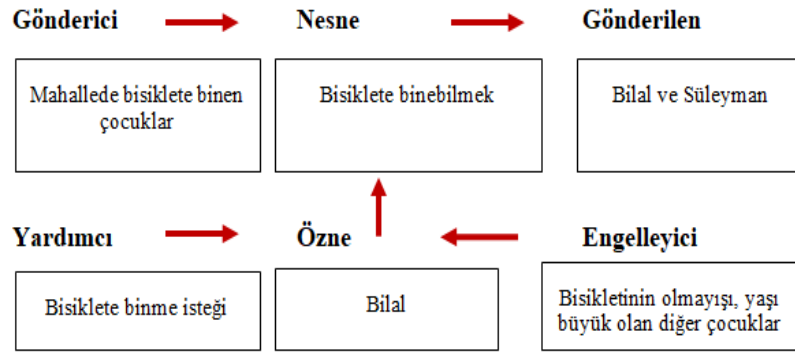

Şekil 13. Hacer'in "Aile Geçimine Katkıda Bulunmak" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 13'e göre Hacer'in amacı aile geçimine katkıda bulunmak istemesidir. Onu bu amaca yönlendiren İstanbul'da geçim sıkıntısı yaşamalarıdır. Bu amaç doğrultusunda ona yardımcı olan çalışma isteği ve evlere temizliğe gitmesi, engelleyici güç ise sağlık problemi yaşamasıdır. Bu amaçtan etkilenen Hacer ve ailesidir.

Bilal açısından;

Bilal'in "bisiklete binebilmek" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 14'te verilmiştir:

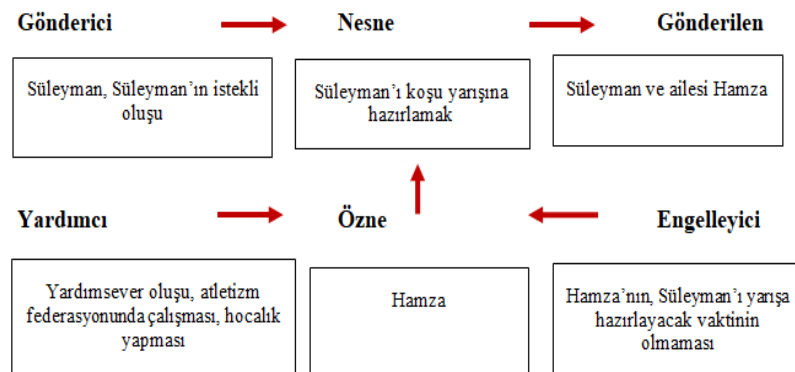

Şekil 14. Bilal'in Bisiklete Binebilmek Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 14'e göre Bilal'in amacı bisiklete binebilmektir. Onu bu amaca yönlendiren mahalledeki bisiklete binen çocuklardır. Bu amaçta ona yardım eden bisiklete binme olan isteği, engelleyici ise bisikletin olmayışı ve yaşı büyük olan çocukların onu bindirmemesidir. Bu amaçtan etkilenen ise Bilal ve Süleyman'dır.

Hamza açısından;

Hamza'nın "Süleyman'ı koşu yarışına hazırlama" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 15'te verilmiştir:

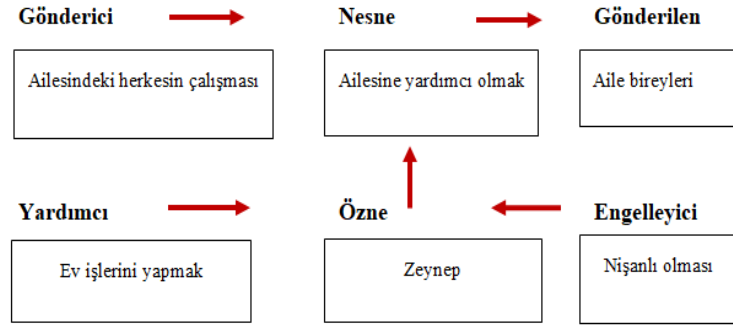

Şekil 15. Hamza'nın "Süleyman'ı Koşu Yarışına Hazırlama" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 15'e göre Hamza'nın amacı Süleyman'ı koşu yarışına hazırlamaktır. Onu bu amaca yönlendiren Süleyman'ın istekli oluşudur. Bu amaçta ona yardımcı olan güç yardımsever olması ve atletizm federasyonunda çalışması, engelleyen ise Süleyman'ı yarışa hazırlamak için boş vaktinin olmamasıdır. Bu amaçtan etkilenen ise Süleyman, Süleyman'ın ailesi ve Hamza'dır.

Zeynep açısından;

Zeynep'in "ailesine yardımcı olmak istemesi" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 16'da verilmiştir:

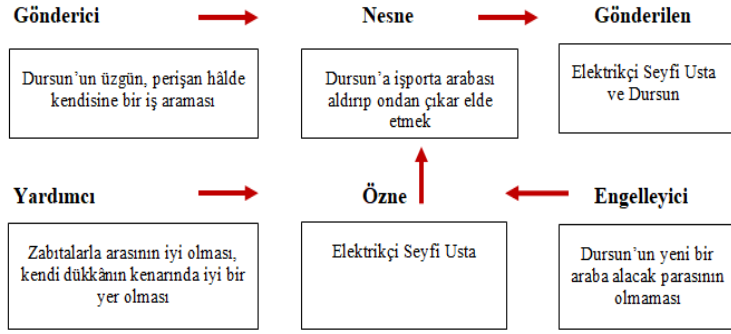

Şekil 16. Zeynep'in "Ailesine Yardımcı Olmak İstemesi" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 16'ya göre Zeynep ailesine yardımcı olmak istemektedir. Onu bu amaca yönlendiren ailesindeki herkesin çalışmasıdır. Bu amaca ulaşmasında yardımcı olan ev işlerini yapması, engelleyen ise nişanlı olması sebebiyle çalışmamasıdır. Bu amaçtan etkilenen ise Zeynep'in aile bireyleridir.

Elektrikçi Seyfi Usta açısından;

Elektrikçi Seyfi Usta'nın "Dursun'a işporta arabası aldırıp ondan çıkar elde etmek" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 17'de verilmiştir:

Şekil 17. Elektrikçi Seyfi Usta'nın "Dursun'a İşporta Arabası Aldırıp Ondan Çıkar Elde Etmek" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 17'ye göre Elektrikçi Seyfi Usta'nın amacı, Dursun'a işporta arabası aldırıp ondan çıkar sağlamaktır. Onu bu amaca yönlendiren Dursun'un üzgün bir hâlde iş arıyor olmasıdır. Bu amaçta ona yardım eden zabıtalarla arasının iyi olması ve kendi dükkânının kenarında iyi bir yer olması, engelleyen ise Dursun'un yeni bir araba alacak parasının olmamasıdır. Bu amaçtan etkilenen Seyfi Usta ve Dursun olmuştur.

Gözlükçü amca açısından;

Gözlükçü'nün "gölge bir yerde gazete okumak" amacına yönelik eyleyenler şeması Şekil 18'de verilmiştir:

Şekil 18. Gözlükçü'nün "Gölge Bir Yerde Gazete Okumak" Amacına Yönelik Eyleyenler Şeması

Şekil 18'e göre Gözlükçü'nün amacı gölge bir yerde gazete okumaktır. Onu bu amaca yönlendiren, gündemden haberdar olma isteğidir. Ona bu amaçta yardımcı olan gazete, engelleyen ise sıcak havadır. Bu amaçtan etkilenen ise Süleyman'dır. Çünkü bu gazete sayesinde yarış haberini öğrenmiştir.

4.5.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLERİN OKUNABİLİRLİK DÜZEYLERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeylerine yönelik bulgulara yer verilecektir. Metinlerin okunabilirlik düzeylerini belirlemek amacıyla "Çetinkaya-Uzun (2010)" Okunabilirlik Formülü'nden faydalanılmıştır. Çetinkaya- Uzun (2010) formülüne göre metnin tamamı baz alınmıştır. Bu formüle göre ilk olarak metnin hece sayısı, kelime sayısı, cümle sayısı, ortalama kelime uzunluğu, ortalama cümle uzunluğu belirlenmiş ve her bir veri formüle yerleştirilerek metinlerin "okunabilirlik puanı" ve "okunabilirlik düzeyi" belirlenmiştir.

Bu formül sayesinde özgün ve değiştirilmiş metinlerin hangi okunabilirlik düzeyinde olduğu tespit edilmiştir.

4.5.1.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Bulgular

Özgün ve değiştirilmiş metnin okunabilirlik düzeylerine yönelik bulgulara yer verilecektir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin Çetinkaya-Uzun (2010) Okunabilirlik Formülü'ne göre hangi düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18'de özgün metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Okunabilirlik Formülü'ne göre okunabilirlik düzeyine yer verilmiştir:

Tablo 18. Özgün Metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Okunabilirlik Formülü'ne Göre Okunabilirlik Düzeyi

Metin	Okunabilirlik Düzeyi	Okunabilirlik Puanı	Ortalama Cümle Uzunluğu Kelime Sayısı/Cümle Sayısı	Ortalama Kelime Uzunluğu Hece Sayısı/Kelime Sayısı	Toplam Cümle Sayısı	Toplam Kelime Sayısı	Toplam Hece Sayısı
Rüzgârın Oğlu	Eğitsel Okuma	46	6,56	2,53	334	2192	5558

Tablo 18'e göre özgün metnin toplam hece sayısı 5558, toplam kelime sayısı 2192, toplam cümle sayısı ise 334'tür. Ortalama kelime uzunluğu 2,53, ortalama cümle uzunluğu 6,56, okunabilirlik puanı 46, okunabilirlik düzeyi ise "Eğitsel Okuma"dır.

Tablo 19'da değiştirilmiş metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Formülü'ne göre okunabilirlik düzeyine yer verilmiştir:

Tablo 19. Değiştirilmiş Metnin Çetinkaya-Uzun (2010) Formülü'ne Göre Okunabilirlik Düzeyi

Metin	Okunabilirlik Düzeyi	Okunabilirlik Puanı	Ortalama Cümle Uzunluğu Kelime Sayısı/Cümle Sayısı	Ortalama Kelime Uzunluğu Hece Sayısı/Kelime Sayısı	Toplam Cümle Sayısı	Toplam Kelime Sayısı	Toplam Hece Sayısı
Rüzgârın Oğlu	Eğitsel Okuma	48	6,74	2,46	416	2807	6930

Tablo 19'a göre değiştirilmiş metnin toplam hece sayısı 6930, toplam kelime sayısı 2807, toplam cümle sayısı ise 416'dır. Ortalama kelime uzunluğu 2,46, ortalama cümle uzunluğu 6,74, okunabilirlik puanı 48, okunabilirlik düzeyi ise "Eğitsel Okuma"dır.

4.6.ÖZGÜN VE DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNDEKİ SÖZ VARLIĞI ÖGELERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki söz varlığı ögelerine yönelik bulgulara yer verilecektir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki; toplam ve farklı söz varlığı ögelerinin sayısı, sözcükler, ikilemeler, deyimler ve atasözleri sayısı tablolar hâlinde verilmiştir.

4.6.1.Özgün Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde özgün metinde yer alan toplam ve farklı söz varlığı ögelerine, sözcüklere, ikilemelere, deyimlere ve atasözlerine yer verilecektir. Elde edilen veriler tablolar hâlinde sunulacaktır.

Özgün metin ilk olarak toplam ve farklı söz varlığı ögeleri bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 20’de incelenen özgün metinde kullanılan toplam ve farklı sözcük, ikileme, deyim ve atasözü sayısına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 20. Özgün Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Söz Varlığı Ögelerinin Sayısı

Sözcük	Toplam Sözcük	Farklı Sözcük	Sözcük Kat Sayısı
Sözcük	1840	732	0,39
İkileme	16	14	0,875
Deyim	53	50	0,94
Atasözü	0	0	0
Toplam	1909	796	0,41

Tablo 20'ye göre; bu araştırmada incelenen özgün metinde toplam 1909, farklı 796 söz varlığı ögesi kullanılmıştır. Toplam sözcük kat sayısı ise 0,41'dir. Sözcük kat sayısı farklı sözcük sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesi ile elde edilmiştir. En fazla kullanılan söz varlığı ögesinin sözcükler, en az kullanılan söz varlığı ögesinin ikilemeler, hiç kullanılmayan söz varlığı ögesinin ise atasözleri olduğu görölmektedir.

Özgün metin toplam söz varlığı ögeleri bakımından incelendikten sonra sözcükler bakımından incelenmiştir.

Tablo 21'de özgün metinde yer alan sözcüklere yönelik bulgulara yer verilecektir.

Tablo 21. Özgün Metinde Yer Alan Sözcükler

Sözcük	Sıklık	Sözcük Türü
Bir	78	isim
ol-	33	fiil
de-	30	fiil
Bu	27	isim
De	23	isim
O	21	isim
i-	20	fiil
sonra	18	isim
koş-	17	fiil
Ama	16	isim
Var	16	isim
git-	15	fiil
çocuk	15	isim
Köy	14	isim
bisiklet	13	isim
gel-	13	fiil

Sen	12	isim
Ve	12	isim
yap-	12	fiil
yarış	12	isim
al-	11	fiil
araba	11	isim
İle	11	isim
metre	11	isim
daha	10	isim
Dayı	10	isim
Mi	10	isim
El	10	isim
baba	9	isim
Gün	9	isim
kalk-	9	fiil
kazan-	9	fiil
Ne	9	isim
bak-	8	fiil
çık-	8	fiil
gazete	8	isim
Para	8	isim
İş	8	isim
götür-	7	fiil
küçük	7	isim

Tablo 21’de özgün metindeki ilk 40 sözcük verilmiş olup geri kalan sözcükler Ek 1’de verilmiştir. Bu araştırmada incelenen özgün metinde toplam 1840, farklı 732

sözcük kullanılmıştır. Araştırmaya göre en fazla sıklığa sahip ilk on sözcük; “bir, ol-, de-, bu, de, i-, sonra, koş-, ama, var” sözcükleridir.

Özgün metin sözcükler bakımından incelendikten sonra ikilemeler bakımından incelenmiştir.

Tablo 22’de özgün metinde yer alan ikilemelere yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 22. Özgün Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı İkileme Sayısı

İkileme	Sıklık
hem hem de	3
böyle böyle	1
ev bark	1
gayret gayret	1
gıcır gıcır	1
gidiş geliş	1
gidip gelmek	1
ne ne de	1
oluk oluk	1
pırl pırl	1
süklüm püklüm	1
toz toprak	1
ya ya da	1
yaz kış	1

Tablo 22’ye göre; bu araştırmada incelenen özgün metinde toplam 16, farklı 14 ikileme kullanılmıştır. En çok kullanılan ikileme “hem hem de” ikilemesidir ve sıklık değeri 3’tür. Diğer ikilemelerin sıklık değeri ise 1’dir.

Özgün metin ikilemeler bakımından incelendikten sonra deyimler bakımından incelenmiştir.

Tablo 23'te özgün metinde yer alan deyimlere yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 23. Özgün Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Deyim Sayısı

Deyim	Sıklık
birinci gelmek	3
karar vermek	2
adı çıkmak	1
adı geçmek	1
ağzına sağlık	1
ağzını bıçak açmamak	1
arkada kalmak	1
bereket versin	1
bir dediğini iki etmemek	1
boşa koysan dolmaz doluya koysan almaz	1
boynunu bükmek	1
çekip çevirmek	1
çeyiz düzmek	1
dalıp git-	1
dile getirmek	1
donup kalmak	1
elden gelmemek	1
eli ayağı titremek	1
göreyim seni	1

gözden kaybolmak	1
hem de nasıl	1
hesap görmek	1
hoş geldin	1
hoşuna gitmek	1
hurdaya çevirmek	1
iş görmek	1
iş tutmak	1
iş yapmak	1
işi çıkmak	1
kadir gecesi doğmuş	1
kalbi çarpmak	1
kanat çırpma	1
karın doyurmak	1
ne de olsa	1
ne iyi	1
ne olursa olsun	1
ne yazık ki	1
selam vermek	1
teslim almak	1
türkü söylemek	1
üstüne basmak	1
var yok	1
yerinde duramamak	1
yok olmak	1
yol açmak	1
yolunu tutmak	1

yüzünü kara çıkarmak	1
zeval vermemek	1

Tablo 23'e göre; bu araştırmada incelenen metinde toplam 53, farklı 50 deyim kullanılmıştır. En çok kullanılan ilk iki deyim; sıklık değeri 3 olan "birinci gelmek" ve sıklık değeri 2 olan "karar vermek" deyimleridir. Diğer deyimlerin sıklık değeri ise 1'dir.

Özgün metin atasözleri bakımından da incelenmiştir. İnceleme sonucunda özgün metinde atasözüne rastlanmamıştır.

4.6.2.Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde değiştirilmiş metinde yer alan toplam ve farklı söz varlığı ögelerine, sözcüklere, ikilemelere, deyimlere ve atasözlerine yer verilecektir. Elde edilen veriler tablolar hâlinde sunulacaktır.

Değiştirilmiş metin ilk olarak toplam ve farklı söz varlığı ögeleri bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda elde edilen veriler tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 24'te değiştirilmiş metinde yer alan toplam ve farklı söz varlığı ögelerinin sayısı verilmiştir:

Tablo 24. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Söz Varlığı Ögelerinin Sayısı

Sözcük	Toplam Sözcük	Farklı Sözcük	Sözcük Kat Sayısı
Sözcük	2365	725	0,30
İkileme	20	16	0,8
Deyim	62	54	0,87
Atasözü	0	0	0
Toplam	2447	795	0,32

Tablo 24'te göre; bu araştırmada incelenen değiştirilmiş metinde toplam 2447, farklı 795 söz varlığı ögesi kullanılmıştır. Toplam sözcük kat sayısı ise 0,32'dir. Sözcük kat sayısı farklı sözcük sayısının toplam sözcük sayısına bölünmesi ile elde edilmiştir. En fazla kullanılan söz varlığı ögesinin sözcükler, en az kullanılan

söz varlığı ögesinin ikilemeler, hiç kullanılmayan söz varlığı ögesinin ise atasözleri olduğu görülmektedir.

Değiştirilmiş metin toplam söz varlığı ögeleri bakımından incelendikten sonra sözcükler bakımından incelenmiştir.

Tablo 25'te değiştirilmiş metinde yer alan sözcüklere yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 25. İncelenen Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Sözcükler

Sözcük	Sıklık	Sözcük Türü
Bir	93	isim
Ve	67	isim
de-	43	fiil
Bu	41	isim
O	40	isim
İle	30	isim
Var	29	isim
Köy	29	isim
Ama	29	isim
koş-	27	fiil
i-	27	fiil
De	27	isim
Çocuk	27	isim
git-	26	fiil
ol-	25	fiil
Sonra	24	isim
Çok	24	isim
yap-	23	fiil
Bisiklet	21	isim

Yarış	20	isim
gel-	20	fiil
Zaman	16	isim
Diye	16	isim
Sen	15	isim
Daha	15	isim
Baba	15	isim
Yer	14	isim
bak-	14	fiil
Metre	13	isim
Araba	13	isim
al-	13	fiil
Para	12	isim
Onlar	12	isim
Okul	12	isim
İçin	11	isim
Dayı	11	isim
sor-	10	fiil
Mi	10	isim
Küçük	10	isim
Gün	10	isim

Tablo 25’te değiştirilmiş metindeki ilk 40 sözcük verilmiş olup geri kalan sözcükler Ek 2’de sunulmuştur. Bu araştırmada incelenen değiştirilmiş metinde toplam 2365, farklı 725 sözcük kullanılmıştır. Araştırmaya göre en fazla sıklığa sahip ilk on sözcük; “bir, ve, de-, bu, o, ile, var, köy, ama, koş-” sözcükleridir.

Değiştirilmiş metin sözcükler bakımından incelendikten sonra ikilemeler bakımından incelenmiştir.

Tablo 26’da değiştirilmiş metinde yer alan ikilemelere yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 26. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı İkileme Sayısı

İkileme	Sıklık
hem hem de	4
ya ya da	2
yaz kiş	1
uzun uzun	1
toz toprak	1
tekrar tekrar	1
süklüm püklüm	1
pırıl pırıl	1
ne ne de	1
hızlı hızlı	1
güçlü kuvvetli	1
gıcır gıcır	1
gayret gayret	1
ev bark	1
eski püskü	1
böyle böyle	1

Tablo 26’ya göre; değiştirilmiş metinde toplam 20, farklı 16 ikileme kullanılmıştır. En çok kullanılan ilk iki ikileme sıklık değeri 4 olan “hem hem de” ve sıklık değeri 2 olan “ya ya da” ikilemeleridir. Diğer ikilemelerin sıklık değeri ise 1’dir.

Değiştirilmiş metin ikilemeler bakımından incelendikten sonra deyimler bakımından incelenmiştir.

Tablo 27’de değiştirilmiş metinde yer alan deyimlere yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 27. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Toplam ve Farklı Deyim Sayısı

Deyim	Sıklık
birinci gelmek	3
yola çıkmak	2
karar vermek	2
iş yapmak	2
hayal kurmak	2
fark etmek	2
ayağa kalkmak	2
zeval vermemek	1
yüzünü kara çıkarmak	1
yolunu tutmak	1
yol vermek	1
yok olmak	1
yerinde duramamak	1
türkü söylemek	1
teşvik etmek	1
teslim almak	1
söz vermek	1
selam vermek	1
rüzgar gibi	1
reklam yapmak	1
ölü gibi	1
ne yazık ki	1
ne iyi	1
kuş gibi	1
kırıp dökmek	1
karın doyurmak	1
kalbi çarpmak	1
kadir gecesi doğmuş	1
işi çıkmak	1
iş tutmak	1
hurdaya çevirmek	1
hoşuna gitmek	1
hoş geldin	1
hem de nasıl	1
helal olsun	1

hayale dalmak	1
haber göndermek	1
gurur duymak	1
göz atmak	1
göreym seni	1
eli ayağı titremek	1
elden gelmemek	1
donup kalmak	1
dile getirmek	1
çekip çevirmek	1
çaresiz kalmak	1
boynunu bükme	1
boşa koysan dolmaz doluya koysan almaz	1
bir dediğini iki etmemek	1
bereket versin	1
akıl erdirememek	1
ağzını bıçak açmamak	1
ağzına sağlık	1
adı çıkmak	1

Tablo 27'ye göre; değiştirilmiş metinde toplam 62, farklı 54 deyim kullanılmıştır. En çok kullanılan deyimler sıklık değeri 3 olan “birinci gelmek” ve sıklık değeri 2 olan “yola çıkmak, karar vermek, iş yapmak, hayal kurmak, fark etmek, ayağa kalkmak” deyimleridir. Diğer deyimlerin sıklık değeri ise 1'dir.

Değiştirilmiş metin atasözleri bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda değiştirilmiş metinde atasözüne rastlanmamıştır.

4.7.DEĞİŞTİRİLMİŞ METNİ ÖĞRENENLERİN ANLAMA DURUMLARINA YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde değiştirilmiş metnin A2 seviyesindeki öğrenenlere uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla değiştirilmiş metni öğrenenlerin anlama durumlarına yönelik bulgulara yer verilecektir. Araştırma kapsamında incelenen değiştirilmiş metinle ilgili hazırlanan okuma anlama testi Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen 13 öğrenene uygulanmıştır. Okuma anlama testi dört bölüm hâlinde toplam 20 sorudan oluşmaktadır. A bölümü çoktan seçmeli sorulardan, B

bölümü doğru yanlış sorularından, C bölümü metinde cevabı olan ve olmayan sorulardan, D bölümü ise eş anlamlı kelimeleri eşleştirme sorularından oluşmaktadır. Her soru 1,25 puan değerinde olup toplam 25 puandır.

Tablo 28’de öğrenenlerin, araştırma kapsamında incelenen değiştirilmiş metni anlama durumlarını belirlemeye yönelik hazırlanan okuma anlama testinden aldıkları puanlara yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 28. Öğrenenlerin Okuma Anlama Testinden Aldıkları Puanlar

Öğrenci Sayısı	Aldığı Puan	Yüz Üzerinden
Ö1	25	100
Ö2	23,75	95
Ö3	21,25	85
Ö4	21,25	85
Ö5	20	80
Ö6	20	80
Ö7	20	80
Ö8	18,75	75
Ö9	18,75	75
Ö10	18,75	75
Ö11	18,75	75
Ö12	17,5	70
Ö13	16,25	65

Tablo 28’e göre okuma anlama testinden 1 öğrenen 25, 1 öğrenen 23,75, 2 öğrenen 21,25, 3 öğrenen 20, 4 öğrenen 18,75, 1 öğrenen 17,5 yine 1 öğrenen 16,25 puan almıştır. En fazla puan aralığı 4 öğrenen ile 18,75’tir. Testten alınan en yüksek puan 25 üzerinden 25, en düşük puan 16,25’tir. 100 üzerinden ise en yüksek puan 100, en düşük puan ise 65’tir. Elde edilen veriler öğrenenlerin okuma anlama testindeki soruları büyük ölçüde doğru cevapladıklarını göstermektedir.

Tablo 29’da öğrenenlerin araştırma kapsamında incelenen değiştirilmiş metni anlama durumlarına yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 29. Öğrenenlerin Değiştirilmiş Metni Anlama Durumları

Okuma Anlama Test Bölümleri	Alınabilecek En Yüksek Puan	Sınıf Ortalaması
A	7,5	5,67
B	6,25	5,57
C	6,25	3,75
D	5	5
Toplam	25	19,99

Tablo 29'a göre okuma anlama testinin A bölümünden alınabilecek en yüksek puan 7,5 sınıf ortalaması 5,67; B bölümünden alınabilecek en yüksek puan 6,25 sınıf ortalaması 5,57; C bölümünden alınabilecek en yüksek puan 6,25 sınıf ortalaması 3,75; D bölümünden alınabilecek en yüksek puan 5 sınıf ortalaması ise 5'tir. Toplam alınabilecek en yüksek puan 25, sınıf ortalaması ise 19,99'dur. Elde edilen veriler öğrenenlerin değiştirilmiş metni büyük ölçüde anladıklarını göstermektedir.

4.8.DEĞİŞTİRİLMİŞ METİNLE İLGİLİ ÖĞRENEN GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında gerçekleştirilen değiştirilmiş metne yönelik öğrenen görüşlerine yer verilecektir. Araştırma kapsamında incelenen değiştirilmiş metin, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen 13 öğrenene sunulup önce metni okumaları istenmiş daha sonra metni anlama durumlarını belirlemeye yönelik okuma anlama soruları uygulanmıştır. En sonunda ise öğrenenlerin değiştirilmiş metni kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları, görseller ve sözlükçe bakımından "uygun" ya da "uygun değil" olarak değerlendirmeleri ve bunlarla ilgili öneri sunmaları istenmiştir.

Tablo 30'da değiştirilmiş metinle ilgili öğrenen görüşlerine yönelik bulgulara yer verilmiştir:

Tablo 30. Değiştirilmiş Metnin Öğrenenlerin Dil Seviyesine Uygunluğunun Değerlendirilmesi

Alanlar	Uygun	Uygun Değil
	<i>f</i>	<i>f</i>
Kelimeler	12	1
Cümleler	12	1
Dil bilgisi kuralları	11	2
Görseller	10	3
Sözlükçe	11	2
Toplam	56	9

Tablo 30'a göre 13 öğrenen değiştirilmiş metni dil seviyelerine göre değerlendirmiştir. Kelimeler için 12 öğrenen uygun, 1 öğrenen uygun değil; cümleler için 12 öğrenen uygun, 1 öğrenen uygun değil, dil bilgisi kuralları için 11 öğrenen uygun, 2 öğrenen uygun değil; görseller için 10 öğrenen uygun, 3 öğrenen uygun değil; sözlükçe için de 11 öğrenen uygun, 2 öğrenen uygun değildir'i işaretlemiştir. Değiştirilmiş metin için toplam 56 "uygun", 9 "uygun değil" olarak işaretlenmiştir. Elde edilen veriler öğrenenlerin değiştirilmiş metni kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları, görseller ve sözlükçe bakımından dil seviyelerine uygun bulduklarını göstermektedir.

Öğrenenlerin değiştirilmiş metinle ilgili görüşlerine yönelik bulgular analiz edildiğinde öğrenenlerin kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları, görseller ve sözlükçe bakımından hiç bir öneri sunmadıkları tespit edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.TARTIŞMA, SONUÇ, ÖNERİLER

5.1.TARTIŞMA

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinler, öğretimin vazgeçilmez bir ögesi durumundadır. Dört temel dil becerileri olmak üzere özellikle de okuma becerisinin kazanılmasında metinlerin önemi yadsınamaz. Bu önemden hareketle okuma metinleri sadece Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kapsamında hazırlanan ders kitaplarıyla sınırlı kalmamalı bu süreç yardımcı okuma materyalleriyle de desteklenmelidir. Ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okuma materyalleri oldukça azdır. Bu noktada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde özgün metinlerin uygun metin değiştirim teknikleri kullanılarak dil seviyelerine uygun olarak değiştirilmesi önem taşımaktadır. Alanyazın incelendiğinde metin değiştirim çalışmalarının çok yakın bir geçmişe sahip olduğu ve son yıllarda artış göstermekte olduğu görülmektedir. Ancak bu artış ihtiyacı karşılar nicelik ve nitelikte değildir.

Belirtilen ihtiyaca hizmet etmek amacıyla bu çalışmada Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" hikâyesinin metin değiştirim işlemleri ile A2 seviyesine değiştirimi yapılmıştır. Değiştirim yapılırken metin değiştirim yöntemleri olan genişletme, sadeleştirme ve kolaylaştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Tek bir yöntem kullanılarak metin değiştirimi yapmak çalışmanın niteliğini düşürebildiği gibi özgün metnin vermek istediği iletiyi de bozabilmektedir. Bu nedenle bu çalışmada metin değiştirimi yapılırken bütün metin değiştirim işlemlerinden en çok da genişletme ve kolaylaştırma işlemlerinden faydalanılmıştır.

Genişletme işlemleri ile düzey üstü olan sözcükleri metinden atmak yerine ya o sözcüğün eş anlamlısı olan başka bir sözcük eklenmiş ya da açıklayıcı bir parça eklenerek sözcük anlaşılır hâle getirilmeye çalışılmıştır. Genişletme yöntemi ile öğrenenler daha fazla sözcükle karşılaşacak bu da onların sözcük dağarcıklarının gelişmesine katkı sağlayacaktır. Genişletme işlemleri yapılamayan ve metnin ana

temasını oluşturduğu düşünölen sözcöklör için de kolaylaştırma işlemleri uygulanmıştır.

Kolaylaştırma işlemleri ile anlaşılması zor olabilecek sözcöklör için ya sözlükçe kısmında açıklaması yapılmış ya da o sözcöğü anlatan görsel eklenerek sözcüğün öğrenenler tarafından kolay anlaşılır olması sağlanmıştır. Alanyazında sözlükçe kısmının yer aldığı çalışmalara az sayıda (Aktan, 2019; Güdek, 2021; Gürler, 2017; Yıldırım, 2013) görseller ile desteklenen çalışmaya ise Özmen'in (2019) çalışması dışında rastlanmamıştır. Oysa görseller dil öğretiminde öğrenilenlerin kalıcılığını sağlamada oldukça etkilidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de görseller kullanılarak hem öğrenme süreci keyifli hâle getirilebilir hem de sözcöklörün kalıcılığı sağlanabilir. Ayrıca görsel kullanımı Özmen'in (2019, s. 88) de belirttiği gibi öğrenenlerin dil öğrenmede sürecinde kendine güven duymasını sağlayıp dil öğrenme motivasyonunu artıracaktır. Bu çalışma görsellerin kullanımını bakımından önem arz etmektedir.

Metin değiştirim çalışmaları incelendiğinde çalışmalarda daha çok sadeleştirme işlemlerinin yapıldığı görölmektedir. Seviye üstü olabilecek sözcöklör metinden çıkarmak metnin bütünlüğünü bozduğu gibi metnin vermek istediği iletiyi olumsuz etkileyecektir. Ayrıca öğrenenlerin yeni kelimeler öğrenmelerini engelleyecektir. Oysa metin değiştirim çalışmalarının amacı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin özgün metinlerin sunduğu çeşitlilikten faydalanmalarını sağlamaktır. Bu sebeple mümkün olduğunca özgün metne sadık kalmak ve özgün metnin sunduğu çeşitlilikten fayda sağlamak önem arz etmektedir. Bu öneme hizmet etmek de bütün metin değiştirim işlemlerinden özellikle de genişletme ve kolaylaştırma işlemlerinden yararlanmakla gerçekleşecektir.

Bu çalışmada A2 düzeyine yapılan değiştirimin geçerliğini ve kullanılışlılığını belirlemek amacıyla değiştirilmiş metin uzman görüşüne sunulmuştur. Bu durum metnin yeterliliğini, A2 seviyesine uygun olup olmadığını belirleme açısından önem taşımaktadır. Uzmanlar değiştirilmiş metni dilsel ölçütler, metne ilişkin ölçütler, sözlükçe ve görseller bakımından değerlendirmişlerdir. Değerlendirme sonucunda uzmanlar metni büyük ölçüde A2 düzeyine uygun bulmuşlardır. Ayrıca uzmanlardan metindeki sözcöklör, görseller, sözlükçe ve kullanılan dilbilgisi yapısıyla ilgili

öneriler sunmaları istenmiştir. Yapılan öneriler sözlükçenin ve görsellerin artırılabilceği yönündedir. Uzmanların değiştirilmiş metinle ilgili dönütleri yani görüş ve önerileri neticesinde metne son hâli verilmiştir. Alanyazın incelendiğinde uzman görüşüne başvurulmuş çalışmaların az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Özmen (2019) değiştirilmiş metinleri uzman görüşüne sunmuş ve kullanılan metin değiştirim yöntem ve tekniklerinin uygun olduğu sonucuna varmıştır; Ay (2020) ve Güdek (2021) de değiştirilmiş metinleri uzman görüşüne sunmuş ve değiştirimde kullanılan yöntem ve tekniklerin uygun olduğu sonucuna varmıştır. Değiştirilmiş metnin uzman görüşüne sunup yapılan değerlendirmeler sonucunda metne son hâlinin verilmesi oldukça önemlidir. Bu durum yapılan değiştirimin geçerliliğini ve kullanışlılığını artırmaktadır. Çünkü değiştirim esnasında gözden kaçan bazı durumlar olabilir. Bu da çalışmanın niteliğini düşürebilir.

Bu çalışmada söylem çözümlemesi ile metni oluşturan ögeler çözümlenerek bu ögeler daha iyi ve kolay anlaşılır hâle getirilmeye çalışılmıştır. Söylem çözümlemesi ile özgün ve değiştirilmiş metinler cümlelere, kesitlere ayrılmış, metindeki kahramanlar ve özellikleri açıklanmış, metindeki zaman ve mekân ifadeleri belirlenmiştir. Söylem çözümlemesi ile öğrenenlerin metindeki kahramanları ve kahramanların özelliklerini, zaman ve mekân ifadelerini, kesitleri yani dizimleri detaylıca görme imkânı tanınmıştır. Metin değiştirim çalışmaları incelendiğinde çalışmaların daha çok özgün metinlerin seviyeye uygun olarak değiştirimi ile sınırlı kaldığı, söylem çözümlemesi yapılmadığı görülmektedir. Sadece Özmen (2019) çalışmasında araştırma kapsamında incelenen metinleri söylem çözümlemesi başlığı altında incelemiştir. Ancak öğrenenler metin değiştiriminin yanında metni oluşturan ögeleri ve bu ögelerin analizini de görmeye ihtiyaç duymaktadır. Metindeki kesitlerin belirlenmesi, kahramanlar ve özelliklerinin detaylı bir şekilde incelenmesi, zaman ve mekân bildiren ifadelerin belirlenip metnin hangi zaman dilimi ve genellikle hangi mekanlarda geçtiğinin çözümlenmesi metinlerin anlaşılabilirliğini olumlu yönde etkileyecektir.

Bu çalışmada özgün ve değiştirilmiş metinler söylem çözümlemesi bakımından incelendikten sonra anlatı çözümlemesi bakımından da incelenmiştir. Anlatı çözümlemesi ile metindeki kahramanların yani eyleyenlerin amaçları, onları

bu amaca iten güç, amaçlarına ulaşmalarında onlara yardım eden ve engel olan kişiler ve eyleyenlerin amaçlarına ulaşmaları ya da ulaşmamaları sonucunda ödül ya da ceza alan kişiler eyleyenler şeması ile verilmiştir. Bu çalışmada anlatı çözümlemesi ile metinler olaylar ve ilişki eksenini bakımından detaylıca incelenmiştir. Bu sayede Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler eyleyenlerin işlevlerini daha kolay anlayacak ve metni daha iyi çözümleyeceklerdir. Çalışmalara bakıldığında sadece Özmen'in (2019) çalışmasında metinlerin anlatı çözümlemesi bakımından incelendiği görülmektedir. Oysa metnin derin yapısının, metindeki ilişki ekseninin ve eyleyenlerin işlevlerinin çözümlendiği anlatı çözümlemesi, metnin daha iyi çözümlenmesini sağlamak açısından önemlidir. Ayrıca anlatı çözümlemesi ile Özmen'in (2019, s. 2) de belirttiği gibi yazınsal metinlerin sağladığı ileti korunabilmektedir.

Bu çalışmada özgün ve değiştirilmiş metinler "Çetinkaya-Uzun" (2010) okunabilirlik formülüne göre incelenmiştir. Bu formül ile metinlerin okunabilirlik düzeyi belirlenmiştir. Okunabilirlik düzeyi metindeki ortalama kelime uzunluğu ve cümle uzunluğuna göre hesaplanmıştır. Bu çalışmada "Çetinkaya-Uzun" (2010) okunabilirlik formülüne göre özgün metnin okunabilirlik düzeyi "eğitsel okuma" olarak belirlenmiştir. Değiştirilmiş metne bakıldığında ise okunabilirlik düzeyinin yine "eğitsel okuma" düzeyinde olduğu görülmektedir. Eğitsel okuma düzeyi metnin kolay olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Ancak okunabilirlik düzeyi belirlenmediği takdirde kolay olan bir metin zor hâle getirilebilir. Bu çalışmada özgün metnin kolaylık durumu korunmuş yani metin değiştirme işlemlerinden sonra özgün metin zor bir hâle getirilmemiştir. Ayrıca okunabilirlik düzeyinde ortalama kelime ve cümle uzunluğuna bakılarak okunabilirlik düzeyi belirlenmekte olup sözcüklerin mecaz anlam içerip içermediğine bakılmamaktadır. Bu sebeple kolay olarak değerlendirilebilecek bir metin aslında mecaz anlamlı sözcükler içermesi sebebiyle zor olabilmektedir. Alanyazın incelendiğinde Özmen'in (2019) çalışması dışındaki çalışmalarda metinlerin okunabilirlik düzeylerinin belirlenmediği görülmektedir. Oysaki metin değiştirme çalışmalarında metinlerin okunabilirlik düzeyleri bakımından incelenmesi oldukça önemlidir. Çünkü kolay olan bir metin, değiştirme işlemlerinden sonra daha zor bir hâle getirilebilir. Bu sebeple özgün ve

değiştirilmiş metinlerin okunabilirlik düzeyleri bakımından incelenmesi önem taşımaktadır.

Bu çalışma özgün ve değiştirilmiş metinlerin söz varlığı öğelerinin belirlenmesi bakımından da incelenmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki toplam söz varlığı öğeleri ve bu öğelerin neler olduğu sözcükler, ikilemeler, deyimler ve atasözleri olarak listeler hâlinde verilmiştir. Özgün metnin, metin değiştirim teknikleriyle A2 düzeyine uyarlanması sonucunda toplam sözcük, ikileme ve deyim sayısı artırılmıştır. Bu da değiştirilmiş metin sayesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin daha fazla söz varlığı öğesiyle karşılaşacağını göstermektedir. Alanyazın incelendiği söz varlığı belirleme çalışmalarının çok az sayıda olduğu görülmektedir. Bunlardan Kaya (2018) uyarlanan eserleri söz varlığı, sözcük türleri, atasözü, deyim, kalıp söz ve birleşik fiillerin kullanımı ve cümle bilgisi bakımından incelemiştir; Harmandar (2020) ise sadeleştirilen metinlerdeki kalıp sözler, ikilemeler, deyim ve atasözlerini betimlemiştir. Oysaki söz varlığı öğelerini belirleme ve değiştirilmiş metinde bu öğeleri artırma durumu Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde oldukça önem arz etmektedir. Çünkü öğrenenler ne kadar söz varlığı öğesiyle karşılaşırse sözcük hazinesini o kadar geliştirecek bu da dil gelişimine o kadar katkı sağlayacaktır. Ayrıca yeni sözcüklerin öğrenilmesi öğrenenlerin dil öğrenme motivasyonunu artıracaktır.

Çalışmada değiştirilmiş metnin A2 düzeyindeki öğrenenlere uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini belirlemek amacıyla öğrenenlerin metni anlama durumları ölçülmüştür. Bu kapsamda değiştirilmiş metinle ilgili hazırlanan okuma anlama testi Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen 13 öğrenene uygulanmış ve elde edilen veriler değiştirilmiş metnin yeterince anlaşılır ve A2 düzeyindeki öğrenenlere uygun olduğunu göstermiştir. Alanyazın incelendiğinde okuma anlama testi ile öğrenenlerin metni anlama durumlarını ölçen çalışmalar vardır. Bakan (2012) B1 düzeyine sadeleştirdiği metni okuma anlama soruları ile ölçmüştür; Kutlu (2015) A1-A2 seviyesine sadeleştirdiği metnin anlaşılabilirliğini okuma anlama soruları ile ölçmüştür; Erdem İpek (2018), Ahmet (2021) ve Güdek (2021) okuma anlama testi ile öğrenenlerin özgün ve değiştirilmiş metinleri anlama düzeyleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye çalışmıştır. Yapılan değiştirimin öğrenenlere

uygunluğunun okuma anlama testiyle belirlenmeye çalışılması oldukça önemlidir. Bu durum çalışmanın geçerliğini ve kullanılışlığını artırmaktadır. Aksi hâlde yapılan çalışmalar Türkçenin yabancı dil olarak öğretimindeki kazanımlara, amaçlara hizmet eder nitelikte olmayabilir.

Bu çalışmada değiştirilmiş metinle ilgili öğrenen görüşleri de alınmıştır. Öğrenenlerden değiştirilmiş metindeki kelimeleri, cümleleri, dil bilgisi kurallarını, görselleri ve sözlükçeyi değerlendirmeleri ve bunlarla ilgili öneriler sunmaları istenmiştir. Öğrenen görüşleri neticesinde öğrenenlerin değiştirilmiş metni düzeylerine uygun buldukları görülmüştür. Bu da çalışmada kullanılan metin değiştirim yöntem ve tekniklerinin uygun olduğu sonucunu destekler niteliktedir. Alanyazın incelendiğinde öğrenen görüşlerini belirlemeye yönelik bir çalışma tespit edilmemiştir. Oysaki metin değiştirim çalışmalarında öğrenenlerin görüşlerinin alınması oldukça önem arz etmektedir. Çünkü bir çalışmayı en iyi değerlendirebilecek olan o evrende yer alan kişilerdir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef kazanımlara ulaşmada, okuma becerisiyle birlikte diğer dil becerilerinin kazanımı ve geliştirilmesinde metin değiştirim çalışmaları oldukça önemlidir. Ancak metin değiştirim çalışmaları sadece sadeleştirme işlemi kullanılarak yapılmamalı genişletme ve kolaylaştırma işlemlerinden de yararlanılmalıdır. Bununla birlikte söylem çözümlemesi ve anlatı çözümlemesi ile de metinler detaylı bir biçimde analiz edilmeli, metni oluşturan öğeler belirlenerek metindeki ilişkiler daha anlaşılır hâle getirilmelidir. Metinlerin okunabilirlik düzeyleri incelenmeli ve bu sayede kolay olan bir metnin zor hâle getirilmesinin önüne geçilmelidir. Söz varlığı belirleme çalışması ile de metinlerin söz varlığı öğeleri belirlenmeli değiştirilmiş metinde söz varlığı öğeleri artırılmalı ve bu sayede öğrenenlerin söz varlığı dağarcığı artırılmaya çalışılmalıdır. Değiştirilmiş metinlerin geçerliliğini ve kullanılışlılığını belirlemek amacıyla da değiştirilmiş metinlerle ilgili uzman ve öğrenen görüşlerine yer verilmelidir. Uzman ve öğrenen görüşleri doğrultusunda değiştirilmiş metinler tekrar gözden geçirilmelidir. Öğrenenlerin metni anlama durumları da anlama testiyle ölçülmeye çalışılmalıdır. Bütün bunlar yapıldığı takdirde metin değiştirim çalışmaları geçerli ve kullanılışlı olabilecektir.

5.2.SONUÇ

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda tespit edilen bulgulara yönelik sonuçlara yer verilmiştir.

Çalışmada Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" başlıklı hikâyesinin metin değiştirim yöntem ve tekniklerine tâbi tutularak A2 düzeyine uygun hâle getirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışmanın alt amaçları doğrultusunda özgün metin A2 seviyesine değiştirilmiş ve değiştirilmiş metnin geçerliliğini ve kullanılabilirliğini belirlemek amacıyla metin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde aktif görev olan 5 uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanların görüş ve önerileri dikkate alınarak metne son hâli verilmiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesi ve anlatı çözümlemesi yapılmış, metinlerin okunabilirlik düzeyleri ölçülmüş, özgün ve değiştirilmiş metinler söz varlığı kullanımı bakımından incelenmiştir. Ayrıca değiştirilmiş metnin A2 düzeyindeki öğrenenlere uygunluğunu ve onlarla kullanılabilirliğini belirlemek amacıyla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen 13 öğrenene okuma anlama testi uygulanmış ve onların metni anlama durumları belirlenmiştir. Ayrıca metinle ilgili öğrenen görüşleri alınarak da değiştirilmiş metnin A2 dil seviyesine uygunluğu ve bu seviyede kullanılabilirliği belirlenmeye çalışılmıştır.

Belirtilen amaçlar doğrultusunda elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar şu şekildedir:

5.2.1.Özgün Metnin A2 Seviyesine Değiştirimine Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde özgün metnin A2 seviyesine değiştirimine yönelik sonuçlara yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında seçilen özgün metnin tümce sayısı 334, değiştirilmiş metnin tümce sayısı ise 416'dır. Özgün metin, metin değiştirim işlemlerinden sonra 82 tümce artmıştır. Bu durum Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesindeki bir öğrencinin daha fazla tümceyle dolayısıyla daha fazla kelimeyle karşı karşıya kalacağını göstermektedir. Metin değiştiriminde en çok yapılan değiştirim işleminin

genişletme (110), gönderimleri açık hâle getirme (76) ve kolaylaştırma (54) işlemleri olduğu görülmektedir. “Genişletme” işlemi ile özgün metinde yer alan anlaşılması zor olan kelimeler eş ya da yakın anlamlı kelimelerle ya da yine anlaşılması zor olan cümleler, açıklayıcı parçalarla daha anlaşılır hâle getirilmiştir. Bu sayede A2 düzeyindeki Türkçe ğrencilerinin hem metni anlamalarını kolaylaştırmak hem de sözcük hazineleri geliştirmek amaçlanmıştır. zgn metindeki “gönderimler açık hâle getirilerek” metin içi göndermeler daha açık, anlaşılır kılınmıştır. “Kolaylaştırma” işlemi yapılarak ise metin içindeki anlamı bilinemeyeceği tahmin edilen sözcüklerin, görselleri verilerek ya da “Sözlükçe” kısmında düzeye uygun hâle açıklaması yapılarak bu sözcükler daha anlaşılır hâle getirilmiştir. Bu işlem ile metnin anlaşılabilirliğini sağlamak, A2 düzeyi öğrencilerin kelime hazinelerini geliştirmek ve metni daha ilgi çekici hâle getirerek motivasyonu artırmak amaçlanmıştır. Görsellerin seçiminde ise metnin anahtar kelimeleri sayılabilecek, “Sözlükçe” de açıklaması yapılarak kavratılması mümkün olmayacak kelimeler seçilmiştir. Metin değiştirim sürecinde tümce bazında silme işlemi yapılmamıştır. zgn metnin verdiği iletiyi, anlam bütünlüğünü bozmamak amacıyla tümce bazında silme işlemi yapmak yerine anlaşılması zor olacağı dşnlen tümceler için “yeniden yazma” işlemi uygulanmıştır. Bu işlem 35’tir. Sözcük bazında anlatımı zorlaştıran, tümceyi uzatan sözcükleri silme işleminin ise 21 olduğu görülmektedir. A2 düzeyindeki bir öğrencinin anlamakta zorlanacağı mecaz anlamlı, yan anlamlı ya da bu düzey öğrencileri için düzey üstü kabul edilebilecek kelimeler için sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma işlemi uygulanmıştır. Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma işlemi ise 41’dir.

5.2.2.Değiştirilmiş Metinle İlgili Uzman Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde değiştirilmiş metinle ilgili uzman görüşlerine yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Değiştirilmiş metin Türkçenin yabancı dil olarak ğretiminde aktif görev yapan 5 uzmana gönderilmiştir. Uzmanlar değiştirilmiş metnin; dilsel ölçütler, metne ilişkin ölçütler, sözlükçe ve görseller bakımından uygunluğunu puanlayıp

kelimelerle, görsellerle, sözlükçeyle ve kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili öneriler sunmuşlardır.

Metinden seçilip değerlendirmeye sunulan 5 örnek cümlelerin 5 uzman tarafından da uygun olarak değerlendirildiği görülmektedir. Yalnız 2 uzman tarafından örnek cümlelerle ilgili öneriler sunulmuştur. 1 uzman 19. örnek cümleyle, başka bir uzman ise 25. örnek cümleyle ilgili öneri sunmuştur. 19. cümleyle ilgili sunulan öneri özgün cümlelerin anlamından uzaklaşması ve kelime sayısını azaltması bakımından, 25. cümleyle ilgili önerinin ise cümleyi doğallığından uzaklaştıracağı şeklinde değerlendirildiğinden bu cümlelerde herhangi bir güncelleme yapılmamıştır.

Uzmanların değiştirilmiş metnin uygunluğunu puanlamaları durumuna bakıldığında ise uzmanların değiştirilmiş metni dilsel ölçütler ve metne ilişkin ölçütler bakımından “tamamen yeterli” olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Bu durum değiştirilmiş metnin uzmanlar tarafından A2 seviyesine uygun bulunduğunu göstermektedir. Sözlükçe bölümünü 4 uzman “tamamen yeterli” olarak değerlendirirken 1 uzman “yeterli” olarak değerlendirmiştir. Sözlükçe kısmı oldukça fazla kelimedenden oluşmaktadır. Bu bölümü daha da genişletmek öğrencinin sözlük kullanma alışkanlığını olumsuz etkileyebileceği düşüncesiyle bu bölüme herhangi bir ekleme yapılmamıştır. Metnin anlaşılmasını kolaylaştırmak, görsel zenginlik sağlamak amacıyla kullanılan görselleri ise 3 uzman “tamamen yeterli” olarak değerlendirirken 2 uzman “yeterli” olarak değerlendirmiştir. Bu nedenle metindeki görsel sayısı artırılmıştır.

Uzmanların değiştirilmiş metindeki kelimelerle, görsellerle, sözlükçeyle ve kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili önerileri değerlendirildiğinde; kelimelerle ve kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili hiçbir öneri sunulmadığı tespit edilmiştir. Görsellerle ilgili olarak 2 uzman görsel sayısının artırılabilirliğini önermiştir. Görsellerin; Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere kolaylık sağlaması, öğrenenlerin öğrenme motivasyonlarını artırması ve daha kalıcı öğrenmeler sağlaması bakımından metindeki görsel sayısı artırılmıştır. Sözlükçeyle ilgili olarak ise 1 uzman sözlükçenin genişletilmesini önermiştir. Zaten sözlükçenin yeterince geniş olduğu görülmektedir. Hemen her kelimenin anlamını vermek öğrenciyi pasif

hâle getirebileceği gibi öğrencinin cümleler, kelimeler arasında bağlam kurmasını engelleyebilir. Bu sebeplerden dolayı sözlükçeye ekleme yapılmamıştır.

5.2.3.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Söylem Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinlerin söylem çözümlemesi sonucunda elde edilen bulgulara yönelik sonuçlara yer verilmiştir.

Özgün metin, cümle bakımından incelenerek metnin her cümlesine bir numara verilmiştir. Numara verilirken “iç içe girişik birleşik cümleler” ayrılmamış tek bir cümle hâlinde alınmıştır. Bu numaralandırma işlemi sonucunda özgün metnin toplam cümle sayısının 334 olduğu görülmektedir.

Değiştirilmiş metin, cümle bakımından incelenerek metnin her cümlesine bir numara verilmiştir. Numara verilirken “iç içe girişik birleşik cümleler” ayrılmamış tek bir cümle hâlinde alınmıştır. Bu numaralandırma işlemi sonucunda değiştirilmiş metnin toplam cümle sayısının 416 olduğu görülmektedir. Özgün metin değiştirim işlemlerinden sonra 82 tümce artmıştır. Bu durum değiştirilmiş metin sayesinde A2 düzeyindeki bir Türkçe öğrencisinin daha çok tümceyle dolayısıyla daha çok kelime ve dil bilgisi yapısıyla karşı karşıya kalacağını göstermektedir.

Özgün ve değiştirilmiş metnin kesitleri yani bölümleri aynıdır. Çünkü değiştirilmiş metinde; özgün metindeki zaman, mekân, olay akışı gibi ifadeler metnin yapısını bozmamak amacıyla korunmuştur. Özgün ve değiştirilmiş metinlerde toplam 13 kesit bulunmaktadır. Her bir kesitte neler anlatıldığı açıklanmıştır. Metni kesitlere ayırma işlemi ve kesitlerde neler anlatıldığına açıklanması metni anlama, anlamlandırma, metindeki iletiyi okuyuculara verme noktasında oldukça faydalı olacaktır.

Özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki kahramanlar aynıdır. Metin değiştirimi sürecinde metne yeni bir kahraman eklenmemiştir. Çünkü yeni bir kahraman olayların akışını değiştirip metni orijinalliğinden, doğallığından uzaklaştırabilir. Bu nedenle özgün metindeki kahramanlar korunmuş herhangi bir ekleme, çıkarma yapılmamıştır. Özgün ve değiştirilmiş metinde toplam 15 kahraman vardır. Bu

kahramanlar ana kahraman, yardımcı kahraman olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Ayrıca her kahraman kişilik özellikleri bakımından tasvir edilmiştir. Bu durum metni anlama, anlamlandırma, karakter çözümlemesi yapma noktasında oldukça faydalı olacaktır.

Özgün ve değiştirilmiş metindeki zaman ifadeleri aynıdır. Metin değiştirim sürecinde metnin yapısını, anlam bütünlüğünü bozmamak amacıyla yeni bir zaman ifadesi eklenmemiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerde toplam 18 zaman ifadesi vardır. Metinde ana kahraman olan Süleyman'ın çocukluk dönemi, okul çağı, İstanbul'a taşınmaları ile birlikte çocukluktan gençliğe uzanan bir zaman dilimini kapsamaktadır. Ayrıca metnin genelinde “belirsiz geçmiş zaman (-miş)” ve “şimdiki zaman (-iyor)” bildirme (haber) kiplerinin yoğunlukta olduğu görülmektedir.

Özgün ve değiştirilmiş metindeki mekân ifadeleri aynıdır. Metin değiştirim sürecinde metnin yapısını, anlam bütünlüğünü bozmamak amacıyla yeni bir mekân ifadesi eklenmemiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerde toplam 19 mekân ifadesi vardır. Metin daha çok Sivas'ın bir köyünde ve İstanbul'da geçmektedir.

5.2.4.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Anlatı Çözümlemesine Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde araştırma kapsamında incelenen özgün ve değiştirilmiş metinlerin anlatı çözümlemesine yönelik elde edilen sonuçlara yer verilmiştir:

Araştırma kapsamında incelenen özgün ve değiştirilmiş metinlerin anlatı çözümlemesi aynıdır. Çünkü metnin yapısını bozmamak ve metni orijinallikinden uzaklaştırmamak için değiştirilmiş metne yeni bir kahraman ya da olay örgüsü eklenmemiştir. Özgün ve değiştirilmiş metinlerin anlatı çözümlemesi yapılırken metinde önemli yer tutan kahramanlar için eyleyenler şeması verilmiştir. Toplam 18 eyleyen şeması vardır. Bu eyleyenler şemasında özne, nesne (öznenin amacı), gönderici (özneyi belirtilen amaca yönlendiren güç, kişi), yardımcı (öznenin amaca ulaşmasında yardımcı olan güç, kişi), engelleyen (öznenin amacına ulaşmasında engel olan şey, kişi) ve gönderilen (öznenin amacı sonucunda ödüllendirilen ya da cezalandırılan kişi) verilmiştir.

5.2.5.Özgün ve Değiştirilmiş Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerine Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metinlerin “Çetinkaya-Uzun” (2010) okunabilirlik formülüne göre elde edilen okunabilirlik düzeylerine ilişkin sonuçlara yer verilmiştir:

Önce özgün metin “Çetinkaya -Uzun” (2010) okunabilirlik formülüne göre incelenmiştir. İnceleme sonucunda ise özgün metnin okunabilirlik puanı 46, okunabilirlik düzeyi ise “eğitsel okuma”dır. Bu verilere dayanarak özgün metnin A2 seviyesinde bir öğrencinin anlayabileceği düzeyde olduğunu söylemek mümkündür.

Özgün metin “Çetinkaya- Uzun” (2010) okunabilirlik formülüne göre okunabilirlik düzeyi bakımından incelendikten sonra değiştirilmiş metin okunabilirlik düzeyi bakımından incelenmiştir. İnceleme sonucunda ise değiştirilmiş metnin okunabilirlik puanı 48, okunabilirlik düzeyi ise “eğitsel okuma”dır. Özgün metinde 46 olan okunabilirlik puanı değiştirilmiş metinde artırılarak 48’e çıkarılmıştır.

5.2.6.Özgün ve Değiştirilmiş Metindeki Söz Varlığı Ögelerine Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde özgün ve değiştirilmiş metindeki söz varlığı ögelerinin incelenmesi sonucunda elde edilen bulgulara yönelik sonuçlara yer verilmiştir.

Özgün metnin söz varlığı bakımından incelenmesi sonucunda toplam 1909, farklı 796 söz varlığı ögesinin olduğu tespit edilmiştir. Özgün metinde toplam 1840, farklı 732 sözcük kullanılmıştır. Bu sözcükler isim ya da fiildir. En fazla sıklığa sahip ilk on sözcük; “bir, ol-, de-, bu, de, i-, sonra, koş-, ama, var” sözcükleridir. Metin ikileme bakımından incelendiğinde toplam 16, farklı 14 ikileme kullanılmıştır. En çok kullanılan ikileme ise “hem hem de” ikilemesidir. Özgün metin deyim bakımından incelendiğinde ise; toplam 53, farklı 50 deyim kullanılmıştır. En çok kullanılan ilk iki deyim; “birinci gelmek, karar vermek” deyimleridir. Atasözü ise hiç kullanılmamıştır.

Değiştirilmiş metnin söz varlığı bakımından incelenmesi sonucunda toplam 2447, farklı 795 söz varlığı ögesinin kullanıldığı belirlenmiştir. Özgün metindeki 1909 olan toplam söz varlığı ögesi 538 öge artırılarak 2447'ye çıkarılmıştır. Bu durum değiştirilmiş metni okuyan öğrenenlerin daha fazla söz varlığı ögesiyle karşılaşacağını dolayısıyla kelime hazinesini daha da geliştireceğini göstermektedir.

Değiştirilmiş metinde toplam 2365, farklı 725 sözcük kullanılmıştır. Bu sözcükler özgün metinde olduğu gibi isim ya da fiil türünden sözcüklerdir. En fazla sıklığa sahip ilk on sözcük; “bir, ve, de-, bu, o, ile, var, köy, ama, koş-” sözcükleridir. Özgün metindeki 1840 olan toplam sözcük sayısı değiştirilmiş metinde 525 artırılarak değiştirilmiş metin sözcük öğretimi bakımından daha işlevsel hâle getirilmiştir.

Değiştirilmiş metinde toplam 20, farklı 16 ikileme kullanılmıştır. En çok kullanılan ikileme ise özgün metinde olduğu gibi “hem hem de” ikilemesidir. Özgün metindeki ikileme sayısı ile karşılaştırıldığında toplam 4, farklı olarak ise 2 ikileme artırılmıştır. Değiştirilmiş metin ikileme öğretimi bakımından daha işlevsel hâle getirilmiştir.

Değiştirilmiş metinde toplam 62, farklı 54 deyim kullanılmıştır. En çok kullanılan deyim ise “birinci gelmek” deyimidir. Özgün metindeki deyim sayısı ile karşılaştırıldığında toplamda 9, farklı olarak ise 4 deyim artırılmıştır. Deyimler Türkçenin söz varlığı zenginliğinin en önemli göstergelerindendir. Bu sebeple değiştirilmiş metnin deyim öğretimi bakımından daha etkin ve işlevsel olduğunu söylemek mümkündür.

Özgün metinde olduğu gibi değiştirilmiş metinde de atasözü kullanılmamıştır. Atasözlerinin yoğun mecaz anlam içermesinden dolayı A2 seviyesindeki bir Türkçe öğrencisinin anlama problemine neden olacağından atasözlerine ileri seviyelerde yer verilmesi daha uygun olacaktır.

5.2.7.Değiştirilmiş Metni Öğrenenlerin Anlama Durumlarına Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde değiştirilmiş metni, öğrenenlerin anlama durumlarına yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Öğrenenlerin değiştirilmiş metni anlama durumlarını belirlemeye yönelik 20 sorudan oluşan 25 puanlık bir test uygulanmıştır. Testte A bölümü çoktan seçmeli sorulardan, B bölümü doğru yanlış sorularından, C bölümü metinde cevabı olan ve cevabı olmayan sorulardan, D bölümü ise eş anlamlı kelimeleri eşleştirme sorularından oluşmaktadır. Bu test Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen A2 seviyesinin sonundaki 13 öğrenene uygulanmıştır.

Öğrenenlerin değiştirilmiş metinle ilgili uygulanan okuma anlama testinden aldıkları puanlar değerlendirildiğinde; 25 puanlık testten alınan en yüksek puan 25, en düşük puan 16,25'tir. En sık puan aralığının ise 4 öğrenci ile 18,75 puan olduğu görülmektedir.

Öğrenenlerin değiştirilmiş metni anlama durumlarına bakıldığında A bölümünden alınabilecek en yüksek puan 7,5 sınıf ortalaması 5, 67; B bölümünden alınabilecek en yüksek puan 6,25 sınıf ortalaması 5,57; C bölümünden alınabilecek en yüksek puan 6,25 sınıf ortalaması 3,75; D bölümünden alınabilecek en yüksek puan 5 sınıf ortalamasının ise 5 olduğu görülmektedir. Toplam alınabilecek en yüksek puan 25, sınıf ortalaması ise 19,99'dur. Sonuçlar incelendiğinde öğrenenlerin değiştirilmiş metni büyük ölçüde anladıkları, metnin seviyeye uygun olarak değiştirildiği görülmektedir.

5.2.8.Değiştirilmiş Metinle İlgili Öğrenen Görüşlerine Yönelik Sonuçlar

Bu bölümde değiştirilmiş metinle ilgili öğrenen görüşlerine yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Öğrencilerin değiştirilmiş metni kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları, görseller ve sözlükçe bakımından “uygun” ya da “uygun değil” olarak değerlendirmeleri ve bu alanlarda öneri sunmaları istenmiştir. Sonuçlar incelendiğinde kelimeler ve cümleler için 12 öğrenci “uygun”, 1 öğrenci “uygun değil”; dil bilgisi kuralları ve sözlükçe için 11 öğrenci “uygun”, 2 öğrenci “uygun

değil”, görseller için 10 öğrenci “uygun”, 3 öğrenci “uygun değil”dir şeklinde işaretlemiştir. Değiştirilmiş metin için toplam 56 “uygun”, 9 “uygun değil” olarak işaretlendiği tespit edilmiştir. “Uygun değil” olarak değerlendirmenin daha çok görsellerle ilgili olduğu görülmektedir. Bu sebeple değiştirilmiş metindeki görsel sayısı artırılmıştır.

Öğrenenlerin kelimeler, cümleler, dil bilgisi kuralları, görseller ve sözlükçe için herhangi bir öneri sunmadıkları tespit edilmiştir.

5.3.ÖNERİLER

Yapılan bu tez çalışması ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenenlere okuma becerisini kazandırmak, bu beceriyi pekiştirmek ve diğer becerilerin de kazanımına destek olmak, öğrenenlerin söz varlığını geliştirmek ve öğrenenleri edebî eserlerin dil çeşitliğinden faydalanmalarını sağlamak amaçlanmıştır. Daha sonra yapılacak olan çalışmalara katkı sağlamak amacıyla aşağıdaki öneriler verilebilir:

- Bu çalışma A2 seviyesinde yapılmıştır. Diğer seviyelerde de yapılabilir.
- Mustafa Kutlu'nun diğer hikâyeleri, metin değiştirim yöntem ve teknikleri uygulanarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için ek materyaller hâline getirilebilir.
- Diğer günümüz yazarlarının hikâyeleri de metin değiştirim işlemleri uygulanarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için ek materyaller hâline getirilebilir.
- A2 seviyesindeki metin değiştirimi çalışmaları artırılabilir.
- Bu çalışma görseller ile zenginleştirilmiştir. Görseller dil öğretiminde ilgi çekici olması ve kalıcılığı sağlaması bakımından önemlidir. Bu nedenle görsellerle desteklenmiş çalışmalar artırılabilir.
- Bu çalışma özgün ve değiştirilmiş metinlerdeki söz varlığı öğelerini belirleme, öğrenenlerin söz varlığını geliştirebilme bakımından önemlidir. Diğer çalışmalarda da bu artırılabilir.

- Bu çalışmada öğrenenlerin değiştirilmiş metinle ilgili görüşleri, önerileri alınmıştır. Bu durum metin değiştirilmesinde öğrenenlerin de işin içine katılması bakımından önemlidir. Öğrenenlerin görüşlerinin alındığı çalışmalar artırılabilir.
- Bu çalışmada sadece okuma beceresine yönelik etkinlik yapılmıştır. Başka çalışmalarda diğer becerilere yönelik etkinlik örnekleri hazırlanabilir.
- Bu çalışma, öğrenenlerin değiştirilmiş metni anlama durumlarını belirlemeyle sınırlandırılmıştır. Diğer çalışmalarda öğrenenlerin, özgün metni anlama durumları da ölçülerek ikisi arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ölçülebilir.
- Okuma öncesi hazırlık çalışması ile öğrenenlerin metne yaklaşması sağlanıp metin hakkında ön bilgileri harekete geçirilebilir.

KAYNAKÇA

- Ahmet, S.** (2021). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin'in "Pembe İncili Kaftan" Hikâyesinin B1 Seviyesine Uyarlama Çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Akıncılar, A.** (2018). *Türkçe Öğrenen Yabancılar İçin Dede Korkut Hikâyelerinin B1 Düzeyinde Sadeleştirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Aksan, D.** (2015). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: TDK Yayınları.
- Aktan, F.** (2019). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Halide Edip Adivar'ın Himmet Çocuk Hikâyesinin B1-B2 Düzeyinde Sadeleştirilmesi ve Etkinlik Hazırlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Atalay, A.** (2021). *Aytül Akal'ın "Kızım, Ben Çocukken..." Adlı Kitabının Yabancılara Türkçe Öğretimi A1-A2 Seviyesi Bağlamında Sadeleştirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Ay, S.** (2020). *Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Sait Faik Abasıyanık'ın "Birtakım İnsanlar" Adlı Hikâyesinin B1 Seviyesine Sadeleştirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Ayar, C.** (2020). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Uyarlanmış Metinlerin Uyarlanma Durumları Üzerine Bir İnceleme*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Aytan, T., Çakır, T., Belikara, P., Ustaoğlu, S.** (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sabahattin Ali'nin "Ayran", Ayşe Filiz Yavuz'un "Kabak Tatlısı" ve Ömer Seyfettin'in "Üç Nasihat" Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlama Denemeleri. *5. Yıldız Sosyal Bilimler Kongresi*. 13-15 Aralık 2018.

- Bakan, H.** (2012). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Bir Sadeleştirme Denemesi: Sait Faik Abasıyanık, "Meserret Oteli"*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Baş, B.** (2011). Söz Varlığı ile İlgili Çalışmalarda Kullanılacak Ölçütler. *TÜBAR*, XXIX, 27-61.
- Boztorak, F.** (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılmak Amacıyla Dede Korkut Kitabı'nın Türkistan/Türkmen Sahra Nüshası 13. Boy'un B1 Düzeyinde Sadeleştirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Bölükbaş, F.** (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Metinlerinin Dil Düzeylerine Göre Sadeleştirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 924(935).
- Cibaroğulları, F.** (2007). *Edebi Metinlerin Yabancı Dil Fransızca'nın Öğretiminde Kullanımı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Coşkun, E.** (2005). *İlköğretim Öğrencilerinin Öyküleyici Anlatımlarında Bağdaşıklık, Tutarlılık ve Metin Elementleri*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çetinkaya, G.** (2010). *Türkçe Metinlerin Okunabilirlik Düzeylerinin Tanımlanması ve Sınıflandırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Demir, A., Açık F.** (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler. *TÜBAR-XXX*.
- Demir, A. ve Açık, F.** (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürler arası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (30), 51-72.

- Demircan, Ö.** (1990). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: Ekin Eğitim-Yayıncılık.
- Demirel, İ. F.** (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uyarlanmış Metinlerin Okuduğunu Anlama Başarısına Etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, Ö.** (2011). *Yabancı Dil Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dilidüzgün, Ş.** (2010). *Metindilbilim ve Türkçe öğretimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Durmuş, M.** (2013a). İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Özgün ve Değiştirilmiş Dilsel Girdi Üzerine. *Turkish Studies* 8(1), 1291-1306.
- Durmuş, M.** (2013b). Metin Değiştirimin Dilbilimsel Süreçleri Üzerine. *International Journal of Social Science* 6(4), 391-408.
- Dündar, S. A.** (2021). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşımına Dayalı Edebî Metin Kullanımı: C1 Seviyesi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdem İpek, M.** (2018). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Mustafa Kutlu'nun Ya Tahammül Ya Sefer İsimli Hikâyesinin Sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M., Şimşek, R.** (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Okuma Metinlerinin Öğretim Elemanlarınca Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve İşlevsel Metin Özellikleri Kapsamında Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 10(3), 455-476.
- Ergin, M.** (1993). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Eroğlu, S.** (2015). *Metindilbilimsel Ölçütler Çerçevesinde Ömer Seyfettin' İn "Üç Nasihat" Hikâyesinin Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Sadeleştirme Denemesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Ghaffarı, R.** (2020). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil Yeterliliklerine Uygun Edebî Metin Uyarlama*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Göçen, G. ve Aydın, E.** (2021). Yabancılar için Hazırlanmış Türkçe Okuma Kitaplarındaki Söz Varlığı: Çocuk Hikâyeleri Dizisi A1-A2 Örneği. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(1), 93-126.
- Göçen, G., Karabulut, G., Yıldız Memiş, N., Darama, M.** (2020). Yabancılar İçin Türkçe Okuma Kitaplarında Yer Alan İkileme, Deyim ve Atasözlerinin Kullanım Sıklığı ve Seviyelere Göre Dağılımı. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 8(2), 112-142.
- Güdek, G.** (2021). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Hayat Güzeldir" Hikayesi Örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Günay, D.** (2013). *Metin Bilgisi*. İstanbul: Papatya Yayınları.
- Güneş, F.** (2013). Türkçe Öğretiminde Metin Seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, (1), 1-12.
- Güneş, F.** (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Gürler, S.** (2017). *Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde A1-A2 Seviyesine Uyarlanması*. Yayınlanmamış lisans yüksek tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Gürsoy Akyüz, S.** (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dede Korkut Hikâyeleri'nden Yararlanılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Harmandar, M.** (2020). *Haldun Taner Öykülerinin Temel Dil Becerileri Bağlamında B1 Düzeyine İlişkin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Hişmanoğlu, M.** (2005). Teaching English Through Literature. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(1), 53-66.
- İltar, L. ve Açıık, F.** (2019). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Metin Türlerinin Sınıflandırılması ve Ders Kitaplarında Yer Alan Okuma Metinlerinin Değerlendirilmesi. *Journal of Turkology*, (29), 311-346.
- Karatay, H.** (2014). *Okuma Eğitimi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Kaya, M.** (2018). *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu ve Yılkı Atı Adlı Eserlerin Yabancılar İçin A2 Düzeyine Uyarlanması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaya, N. N.** (2019). *Türk Destanlarının Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılacak Metne Uyarlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kaymaz, Z.** (2018). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sabahattin Ali'nin Apartman ve Köpek İsimli Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uygun Sadeleştirme Çalışması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Keskin, F. ve Okur, A.** (2013). Okuma Eğitimi. Mustafa Durmuş ve Alpaslan Okur (Editörler) *Yabancılar Türkçe Öğretimi El Kitabı*, (ss. 293- 308). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. ve Karadağ Ö.** (2005). Sözcük hazinesi çalışmaları açısından sözcük kavramı üzerine bir değerlendirme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 293-307
- Kutlu, A.** (2015). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ömer Seyfettin'in Kaşığı ve Perili Köşk Adlı Hikâyelerinin A1-A2 Seviyesine Uyarlanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Kutlu, A.** (2021). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Peyami Safa'nın Öykülerinin A2 Seviyesine Uyarlanması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kutlu, M.** (2020). *Hayat Güzeldir* (21. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Lüleci, M.** (2010). "Gerçek"leşsek de mi, Öğretsek? Yabancı Dil olarak Türkçenin Öğretiminde Otantik Malzeme. *Orhon Yazıtlarının Bulunuşundan 120 Yıl Sonra Türklük Bilimi ve 21. Yüzyıl konulu 3.Uluslararası Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu*. (ss. 541-553). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Mazlum, D. E.** (2014). *Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç Romanı ve Peyami Safa'nın Dokuzuncu Hariciye Koğuşu Romanının Türkçe A1-A2 Seviyesine Uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öğülmüş, S.** (2019). İçerik Çözümlemesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 24(1), 213-228.
- Özbay, M.**, (2007). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Özcan, E.** (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Seçimi: Yeni Hitit B1 Düzeyi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Özdin, A.** (2020). *Türk Masallarının Yabancılara Türkçe Öğretiminde Okuma Metni Olarak Uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özmen, C.** (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirme Teknikleriyle Öykülerin Yeniden Oluşturulması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Polat, T.** (1993). Yazınsal Metinler ve Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretimi. *İÜ Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, (8), 181-189.

- Subaşı, M. ve Okumuş, K.** (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Süner, R.** (2018). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazınsal Metinlerin B1 Düzeyine Uyarlanması: Eskici Örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, A.** (2010). *Avrupa Dil Gelişim Dosyası Bağlamında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okuma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Malzeme Oluşturma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şimşek, P.** (2011). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Okuma Metinleri ve Yardımcı Kitaplar*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Şimşek, P.** (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Temel Materyaller: Okuma Metinleri ve Okuma Kitapları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8, 211-225.
- Tapan, N.** (1990). Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Kültür Bağlamının Değerlendirilmesi. *Studien zur deutschen Sprache und Literatur*, (7), 55-68.
- Temizyürek, M.** (2021). *Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinin Betimlenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tomrukcu, B.** (2021). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Derlem Tabanlı Okuma Metni Denemesi: Gece Kuşları (A1- A2)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Toprak, F.** (2011). Yabancılara Türkçe Öğretimi Kitaplarındaki Okuma Parçaları ve Diyalogları Üzerine Bir Değerlendirme. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 29, 11- 24.

- Torusdağ, G., Aydın, İ.** (2017). *Metin Dilbilim ve Örnek Metin Çözümlenmeleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu.** (2011). *Türkçe Sözlük*. (11.Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkiye Maarif Vakfı.** (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı*. İstanbul: Aralık.
- Yağmur, K.** (2013). *Dil Öğretiminde Anadili, İkinci Dil ve Yabancı Dil Kavramları. Yabancılar Türkçe Öğretimi El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Yaşar, S. A.** (2019). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama ve Memduh Şevket Esendal'ın Pazarlık Hikâyesinin A2 Seviyesine Göre Uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Yayan, H.** (2019). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Refik Halit Karay'ın Eskici ve Testi Adlı Hikâyelerinin A2 Seviyesine Uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Yazok, Z.** (2020). *Yabancılar Türkçe Öğretimi Kapsamında Kemalettin Çalık'ın Piri Reis Adlı Eserinin B1 Seviyesinde Sadeleştirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.** (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, O.** (2013). *Yeni Türk Edebiyatı Metinlerinin A1-A2 Düzeyine Uyarlanması ve Çalığı Örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, M.** (2008). Kelime Tekrar Tekniğinin Akıcı Okuma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 323- 350.
- Yılmaz, Y.** (2021). *Yabancılar Türkçe Öğretimi Kapsamında Ömer Seyfettin'in Bazı Hikâyelerinin B1 Seviyesine Uyarlanması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

EKLER

Ek	1.	İncelenen	Özgün	Metinde	Yer	Alan	Sözcükler
Sözcük		Sıklık	Tür	artık		5	isim
Onlar		7	isim	atletizm		5	isim
Şu		7	isim	başla-		5	fiil
ver-		7	fiil	beş bin		5	isim
Yer		7	isim	bırak-		5	fiil
Yok		7	isim	bir süre		5	isim
Ben		6	isim	biraz		5	isim
Beş		6	isim	çanta		5	isim
birinci olmak		6	isim	fotoğraf		5	isim
Değil		6	isim	gir-		5	fiil
Gibi		6	isim	gör-		5	fiil
İyi		6	isim	için		5	isim
Kız		6	isim	iki		5	isim
Oğlan		6	isim	iste-		5	fiil
Okul		6	isim	kimse		5	isim
Simit		6	isim	sat-		5	fiil
Tepsi		6	isim	son		5	isim
Yan		6	isim	tempo		5	isim
Yol		6	isim	topal		5	isim
bin-		6	fiil	uçurum		5	isim
bul-		6	fiil	yaş		5	isim
Akraba		5	isim				
Akşam		5	isim	yıl		5	isim
Arkadaş		5	isim	otur-		5	fiil
				abi		4	isim

Alt	4	isim	yapıl-	4	fiil
Ana	4	isim	yine	4	isim
Ara	4	isim	zabıta	4	isim
Be	4	isim	ön	4	isim
bit-	4	fiil	doğru	3	isim
Bütün	4	isim	aile	3	isim
Çok	4	isim	anlat-	3	fiil
dön-	4	fiil	at-	3	fiil
geç-	4	fiil	ayakkabı	3	isim
gülümse-	4	fiil	baş	3	isim
Haydi	4	isim	bekle-	3	fiil
Her	4	isim	belki	3	isim
İlçe	4	isim	belli	3	isim
İşte	4	isim	beton	3	isim
Kadar	4	isim	biri	3	isim
kal-	4	fiil	biz	3	isim
Ki	4	isim	büyük	3	isim
Kupa	4	isim	çalış-	3	fiil
Nişanlı	4	isim	çek-	3	fiil
Oğul	4	isim	devam etmek	3	isim
Olur	4	isim	dinle-	3	fiil
Saat	4	isim	direk	3	isim
Sırt	4	isim			
söyle-	4	fiil	doğ-	3	fiil
Spor	4	isim	dolaş-	3	fiil
Şampiyon	4	isim	dur-	3	fiil
Şimdi	4	isim	düş-	3	fiil
			efendi	3	isim

Elli	3	isim	yakın	3	isim
Ev	3	isim	yaklaş-	3	fiil
Gecekondu	3	isim	yarışma	3	isim
Gölge	3	isim	yıldız	3	isim
Göz	3	isim	yirmi	3	isim
gül-	3	fiil	zaman	3	isim
Haber	3	isim	abla	2	isim
Hatta	3	isim	açıl-	2	fiil
Hemen	3	isim	adam	2	isim
Hepsi	3	isim	adres	2	isim
katıl-	3	fiil	ah	2	isim
konuş-	3	fiil	akıl	2	isim
Minibüs	3	isim	Allah	2	isim
oku-	3	fiil	altı	2	isim
On	3	isim	alüminyum	2	isim
ödül almak	3	isim	antrenman	2	isim
Önce	3	isim	ara-	2	fiil
Sana	3	isim	atlet	2	isim
sor-	3	fiil	Az	2	isim
tanı-	3	fiil	bahçe	2	isim
Televizyon	3	isim	bana	2	isim
terk etmek	3	isim	beş yüz	2	isim
tut-	3	fiil	bil-	2	fiil
uç-	3	fiil	bindir-	2	fiil
Ufak	3	isim	bir daha	2	isim
Usta	3	isim	bir sürü	2	isim
Uzak	3	isim	böyle	2	isim

Burada	2	isim	günde	2	isim
Cep	2	isim	hangi	2	isim
cevapla-	2	fiil	hani	2	isim
Çay	2	isim	hatırla-	2	fiil
çıkara-	2	fiil	hayat	2	isim
Çıkış	2	isim	hediyeye	2	isim
dal-	2	fiil	hep	2	isim
Defa	2	isim	heyecanlan-	2	fiil
Dip	2	isim	hızlan-	2	fiil
Dolaşmak	2	isim	İç	2	isim
Döküntü	2	isim	iç-	2	fiil
Dönüş	2	isim	ihtiyaç	2	isim
Düğün	2	isim	ileride	2	isim
Dükkan	2	isim	ilk	2	isim
Dünya	2	isim	ise	2	isim
Elbet	2	isim	kampanya	2	isim
es-	2	fiil	kapı	2	isim
Eşofman	2	isim	kasaba	2	isim
Ev	2	isim	kendi	2	isim
Evet	2	isim	kere	2	isim
Falan	2	isim	kilometre	2	isim
Fındık	2	isim	koşucu	2	isim
Fıstık	2	isim	koy-	2	fiil
Final	2	isim	köşe	2	isim
Genç	2	isim	kronometre	2	isim
Gözlük	2	isim	kurtul-	2	fiil
Güçlü	2	isim	lazım	2	isim

Madalya	2	isim	soğuk	2	isim
Mahalle	2	isim	sokak	2	isim
Masa	2	isim	söz	2	isim
Nasıl	2	isim	Su	2	isim
Neredeyse	2	isim	sür-	2	fiil
Niçin	2	isim	süt	2	isim
Oda	2	isim	süz-	2	fiil
Oh	2	isim	şey	2	isim
okşa-	2	fiil	şort	2	isim
Omuz	2	isim	tabii	2	isim
Ona	2	isim	takım	2	isim
Oracıkta	2	isim	tarla	2	isim
Orada	2	isim	teşekkür etmek	2	isim
oyna-	2	fiil	tur	2	isim
Ödül	2	isim	utan-	2	fiil
Öğretmen	2	isim	uzat-	2	fiil
Önemli	2	isim	Üç	2	isim
öp-	2	fiil	vakit	2	isim
Öteki	2	isim	var-	2	fiil
Raf	2	isim	Ya	2	isim
Rüya	2	isim	yağmur	2	isim
Rüzgar	2	isim	yahu	2	isim
Sakal	2	isim	yeniden	2	isim
Sekreter	2	isim	yenile-	2	fiil
Sevinç	2	isim	yerleş-	2	fiil
Sıcak	2	isim	yetiş-	2	fiil
Sıra	2	isim	yüksel-	2	fiil

yürü-	2	fiil	arka teker	1	isim
Zaten	2	isim	art	1	isim
a+a	1	isim	asık	1	isim
aç-	1	fiil	asker	1	isim
Açıkça	1	isim	aşağı	1	isim
Ad	1	isim	atak	1	isim
Aferin	1	isim	atletik	1	isim
Afrikalı	1	isim	ayak	1	isim
Ağaç	1	isim	ayaklan-	1	fiil
ak-	1	fiil	ayrıl-	1	fiil
Akademi	1	isim	az sonra	1	isim
Akasya	1	isim	bacak	1	isim
akıl erdirememek	1	isim	bağcıklı	1	isim
akraba olmak	1	isim	bağır-	1	fiil
Aksatmak	1	isim	bakalım	1	isim
alçak ses	1	isim	bal	1	isim
Alıcı	1	isim	bari	1	isim
Alışma	1	isim	başka	1	isim
Alkış	1	isim	başkan	1	isim
alt geçit	1	isim	başlık	1	isim
Amca	1	isim	başüstüne	1	isim
Ameliyat	1	isim	başvur-	1	fiil
Aniden	1	isim	bat-	1	fiil
Anlam	1	isim	bayram	1	isim
anlaşıl-	1	fiil	bazı	1	isim
arada bir	1	isim	beden eğitimi	1	isim
Aralıksız	1	isim	bel fitiği	1	isim

belli etmek	1	isim	çağ	1	isim
Beraberce	1	isim	çakıl-	1	fiil
Beri	1	isim	çal-	1	fiil
besle-	1	fiil	çalışma	1	isim
Beslenme	1	isim	çalıştır-	1	fiil
Beyaz	1	isim	çamur	1	isim
Bile	1	isim	çap	1	isim
Binici	1	isim	çaresiz	1	isim
bir ara	1	isim	çerçeve	1	isim
bir iki	1	isim	çerçeveli	1	isim
bir yandan	1	isim	çeşitli	1	isim
bir yudum	1	isim	çeyiz	1	isim
bir zaman	1	isim	çıkıntı	1	isim
Birbiri	1	isim	çırpın-	1	fiil
Birden	1	isim	çizgi	1	isim
bitir-	1	fiil	çocukluk	1	isim
boşal-	1	fiil	çoğal-	1	fiil
Bölge	1	isim	çoğu	1	isim
buluş-	1	fiil	çoktan	1	isim
Bunca	1	isim	çorak	1	isim
Bunlar	1	isim	çök-	1	fiil
Burası	1	isim	dahil olmak	1	isim
Cadde	1	isim	daire	1	isim
Cami	1	isim	dal	1	isim
Ceset	1	isim	dana	1	isim
Cevap	1	isim	darlık	1	isim
Ciddi	1	isim	davar	1	isim

Dayanmak	1	isim	elektrik	1	isim
Delikanlı	1	isim	elektrikçi	1	isim
dene-	1	fiil	En	1	isim
Ders	1	isim	epeyce	1	isim
Dert	1	isim	eriş-	1	fiil
Devlet	1	isim	erkenden	1	isim
Dış	1	isim	ertesi	1	isim
Dışarı	1	isim	eski	1	isim
Dikkatli	1	isim	Et	1	isim
Diş	1	isim	et-	1	fiil
doğrul-	1	fiil	etkile-	1	fiil
Doğuştan	1	isim	etkinlik	1	isim
Doktor	1	isim	ev halkı	1	isim
Domates	1	isim	evrak	1	isim
Dört	1	isim	fakir	1	isim
döşe-	1	fiil	fazla	1	isim
Dua	1	isim	federasyon	1	isim
Durmaksızın	1	isim	fert	1	isim
Duvar	1	isim	fırıl-	1	fiil
Düpedüz	1	isim	firma	1	isim
Düşünce	1	isim	fukara	1	isim
düşür-	1	fiil	gece	1	isim
Ee	1	isim	geçim	1	isim
eğ-	1	fiil	geçir-	1	fiil
eğil-	1	fiil	gelecek	1	isim
ek-	1	fiil	gidon	1	isim
elden düşme	1	isim	girinti	1	isim

Giriş	1	isim	her biri	1	isim
giyin-	1	fiil	her gün	1	isim
göç-	1	fiil	her neyse	1	isim
Göğüs	1	isim	hesaplaş-	1	fiil
Gölgelik	1	isim	hız	1	isim
gönder-	1	fiil	hızlı	1	isim
Göre	1	isim	hiç	1	isim
Görev	1	isim	hoca	1	isim
göster-	1	fiil	hocalık	1	isim
Gözlükçü	1	isim	huzurlu	1	isim
Gurur	1	isim	ısıtma	1	isim
Güç	1	isim	ışıl-	1	fiil
gün boyu	1	isim	içinde	1	isim
Güya	1	isim	iki yüz	1	isim
Güzellik	1	isim	ikinci el	1	isim
haber salmak	1	isim	ilaç	1	isim
hala(zaman)	1	isim	ilave etmek	1	isim
harca-	1	fiil	ileri	1	isim
Hareketsiz	1	isim	ilerle-	1	fiil
Hasılat	1	isim	ilköğretim	1	isim
Hasta	1	isim	insan	1	isim
Hava	1	isim	işaret etmek	1	isim
havalan-	1	fiil	işle-	1	fiil
Hay	1	isim	işporta	1	isim
hayat hikayesi	1	isim	işsiz	1	isim
Hazır	1	isim	iyilik	1	isim
helal olsun	1	isim	kablo	1	isim

Kalabalık	1	isim	koridor	1	isim
kaldır-	1	fiil	koşma	1	isim
Kaldırım	1	isim	koşmak	1	isim
Kaleci	1	isim	koşu	1	isim
Kanat	1	isim	koyun	1	isim
kap-	1	fiil	köylü	1	isim
Kar	1	isim	kral	1	isim
Kardeş	1	isim	kumaş	1	isim
Karı	1	isim	kurak	1	isim
Karşı	1	isim	kurul-	1	fiil
Karşılıksız	1	isim	kurula-	1	fiil
Katılmak	1	isim	kuş	1	isim
katla-	1	fiil	kuzu	1	isim
katlan-	1	fiil	lira	1	isim
kavuş-	1	fiil	mahçup	1	isim
Kayıt	1	isim	mahsul	1	isim
Kenar	1	isim	mal	1	isim
keşfet-	1	fiil	markalı	1	isim
Keşif	1	isim	market	1	isim
Kez	1	isim	masraf	1	isim
Kızılılık	1	isim	maydanoz	1	isim
Kim	1	isim	mendil	1	isim
Kişi	1	isim	meraklı	1	isim
Koç	1	isim	merkez	1	isim
Koltuk	1	isim	meslek	1	isim
Komite	1	isim	metin	1	isim
Komşu	1	isim	millet	1	isim

Mutlu	1	isim	öylece	1	isim
Müşteri	1	isim	özle-	1	fiil
nara atmak	1	isim			
ne kadar	1	isim	pedal	1	isim
nefes nefese	1	isim	pek	1	isim
Neler	1	isim	peki	1	isim
Neyse	1	isim	pencere	1	isim
Nüfus	1	isim	peş	1	isim
o sırada	1	isim	peyda olmak	1	isim
Ohooo	1	isim	pist	1	isim
okullar arası	1	isim	program	1	isim
Okuma	1	isim	rastla-	1	fiil
okut-	1	fiil	reklam	1	isim
Olimpiyat	1	isim	rekor	1	isim
oluş-	1	fiil	rençber	1	isim
on beş	1	isim	sabit	1	isim
on dokuz mayıs	1	isim	sağ	1	isim
Orası	1	isim	sahip	1	isim
Oraya	1	isim	sanki	1	isim
organizasyon	1	isim	sark-	1	fiil
Orta	1	isim	sayesinde	1	isim
Ortada	1	isim	seçme	1	isim
oturma odası	1	isim	semt	1	isim
Otuz	1	isim	seneye	1	isim
öde-	1	fiil	sessiz	1	isim
Öğle	1	isim	sevimli	1	isim
övün-	1	fiil	sevin-	1	fiil
			seyret-	1	fiil

Sıcacık	1	isim	tasalan-	1	fiil
Sık	1	isim	taşımali eğitim	1	isim
Sıkıntı	1	isim	teker	1	isim
Simitçi	1	isim	tekrar	1	isim
Siz	1	isim	telefon	1	isim
Soğan	1	isim	temizle-	1	fiil
sohbet etmek	1	isim	temizlik	1	isim
Sol	1	isim	ter	1	isim
Stad	1	isim	tereddüt	1	isim
Stadyum	1	isim	tesisat	1	isim
Start	1	isim	teslim etmek	1	isim
Surat	1	isim	tıkan-	1	fiil
sürün-	1	fiil	top	1	isim
Şaşkın	1	isim	toparla-	1	fiil
Şefkat	1	isim	toprak	1	isim
Şehir	1	isim	toz bulutu	1	isim
Şimdiki	1	isim	trafik	1	isim
Şişe	1	isim	tüm	1	isim
Şuracıkta	1	isim	uğra-	1	fiil
Tablo	1	isim	ulan	1	isim
Tahta	1	isim	ulaş-	1	fiil
takıl-	1	fiil	umut	1	isim
Tam	1	isim	uzaklaş-	1	fiil
Tamam	1	isim	uzan-	1	fiil
tamamla-	1	fiil	üçüncü	1	isim
Taraça	1	isim	üretici	1	isim
Taraf	1	isim	üst baş	1	isim

üstele-	1	fiil	yeğen	1	isim
var gücüyle	1	isim	yemek	1	isim
Vay	1	isim	yemin	1	isim
Velet	1	isim	yeni	1	isim
veril-	1	fiil	yet-	1	fiil
vur-	1	fiil	yirmi üç nisan	1	isim
yağ-	1	fiil	yoğun	1	isim
Yahut	1	isim	yoksulluk	1	isim
yakala-	1	fiil	yokuş	1	isim
yakalan-	1	fiil	yol parası	1	isim
Yalan	1	isim	yorgunluk	1	isim
yalın ayak	1	isim	yorul-	1	fiil
yalvar-	1	fiil	yönlendirmek	1	isim
yanaş-	1	fiil	yumurta	1	isim
Yani	1	isim	yuvarlan-	1	fiil
Yapı	1	isim	yüklü	1	isim
yardım etmek	1	isim	yüreği cız etmek	1	isim
Yarım	1	isim	yürüt-	1	fiil
yarış-	1	fiil	yürütül-	1	fiil
Yarışmak	1	isim	zafer	1	isim
yarıştır-	1	fiil	zemin	1	isim
yasla-	1	fiil	zenci	1	isim
Yaşa	1	isim	zil	1	isim
yaşa-	1	fiil	zor	1	isim
Yavru	1	isim	bağla-	1	fiil
yazı	1	isim			

Ek 2. Değiştirilmiş Metinde Yer Alan Sözcükler

Ev	10	isim	ver-	6	fiil
Değil	10	isim	Şu	6	isim
Aile	10	isim	spor	6	isim
İyi	9	isim	sana	6	isim
İş	9	isim	oğul	6	isim
iste-	9	fiil	oğlan	6	isim
Gazete	9	isim	Ne	6	isim
El	9	isim	kimse	6	isim
Belki	9	isim	Kız	6	isim
Şey	8	isim	hemen	6	isim
otur-	8	fiil	gibi	6	isim
bin-	8	fiil	fotoğraf	6	isim
Yok	7	isim	çık-	6	fiil
Yani	7	isim	çalış-	6	fiil
Tepsi	7	isim	bul-	6	fiil
Simit	7	isim	birinci olmak	6	isim
Koşu	7	isim	biraz	6	isim
kazan-	7	fiil	akraba	6	isim
kalk-	7	fiil	doğru	5	isim
Her	7	isim	zabıta	5	isim
götür-	7	fiil	yarışma	5	isim
Genç	7	isim	yan	5	isim
bir süre	7	isim	uçurum	5	isim
Ben	7	isim	topal	5	isim
Yol	6	isim	tempo	5	isim

Son	5	isim	yıl	4	isim
sat-	5	fiil	yaş	4	isim
Önce	5	isim	yaklaş-	4	fiil
Ona	5	isim	yakın	4	isim
Olur	5	isim	yakala-	4	fiil
Neden	5	isim	uzak	4	isim
kal-	5	fiil	usta	4	isim
İki	5	isim	televizyon	4	isim
Herkes	5	isim	tarla	4	isim
Hepsi	5	isim	şimdi	4	isim
Hayat	5	isim	şekil	4	isim
Haber	5	isim	şampiyon	4	isim
gör-	5	fiil	sekreter	4	isim
gir-	5	fiil	saat	4	isim
geç-	5	fiil	ön	4	isim
düşün-	5	fiil	on	4	isim
dön-	5	fiil	nişanlı	4	isim
Çanta	5	isim	kupa	4	isim
Bütün	5	isim	konuş-	4	fiil
Burada	5	isim	kilometre	4	isim
Beş	5	isim	ilçe	4	isim
Atletizm	5	isim	haydi	4	isim
Arkadaş	5	isim	güzel	4	isim
Alt	5	isim	gül-	4	fiil
Akşam	5	isim	göz	4	isim
Afrikalı	5	isim	efendi	4	isim
Yine	4	isim	dolaş-	4	fiil

devam etmek	4	isim	sevinç	3	isim
çıkar-	4	fiil	sev-	3	fiil
bırak-	4	fiil	sebep	3	isim
beş bin	4	isim	raf	3	isim
Be	4	isim	önemli	3	isim
Artık	4	isim	orada	3	isim
Ara	4	isim	oku-	3	fiil
Abi	4	isim	nasıl	3	isim
Zor	3	isim	minibüs	3	isim
yorul-	3	fiil	koy-	3	fiil
Yiyecek	3	isim	kim	3	isim
Yirmi	3	isim	kardeş	3	isim
Yıldız	3	isim	kadar	3	isim
Yeni	3	isim	işte	3	isim
yardım etmek	3	isim	ileride	3	isim
Ufak	3	isim	hızlan-	3	fiil
uç-	3	fiil	heyecanlan-	3	fiil
tut-	3	fiil	her gün	3	isim
Tekrar	3	isim	hava	3	isim
tanı-	3	fiil	hatırla-	3	fiil
Tamam	3	isim	günde	3	isim
Sürekli	3	isim	gülümse-	3	fiil
Stadyum	3	isim	gölge	3	isim
söyle-	3	fiil	gecekondu	3	isim
Soğuk	3	isim	en	3	isim
Sırt	3	isim	elli	3	isim
Sıra	3	isim	dünya	3	isim

dur-	3	fiil	şort	2	isim
dinle-	3	fiil	süz-	2	fiil
Çünkü	3	isim	su	2	isim
Cep	3	isim	sokak	2	isim
Biz	3	isim	sıkıntı	2	isim
bil-	3	fiil	sıcak	2	isim
bekle-	3	fiil	sevin-	2	fiil
Bana	3	isim	sakal	2	isim
bağır-	3	fiil	rüzgar	2	isim
Az	3	isim	öp-	2	fiil
Ayakkabı	3	isim	ödül almak	2	isim
Arka	3	isim	ödül	2	isim
Antrenman	3	isim	öde-	2	fiil
Anne	3	isim	oyna-	2	fiil
Adres	3	isim	oraya	2	isim
yürü-	2	fiil	orası	2	isim
yüksel-	2	fiil	omuz	2	isim
Yeniden	2	isim	oh	2	isim
yaşa-	2	fiil	oda	2	isim
yarış-	2	fiil	nüfus	2	isim
Yahu	2	isim	niçin	2	isim
Yağmur	2	isim	mümkün	2	isim
Üç	2	isim	masa	2	isim
utan-	2	fiil	mahalle	2	isim
Tur	2	isim	madalya	2	isim
teşekkür etmek	2	isim	lira	2	isim
Takım	2	isim	lazım	2	isim

kurtul-	2	fiil	güneş	2	isim
Kurak	2	isim	güç	2	isim
Kronometre	2	isim	grup	2	isim
Koşucu	2	isim	gözlük	2	isim
Koşmak	2	isim	firma	2	isim
Kişi	2	isim	final	2	isim
Ki	2	isim	fıstık	2	isim
Kere	2	isim	fındık	2	isim
Katılmak	2	isim	fazla	2	isim
katıl-	2	fiil	evet	2	isim
Kasaba	2	isim	etkinlik	2	isim
Kapı	2	isim	et-	2	fiil
Kaleci	2	isim	eşofman	2	isim
Kalabalık	2	isim	eski	2	isim
izle-	2	fiil	es-	2	fiil
İyilik	2	isim	elbet	2	isim
İşporta	2	isim	düş-	2	fiil
İnsan	2	isim	dükkan	2	isim
ikinci el	2	isim	düğün	2	isim
İhtiyaç	2	isim	durum	2	isim
iç-	2	fiil	dönüş	2	isim
Hızlı	2	isim	doğ-	2	fiil
Hız	2	isim	diğer	2	isim
Hep	2	isim	defa	2	isim
Hediye	2	isim	çıkış	2	isim
hazırla-	2	fiil	çeyiz	2	isim
Hatta	2	isim	çek-	2	fiil

Çay	2	isim	abla	2	isim
cevapla-	2	fiil	zil	1	isim
cevap vermek	2	isim	zıpla-	1	fiil
Büyük	2	isim	zenci	1	isim
Burası	2	isim	zaten	1	isim
Bunlar	2	isim	zarar	1	isim
Böyle	2	isim	zafer	1	isim
Biri	2	isim	yüzü asık	1	isim
bir daha	2	isim	yüreği cız etmek	1	isim
beş yüz	2	isim	yüksek ses	1	isim
Beraber	2	isim	yüklü	1	isim
Belli	2	isim	yuvarlan-	1	fiil
Bazı	2	isim	yumurta	1	isim
başla-	2	fiil	yol parası	1	isim
Baş	2	isim	yoksulluk	1	isim
Bahçe	2	isim	yetiş-	1	fiil
Atlet	2	isim	yetenek	1	isim
ara-	2	fiil	yet-	1	fiil
anlat-	2	fiil	yerleş-	1	fiil
anla-	2	fiil	yepyeni	1	isim
Alüminyum	2	isim	yemin etmek	1	isim
Altı	2	isim	yemek	1	isim
alt geçit	2	isim	yeğen	1	isim
Akıl	2	isim	yazı	1	isim
Ah	2	isim	yaz-	1	fiil
Ağaç	2	isim	yavru	1	isim
Ad	2	isim	yaşa	1	isim

yasla-	1	fiil	trafik	1	isim
Yarım	1	isim	toz bulutu	1	isim
yardımcı olmak	1	isim	toprak	1	isim
Yapmak	1	isim	top	1	isim
yalvar-	1	fiil	teslim etmek	1	isim
yalın ayak	1	isim	tesisat	1	isim
yakalan-	1	fiil	tertemiz	1	isim
yağ-	1	fiil	terk etmek	1	isim
Ya	1	isim	tereddüt	1	isim
Vücut	1	isim	ter	1	isim
vur-	1	fiil	temizlik	1	isim
Velet	1	isim	temizle-	1	fiil
Vay	1	isim	telefon	1	isim
var gücüyle	1	isim	teker	1	isim
Üzüntü	1	isim	taşın-	1	fiil
üzül-	1	fiil	taşımali eğitim	1	isim
Üzgün	1	isim	taraf	1	isim
Üst	1	isim	taraca	1	isim
Üçüncü	1	isim	tamamla-	1	fiil
uzat-	1	fiil	tam	1	isim
uzaklaş-	1	fiil	tahta	1	isim
uza-	1	fiil	tabii	1	isim
utandır-	1	fiil	şurada	1	isim
Utañ	1	isim	şişe	1	isim
umutlan-	1	fiil	şimdiki	1	isim
umut etmek	1	isim	şehir	1	isim
Tüm	1	isim	şefkat	1	isim

Şaşkınlık	1	isim	sarı	1	isim
Şaşkın	1	isim	sanki	1	isim
Şanslı	1	isim	sakin	1	isim
Süt	1	isim	sahip	1	isim
Sürtücü	1	isim	sağ	1	isim
sür-	1	fiil	sabit	1	isim
Start	1	isim	sabahtan akşama kadar	1	isim
Sporcu	1	isim	sabah	1	isim
Söz	1	isim	rüya	1	isim
Söylemek	1	isim	resmi bayram	1	isim
Sol	1	isim	renk	1	isim
sok-	1	fiil	rençperlik	1	isim
sohbet etmek	1	isim	rekor	1	isim
Soğan	1	isim	reklam	1	isim
Siz	1	isim	rastla-	1	fiil
Simitçi	1	isim	rahatla-	1	fiil
sıl-	1	fiil	program	1	isim
Sınıf	1	isim	peş	1	isim
Sıcacık	1	isim	perişan olmak	1	isim
Sevimli	1	isim	pencere	1	isim
Sessiz	1	isim	peki	1	isim
Ses	1	isim	pedal	1	isim
Seneye	1	isim	parla-	1	fiil
Sene	1	isim	pahalı	1	isim
Semt	1	isim	özle-	1	fiil
Seçme	1	isim	övün-	1	fiil
Sayesinde	1	isim	öteki	1	isim

Öğretmen	1	isim	millet	1	isim
Öğrenci	1	isim	meslek	1	isim
Öğle	1	isim	mesafe	1	isim
Oyun	1	isim	merkez	1	isim
Otuz	1	isim	meraklı	1	isim
oturma odası	1	isim	mendil	1	isim
Otobüs	1	isim	maydanoz	1	isim
Orta	1	isim	masraf	1	isim
Organizasyon	1	isim	market	1	isim
Oradan	1	isim	markalı	1	isim
on beş	1	isim	mal	1	isim
Olimpiyat	1	isim	mahsul	1	isim
okut-	1	fiil	mahcup	1	isim
Okumak	1	isim	kuzu	1	isim
okullar arası	1	isim	kral	1	isim
okşa-	1	fiil	köylü	1	isim
o sırada	1	isim	koyun	1	isim
o kadar	1	isim	korku	1	isim
Neyse	1	isim	koridor	1	isim
neler neler	1	isim	komşu	1	isim
nefes nefese	1	isim	komite	1	isim
ne olur	1	isim	koltuk	1	isim
ne kadar	1	isim	kızıl	1	isim
nara atmak	1	isim	kıyafet	1	isim
Müşteri	1	isim	kırmızı	1	isim
Mutlu	1	isim	keşif	1	isim
Motive	1	isim	keşfet-	1	fiil

Kenar	1	isim	içeri	1	isim
Kayıt	1	isim	içecek	1	isim
kaygılan-	1	fiil	iç	1	isim
katla-	1	fiil	ısrarla	1	isim
Karşılıksız	1	isim	huzurlu	1	isim
Karşılıklı	1	isim	hocalık	1	isim
Karşı	1	isim	hoca	1	isim
Karı	1	isim	hiç	1	isim
Kararsız	1	isim	hızla	1	isim
Kar	1	isim	heyecan	1	isim
Kanat	1	isim	hesaplaş-	1	fiil
Kampanya	1	isim	hesapla-	1	fiil
Kaldırım	1	isim	her zaman	1	isim
Kablo	1	isim	her neyse	1	isim
İşsiz	1	isim	her biri	1	isim
İşlek	1	isim	hazır	1	isim
işaret etmek	1	isim	hayvan	1	isim
İse	1	isim	hayat hikayesi	1	isim
İlköğretim	1	isim	hasta	1	isim
İlk	1	isim	hasılat	1	isim
ilerle-	1	fiil	hareketsiz	1	isim
İleri	1	isim	harca-	1	fiil
ilave etmek	1	isim	hallet-	1	fiil
İlaç	1	isim	hala	1	isim
iki yüz	1	isim	hal	1	isim
ihmal etmek	1	isim	güzellik	1	isim
İçinde	1	isim	güven-	1	fiil

gün boyu	1	isim	erkenden	1	isim
Güçlü	1	isim	epeyce	1	isim
Gurur	1	isim	elektrikçi	1	isim
Gözlükçü	1	isim	elektrik	1	isim
göster-	1	fiil	elden düşme	1	isim
Görev	1	isim	eğil-	1	fiil
Göre	1	isim	eğ-	1	fiil
gönder-	1	fiil	ee	1	isim
Gölgelik	1	isim	düzenle-	1	fiil
giyin-	1	fiil	düşünmek	1	isim
Giriş	1	isim	düşünce	1	isim
Girinti	1	isim	duvar	1	isim
Genel	1	isim	durmaksızın	1	isim
Gelecek	1	isim	dua etmek	1	isim
geçir-	1	fiil	dördüncü	1	isim
Gece	1	isim	döküntü	1	isim
Fukara	1	isim	domates	1	isim
fırıl-	1	fiil	dolaşmak	1	isim
Fert	1	isim	doktor	1	isim
Federasyon	1	isim	doğuştan	1	isim
Farklı	1	isim	diş	1	isim
Falan	1	isim	dikkatlice	1	isim
Fakir	1	isim	dikkatli	1	isim
Evrak	1	isim	dikkatini çekmek	1	isim
etkile-	1	fiil	dikkat	1	isim
Et	1	isim	dışarı	1	isim
Ertesi	1	isim	dış	1	isim

Devlet	1	isim	bölge	1	isim
Dert	1	isim	boşal-	1	fiil
Ders	1	isim	bitir-	1	fiil
dene-	1	fiil	bit-	1	fiil
Delikanlı	1	isim	birinci	1	isim
değ-	1	fiil	birden	1	isim
Dana	1	isim	birçok	1	isim
Dal	1	isim	birbiri	1	isim
Daire	1	isim	bir zaman	1	isim
dahil olmak	1	isim	bir yudum	1	isim
Çözüm	1	isim	bir sürü	1	isim
Çorak	1	isim	bir iki	1	isim
Çoğu	1	isim	bir ara	1	isim
Çocukluk	1	isim	bindir-	1	fiil
Çizgi	1	isim	bin	1	isim
Çeşitli	1	isim	beyaz	1	isim
Çerçevesi	1	isim	beşinci	1	isim
Çamur	1	isim	beş	1	isim
Çalışmak	1	isim	besle-	1	fiil
çal-	1	fiil	beri	1	isim
çak-	1	fiil	belli etmek	1	isim
Çağ	1	isim	bel fitiği	1	isim
Ciddi	1	isim	beden eğitimi	1	isim
Cevap	1	isim	bazen	1	isim
Cadde	1	isim	bat-	1	fiil
Buradan	1	isim	başvur-	1	fiil
buluş-	1	fiil	başüstüne	1	isim

Başkan	1	isim	ara sıra	1	isim
Başka	1	isim	anlam	1	isim
Bal	1	isim	aniden	1	isim
Bakalım	1	isim	ana	1	isim
bahset-	1	fiil	an	1	isim
bağla-	1	fiil	ameliyat	1	isim
Bacak	1	isim	amca	1	isim
azal-	1	fiil	Allah	1	isim
az sonra	1	isim	alkış	1	isim
ayrıl-	1	fiil	alış-	1	fiil
Aynı	1	isim	alıcı	1	isim
Ayak	1	isim	alçak ses	1	isim
Atletik	1	isim	alan	1	isim
at-	1	fiil	akasya	1	isim
Aşağı	1	isim	akademi	1	isim
Aslında	1	isim	aferin	1	isim
Asker	1	isim	adam	1	isim
as-	1	fiil	açıl-	1	fiil
Art	1	isim	aç-	1	fiil
arkadaş olmak	1	isim	aa	1	isim
arka teker	1	isim			

Ek 3. Uzman Görüşü Formu

“TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: MUSTAFA KUTLU’NUN “RÜZGÂRIN OĞLU” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ” İSİMLİ YÜKSEK LİSANS TEZİNDE YAPILAN METİN DEĞİŞTİRİMİNİN A2 DÜZEYİNE GÖRE DİL YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN UZMAN GÖRÜŞÜ FORMU

Bu form Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma becerisini geliştirmek, hedef dildeki söz varlıklarına katkıda bulunmak, öğrenciler için yeni metinler sağlayıp hedef kazanımlara ulaşmayı kolaylaştırmak amacıyla kullanılması hedeflenmekte olan Mustafa Kutlu’ya ait hikâyenin, metin değiştirim yöntemlerinin yeterliliğini uzmanlarca belirlemek ve metin değiştiriminin uygunluğunu tespit etmek amacıyla hazırlanmıştır. Formla beraber hikâyenin A2 düzeyi için değiştirilmiş metni bulunmaktadır ve yaklaşık bir saatinizi ayırmanız istenmektedir. Anket sonucunda elde edilen veriler yapmakta olduğum yüksek lisans tezi için kullanılacaktır.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Demet Döne IŞIK

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Yabancılara Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖĞRENİM DURUMUNUZ

Lisans:

Yüksek Lisans:

Doktora:

Bu eğitim-öğretim yılı sonunda A2 düzeyinde toplamda kaç farklı sınıfta çalışmış olacaksınız?

Aldığınız eğitim süresince aşağıda belirtilen alanlar konusunda ne kadar çalıştınız?

Alanlar Hiç Genel bilgi düzeyinde Yoğun olarak

Dil bilgisi

Dil bilimi

Dil edinimi

Türk Edebiyatı

Türk Dili

İkinci Dil öğretimi

Hikâyenin A2 düzeyine göre değiştirilmesinde Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe ders kitabındaki A1-A2 dil bilgisi yapıları temel alınmıştır.

Değiştirilmiş metnin sonuna metni anlamayı kolaylaştırmak, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin söz varlığını geliştirmek amacıyla; metin değiştirme işlemleri tablosunda da kolaylaştırma yöntemi olarak belirtilen sözcüklerin A2 düzeyi öğrencilerin dil seviyelerine uygun olarak açıklaması yapılmış ve bu sözcükler “Sözlükçe” başlığı altında verilmiştir. Sözcük tanımları için Türk Dil Kurumu sözlüğünden yararlanılmıştır. Ayrıca yukarıda belirtilen amaç doğrultusunda metnin anahtar sözcükleri olarak değerlendirilen, metnin ana temasını oluşturan ve “Sözlükçe” kısmında açıklamasının yapılması zor olabilecek sözcüklerin görselleri metin içerisinde verilmiştir.

Özgün metinde yer alıp kullanım sıklığı az olan sözcükler için Türkçenin Ulusal Derlemi’nden faydalanılmıştır. Bu sözcükler frekans değerlerine bakılarak frekans değeri yüksek olan yani kullanım sıklığı daha yüksek olan sözcüklerle değiştirilmiştir.

Mecaz anlamlı ifadeler ve deyimler Türkçenin zenginliğini göstermek amacıyla korunmuştur. Bu ifade ve deyimlerin ya “Sözlükçe” kısmında açıklaması yapılmış ya da o ifade, deyim A2 düzeyine uygun olarak başka bir sözcük ya da tümceyle genişletilmiştir.

Öğrenenlerin dil düzeyine uygun olmayan, anlamayı zorlaştıracak sözcükler A2 düzeyine uygun başka bir sözcükle değiştirilerek sözcüğün alışılmamış kullanımları azaltılmıştır.

A2 düzeyine uygun olarak hazırlanan hikâyenin hem A2 seviyesinde hem de B1 seviyesinin başında olan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere okutulması planlanmaktadır.

Metin değiştiriminin nasıl yapıldığı hakkında değerlendirme yapabilmemiz açısından metinden 5 cümle seçilerek tablo hâlinde aşağıda verilmiştir. A2 düzeyine değiştirimi yapılmış cümleler düzeye uygunsa “uygun”, değilse “uygun değil” şeklinde değerlendirip bu cümlelerle ilgili bir öneriniz varsa yazmanız beklenmektedir.

“Rüzgârın Oğlu” hikâyesinin, A2 düzeyi için değiştirilmiş hâlinin tamamını okuduktan sonra hikâyeyi, tabloda belirtilen ölçütler çerçevesinde değerlendirerek

1 “kesinlikle yetersiz”,

2 “yeterli değil”,

3 “kısmen yeterli”,

4 “yeterli”,

5 “tamamen yeterli” olmak üzere puanlayınız.

RÜZGÂRIN OĞLU

Tümce No	Özgün Metin	A2 Düzeyi Metin	İşlem
T5	Erzurum'un adı çıkmış.	Erzurum'un adı çıkmış. Herkes Erzurum'u daha soğuk diye bilir.	Genişletme
	UYGUN ☐	UYGUN DEĞİL ☐	
	ÖNERİ:		
T19	Ortasında Süleyman'ın çerçevesi bir fotoğrafı, yanında kazandığı kupalar.	Rafin ortasına Süleyman'ın çerçevesi bir fotoğrafını ve fotoğrafın yanına kupalarını koydular.	Gönderimleri açık hâle getirme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Kolaylaştırma, Eksiltileri tamamlama.
	UYGUN ☐	UYGUN DEĞİL ☐	
	ÖNERİ:		
T25	Beyaz dişlerini göstererek gülen, dura dura konuşan sevimli bir zenci.	Bu genç beyaz dişlerini göstererek gülüyor, dura dura konuşuyor. O sevimli bir zenci.	Gönderimleri açık hâle getirme, Ad, sıfat, belirteç tümceciklerini ayırma, Kolaylaştırma.
	UYGUN ☐	UYGUN DEĞİL ☐	
	ÖNERİ:		
T30	Köyde ilaç falan gibi bir ihtiyaç olsa, yol ve araba olmadığı için bunu kasabaya gönderiyorlar.	Köyde bazen ilaç gibi bazı ihtiyaçlar oluyor. Köyde yol ve araba yok. Bu nedenle Afrikalı çocuğu kasabaya gönderiyorlar.	Genişletme, Anlatımı zorlaştıran tümceyi uzatan sözcükleri silme, Karmaşık tümceleri bölme, Bağlantıları açık hâle getirme, Gönderimleri açık hâle getirme, Kolaylaştırma.
	UYGUN ☐	UYGUN DEĞİL ☐	
	ÖNERİ:		
T84	Bahçe kapısının önündeki akasyanın dibine çöküp, sırtını ağaca yaslamış.	Bahçe kapısının önündeki akasya ağacının altına oturup sırtını ağaca yaslamış.	Genişletme, Sıklığı az olan sözcükle sıklığı fazla olan sözcüğü değiştirme, Sözcüğün alışılmamış kullanımlarını azaltma.
	UYGUN ☐	UYGUN DEĞİL ☐	
	ÖNERİ:		

RÜZGÂRIN OĞLU

Puan		1	2	3	4	5
		Kesinlikle yetersiz	Yeterli değil	Kısmen yeterli	Yeterli	Tamamen yeterli
Ölçütler	Dilsel Ölçütler	Sözdizimsel uygunluk				
		Biçimbilimsel uygunluk				
		Sözlüksel uygunluk (söz varlığı)				
	Metne ilişkin Ölçütler	Bağdaşıklık (gönderim ve gösterim ilişkiler)				
		Tutarlılık (metnin anlamsal / mantıksal bütünlüğü)				
		Konu				
		Akıcılık				
	Sözlükçe	Sözlükçe				
	Görseller	Görseller				

Ekleme istediğiniz öneriler var mı?

Sözcüklerle ilgili öneriler:

.....

Görsellerle ilgili öneriler:

.....

Sözlükçeyle ilgili öneriler:

.....

Kullanılan dil bilgisi yapılarıyla ilgili öneriler:

.....

Ek 4. Okuma Anlama Testi

“Rüzgârın Oğlu” Hikâyesinin Okuma Anlama Testi

OKUMA ANLAMA SORULARI

A. Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. Süleyman ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Erzurum’un bir köyünde doğmuştur.
- b) Köyünde okul vardır.
- c) Koşuya meraklıdır.

2. Süleyman ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Süleyman’ın çocukluğu şehirde geçmiştir.
- b) Süleyman’ı televizyonda izlediği Afrikalı gencin hayat hikâyesi etkilemiştir.
- c) Süleyman ve ailesi, Süleyman İlköğretim okulunu bitirdikten sonra İstanbul’a taşınmışlardır.

3. Metin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Dursun Efendi doğuştan topaldır.
- b) Süleyman’ın akrabaları, Süleyman ve ailesini İstanbul’a çağırمامıştır.
- c) Zeynep bir işte çalışmaktadır.

4. Metin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Köydeki topraklar verimsizdi. Bu nedenle Süleyman ve ailesi İstanbul’a taşındılar.
- b) Dursun Efendi İstanbul’da bir fabrikada çalışmaktadır.
- c) İstanbul’da hayat pahalıdır.

5. Metin ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Süleyman’ın gazetede haber dikkatini çekmiştir.
- b) Süleyman ve Hamza akraba değildir.
- c) Hamza, Süleyman’a yardım etmek istemez.

6. Aşağıdakilerden hangisi Süleyman ve ailesinin İstanbul’a taşınmalarının sebebi değildir?

- a) Toprakların çorak, verimsiz olması.
- b) Dursun Efendi’nin tarlasının küçük olması.
- c) Süleyman’ın koşu yarışına katılmak istemesi.

B. Metin ile ilgili olarak verilen aşağıdaki cümleler Doğru ise “D”, Yanlış ise “Y” yazınız.

	D	Y
7. Bilal ailenin en küçük çocuğudur	()	()
8. Süleyman simit satmakta ve ailesine yardımcı olmaktadır	()	()
9. Dursun Efendi bir işporta arabasında fındık fıstık satmaktadır.	()	()
10. Afrikalı genç koşuyu sevmemektedir.	()	()
11. Süleyman ve ailesinin İstanbul’daki mutlu hayatları hep, devam etmiştir.	()	()

C. Metinde aşağıdaki soruların cevabı var ise “V” yok ise “Y” yazınız.

	V	Y
12. Süleyman koşu yarışına katılmak istiyor mu?	()	()
13. Süleyman ve Hamza yarışma için antrenman yapıyor mu?	()	()
14. Süleyman yarışı kazanıyor mu?	()	()
15. Bilal’in en büyük hayali ne?	()	()
16. Süleyman ve ailesi tekrar köylerine dönüyorlar mı?	()	()

D. Aşağıda verilen kelimeleri eş anlamlıları ile eşleştiriniz.

17. kurak	a. küçük
18. fakir	b. çorak
19. ufak	c. kuvvetli
20. güçlü	d. yoksul

Not: Her soru 1.25 puan. Toplam 25 puandır.

Ek 5. Öğrenen Görüşü Formu

“TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: MUSTAFA KUTLU’NUN “RÜZGÂRIN OĞLU” HİKÂYESİ ÖRNEĞİ” İSİMLİ YÜKSEK LİSANS TEZİNDE YAPILAN METİN DEĞİŞTİRİMİNİN A2 DÜZEYİNE GÖRE DİL YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Sevgili öğrenciler,

Mustafa Kutlu’nun “Rüzgârın Oğlu” hikâyesinin metin değiştirim işlemlerinden sonra A2 düzeyine uygun olarak değiştirilmiş hâlini okudunuz. Metni aşağıdaki ölçütler çerçevesinde değerlendirmenizi, görüşlerinizi belirtmenizi rica ediyorum. Anket sonucunda elde edilen veriler yapmakta olduğum yüksek lisans tezim için kullanılacaktır.

Katılımınız için teşekkür ederim.

Demet Döne IŞIK
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Yabancılar Türkçe Öğretimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Bu metin sizin dil seviyenize uygun mudur? Aşağıdaki başlıklar açısından değerlendiriniz.

Alanlar	Uygun	Uygun Değil	Öneri
Kelimeler			
Cümleler			
Dil bilgisi kuralları			
Görseller			
Sözlükçe			

Ek 6. Rüzgârın Oğlu (Değiştirilmiş Metin)

Süleyman Sarı, Sivas'ın Hafik ilçesinin bir köyünde doğmuş. Bu köy ufak, küçük ve kurak bir köymüş. Çocukluğu, kuzu, dana peşinde geçmiş. Bir zaman sonra okul çağı, zamanı gelmiş. Ama Süleyman'ın köyünde okul yokmuş. En yakın okul, komşu köydeymiş ve beş kilometre uzaktaymış. Okumak için bu köye gidiyormuş.

Yaz kış, yağmur çamur fark etmiyor. Her gün ve her durumda gidiyormuş.

Arkadaş! Sivas o kadar soğuk olur ki bunu dile getirmek söylemek mümkün değil.

Erzurum'un adı çıkmış. Herkes Erzurum'u daha soğuk diye bilir. O soğukta bu yavrular, çocuklar bir günde beş kilometre okula gidiyorlar ve beş kilometre eve dönüyorlar. Yani günde 10 kilometre yürüyorlar.

Neyse! Allah devlete millete zeval zarar vermesin. O zamanlar taşımali eğitim çıkmış ve çocuklar yürümekten kurtulmuş. Artık o günden sonra küçük bir otobüs yani minibüs onları her gün köyden alıyor, okula götürüyormuş. Oh, ne iyi!

Süleyman, o zamanlar belki dördüncü belki beşinci sınıfta her neyse çok önemli değil. Bir gün televizyon izliyormuş. Televizyonda Dünya Atletizm Şampiyonası'nı izliyormuş. Burada dünyadan farklı sporcular koşuyor ve yarış yapıyormuş. Süleyman onlara bakıyor, hayal kuruyor, hayallere dalıp gidiyormuş.

Süleyman koşuya meraklı. Koşuyu seviyor. Okulda beden eğitimi dersinde öğrenciler yarış yapıyor. O zaman Süleyman hep birinci geliyor. Resmî bayramlarda okullar arasında koşu yarışmaları oluyor. O zamanlar öğretmeni Süleyman'ı bu yarışlara götürüyor. Ve Süleyman hep birinci geliyor. Hatta ilçe merkezi Hafik'te de yarıştı, yine birinci oldu. Bu yarışlarda bir saat, bir spor çanta, bir eşofman takımı, bir de markalı spor ayakkabı kazandı.

Süleyman ve ailesi oturma odasının bir duvarına küçük, tahta bir raf çaktılar, astılar. Rafın ortasına Süleyman'ın çerçeveli bir fotoğrafını ve fotoğrafın yanına kupalarını koydular. Raftan aşağı madalyalar uzuyor. Süleyman'ın babası

Dursun Efendi, akrabaları ve köydeki herkes onunla övünüyor, onunla gurur duyuyorlar

Dünya Atletizm Şampiyonası'ndan bahsediyorduk. Televizyondaki bu programda bir Afrikalı genç beş bin metrede birinci gelmiş. Bu gençle konuştular. Delikanlı, genç Afrikalı hayatını anlattı. Bu genç beyaz dişlerini göstererek gülüyor, dura dura konuşuyor. O sevimli bir zenci.

Afrikalı gencin hayat hikâyesi Süleyman'ı etkiledi. Çocuk bir köyde yaşıyor. Köy şehre çok uzak. Köye yakın bir ilçe var ama orası da uzak. Köyde bazen ilaç gibi bazı ihtiyaçlar oluyor. Köyde yol ve araba yok. Bu nedenle Afrikalı çocuğu kasabaya gönderiyorlar. Çocuk da kasabaya kadar koşuyor. Koşuyu seviyor, koşmak hoşuna gidiyor. Koştukça açılıyor, daha çok koşmak istiyor. Sonra köyüne dönüyor. Dönüşte yine koşarak geliyor. Afrikalı genç böyle böyle koşucu olmuş.

Süleyman o gün karar verdi. Okula minibüsle değil koşarak gidecek. Sırtında çanta var ama olsun. Eve dönüşte yine koşarak gelecek.

Köydeki herkes yapma etme, okula koşarak gidip gelemezsin dediler ama o dinlemedi.

Süleyman, her gün sırt çantasını alıyor sabah erkenden yola düşüyor yani yola çıkıyor. Belli bir tempoda, hızda koşuyor ve okula geliyor. Hiç yorulmuyor. Minibüs Süleyman'dan sonra geliyor. Süleyman da böyle, koşa koşa bir koşucu oldu ama onu Hafik ilçesi ve köyleri dışında kimse tanıyordu.

Süleyman, İlköğretim Okulu'nu bitirdi. O yıl İstanbul'a taşındılar. Çünkü köyde nüfus çoktu ama köy kuraktı, çoraktı. Herkese yiyecek vermiyordu, besleyemiyordu. Bu sebeple son otuz yılda köyden herkes gitmişti, köy boşalmıştı. Köyün nüfusu çok azalmıştı. Süleymanların tarlaları küçüktü, on beş yirmi koyunları vardı. Süleyman'ın babası boşa koydu olmadı, doluya koydu olmadı. Çok düşündü ama bir çözüm bulamadı. Zaten doğuştan topaldı. Rençperlik yapamazdı. Tarlada çalışmak zordu. Akrabaları, daha önce İstanbul'a gitmiş, her biri bir iş tutmuştu. Hepsinin bir işi vardı. Süleyman'ın babasına sürekli haber gönderiyorlardı. “Sen de İstanbul'a gel, elbet sana da bir iş buluruz.” diyorlardı.

Süleyman'ın babası Dursun, hayvanları sattı, evi-barkı, tarlaları bıraktı ve İstanbul'un yolunu tuttu. İstanbul'a doğru yola çıktı. Karısı Hacer, nişanlı kızı Zeynep, oğulları Süleyman ve beş yaşındaki Bilal ile İstanbul'a gittiler. Akrabaları, bir gecekondu semtinde küçük bir gecekondu ev buldular. Dursun ve ailesi oraya yerleştiler

Dursun'a eski, üç tekerli bir işporta arabası ve işporta arabası için de zabıtaban uzak bir yer buldular. Orada fındık-fıstık satacağı. Dursun, Topal bacağıyla İstanbul'un kalabalık trafiğinde dolaşamazdı. Artık az ya da çok kazanacaktı. Allah bereket versin. Süleyman alüminyum tepside simit satıyor, Hacer ise evlere temizliğe gidiyordu. Aslında İstanbul'da köydekenden daha çok para kazanıyorlardı ama burada masraf fazlaydı. Elektrik, su, telefon parası; yol parası, markete girince şunu da alayım şunu da alayım diyorlardı. Para hemen bitiyordu. Bir süre bu İstanbul'daki pahalı hayata akıl erdiremediler, bu hayatı anlayamadılar.

Zeynep nişanlıydı. Bu nedenle çalışmıyordu. Evi çekip çeviriyor, evdeki işleri yapıyordu. Bilal, mahalledeki çocuklarla arkadaş olmuştu. Süleyman ve ailesinin evlerinin küçük bahçesinde maydanoz, soğan, domates yetişiyor. Tüm aile fertleri akşam evin önündeki taraçanın altında çay içip sohbet ediyorlardı.

Onların bu mutlu günleri çok devam etmedi. Dursun bir iki kere zabıtaya yakalandı. Hem mal hem de araba gitti. Dursun'a akrabaları bir kere yardım etmişlerdi ama bir daha yardım etmek istemediler.

Hacer bir süre sonra bel fitiği oldu. Bu nedenle işe gidemedi. Hacer için doktorlar ameliyat demişti. Bir süre sonra Zeynep'in nişanlısı askerden dönecek ve o zaman düğün isteyecekti. Ama Zeynep'in çeyizi hazır değildi. Süleyman' a iyi bir iş bulmak lazımdı. Bilal seneye yani gelecek sene okula başlayacak.

Üzüntüden Dursun'un ağzını bıçak açmıyordu, konuşmuyordu. Sanki köydeki fakir ama huzurlu hayatlarını özlüyordu. Yok olsun, gitsin yoksulluk. Köyde çocuklarının geleceği, güzel bir hayatı ve mesleği olmayacaktı. Onların tarlalarındaki mahsul karınlarını doyurmayacak onlara yetmeyecekti. Yani Süleyman ve ailesi köyde zor durumda kalacaklar, perişan olacaklardı.

Süleyman simit tepsisini temizlemiş. Simitlerin hepsini satmış. Parayı hesaplamış ve eve gitmiş. Bahçe kapısının önündeki akasya ağacının altına oturup sırtını ağaca yaslamış. Çocuklar, sokakta oyun oynuyormuş. Süleyman, uzun uzun onlara bakmış. Çocukların arasında Bilal de var. Birçok gecekondlu çocuğu. Yaşları ufak, küçük. Yerde iki döküntü, eski bisiklet var.

Çocukların hepsi binmek istiyor ama yaşı biraz büyük ve güçlü çocuklar diğer çocukları bisiklete bindirmiyor. Çocuklardan biri bisiklete biniyor. Bilal de o tozun toprağın arasında çocuğun arkasından koşuyor. Bilal, ara sıra "Ben de bineyim abi!" diye yalvarıyor ama çocuk Bilal'i dinlemiyor.

Süleyman'ın yüreği cız etti. Kardeşine çok üzüldü. Ah! Fukara çocukları. Çocukken de bisiklete binemiyorlar.

Süleyman'ın yaşı küçük ama aklı büyük. Ne yazık ki elden bir şey gelmiyor, bir şey yapmak mümkün değil.

Baba topal, anne hasta, abla nişanlı, kardeşi Bilal küçük. Elinde bir alüminyum simit tepsi, cebinde de o günün hasılatı var. Süleyman, bütün parasını götürüp anasına verecek. Bu böyle daha ne kadar devam edecek?

Ertesi gün öğle saatlerinde hava çok sıcak oldu. Süleyman bir alt geçidin altına oturdu. Çünkü orası gölge. Yere oturdu ve simit tepsisini yanına koydu. Şişesinden bir yudum su içti. Mendiliyle terini sildi. Oh!.. Şurada bir yarım saat oturmak ne güzel olur.

Süleyman'ın iki metre ilerisinde bir gözlükçü amca gazete okuyor. Adam bir süre sonra gözlükleri çıkardı, gazeteyi katladı, sağa sola baktı, gazeteyi yere bırakıp gitti. O gittikten sonra Süleyman yerinden kalktı. Gazeteyi aldı. Yeniden, tekrar gelip yerine oturdu.

Süleyman, fotoğraflara, yazılara bakıyordu. Bir firma bir süreden beri gazetelerde, televizyonda sürekli reklam yapıyor. Reklam için bazı etkinlikler yapıyor. Bu etkinliklerden biri gençler için atletizm yarışları. Yarış haberi Süleyman'ın dikkatini çekti. Yirmi gün sonra yarış varmış. Firma, Türkiye genelinde

on spor alanında seçmeler yapacak. Her dalda birinci olan on kişi finalde yarışacak. Bunların arasında beş bin metrede koşu yarışı da var. Gazetede “Bu yarışı kim kazanıyor o zaman ona bir sürü hediye ve yüklü yani çok fazla bir para ödülü var.” diye yazıyor.

Süleyman, yarışa katılmak istiyordu. “Ah be! Şu yarışa katılabilsem.” dedi. Haberin fotoğrafına baktı. Bir kişi, birincilere madalya, kupa veriyor. "A, a..!" Habere biraz daha dikkatli baktı ve gözleri parladı, çok sevindi. "Bu bizim Hamza dayı, evet o!" dedi.

Hamza Tutuk, Süleyman'ın köylüsüydü. Onlar aynı köydeydiler. Hatta anne tarafından akrabaydılar. Bu nedenle ona dayı derlerdi. Hamza ve ailesi yıllar önce köyden çıkmışlar. Ailesi Hamza'yı Spor Akademisi'nde yani spor okulunda okutmuş. Hamza da çeşitli görevlerden sonra Atletizm Federasyonu'na dahil olmuş ve orada çalışmış. Hamza hem burada çalışıyor hem de hocalık yapıyor.

Daha önce bir ara Hafik köyündeki yarışmalara gelmiş. Bu yarışmalarda Süleyman birinci olmuş. Hamza da ona kupa vermiş ve gözlerinden öpmüş. Sonra Süleyman'a “Aferin yeğenim, sende iş var, devam et!” demişti.

Süleyman, bunları düşündü ve heyecanlandı. Heyecandan eli ayağı titredi, kalbi hızlı hızlı çarptı.

Fotoğrafın altında Organizasyon Komitesi'nin Başkanı Hamza dayının adı vardı. Yarışı Hamza dayı düzenlemişti.

Süleyman haberi bir daha, tekrar okudu. Haberin sonunda bir adres vardı. Yarışa kimler katılmak istiyor, o adrese gidip başvurabilirlerdi. Bu adres alt geçide yakın bir yerdeydi. Hemen kalktı.

Süleyman, kararını vermişti. Gidip Hamza dayıyı görecekti ve bu yarışa katılacaktı.

Belki ödülü alır. Belki birinci olur. O zaman her şey çok güzel olurdu.

Zabıtalara babamın arabasını götürdü ve babam bir süre üzgün bir şekilde yüzü asık, işsiz dolaştı. Sonra çaresiz kalıp gitti ve yine elden düşme, ikinci el bir araba buldu. Başka bir iş yapmak için ne parası ne de düşünmek için aklı vardı. Bu defa

sabit bir yerde beklemedi ve dolaşmaya çıktı. Ama akşam eve ölü gibi geliyor, çok yoruluyordu.

Dolaşmak babama göre değil. Elektrikçi Seyfi Usta babama her zaman söylüyormuş: "Yahu Dursun Efendi bizim dükkânın kenarında bir girinti var. Yağmur gelmez, kar yağmaz bir yer. Senin arabayı oraya çekelim. Gün boyu, sabahtan akşama kadar dolaşıyorsun. Bundan kurtul, rahatla." demiş.

Babam mahcup bir insan, kimseden bir şey isteyemez ama bu defa başını önüne eğmiş ve "Olur!" demiş.

O olur deyince Seyfi Usta ilave etmiş: "Sana yeni bir araba alırız, ben pencereden bir kablo geçirir, arabanın altına bir tesisat yaparım. O zaman findık-fıstık sıcacık olur. Müşteri alışsın o zaman araba dükkân gibi iş yapar. Burası çok işlek bir yer. Buradan çok insan geçiyor."

Babam, "Ağzına sağlık, yapar mısın be Seyfi" diye tekrar tekrar sormuş. Seyfi Usta ısrarla "Yaparız elbet, hem de en kralını, en iyisini yaparız." demiş.

Seyfi Usta babama, "Ama artık bize bir sakal atarsın değil mi?" diye sormuş:

Babam şaşkın bir halde: "Sakal mı, nedir o?" diye sorunca Seyfi gülmüş: "Yahu ufak bir para işte. Burası İstanbul. İstanbul'da kimse kimseye karşılıksız iş yapmaz, her şey karşılıklıdır." demiş.

Babam süklüm püklüm, utanç ve korkuyla "Olur, tabii." diye cevaplamış ama babamın yeni bir araba için parası yok.

O sıkıntıyla Seyfi'ye: "Peki zabıtayı ne yapacağız, ya bu arabayı da götürürlerse?" diye sormuş.

Seyfi "Sen zabıtaları bana bırak, ben hallederim. Yıllardır onların bütün işlerini yapıyorum, para almıyorum. Bir dediğimi iki etmezler. Bir şey isterim, hemen yaparlar, kaygılanma!" diye cevaplamış.

Süleyman "Belki yarışı kazanırım ve ödülü alırım." diye hayal kurmuş:

“Ablamın çeyizini hazırlarız, düğününü yaparız. Bilal'e bir bisiklet alırız. Bisiklet yeni olmasın. Çünkü sokağın veletleri, çocukları bisikleti iki günde hurdaya çevirir, kırıp dökerler. İkinci el olsun. Ben binemedim ama o binsin.” diye düşünmüş.

Süleyman, bu düşünceler ile caddeye çıkmış. Karşı kaldırıma geçip bir simitçi arkadaş aramış. Bu bölge onların bu nedenle birbirlerini tanıyorlar. O anda bir arkadaşına rastlamış ve simit tepsisini oğlana vermiş: "Benim önemli bir işim çıktı. Gölgeye gir otur, tepsi sende kalsın, akşama hem hesaplaşırız hem de tepsiyi teslim alırım." demiş. Arkadaşının cevabını beklemeden oradan uzaklaşmış.

Doğru Hamza dayının dairesine gidiyor. Girişteki sekretere: "Hamza Bey akrabamdır. Topal Dursun'un oğlu gelmiş deyin, o tanır." diyor.

Kız biraz tereddütten, kararsız kaldıktan sonra Hamza'yı arıyor.

Hamza, "Gelsin!" demiş.

Süleyman, kapıyı açıyor ve içeri giriyor. Bakıyor. Odada kimse yok. Az ilerledikten sonra Hamza'yı görüyor. Ellerini önüne bağlayıp ona selam veriyor.

Hamza o sırada bir evrak okuyor. Süleyman'ı fark ediyor ve gözünden gözlüğünü çıkarıyor, Süleyman'a bakıyor. Bir süre Süleyman'ı süzüyor, ona dikkatle bakıyor. “Sen Topal Dursun'un oğlu musun?” diye soruyor.

Süleyman da, “Evet, Hafik'ten, köyden Katırcıgillerdenim.” diye cevap veriyor.

Hamza biraz düşünüyor sonra gülümsüyor. Kalkıp Süleyman'ın yanına geliyor, biraz daha baktıktan sonra onu hatırlıyor.

“-A, hatırladım. Hafik'teki yarışmada birinci olmuşsun.” diyor.

Süleyman, “Siz de o yarışta bana kupa verdiniz.” diyor.

Hamza, “Vay be! Hatırladım. Senin adın neydi?”

-Süleyman Sarı.

Hamza, tekrar masasına geçiyor.

Süleyman'a "Şu koltuğa otur." diye işaret ediyor ve çay söylüyor.

"Ee!.. Süleyman Sarı. Hoş geldin. De bakalım derdin nedir?" diye soruyor.

Süleyman yerinden kalkıyor ve elindeki gazeteyi Hamza'ya uzatıyor. "Şu yarışa beni de al dayı." diyor.

Hamza gazeteye bir göz attıktan, baktıktan sonra:

"Ciddi misin, hâlâ koşuyor musun?" diye soruyor.

Süleyman "Hem de nasıl. Çok iyi koşuyorum. Bir güzellik yap be dayı, bana yardım et ne olur! Beşbin metrede koşayım, sana yemin ediyorum yüzünü kara çıkarmam, seni utandırmam." diyor.

Hamza Süleyman'ı alıcı gözle, dikkatlice bir daha süzüyor.

Süleyman'ın üstünde eski püskü kıyafetler. Belli ki ödüle ihtiyacı var. Hamza, "Süleyman, belki yarışı kazanır, belki bir yıldız olur. O zaman neler olur neler..." diye düşündü. Niçin olmasın? Hamza Tutuk'un Türk atletizmine bir hediyesi olur. Bir keşif, bir şampiyon.

Süleyman belki Avrupa'ya, belki olimpiyatlara gidecek. Her hoca bir şampiyon keşfetmek ister.

Heyecanlanıyor. Hamza gülüyor ve bir elini masaya vuruyor:

"Süleyman Sarı. Annen seni Kadir Gecesi doğurmuş, sen çok şanslısın. Tamam, bu iş oldu." diyor. Ve kalkıyor.

Hamza'nın ardından Süleyman da kalkıyor. Hamza, oğlana yaklaşıp onun başını şefkatle seviyor. Süleyman'ın elinden tutup dışarı çıkarıyor.

Sekreter kıza: "Süleyman, Beşbin'de koşacak. Kaydını yapın."

Sekreter: "Olur, efendim." diyor.

Hamza, Süleyman'a dönüyor ve alçak sesle:

"Şortun, atletin, ayakkabın var mı?" diye soruyor.

Süleyman "yok" anlamında boynunu büküyor.

Hamza yeniden kıza dönüyor ve “Arkadaşa şort, atlet, ayakkabı ve bir takım eşofman lazım. Hepsini kampanyanın spor çantasına koyun ve Süleyman’a teslim edin.”

Sekreter kız: “Başüstüne efendim. Hemen, şimdi hazırlıyorum.” diyor.

Kız kalkıyor, Süleyman'la koridorun sonuna kadar gidiyorlar ve bir odaya giriyorlar.

Az sonra çıkıp geliyorlar, Süleyman'ın elinde bir çanta var.

Süleyman: “Teşekkür ederim dayı.”

Hamza: “Önemli değil. Şimdi seni bir deneyelim zamanın var mı?”

Süleyman seviniyor: “Var, var.” diyor.

Hamza, Süleyman'ı arabasına bindirip yakındaki stadyuma götürüyor. Yolda, antrenman yapıyor musun? diye soruyor.

Süleyman, “Para sıkıntısı yaşıyoruz bu sebeple simit satıyor ve aileme yardımcı oluyorum. Artık koşmuyorum. Gazetede fotoğrafı gördüm ve geldim.” diye cevap veriyor.

Stadyuma geliyorlar. Süleyman hemen giyiniyor ve stadyuma çıkıyor.

Hamza'nın elinde kronometre var. Süleyman’a “Önce hızlı bir çıkış yapacaksın, elli metre falan, sonra tempo. Sakın tempoyu bırakma. Son turda ben sana bağırıdıktan sonra var gücünle, bütün gücünle finale koş. Haydi göreyim seni. Sana güveniyorum.” diyor.

Hava biraz sıcak ama olsun. Süleyman start çizgisinde bekliyor. Hamza “Haydi, başla!” diyor ve Süleyman fırlıyor, hızla koşuyor. Hamza, oğlanın atletik vücuduna, koşu temposuna bakıyor.

-İyi, iyi.

Süleyman tempoyu terk etmeden son tura giriyor.

Hamza "Haydi!" diyor. Süleyman hızlanıyor ve o hızla Beşbin metreyi tamamlıyor.

Hamza kronometreye bakıyor. Oğlan Türkiye rekoruna çok yaklaştı. Sevincinden nara atacak, yüksek sesle bağırarak ve oğlanı omzuna alacak ya da orada türkü söyleyip oynayacak. Ama utanıyor, yapmıyor.

Hamza gölge bir yerde oturuyor. Süleyman nefes nefese onun yanına geliyor. Ama Süleyman zor konuşuyor.

-Nasıl koştum? diye soruyor.

-Bu daha ilk koşum.

-Yarışa yirmi gün varmış, o zamana kadar daha iyi olacağım, diyor.

Hamza sevincini belli etmeden ayağa kalkıyor.

Oğlanın omzunu okşuyor ve:

-İyisin!

-Ama daha iyi olacaksın. Sende yetenek var. Çalışalım, bu yarıştı kazanırız, diyor.

Süleyman eğilip Hamza'nın elini öpüyor:

-Senin sayende dayı.

-Bu iyiliğini nasıl öderiz bilemiyorum.

Hamza gülüyor:

-Bilmeyecek ne var. Birinci olacaksın ve bu şekilde iyiliğimi ödeyeceksin, diyor.

Şimdi gölgelik yerden beraber çıkışa doğru gidiyorlar.

Hamza durmuyor ve sözlerine devam ediyor:

“Oğlum! Şimdi iyi dinle. Her üç günde bir, akşam saat altıdan sonra burada buluşuyoruz. Zamanım yok. Bu sebeple beraber çok çalışamayacağız. Tamam mı? Ama sen antrenman yap. Antrenmanı ihmal etme.”

Süleyman, “Tamam, dayı. Altıda buradayım. Sana söz veriyorum.” diyor.

Hamza elini cebine sokuyor ve cebinden beş yüz lira çıkarıyor:

“Al şunu, yiyeceğine içeceğine harca. Et, süt, yumurta, bal gibi yiyecekler al. Ailene de söyle. Güçlü kuvvetli olmalısın.” diyor.

Süleyman utanıyor ama alıyor parayı.

-Teşekkür ederim.

Hamza yerinde duramıyor. Çok heyecanlanıyor. Beş yüz lira çok değil. Bir yıldız doğuyor. Bir yıldız. Helal olsun.

Süleyman, akşam yemekten sonra ailesine her şeyi anlattı.

Hepsi umutlandı, güzel şeyler umut ettiler. Ve Süleyman için dua ettiler.

Süleyman yarışma gününün gecesi bir rüya gördü. Mahallenin bütün çocukları toprak bir yolda koşuyorlar. İçlerinde Süleyman da var. Ama şimdiki Süleyman değil, daha küçük Süleyman. Niçin koşuyorlar? Elli metre ileride bir bisiklet, sürücüsü olmadan gidiyor Gıcır gıcır, pırıl pırıl bir bisiklet. Tertemiz ve yepyeni. Bisikleti kim önce yakalıyor o zaman bisiklet onun olacaktı. Çocuklar bütün güçleri ile koşuyorlar. Çocukların çoğu yalın ayak koşuyor. Yoldan bir toz bulutu yükseliyor. Süleyman üçüncü sırada. Epeyce koşuyorlar. Sonra aniden anlıyorlar, iki yüz metre ileride bir uçurum varmış. Bisikleti kimse tutamıyor o zaman bisiklet uçuruma yuvarlanacak.

Çocuklar hızlanıyor. Süleyman da hızlanıyor. Tam bu sırada yanında Bilal'i görüyor. Kardeşi Bilal. Bilal kuş gibi uçuyor. Kanadı yok ama uçuyor. Süpermen gibi.

Bilal, Süleyman'a yaklaşıyor ve:

-Koş abi, koş...

-Sen rüzgârın oğlusun...

-Rüzgâr gibi es, es, diye onu teşvik ediyor, motive ediyor.

Süleyman, Bilal'e gülümsüyor ve birden, daha hızlı bir şekilde koşuyor.

Uçuruma elli metre kaldı.

Bilal:

“Haydi abi, gayret gayret.” diye bağıyor.

Uçuruma on metre, beş metre, iki metre kaldı. Süleyman'la bisiklet arasında bir metreden daha az mesafe var. Bisiklet uçuruma doğru gidiyor. Bir kaleci topu yakalamak için nasıl uçuyor işte Süleyman da bir kaleci gibi bisikleti yakalayabilmek için havaya zıplıyor. Yere düşüyor ve bisikleti arka tekerleğinden yakalıyor. Sonra ayağa kalkıp bisikleti çekiyor. Çok yorulmuş ama "Oldu işte!" diye gülümsüyor.

bisikleti

Bilal, hemen geliyor ve “Yaşa abi!” diyor. Bisiklete biniyor. Sevinç içinde bisikleti sürmeye çalışıyor ama ayakları pedala değmiyor.

Öteki, diğer çocuklar şaşkınlıktan donup kalmış.

Süleyman, bisikleti tutup götürüyor. Bilal durmaksızın, sürekli zil çalıyor.

İleride kalabalık bir çocuk grubu var. Onlar yaklaşıyor ve çocuk grubu ikiye ayrılıyor. Zaferin sahibi Süleyman ve Bilal'e yol veriyorlar.

Süleyman'la Bilal bu yoldan gururla geçiyor. Bu sırada güneş batıyor. Onlar, güneşin sarı kırmızı gibi kızıl rengine doğru gidiyor.

Arkadaki çocuklar hareketsiz, sessiz bir şekilde onların arkasından bakıyor.

Sonra bir alkış sesi yükseliyor.

Sözlükçe:

Alüminyum: Gümüş gibi beyaz renkte, parlak hafif bir element.

Ana: Anne.

Başüstüne: Tamam, peki anlamında bir ünlem.

Bel fıtığı: Genellikle ağrıya sebep olan ve yürümeyi zorlaştıran beldeki fitik.

Bereket: Bir şeyin sayı bakımından çok olması, bolluk.

Çeyiz: Bir kızın evlenmeden önce, evlilik için hazırladığı eşya.

Çeyiz: Gelinin evlenmeden önce hazırladığı eşyaların tümü.

Delikanlı: Çocukluk çağından çıkmış genç erkek.

Dikkatini çekmek: Bir şeyi fark etmek.

Doğuştan: Bir kişide bir özelliğin sonradan değil, doğduğundan beri var olması.

Firma: Para kazanma amacıyla kurulan şirket.

Fukara: Fakir, yoksul.

Gecekondu: Devlete ait alanlarda, devletin izni olmadan, kanuna aykırı olarak yapılan ev.

Girinti: Binalarda iç kısımda kalan, içeri girmiş bölüm.

Hasılat: Toplam kazanç, para, gelir.

Hayale dalmak: Gerçekleşmesi istenen şeyleri düşünüp dış dünyadan uzaklaşmak.

Hesaplaşmak: İki kişinin kendi aralarında alacak verecek hesabı yapmaları.

Heyecandan eli ayağı titremek: Bir şey karşısında çok heyecanlanmak ve ne yapacağını bilememek.

İlçe: İlden, şehirden küçük kasabadan büyük yerleşim yeri.

İşporta arabası: Bir yerde sabit olarak satış yapmayıp gezerek satış yapan satıcıların mallarını koydukları araba, satış arabası.

Kaldırım: Yayaların yürümesi için yol kenarlarındaki yerden biraz yüksek olan bölüm, yaya kaldırımı.

Kasaba: İlçeden küçük, köyden büyük yerleşim yeri.

Köy: İnsanların genellikle tarımla uğraştığı en küçük yerleşim yeri.

Kurak: Yağışın az olması nedeniyle toprağın kuru olması, nemsiz, kuru, çorak toprak.

Mahcup: Utangaç olan, bir şey yapmaktan çekinen kişi.

Mahsul: Tarladan elde edilen ürün.

Mal: Bir kişiye ait olan araba, ev, tarla vb. varlıkların genel adı.

Masraf: Harcanan para, gider.

Mendil: Burun veya ter silmek için kullanılan kumaş ya da yumuşak ince kâğıt.

Nişanlı: Evlenmek için birbirine söz verip yüzük takan kız, erkek.

Pedal: Bisikleti veya bir aracı hareket ettirmeyi sağlayan düzen, ayaklık.

Rençperlik: Tarlada çalışmak.

Rüzgâr: Havanın hareketi sonucunda oluşan esinti, yel.

Sabit: Değişmeyen, hep aynı kalan, durağan.

Sevimli: Hoşa gitme özelliği olan, hoşa giden, cana yakın, şirin, sempatik.

Şehir: Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi vb. işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent.

Taraça: Genellikle evlerin önünde yaz aylarında oturulan bölüm, teras, balkon.

Taşımali eğitim: Okulu olmayan yerleşim yerlerindeki (köy) öğrencilerin, okulu olan daha büyük yerleşim yerlerine araçlarla (minibüs, otobüs gibi) götürülmesi.

Tempo: Bir hareketi hızlı yapmak ve aynı hızda tekrarlamak.

Tesisat: Bir işe yardımcı araçların belirli bir düzene göre, uygun şekilde yerleştirilmesi, döşenmesi.

Topal: Bacağındaki sakatlık nedeniyle yürümekte zorlanan kişi.

Yalın ayak: Ayakları çıplak, ayakkabısız olma durumu.

Yalvarmak: Bir kişinin ısrarlı ve kendisini acındıracak bir şekilde bir başkasından bir şey istemesi.

Yoksulluk: Fakirlik, fakir olma durumu.

Yudum: Su gibi sıvı içeceklerde ağıza alınan az miktar.

Yüzünü kara çıkarmamak: Birini yaptığı şeyden dolayı utandırmamak.

Zenci: Siyah ırktan olan kimse, siyahi.

Ek 7. Uygulama ve Uzman Görüşü Alma İzni

Sayı : 89163192-840-161

24.03.2022

Konu : Uygulama ve Uzman Görüşü Alma İzni

İLGİLİ MAKAMA

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi Programı yüksek lisans öğrencisi Demet Döne IŞIK'ın Türkçenin Yabancı Dil olarak Öğretiminde Metin Değiştirimi Mustafa KUTLU'nun "Rüzgârın Oğlu" Hikâyesi örneği başlıklı tez çalışmasının 24.03.2022 tarihinde Dil Merkezimizde uygulama yapması ve uzman görüşü alması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini saygılarımla arz/rica ederim.

Öğr. Gör. Nizamettin SOYLU
Müdür Yardımcısı

Ek 8. A1 Dil Bilgisi Konuları

KONU	OKUMA	DİL BİLGİSİ	
BAŞLANGIÇ Sayfa 7-9			
1 MERHABA Sayfa 10-28			
A Tanışma, Selamlaşma, Dilekler	Tanışma		
B Alfabe		Türk alfabesi	
C Bu ne? O kim?	Sınıf	Bu-su-o / Kim?-Ne? Çoğul eki (-lar) Soru eki (mi) / Burası neresi?	
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Tanışma / Otelde Selamlaşma / Vedalaşma Odam	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Nerelisin? Burası Neresi? Sınıf Dili
2 NEREDE? Sayfa 29-48			
A Okulda	Okul	Bulunma durumu (-DA) / Var-yok	
B Sayılar	Kaç?	Sayılar / Kaçınca?	
C Şehirde	Neredesin?	İsim cümleleri	
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Telefonda / Benim odam Tebrik etme Mahallem	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Form doldurma Mağazalar Yok / değil
3 NE YAPIYORSUN? Sayfa 49-66			
A Bir günüm	Bir Günüm	Şimdiki zaman	
B Boş zamanlarım	Sosyal Gruplar	Yönelme (-yA) / Uzaklaşma (-DAn) durumu	
C İstanbul'da geziyorum	Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?	-mAk istemek	
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Tanışma / Arkadaşlar Sıklık ifadeleri Hafta sonu alışkanlıkları	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Oyun Öğrenciler İzin-Rica cümleleri
4 BENİM DÜNYAM Sayfa 67-86			
A Ailem	Benim Ailem	İyelik ekleri	
B Arkadaşlarım	Benim Sınıfım	Ülke, milliyet, dil adları	
C Ailemden uzakta	Sevgili Ailem	Belirtme durumu (-yI)	
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Sınıfta / Karşılaşma Seslenme ifadeleri Aile fotoğrafı	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Ülkemizi tanıtırma Aileler Hep / bütün / herkes
5 ZAMAN ZAMAN Sayfa 87-104			
A Saatler	Ne Zaman?	Saatler -DAn -{y)A kadar	
B Bayramlar	Bir Bayram Sabahı	Belirli geçmiş zaman	
C Özel günler	Özel Günler	DAn önce/-DAn sonra / -mAAdAn önce/-Dikti sonra / -DAn beri / -Dir	
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Ne zamandır? / Yeni kararlar Tepkiler Festival tanıtımı	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Festival afişi tasarlama İlginç festivaller Zaman zarfları
6 ÇEVREMİZ VE BİZ Sayfa 105-121			
A Ailem	Akrabalarım	İsim tamlamaları	
B Nerede?	Benim Mahallem	-ki eki	
C Vücudumuz	Hastayım	Karşılaştırma (daha, en)	
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	En iyi kebabçı nerede? Eyyah Eyyah İnsanları tarif etme Şehrimiz	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ	Yol tarif etme Sohbet kültürü Soru eki "mi"

Ek 9. A2 Dil Bilgisi Konuları

KONU	OKUMA	DİL BİLGİSİ
1 GEZELİM GÖRELİM Sayfa 7-26		
A Mutfakta	Manti Yapalım	Emir kipi
B Lokantada	Yemek Siparişi	İstek kipi
C İnternette	Arkadaş Arıyorum	Yapım ekleri (-li, -siz, -lik)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Diyetisyende/Sokak Röportajları Yemekler Yol tarih	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ
		Menü hazırlama Yemek kültürü Teklif, emir, istek cümleleri
2 HABERİNİZ OLSUN Sayfa 27-44		
A Başarılı hayatlar	Küçük Hayatlar, Büyük Başarılar	Belirli geçmiş zaman
B Geçen hafta sonu	Sinemada Hangi Film Vardı?	İsim cümlelerinde belirli geçmiş zaman Bağlaçlar (çünkü, bu sebeple/nedenle, bunun için)
C Haberler	Sağlıklı Bir Hayat İçin On Altın Kural	İle
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Mezunar Günü/Kamp Tatili Geçmiş Dün hakkında konuşma	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ
		Dünyadan haberler Gökyüzünde insanlar -ken
3 NELER OLACAK? Sayfa 45-60		
A Gelecek planları	Gelecek Planlarım	Gelecek zaman
B Nereye gideceğiz?	Avrupa Turu	İsim cümlelerinde gelecek zaman
C Hava durumu	Piknikte	Karşılaştırma (gibi, kadar)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Kamp Tatili / Hava Durumu Hava durumu Şehirdeki hava durumu	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ
		Hafta sonu tatil planı Kahve dünyası Gelecek zaman
4 EVVEL ZAMAN İÇİNDE Sayfa 61-78		
A Kim, ne yapmış?	Yeni Komşu	Belirsiz geçmiş zaman
B Masallar ve efsaneler	Keloğlan ve Sihirli Tas	Pekleştirme sıfatları - Küçültme ekleri (-Cik, -CA)
C Fıkralar	Eşeğin Sözü	Doğrudan anlatım (diye) Bağlaçlar (hem hem, ne ne, ya ya)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	İş Mülakatı/Dolandırıcı Haber verme Röportaj	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ
		Oyun oynama Efsaneler Diye
5 NE OLUR NE OLMAZ Sayfa 79-96		
A Doğa olayları	Doğa Olayları	Geniş zaman
B Alışkanlıklar ve ricalar	Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz	Rica etme -mAktA
C Özetler	Çalışma	-Dir eki
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Düzenli Hayat / Doktor Randevusu Rica etme Günlük alışkanlıklar	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ
		Film afişi hazırlama Geleneksel oyunlar Geniş zaman
6 NE YAPABİLİRSİNİZ? Sayfa 97-114		
A Yetenekler	İş İlanı	Yeterlilik fiili (-y)Abil)
B Lütfen	Otelde	Yeterlilik fiilinin fonksiyonları
C Görmeden gitmeyelim	İstanbul'da Neler Yapabilirsiniz?	Zarf-filler (-y)İp, -mAdAn)
İZLE - ÖĞREN GÜNLÜK İFADELER KENDİNİ ÇEK	Türkçe Dersleri Havaalanında Güvenlik Kabul etme / Reddetme Ayaküstü yiyecekler	MİKROFON SENDE KÜLTÜRDEN KÜLTÜRE BİR ADIM ÖTESİ
		Okul kuralları Halk oyunları Yeterlilik fiilinin olumsuz kullanımları

Ek 10. Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.05.2022-174

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU KARARI

Karar Tarihi	18/05/2022	Karar Sayısı	15/12

KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR / Rektör Yardımcısı - Başkan
Prof. Dr. Erol KILIÇ / Güzel Sanatlar Fakültesi - Dekan - Üye
Prof. Dr. Esra AKGÜL / MYO – Müdür - Üye
Prof. Dr. Hasan BACANLI / Eğitim Fakültesi - Üye

Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ / Eğitim Fakültesi - Dekan V. - Üye
Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU / Eğitim Fakültesi - Üye
Prof. Dr. Sefa SAYGILI / Edebiyat Fakültesi - Üye
Doç. Dr. Eyup Sabri KALA / Hukuk Müşaviri - Raportör

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 18.05.2022 tarihinde saat 11:00'te toplanmış ve aşağıdaki karar alınmıştır.

KARAR

KARAR NO 2022-15/12 Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yabancılara Türkçe Eğitimi Yüksek Lisans programı öğrencisi Demet Döne IŞIK'ın "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Metin Değiştirimi: Mustafa Kutlu'nun "Rüzgârın Oğlu" Hikâyesi Örneği" isimli projesinde kullanılacağı anket ve ölçeklerinin etik yönden uygunluğuna,

Toplantıya katılan Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu üyelerinin oy birliği ile karar verildi.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR
Başkan

Katılmadı
Prof. Dr. Hasan BACANLI
Üye

e-imzalıdır
Prof. Dr. Erol KILIÇ
Üye

e-imzalıdır
Prof. Dr. Sefa SAYGILI
Üye

e-imzalıdır
Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ
Üye

e-imzalıdır
Prof. Dr. Esra AKGÜL
Üye

e-imzalıdır
Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU
Üye

Doküman No: E0.FR-201; İlk Yayın Tarihi: 07.03.2019; Revizyon Tarihi: 20.07.2020; Revizyon No: 01; Sayfa: 1 / 1

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 11. Turnitin Orijinallik Raporu

9.06.2022 12:35

Turnitin

Turnitin Orijinallik Raporu	
İşleme kondu: 08-Haz-2022 14:49 +03 NUMARA: 1852908572 Kelime Sayısı: 52893 Gönderildi: 1	
Benzerlik Endeksi %8	Kaynağa göre Benzerlik Internet Sources: %8 Yayımlar: %0 Öğrenci Ödevleri: %1
200521014 DEMET DÖNE İŞİK Tez Demet Döne İşik tarafından	

3% match (08-Kas-2021 tarihli internet) http://acikerisim.fsm.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11352/3943/G%C3%BCdek.pdf?isAllowed=y&sequence=1
2% match (16-Haz-2015 tarihli internet) http://acikerisim.fsm.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11352/157/T%C5%9F%C4%B1k.pdf?sequence=1
1% match (19-Eki-2021 tarihli internet) http://acikerisim.fsm.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11352/3960/Ahmet.pdf?isAllowed=y&sequence=1
1% match (14-Mar-2022 tarihli internet) http://dspace.vildiz.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/1/11737/1006.pdf?sequence=1
1% match (14-Şub-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/22933/yokAcikBilim_10257603.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
<u>FATİH SULTAN MEHMET VAKİF ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI YABANCI LARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: MUSTAFA KUTLU'NUN "RÜZGÂRIN OĞLU" HİKÂYESİ ÖRNEĞİ YÜKSEK LİSANS TEZİ</u> DEMET DÖNE İŞİK <u>İSTANBUL, 2022 FATİH SULTAN MEHMET VAKİF ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI YABANCI LARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLER İÇİN METİN DEĞİŞTİRİMİ: MUSTAFA KUTLU'NUN "RÜZGÂRIN OĞLU" HİKÂYESİ ÖRNEĞİ YÜKSEK LİSANS TEZİ</u> DEMET DÖNE İŞİK (200521014) Danışman (Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL) İSTANBUL, 2022 KODLU TEZ ONAY SAFYASI KONULACAK İ <u>BEYAN/ ETİK BİLDİRİM</u> Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının başka bir üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim. Demet Döne İŞİK İmza İİ <u>TEŞEKKÜR</u> Bu çalışmayı tamamlamamda öncelikli olarak sürecin en başından beri yolumu aydınlatan, her soruma ilgiyle ve sabırla dönüşler yapan, çalışkanlığını, başarılarını kendime örnek aldığım kıymetli hocam Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL'e; yüksek lisans sürecindeki birbirinden değerli kıymetli hocalarıma; her zaman benim yanımda olup beni destekleyen, başarabileceğime inanan ailelerim İŞİK, GÖRBAZ ve ŞEFKATLİOĞLU ailelerine; iyi günde kötü günde beraber olmaya söz verdiğimiz ve bunu en iyi şekilde yerine getiren yol arkadaşım, eşim Şefik Ziya İŞİK'a; yaşından büyük olgunluk gösteren, beni iyi dileklerle çalışma odama uğurlayan, enerjisiyle beni motive eden canım kızım Elanur İŞİK'a; çalışma sürecim boyunca benden yardımlarını esirgemeyen Necmettin Erbakan Üniversitesi TÖMER idarecilerime ve mesai arkadaşlarıma sonsuz teşekkürler... Demet Döne İŞİK İmza İİ TÜRKÇEYİ

https://www.turnitin.com/newreport_print/view.asp?eq=08eb-1&esm=-1&old=1852908572&sid=0&n=0&m=2&svr=41&r=33.20203195599012&la... 1/83